

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Mustafa GÜNER

KUR'ÂN-I KERİM'DEKİ CİNSEL SUÇLAR VE HÜKÜMLERİ

Temel İslâm Bilimleri Ana Bilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi

Antalya, 2018

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Mustafa GÜNER

KUR'ÂN-I KERİM'DEKİ CİNSEL SUÇLAR VE HÜKÜMLERİ

Danışman

Prof. Dr. Ali BAKKAL

Temel İslâm Bilimleri Ana Bilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi

Antalya, 2018

Akdeniz Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne,

Mustafa GÜNER'in bu çalışması, jürimiz tarafından Temel İslâm Bilimleri Ana Bilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Programı tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan : Prof. Dr. Ali BAKKAL (imza)

Üye (Danışmanı) : Dr. Öğr. Üyesi Zeki YAKA (imza)

Üye : Dr. Öğr. Üyesi Yusuf AÇIKEL (imza)

Tez Başlığı: Kur'ân-ı Kerîm'deki Cinsel Suçlar ve Hükümleri

Onay: Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Tez Savunma Tarihi : 21/09/2018

Mezuniyet Tarihi : 18/10/2018

(İmza)
Prof. Dr. İhsan BULUT
Müdür

AKADEMİK BEYAN

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “Kur’ân-ı Kerîm’deki Cinsel Suçlar ve Hükümleri” adlı bu çalışmanın, akademik kural ve etik değerlere uygun bir biçimde tarafımdan yazıldığını, yararlandığım bütün eserlerin kaynaklarda gösterildiğini ve çalışma içerisinde bu eserlere atıf yapıldığını belirtir, bunu şerefimle doğrularım.

(imza)

Mustafa GÜNER

T.C.
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU
BEYAN BELGESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

ÖĞRENCİ BİLGİLERİ	
Adı-Soyadı	Mustafa GÜNER
Öğrenci Numarası	20145249030
Enstitü Ana Bilim Dalı	Temel İslam Bilimleri
Programı	Tezli Yüksek Lisans
Programın Türü	(x) Tezli Yüksek Lisans () Doktora () Tezsiz Yüksek Lisans
Danışmanın Unvanı, Adı-Soyadı	Prof. Dr. Ali BAKKAL
Tez Başlığı	Kur'ân-ı Kerîm'deki Cinsel Suçlar ve Hükümleri
TurnItIn Ödev Numarası	1009975065

Yukarıda başlığı belirtilen tez çalışmasının a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana Bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam 141 sayfalık kısmına ilişkin olarak, 28/09/2018. tarihinde tarafımdan TurnItIn adlı intihal tespit programından Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Çalışması Orijinallik Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esasları'nda belirlenen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan ve ekte sunulan rapora göre, tezin/dönem projesinin benzerlik oranı;

alıntılar hariç % 12

alıntılar dahil % 17'tür.

Danışman tarafından uygun olan seçenek işaretlenmelidir:

(x) Benzerlik oranları belirlenen limitleri aşmıyor ise;

Yukarıda yer alan beyanın ve ekte sunulan Tez Çalışması Orijinallik Raporu'nun doğruluğunu onaylarım.

() Benzerlik oranları belirlenen limitleri aşıyor, ancak tez/dönem projesi danışmanı intihal yapılmadığı kanısında ise;

Yukarıda yer alan beyanın ve ekte sunulan Tez Çalışması Orijinallik Raporu'nun doğruluğunu onaylar ve Uygulama Esasları'nda öngörülen yüzdelik sınırlarının aşılmasına karşın, aşağıda belirtilen gerekçe ile intihal yapılmadığı kanısında olduğumu beyan ederim.

Gerekçe:

Benzerlik taraması yukarıda verilen ölçütlerin ışığı altında tarafımda yapılmıştır. İlgili tezin orijinallik raporunun uygun olduğunu beyan ederim.

28/09/2018

(imza)

Danışmanın Unvanı-Adı-Soyadı
Prof. Dr. Ali BAKKAL

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR LİSTESİ	iv
ÖZET	v
SUMMARY	vi
ÖNSÖZ	vii
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

CİNSEL SUÇLARLA İLGİLİ KAVRAMLAR VE İSLÂM ÖNCESİ HUKUKİ UYGULAMALAR

1.1. Cinsel Suç ve İlgili Kavramlar	4
1.1.1. Suç	4
1.1.2. Cinsel Suç	4
1.1.3. Zina	5
1.1.4. Livâta	7
1.1.5. Kazf.....	9
1.1.6. Lezbiyenlik (Sihâk/Sevicilik)	11
1.2. Cinsel Suç Davalarında İspat Yolları	12
1.2.1. İkrar.....	12
1.2.2. Beyyine	12
1.2.3. Şahitlik.....	13
1.2.4. Karîne	13
1.3. Cinsel Suçlara İslâm'ın Öngördüğü Cezalar	14
1.3.1. Celde	14
1.3.2. Sürgün.....	14
1.3.3. Recm	15
1.4. İslâm Öncesi Cinsel Suçlarla İlgili Hukuki Uygulamalar	15
1.4.1. Yahudilik'te Zina Suçuyla İlgili Hukuki Uygulamalar	15
1.4.1.1. Yahudilik'te Zina Suçunun Cezaları.....	17
1.4.1.1.1. Bedenî Ceza	18
1.4.1.1.2. Malî Ceza	19

1.4.1.2. Yahudilik'te Zina Suçu Cezasının Uygulanması.....	20
1.4.2. Yahudilik'te Livâta Suçuyla İlgili Hukuki Uygulamalar	21
1.4.2.1. Yahudilik'te Livâta Suçunun Cezaları.....	22
1.4.3. Yahudilik'te Kazf Suçuyla İlgili Hukuki Uygulamalar.....	23
1.4.4. Yahudilik'te Lezbiyenlik Suçuyla İlgili Hukuki Uygulamalar	24
1.4.5. Hristiyanlık'ta Cinsel Suçlarla İlgili Hukuki Uygulamalar	26
1.4.5.1. Hristiyanlık'ta Zina Suçuyla İlgili Hukuki Uygulamalar	26
1.4.5.1.1. Hristiyanlık'ta Zina Suçunun Cezası	28
1.4.5.2. Hristiyanlık'ta Livâta ve Lezbiyenlik Suçlarıyla İlgili Hukuki Uygulamalar	28
1.4.6. Cahiliye Döneminde Cinsel Suçlar.....	32

İKİNCİ BÖLÜM

CİNSEL SUÇLARLA İLGİLİ ÂYETLER VE HADİSLER

2.1. Zina Âyetleri Hakkında Müfessirlerin Görüşleri.....	36
2.2. Livâta Âyetleri Hakkında Müfessirlerin Görüşleri.....	54
2.3. Kazf Âyetleri Hakkında Müfessirlerin Görüşleri	60
2.4. Lezbiyenlik (Sevicilik) Âyeti Hakkında Müfessirlerin Görüşleri	68

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

CİNSEL SUÇLARLA İLGİLİ FIKHİ HÜKÜMLER

3.1. Zina Suçu ile İlgili Fıkhi Hükümler	71
3.2. Livâta Suçu ile İlgili Fıkhi Hükümler	88
3.3. Kazf Suçu ile İlgili Fıkhi Hükümler	89
3.4. Lezbiyenlik (Sevicilik) Suçu ile İlgili Fıkhi Hükümler.....	98
3.5. Ölüye Cinsel Temasla İlgili Fıkhi Hükümler	99
3.6. Hayvanla Cinsel Temasla İlgili Fıkhi Hükümler.....	101

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

RECM VE HZ. PEYGAMBER'İN RECM UYGULAMALARI

4.1.Recm.....	107
4.1.1. Recmin Tanımı ve Mahiyeti	103

4.1.2. Recmin Uygulanma Şartları	103
4.1.3. Kur'ân'da Olmayan Recm Âyeti	107
4.2. Hz. Peygamber'in (s.a.s) Recm Uygulamaları	111
4.2.1. İki Yahudi'nin Recmedilmesi.....	111
4.2.2. Mâ'iz b. Mâlik el-Eslemî'nin Recmedilmesi.....	112
4.2.3. Cüheyne'li Kadının Recmedilmesi.....	115
4.2.4. Asîf (İşçi) Hadisindeki Kadının Recmedilmesi	117
SONUÇ	118
KAYNAKÇA.....	122

KISALTMALAR LİSTESİ

AB	Avrupa Birliği
ABD	Amerika Birleşik Devletleri
(a.s)	Aleyhisselâm
b.	Bin
bk.	Bakınız
c.	Cilt
çev.	Çeviren
DİA	Diyanet İslâm Ansiklopedisi
DİB	Diyanet İşleri Başkanlığı
ed.	Editör
Fak.	Fakülte
h.	Hicrî
Hz.	Hazreti
LGBTİ	Lezbiyen, Gey, Biseksüel, Transgender, İnterseks
nşr.	Neşreden
(r.a)	Radıyellâhü anhü/anhâ/anhümâ/anhüm
(s.a.s)	Sallallâhü aleyhi ve sellem
s.	Sayfa
TBMM	Türkiye Büyük Millet Meclisi
TCK	Türk Ceza Kanunu
thk.	Tahkik eden
(t.y)	Basım tarihi yok
vd.	Ve devamı
(y.y)	Basım yeri yok

ÖZET

Kur'ân-ı Kerim, fitratı gereği cinsel istek ve arzusu olan erkek ve kadının, birbirleriyle sükûnet bulması için yaratıldığını, aralarına sevgi konduğunu haber vermiş, bu sükûnet ve sevgi sonucuyaşanacak birliktelikten doğacak çocuğun kime ait olduğunu bilinmesini de önemsemiştir. Ayrıca, soyun karışmaması için yasaklar koymuş ve çocuk sahibi olmanın ancak helal yollarla mümkün olabileceğini haber vermiştir. Meşrû olmayan yollardan zinayı; hayâsızlık olarak ifade etmiş, ona götüren yolları yasaklamış, livâta ve lezbiyenlik gibi zina türlerinden de bahsetmiştir. İnsanların bedeninin, iffetinin ve neslinin korunması için belirli düzenlemeler getirmiş, bu kapsamda iffetli Müslümanlara atılan zina iftirasına ve zina suçu işleyenlere verilecek cezaları çok net biçimde açıklamıştır.

Yine Kur'ân-ı Kerîm, erkek erkeğe cinsel ilişki şeklinde tarif ettiğimiz ve çirkin bir iş olan livâta suçunu işleyen bir kavmin toplu halde helâk olduğunu haber vermiştir. Kur'ân, cinsel suçlar kapsamında değerlendirdiğimiz zina suçunun cezasını celde olarak tayin etmiş olmakla birlikte bu suçu işleyen bazı Müslüman ve Yahudilerin Hz. Peygamber (s.a.s) tarafından recmedildiği hadislerle sabit olmuştur.

Bu çalışmada, büyük günahlardan sayılan zina, livâta, kazf ve bir tür zina olan lezbiyenlik suçu ve cezaları incelenmekte, cahiliye dönemi ve diğer dinlerde işlenen zina suçları ve ceza uygulamaları anlatılmaktadır. Bu suçların geçtiği âyetler hakkında müfessirlerin görüşleri ve mezhep imamlarının ilgili suç ve cezaların uygulanmasıyla ilgili hükümleri ayrı ayrı sunulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kur'ân-ı Kerim, Ceza, Zina, Livâta, Kazf, Lezbiyenlik, Recm.

SUMMARY

SEXUAL CRIMES AND PROVISIONS IN THE QUR'ÂN

Qur'ân informed that male and female who has sexual desire were created to calm down each other and told that there is love between them. As a consequence this calmness and love of the intimacy, it is important to know that who has this child. Qur'ân also banned the blending of the descendants and informed that it would be possible to have children but only through halal means. Qur'ân banned the ways which cause adultery from non-legitimate ways and expressed as immodesty, also talked about the types of adultery like lesbians and buggery. Qur'ân brought certain regulations for the protection of people's body, chastity, and generation, In this context, It explained clearly the penalties for adultery offenders and adulteries thrown into chaste Muslims.

The Qur'ân also informed us that a society who committed buggery, which is described male to male sexual intercourse, was destroyed in mass. The Qur'ân appointed the punishment of adultery which we assessed within the scope of sexual crimes is as stick. With it is fixed with the hadiths that some of the Muslims and Jews were stoned by the Prophet Muhammad.

In this research, it is studied buggery, lesbian and kazf a kind of adultery which are accepted as cardinal sins and their punishments, also it is explained the crime of adultery and other crimes committed in other religions and penal practices. It is presented separately the opinions of exegetes on the verses which include these crimes and the provisions of the imams of the sect concerning the implementation of the relevant offenses and penalties.

Keywords: Qur'ân, Punishment, Fornication, Adultery, Kazf (Kadhif), Gay, Lesbian, Stoning (Rajm)

ÖNSÖZ

İnsanlığın başlangıcından günümüze kadar devam eden süreçte insanların birbiriyle olan ilişkileri tesadüf olmayıp, insan yaşamını düzenleyen etken unsurlar varolagelmıştır. İnsan varlığının devamı için hemen hemen tüm dinler; canın, malın, aklın, neslin/ırzın korunması için belirli ölçüler getirmiştir. Bahis konusu bu değerlerin korunması dinlerdeki hukuk sistemlerinin mesnedini oluşturmaktadır. Genel olarak bakıldığında bütün hukuk sistemleri aile müessesesinin sıhhatli bir şekilde devamı ve nesebin belirlenmesi için gayrimeşrû ilişkileri reddederek cinsel yolla işlenen suçlardan zina, livâtâ, lezbiyenlik ve cinsel bir suç olan zinaya istinaden yapılan Kazf (zina iftirası) suçlarına yasaklamalar getirmiştir. Zira tüm bu suçlar sağlıklı bir toplum yapısının temelini oluşturan çekirdek aile hayatında eşler arasında güven ve birlikteliğe zarar vermekte, toplumun diğer bireyleri arasında da çeşitli sorunlara yol açmaktadır.

Çalışmada, konuya verilen önemin belirlenmesi amacıyla İslâm dininin ana kaynakları çerçevesinde Kur’ân-ı Kerim’deki Cinsel Suçlardan Zina suçu, Livâtâ, Lezbiyenlik ve cinsel bir suç olan zinaya istinaden yapılan Kazf (zina iftirası) suçları ana başlıklar halinde alınmıştır. Ayrıca bu suçlar hakkında müfessirlerin görüşleri, suçların tespiti, cezası ve cezanın uygulanması ise alt başlıklar halinde sunulmaktadır.

Çalışmanın Giriş bölümünde; Konunun Amacı, Konunun Önemi, Konunun Sınırlandırması, Konunun Metodu yazılıp Konuyla İlgili Kaynakların Değerlendirmesi yapılacaktır.

Birinci Bölümde “Cinsel Suçlarla İlgili Kavramlar ve İslâm Öncesi Hukuki Uygulamalar” bölüm başlığı altında; Cinsel Suç ve İlgili Kavramlar, Cinsel Suç Davalarında İspat Yolları, Cinsel Suçlara İslâm’ın Öngördüğü Cezalar, İslâm Öncesi Cinsel Suçlarla İlgili Hukuki Uygulamalar ve Cahiliye Döneminde Cinsel Suçlar ana başlığı halinde sunulacaktır.

İkinci Bölümde “Cinsel Suçlarla İlgili Âyetler” bölüm başlığı altında; Zina Âyetleri Hakkında Müfessirlerin Görüşleri, Livâtâ Âyetleri Hakkında Müfessirlerin Görüşleri, Kazf Âyetleri Hakkında Müfessirlerin Görüşleri ve Lezbiyenlik (Sevicilik) Âyeti Hakkında Müfessirlerin Görüşleri ele alınacaktır.

Üçüncü Bölümde “Cinsel Suçlarla İlgili Fıkhi Hükümler” bölüm başlığı altında; Zina Suçu ile İlgili Fıkhi Hükümler, Livâtâ Suçu ile İlgili Fıkhi Hükümler, Kazf Suçu ile İlgili Fıkhi Hükümler ve Lezbiyenlik (Sevicilik) Suçu ile İlgili Fıkhi Hükümler ana başlığı halinde yazılacaktır.

Dördüncü Bölümde “Recm ve Hz. Peygamber’in (s.a.s) Uygulamaları” ana başlığı altında Recmin Tanımı ve Mahiyeti, Recmin Uygulanma Şartları, Recm Âyeti, Hz. Peygamber’in (s.a.s) Recm Uygulamalarından; İki Yahudi’nin, Mâ’iz b. Mâlik el-Eslemî’nin, Cüheyne’li Kadının ve Asîf (İşçi) Hadisindeki Kadının Recmedilmesi rivayetleri birleştirilerek ele alınacaktır.

Akademik çalışmalarımın bir başlangıcı ve ilerleyen yıllarda istifade edeceğime inandığım bu tezi hazırlama konusundaki yardımlarından ve tezin tamamlanmasında gösterdiği titiz çalışmalarından dolayı; bilgi birikimi, hayat tecrübesi, kişiliği ile her zaman örnek alacağım, güvenini hep yanımda hissettiğim değerli tez danışmanım Prof. Dr. Ali Bakkal’a şükranlarımı sunarım.

Yüksek lisans eğitimim sırasında yine engin bilgilerinden ve tecrübelerinden yararlandığım Dr. Öğr. Üyesi Zeki Yaka’ya ve çalışmalarında bana akademik anlamda her konuda destek sağlayan, bilgilerini, hoşgörülerini ve güleryüzlerini hiç eksik etmeyen İlahiyat Fakültesi Dekanlığı’na tüm yardımları için teşekkürlerimi sunarım.

Hayatımın her anında ve aldığım bütün kararlarda her zaman yanımda olan, çalışmalarım boyunca beni destekleyen eşime ve daha küçük yaşına rağmen beni olgunlukla karşılayan oğluma sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Mustafa GÜNER

Antalya, 2018

GİRİŞ

I. Konunun Amacı

Kur'ân-ı Kerîm ve sahih hadis-i şerifler ışığında yapılan çalışmaların amacı; âyet ve hadislerin doğru anlaşılması ve onların hayatımıza doğru tatbik edilmesini sağlamaktır. “Kur'ân-ı Kerîm'deki Cinsel Suçlar ve Hükümleri” konulu bu tezimizdeki amaç; Kur'ân'da geçen ve cinsel yollarla işlenen suçlardan zina, livâta, lezbiyenlik (sevicilik) ve zina suçuna bağlı olarak işlenen kazf (zina iftirası) kavramlarını öncelikle dil yönünden incelemek, onlarla ilgili kavramları araştırıp açıklamak, bu suçlara Kur'ân ve sünnette verilen cezalarla birlikte mezhep imamlarının verdikleri hükümleri tesbit ederek insanları bu suçları işlemekten vazgeçirmektir.

II. Konunun Önemi

Cinsel yollarla işlenen suçlar genel olarak en çok işlenen suçlar arasında sayılmaktadır. Gayrimüslim toplumlarda yaygın olduğu gibi Müslüman toplumlarda da yaygınlaşan zina, livâta, lezbiyenlik İslâm toplumunun yapısını bozmakta ve aile müessesinin dağılmasına sebep olmaktadır. Kazf suçu ise iffet ve namusu hedef almakta kişilerin sosyal hayatında ve ruh yapısında derin yaralar açmaktadır.

Zina suçuna karşı İslâm hukuku hassas bir tavır takınmış, Kurân'da hakkında âyet bulunmadığından Hz. Peygamber'in (s.a.s) hadis ve uygulamalarına dayanarak bu suçu işleyen evli/dul olanların recmedileceğine hükmetmiştir. Bazılarınca lafzının mensuh, hükmünün bâki olduğu iddia edilen recm âyetinin varlığı ve yorumu derin tartışmalara yol açmıştır. Son dönemlerde yapılan tartışmalarda Hz. Peygamber'in recm uygulamasının celde âyetinden önce olduğu, bu ceza şeklinin Yahudilik'ten alınarak uygulandığı, hadisleri bir tarafa bırakarak âyetin hükmüyle yetinmek gerektiği, recmin Kur'ân hükmüyle çeliştiği, cezası ölüm olan bu suçun daha kesin bir delille sabit olması gerektiği gibi itirazlarla, recme kökten karşı olanlar da çıkmıştır.

Erkekler arası eşcinsel ilişki demek olan livâta ve kadınlar arası eşcinsel ilişki olan lezbiyenlik (sevicilik), hemen her dönemde ve her toplumda cinsî bir sapkınlık olarak görülmüş ve kınanmış, tüm dinlerin ortaklaşa mücadele ettiği çirkin bir davranış olmuştur. Cinsel ihtiyaçların doğal ve meşrû yollardan karşılanması, her türlü azgınlıktan ve sapkınlıktan uzak durulması İslâm'ın en temel mesajlarından olduğu için livâta ve lezbiyenlik suçunu işleyenler kınanmıştır. Eşcinsel ilişki, modern refah toplumlarında çeşitli sebeplerle belli bir yaygınlaşma eğilimi gösterip bireysel özgürlük kapsamında telakki edilerek sınırlı

ölçüde hukuken korunsa ve tabii karşılaşılsa bile insanî değerlere ve insan haysiyetine aykırı çirkin bir davranış olduğu için ele alınması gerekli ve önemli bir konu olmuştur.

Kur’ân-ı Kerîm kazf (zina iftirası) suçunu kişilik hakları kapsamında değerlendirip iffet, şeref ve haysiyet dokunulmazlığına hâle getirmesi sebebiyle yasaklamış ve dört şahit getiremedikleri takdirde iftiracıya bedeni ceza olarak 80 celde vurulacağını ifade etmiştir. Kur’ân’ın bildirdiğine göre kazf suçlusuna verilecek mânevî ceza ise; kişinin güvenilirlik niteliğini kaybetmesi ve mahkemelerde şahitliğinin kabul edilmemesidir.

Müslüman toplumda kazf (zina iftirası) suçu işlenmekte, bu suçun cezası Müslümanlarca çok bilinmemekte ya da önemsenmemektedir. İşte bütün bunlardan dolayı ve bu suçun cezasına ilişkin Nûr Sûresi 4’üncü âyetindeki nitelendirmeden alınan muhsan terimi sadece muhsan kadınları değil; akıllı, ergen, hür, Müslüman ve iffetli olan erkek, kadın, dul veya bekâr tümünü kapsadığından dolayı konuyu araştırmak, sadece zina iftirası değil, tüm iftiraların azalması hatta bitmesi için çözüm önerileri sunmak önemli hale gelmiştir.

Recm (taşlayarak öldürme) cezası, İslâm tarihinde uygulandığı günden beri Müslümanlar arasında tartışma konusu haline gelmiştir. Kur’ân’da zina edenlere recmi emreden âyet bulunmadığı halde, insan hayatını sona erdiren bir cezanın Hz. Peygamber (s.a.s) tarafından niçin ve nasıl uygulandığı konusu kafalarda hep soru işaretleri bırakmıştır. Sahabeden bazılarının var olduğunu iddia ettikleri recm âyeti (ki bunun ayet olmayıp, hadis olduğunu da iddia edenler vardır) gerçekten var mıydı, yok muydu? Var ise neden Mushaf’ın içine dahil edilmedi ve niçin yıllar sonra Hz. Ömer’in (r.a) hilafetinde dile getirildi? İşte bütün bu sorulara cevap bulmak ve zihinlerdeki soruları cevaplandırmak için recm konusu en önemli konulardan biri haline gelmiştir.

III. Konunun Sınırlandırması

Çalışmamızda cinsel yollarla işlenen suçlardan zina, livâta, lezbiyenlik (sevicilik) ve zina suçuna bağlı olarak işlenen kazf (zina iftirası) konuları hakkında daha çok ahkâm tefsiri sahiplerinin hangi yorumları yaptıklarını ele alacağız. Ehl-i Sünnet’in dört mezhebinin klasik ve çağdaş fıkıh literatüründe bu konulara nasıl baktığını inceleyecek ve icap ettiğinde Zâhirîler’in de görüşlerine başvuracağız.

IV. Konunun Metodu

Çalışma konumuz “Kur’ân-ı Kerîm’deki Cinsel Suçlar ve Hükümleri” olduğu için öncelikle Kur’ân-ı Kerîm’de geçen cinsel suçları ifade eden kelime ve kavramların sözlük ve terim anlamları temel kaynaklardan tespit edilmeye çalışılacaktır. Kavramların sözlük ve

terim anlamları tespit edilirken filolojik yöntem kullanılacak ve bu kavramların Kur'ân'da ve hadislerde hangi şekilde geçtiği yazılacaktır. Birinci bölümde ele aldığımız kavramlar hakkında sadece gerektiği kadar bilgiler verilecek olup, detaylı bilgiler ikinci bölümde müfessirlerin yorumlarında ve üçüncü bölümde mezhep imamlarının görüşlerinde verilecektir.

Kutsal Dinler'de bu suçlar ele alınırken Kitab-ı Mukaddes'e bakılacak. Cahiliye Dönemi için de ilgili tez, makale ve ansiklopedik bilgilerden yararlanılacaktır. Tezimizin adı "Kur'ân-ı Kerîm'deki Cinsel Suçlar ve Hükümleri" olsa da, Kur'ân ve hadis bütünlüğü dikkate alınarak ilgili hadis kaynaklarından da yararlanılacaktır.

Konular ele alınırken kronolojiye dikkat edilecektir. Müfessirlerin görüşleri klasik dönemden modern döneme doğru şeklinde sıralanacak ve mezhep imamlarının görüşleri yazılırken Ehl-i Sünnet mezhep imamlarının görüşleriyle birlikte, icap ettiği takdirde Zahirîler'in görüşlerine de yer verilecektir.

Dipnotlar verilirken önce yararlanılan veya alıntı yapılan ilk kaynak, daha sonra da konu açısından önem sırasına göre yararlanılan veya konuyla ilgisi olan diğer kaynaklar verilecektir. Aynı yöntem, âyetler ve hadisler dipnotta belirtilirken de kullanılacaktır.

V. Konuyla İlgili Kaynakların Değerlendirmesi

Zina, livâta, lezbiyenlik (sevicilik) ve zina suçuna bağlı olarak işlenen kazf (zina iftirası) suçları ve recm klasik tefsirlerden Ahkâm tefsirleri ve modern tefsirlerde ayrıntılı bir biçimde ele açıklanmıştır. Konu İslâm hukukunun klasik eserlerinde de hemen hemen bir bütün halinde müstakil olarak ele alınmış olup had cezalarının içinde ayrıntılı olarak üzerinde durulmuştur. Ayrıca şahitlikle ilgili meseleler etrafında da konuya yönelik atıflar yapılmıştır.

Kelime ve kavramların incelenmesinde sözlüklerden istifade edilmiş, müfessirlerin görüşleri ele alınırken daha çok Ahkâm tefsirlerinden yararlanılmıştır. Ayrıca hazırlanan bu tezde mezhep imamlarının verdiği hüküm ve cezalarda dört sünni mezhebin muteber kaynaklarına baş vurulmuş zaman zaman da Zâhirîler'in görüşlerine yer verilmiştir.

BİRİNCİ BÖLÜM

CİNSEL SUÇLARLA İLGİLİ KAVRAMLAR VE İSLÂM ÖNCESİ HUKUKİ UYGULAMALAR

1.1. Cinsel Suç ve İlgili Kavramlar

1.1.1. Suç

Suç kavramı Türkçe bir kelime olup, sözlükte “*kanunun cezalandırdığı fiil*”¹, “*törelere ve ahlâk kurallarına aykırı davranış ya da bir toplumda haksız sayılıp yazılı yazısız kurallarla yasaklanan ve yaptırıma bağlanan eylem*”² mânalarına gelir. Klasik fıkıhta ise dar anlamıyla suçun karşılığı olarak genel kabul görmüş bir terim olmamakla beraber “cürm” ve “cerîme” kelimeleri fıkıhta “*günah, suç ve haksız fiiller*” şeklinde kullanılmıştır. Mâverdî cerîmenin çoğulu olan “cerâimi” (الجرائم) “Allah’ın had³ veya ta’zirle cezalandırdığı şer’î yasaklar”⁴ şeklinde tarif etmiş ancak bu şekilde bir tanım yaygın olarak kullanılmamıştır.

Şu halde İslâm hukukunda suçun tanımı; “*İslâm hukukunun yasakladığı, hakkında ceza koyduğu müspet veya menfi fiil ve hareketler*”⁵ şeklindedir. Tanımdan anlaşıldığı üzere, müspet veya menfi fiilin cezası kaynakta belirtilmedikçe suç sayılmamış; suç sayılması için mutlaka cezasının belirtilmesi gerekmektedir.⁶

1.1.2. Cinsel Suç

İslâm hukukundaki cinsel suçlarla bugünkü kanunlardaki cinsel suçlar birbirinden tamamen ayrı bir durum arzettiği ve klasik fıkıh kitaplarında cinsel suç kavramının tanımı yapılmadığı için Türk Ceza Kanununda geçen “cinsel taciz” ve “cinsel saldırı” suçlarının tanımından yola çıkarak bir “cinsel suç” tanımı yapacağız.

¹ Yavuz Abadan vd., *Türk Hukuk Lugatı*, Başbakanlık Basımevi, Ankara 1991, s. 303.

² Mehmet Boynukalin, “Suç”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (DİA), Türkiye Diyanet Vakfı Yayın Matbaacılık ve Ticaret İşletmesi, İstanbul 2009, c. XXXVII, s. 453.

³ Had: Had kelimesi (çoğulu hudûd) sözlükte masdar olarak “engel olmak, iki şeyin arasını ayırmak”; isim olarak “iki şeyin birbirine karışmasını önleyen şey, bir nesnenin uç ve kenar kısmı, sınır, tanım” gibi anlamlara gelir. Fıkıhta, Allah hakkı olarak yerine getirilmesi gereken, miktar ve keyfiyeti nasla belirlenmiş cezaî müeyyideleri ifade eder. Kelimenin fıkıh ilminde kazandığı terim anlamı, kısmen “hudûdullah” tabirinin Kur’an’da geniş bir muhteva ile kullanılmış olmasının, büyük ölçüde de had kelimesinin hadislerde oldukça belirginleşen ıstılahı kullanımının sonucudur. bk. Ali Bardakoğlu, “Had”, *DİA* 1996, c. XIV, s.547.

⁴ Ebü’l-Hasen Alî b. Muhammed b. Habîb el-Basrî el-Mâverdî (ö. 450/1058), *el-Ahkâmü s-sultâniyye ve’l-vilâyetü’l-dîniyye*, Mektebe-i Dâri İbn Kuteybe, Kuveyt 1989, s.285.

⁵ Abdulkadir Üdeh, *et-Teşrîu’l-Cinâi’l-İslâmî*, Dâru’l-Kâtibi’l-Arabî, Beyrût (t.y), c. I, s. 66.

⁶ Üdeh, *et-Teşrîu’l-Cinâi’l-İslâmî*, c. I, s. 66.

Türk Ceza Kanunu madde 105'te⁷ düzenlenmiş olan “cinsel taciz” suçu en basit şekliyle “*cinsel amaçlı olarak mağdurun farklı yollarla rahatsız edilmesi*” şeklinde tanımlanabilir ve cinsel bir saikle ya da amaçlı olarak mağdura yönelik ıslık çalmak veya cinsel içerikli laf atmak, cinsel ilişki teklifinde bulunmak, cinsel içerikli SMS veya e-posta göndermek, cinsel amaçlı olarak takip etmek, cinsel organ teşhir etmek, cinsel taciz suçu kapsamında nitelenebilecek eylemlerdir. Halk arasında tecavüz olarak bilinen “cinsel saldırı” suçu Türk Ceza Kanunun 102. maddesinde⁸ düzenlenmiş olup cinsel suçlar arasında niteliği itibariyle en ağır derecede olanıdır. “Cinsel saldırı” suçu; “*cinsel ilişki olsun olmasın, mağdurun vücut dokunulmazlığını ihlal edici; sarılmak, öpmek, ellemek gibi eylemlerdir.*” Ancak herhangi bir vücut teması gerçekleşmediği durumlarda başka bir deyişle mağdurun vücut dokunulmazlığının ihlal edilmediği cinsel davranışların varlığı halinde cinsel saldırı suçu değil “sarkıntılık” veya “cinsel taciz” suçu söz konusu olabilmektedir. Eğer mağdur reşit değilse yani 18 yaşından küçükse, o zaman cinsel saldırı suçu değil “çocuğun cinsel istismarı” suçu gündeme gelecektir. Halk arasında “cinsel tecavüz”, “ırza tecavüz” veya “tecavüz suçu” olarak bilinen cinsel saldırıdan söz edebilmek için cinsel ilişki tam olarak kurulması şart olmayıp vücut dokunulmazlığının ihlal edilmesi yeterlidir.

Türk Ceza Kanunundaki “cinsel taciz” ve “cinsel saldırı” tanımlarından ve hangi eylemlerin bu suçların kapsamına girdiğinden yola çıkarak İslâm hukukuna göre cinsel suçu şöyle tanımlayabiliriz: “*Bir Müslümanın, Kur’ân ve hadislerde yasaklanan zina, livâta, lezbiyenlik⁹ gibi fiilleri canlı insanla gönüllü ya da zorla işlemesi, hayvanla ve ölü insanla cinsel yönden birleşmesi, ayrıca mahremi olmayan kimseleri şehvetle öpmesi ve onlara dokunması gibi cinsellik içeren suçlardır.*”

1.1.3. Zina

Lügatte zina; “*Şer’î bir akit olmaksızın kadına yaklaşmak¹⁰ ve kadınla ilişkiye girmek*” şeklinde tanımlanmaktadır.¹¹ Hanefîler; “*nikah akdi ya da nikah şüphesi bulunmaksızın bir erkeğin bir kadının ön tarafından cinsel ilişkide bulunması*”,¹² Şafîîler; “*şüphe söz konusu olmaksızın, normal şekilde zevk almak üzere erkeklik organının, cinsel*

⁷ Türk Ceza Kanunu [TCK], 2004, Madde 105.

⁸ Türk Ceza Kanunu [TCK], 2004, Madde 102.

⁹ Lezbiyen: Kendi cinsinden kimselerle cinsel ilişkide bulunan kadın, lezbiyenlik ise seveci olma halidir. bk. http://tdk.gov.tr/index.php?option=com_karsilik&view=karsilik&kategori=1&list=bas&kelime=1=lezbiyen

¹⁰ İbrâhîm Mustafâ vd, *el-Mu‘cemü’l-vasît*, Mektebetü’s-Şurûk ed-Düveliyye, Mısır 2004, s. 403.

¹¹ Ebû’l-Kâsım el-Hüseyin b. Muhammed er-Râgıb el-İsfahânî (ö. V./XI. yüzyılın ilk çeyreği), *el-Müfredât fî Garîbi’l-Kur’ân*, Dâru’l-Ma‘rife, Beyrût, (t.y), s. 215.

¹² Alâüddîn Ebû Bekr b. Mes‘ûd b. Ahmed el-Kâsânî (ö. 587/1191), *Bedâ’i’u’s-sanâi‘ fî tertîbi’s-şerâi‘*, Dâru’l-kütübi’l-‘ilmiyye, Beyrût 1986, c. VII, s. 33.

ilişkide bulunulması yasak bir dişilik organına fiilen girmesi”,¹³ Hanbelîler; “ön veya arkadan vaki olan fuhuş eylemi”,¹⁴ Mâlikîler ise; “geçerli bir nikah sözleşmesi bulunmaksızın bir insanın diğer bir insanın cinsel organına kasıtlı olarak cinsel ilişkide bulunmasıdır”¹⁵ şeklinde tanımlarlar. Zahirîler’in zina tanımı ise şöyledir: “*Haram olduğu bilinen ve bakılması helal olmayan bir kimseyle cinsel ilişkide bulunmaktır.*”¹⁶

İslâm’da zina kısaca, evlilik olmaksızın cinsel ilişki ve evlilik dışı cinsel münasebet anlamlarına gelir. Zinanın “*meşrû olmayan cinsel ilişki*” şeklindeki sözlük anlamıyla dinî terminolojideki anlamı da aslında farklı değildir. Dinî literatürde zina kavramının en geniş anlamıyla cinsel haramı ifade ettiği de olur.¹⁷ Evlilik dışı cinsel ilişki anlamına da gelen zina, insan aklının, ahlâkının, hukukun ve diğer semavî dinlerin yanlış ve çirkin gördüğü bir fiil olup İslâm dininde de kesinlikle yasaklanmış, büyük günahlar arasında sayılmış ve ona götüren yollara set çekilmiştir.¹⁸

Dinî literatürde en geniş anlamıyla zina kavramı cinsel haramı ifade eder ve bu yaklaşım Hz. Peygamber’in (s.a.s) “*Âdemoğluna zinâdan nasibi takdir olunmuştur. O buna mutlaka erişir. Gözlerin zinâsı bakmak, kulakların zinâsı dinlemek, dilin zinâsı konuşmak, elin zinâsı tutmak, ayakların zinâsı yürümektir. Kalbe gelince o, arzu eder, ister. Üreme organı ise, bunu ya gerçekleştirir ya da boşa çıkarır*”¹⁹ hadis-i şerifinde geçen gözün ve dilin zinâsı ifadelerinden kaynaklanır. Haram olan şeylere bakmak ve gayriahlâki ve cinsel içerikli sözlerle başlayan sürecin zinaya götürme ihtimalinin yüksekliğinden dolayı böyle bir ifade kullanılmış olabilir. Bununla ilgili âyetteki yasağın “Zina etmeyin” ifadesiyle değil de “*Zinaya yaklaşmayın!*”²⁰ biçiminde kullanılması, zinaya yol açacak fiillerin de haram kılındığı şeklinde anlaşılmıştır. Çünkü zina, nesebin karışmasına, ailenin parçalanmasına, hısımlık ve arkadaşlık gibi bağların kopup mânevî ve ahlâkî değerlerin temelden sarsılmasına

¹³ Ebû Abdillâh Şemsüddîn Muhammed b. Ahmed b. Ahmed b. Hamza er-Remlî el-Menûfî el-Ensârî el-Mısırî (ö. 1004/1596), *Nihâyetü'l-Muhtâc*, Daru İhyai't-Tûrasi'l-Arabî, Beyrût 1992, c. VII, s. 402.

¹⁴ Ebû'n-Necâ Şerefüddîn Mûsâ b. Ahmed b. Mûsâ el-Haccâvî el-Makdisî (ö. 968/1560), *el-İknâ' li-tâlibi'l-İntifâ'*, el-Matbûâtü'l-Mısriyye, Kahire 1325, c. 4, s. 250.

¹⁵ Ebû Abdillâh Şemsüddîn Muhammed b. Muhammed b. Abdurrahmân el-Hattâb er-Ruaynî (ö. 954/1547) *Mevâhibü'l-Celîl li-şerhi Muhtasari Halîl*, Dâru 'Alemlî'l-Kütüb, Mısır (t.y), c. VIII, s. 387,388; Şemsüddîn Ebû Abdillâh Muhammed b. Ahmed b. Arafed-Desûkî (ö. 1230/1815), *Hâşiyetü'd-Düsûkî ale's-Şerhi'l-kebîr*, Dâru İhyâi'l-Kütübî'l-Arabiyye, Mısır (t.y), c. IV, s. 313.

¹⁶ Ebû Muhammed Alî b. Ahmed b. Saîd b. Hazm el-Endelüsî el-Kurtubî (ö. 456/1064), *el-Muhallâ bi'l-âsâr fi şerhi'l-Mucellâ bi'l-ihtisâr* (nşr. Muhammed Munir ed-Dimaşki), İdaretü't-Taba'atî'l-Müniriyye, Kahire 1350, c. XI, s. 229,255,256.

¹⁷ Hüseyin Esen, “Zina”, *DİA* 2013, c. XLIV, s. 440.

¹⁸ Hayreddin Karaman, Ali Bardakoğlu, H. Yunus Apaydın, *İslâm ve Toplum, İlmihal II*, TDV Neşriyat Pazarlama Ticaret Sağlık ve Turizm (DİVANTAŞ), İstanbul 1999, s. 129.

¹⁹ Ebû Abdillâh Muhammed b. İsmâîl b. İbrâhîm el-Cu'fî el-Buhârî (ö. 256/870), *el-Câmi'u's-Sahîh*, el-Matbaa es-Selefiyye, Kahire (h. 1400), *İsti'zan*, 12, 6243; Ebû'l-Hüseyn b. el-Haccâc b. Müslim el-Kuşeyrî (ö. 261/875), *el-Câmi'u's-Sahîh*, (y.y, t.y), *Kader*, 20-21.

²⁰ Hayrettin Karaman vd. *Kur'ân Yolu Meâlî*, Diyanet İşleri Başkanlığı, Kalkan Matbaa, Ankara 2014, s. 284; İsrâ, 17/32.

yol açan ve insanı bedenî zevklerinin kölesi yapıp aşağılayan çirkin bir davranıştır. İslâm hukukunda zinakâr için üç ceza bulunmakta olup bunlar; celde ile dövme²¹ sürgün (tağrîb)²² ve taşlama (recm)'dir.²³ Dövme ve sürgün cezalarının ikisi birden bekâr zinakârlara verilirken, taşlama cezası yalnız evli zinakârlar içindir.²⁴

Fıkıhçılar bu konunun daha çok hukukî tarafıyla ilgilenmekle beraber, zina suçunun oluşması için fâilin mükellef olması, rızasının aranması, fiilin İslâm ülkesinde işlenmesi, evlilik bağı veya şüphesi bulunmayan bir kadınla ve ön taraftan yapılması şartlarını aramışlardır.²⁵ Dolayısıyla zorlama ve tehditle, tecavüz yoluyla, İslâm ülkesi olmayan bir ülkede, erkek erkeğe (livâta) ya da kadın kadına (lezbiyenlik) ve nikâhlı eşi zannettiği birisiyle olan ilişki farklı cezaî yaptırımları gerektiren suçlardır. Mâlikîler buna Müslüman olma şartını eklemiş,²⁶ Şâfiîler ve Hanbelîler erkek erkeğe ilişkiyi de zina kapsamında saymışlardır.²⁷ İslâm ahlâkı müelliflerinden Râgıb el-İsfahânî'ye göre ise, Kur'ân-ı Kerîm'de zinanın ve zinakârlığın kötülüğünden bahseden bir âyette onun küfürle,²⁸ başka bir âyette adam öldürme²⁹ ile yan yana anılması zina günahının ne derece büyük olduğunu göstermektedir.³⁰

1.1.4. Livâta

Sözlük olarak “suyu çekilmemesi için havuzu çamur vb. ile sıvamak suretiyle onarmak”³¹ anlamına gelen “livâta” kelimesi “örfte erkekler arasındaki eşcinsel ilişki” olarak ifade edilir. “livâta” kelimesi, anlamını erkekler arası eşcinsel ilişkinin yaygın olduğu Lût

²¹ Nûr, 24/3.

²² Buhârî, *Hudûd*, 30; Müslim, *Hudûd*, 12-14; Ebû Dâvûd Süleyman b. el- Eş'as b. İshak es-Sicistani el-Ezdi (ö. 275/889), *es-Sünen*, Mektebetü'l-Meârif, Riyad (t.y), *Hudûd*, 23; Ebû İsmâ Muhammed b. İsmâ b. Sevre (Yezîd) et-Tirmizî (ö. 279/892), *es-Sünen*, Mektebetü'l-Meârif, Riyad, *Hudûd*, 8; İbn Mâce, *Hudûd*, 7.

²³ Ebû Bekr Abdürrezzâk b. Hemâm b. Nâfi' es-San'ânî el-Himyerî (ö. 211/826-27), *el-Musannef*, el-Mektebü'l-İslâmî, Beyrût 1983, c. VII, s. 310,311; Ebû Bekr Abdullâh b. Muhammed b. Ebî Şeybe İbrâhîm el-Absî el-Kûfî (ö. 235/849), *el-Musannef*, ed-Dâru's-Selefiyye, Bombay 1979, c. X, s. 89; Müslim, *Hudûd*, 25; Ebû Dâvûd, *Hudûd*, 24.

²⁴ Üdeh, *et-Teşrîu'l-Cinâi'l-İslâmî*, c. I, s. 635.

²⁵ Kâsânî, *Bedâ'i'u's-sanâi' fî tertîbi's-şerâi'*, c. VII, s. 33,34.

²⁶ Ebû'l-Velîd Muhammed b. Ahmed b. Muhammed el-Kurtubî (ö. 520/1126), *Bidâyetü'l-müctehid ve nihâyetü'l-muktesid*, Dâru'l-Ma'rife, Beyrût 1982, c. II, s. 435.

²⁷ Remlî, *Nihâyetü'l-Muhtâc*, c. VII, s. 423; Ebû'l-Vefâ (Ebû İshâk) Burhânüddîn İbrâhîm b. Alî b. Muhammed el-Ceyyânî el-Medenî (ö. 799/1397), *Tebsîratü'l-Hukkâm fî Usûli'l-Akziye ve Menahici'l-Ahkâm*, Mektebetü'l-Külliyyâtî'l-Ezheriyye, Kâhire 1986, c. II, s. 254; Ebû Muhammed Abdülvehhâb b. Alî b. Nasr et-Tağlibî el-Bağdâdî (ö. 422/1031), *et-Telkîn fî'l-fıkhi'l-Mâlikî*, Dâru'l-Kütübî'l-İlmiyye, Beyrût 2004, c. II, s. 199.

²⁸ Nûr, 24/3.

²⁹ Furkân, 25/68.

³⁰ Râgıb el-İsfahânî, *ez-Zerî'a ilâ Mekârimi's-Şerî'a*, (nşr. Ebû'l-Yezîd Ebû Zeyd el-Acemî), Kahire 1985, Râgıb el-İsfahânî, *ez-Zerî'a*, s. 314-315.

³¹ Ebû'l-Kasım Mahmûd b. Ömer b. Muhammed el-Hârizmî ez-Zemahşerî (ö. 538/1144), *Esâsü'l-Belâğa*, Dâru'l-Kütübî'l-İlmiyye, Beyrût 1998, c. II, s. 184; Ebû'l-Feyz Muhammed el-Murtazâ b. Muhammed b. Muhammed b. Abdürrezzâk ez-Zebîdî el-Bilgrâmî el-Hüseynî (ö. 1205/1791), *Tâcu'l-'Arûs min cevâhiri'l-Kâmûs*, Matbaa-i Hukûmet-i Kuveyt, Kuveyt 1965, c. XX, s. 84.

kavminden almaktadır. Livâta suçuyla alâkalı genel kanaat, bu fiilin zina kapsamına dâhil olmayan farklı cinsel suç olduğu şeklindedir.³²

Türkçe’de livâta fiilinin karşılığı; “oğlancılık”³³ olarak geçmekle birlikte aynı cinsler arasındaki cinsel ilişkileri ifade etmesinden dolayı eşcinsellik, sevicilik/lezbiyenlik olarak bilinen kadın kadına eşcinsel ilişkileri de içermektedir. Bu fiili işleyen kimselere “eşcinsel” adı verilir.

Kur’ân’da livâta kelimesi geçmemekle birlikte “aşırı çirkin davranış, açık hayâsızlık ve sapkınlık”³⁴ anlamına gelen “fâhişe” ve “fahşâ” kelimeleri livâta fiilini de kapsayacak bir şekilde geçer, şiddetle kınanır ve sebep olacağı dinî-hukukî sorumluluklara işaret edilir. Kur’ân’ın mesajlarından biri de cinsel ihtiyaçların tabiî ve meşrû çerçevede karşılanması, namus ve fitratın korunması, insanlık onurunu zedeleyen her türlü cinsel azgınlık ve sapıklıktan uzak durulmasıdır. Yine Kur’ân’da, livâtanın yaygın olduğu ilk toplum olduğuna atıfla Lût kavminin bu çirkin fiili işlemleri ve Hz. Lût’un (a.s) kendilerini bu işten alıkoymaya yönelik uyarı ve öğütlerine kulak asmamalarından dolayı helâk oldukları anlatılır.³⁵

Hz. Peygamber de (s.a.s) livâtayı kınamış ve bu çirkin fiili işleyen kimselere Allah’ın rahmet nazarıyla bakmayacağını bildirerek³⁶ livâta yapanların lânetlendiğini ifade etmiştir.³⁷ Hz. Peygamber (s.a.s) ayrıca, “Ümmetim hakkında en çok korktuğum şey Lût kavminin davranışlarıdır”³⁸ buyurmuş ve livâta yapmamaları hususunda ümmetini uyarmıştır.³⁹ Mâlikî,⁴⁰ Şafîî,⁴¹ Hanbelî,⁴² Zeydiyye⁴³ mezheplerine göre ve Hanefîler’den Ebû Yusuf ve Muhammed’e⁴⁴ (r.a) göre; bir kadın veya erkeğin ön veya arkasından yapılan cinsel ilişkinin her ikisi de eşit şekilde haram olup aynı hükme tabi sayılmış; buna karşın, Ebû Hanife (r.a);

³² Kâmil Yaşaroğlu, “Livâta”, *DİA*, 2003, c. XXVII, s. 198.

³³ http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.5b561e2726ac31.21955173 (23.07.2018).

³⁴ Zemahşerî, *Esâsü’l-Belâğa*, c. I, s. 9; Mustafâ vd., *el-Mu‘cemü’l-vasît*, s. 675.

³⁵ A’râf, 7/80-84; Hûd, 11/78-83; Enbiyâ, 21/74; Şuarâ, 26/161-175; Neml, 27/54; Ankebût, 29/28-35.

³⁶ Tirmizî, *Sünen, Radâ’*, 12.

³⁷ Ebû Abdillâh Ahmed b. Muhammed b. Hanbel eş-Şeybânî el-Mervezî (ö. 241/855), *el-Müsned*, Dâru’l-Hadîs, Kahire 1995, c. III, s. 282.

³⁸ Ebû Abdillâh Muhammed b. Yezîd Mâce el-Kazvînî (ö. 273/887), *es-Sünen*, Dâru İhyâi’l-Kütüb’l-Arabî, Hudûd, 12; Tirmizî, *Hudûd*, 24.

³⁹ Yaşaroğlu, “Livâta”, *DİA*, 2003, c. XXVII, s. 198,199.

⁴⁰ Ebû Muhammed Abdülbâkî b. Yûsuf b. Ahmed ez-Zürkânî el-Vefâî (ö. 1099/1688), *Şerhu Muhtasari’l-Halîl ve meahu’l-Fethu’r-Rabbânî*, Dâru’l-Kütüb’l-İlmiyye, Beyrût 2002, c. VIII, s. 129.

⁴¹ Ebû Yahyâ Zeynüddîn Zekeriyâ b. Muhammed b. Ahmed es-Süneykî el-Ensârî el-Hazrecî (ö. 926/1520), *Esna’l-metâlib şerhu ravzi’t-tâlib*, thk. M. Muhammed Tamir, Dâru’l-kütüb’l-ilmiyye, Beyrût 2001, c. IV, s. 126.

⁴² Ebû Muhammed Muvaffakuddîn Abdullâh b. Ahmed b. Muhammed b. Kudâme el-Cemmâilî el-Makdisî (ö. 620/1223), *el-Muğni*, Dâru ‘Alemlî’l-Kütüb, Riyad 1986, c. XII, s. 348-351.

⁴³ Ebû’l-Hasan İbn Miftâh Abdullah b. Ebû’l-Kasım, *el-Müntezu’l-muhtâr mine’l-Ğaysi’l-midrâr*, Mektebetü’t-Türâsi’l-İslâmî, Yemen (t.y), c. IV, s. 136.

⁴⁴ Kâsânî, *Bedâ’i’u’s-sanâi’*, c.VII, s. 34.

ister kadına ister erkeğe olsun, arkadan teması zina kapsamına almamıştır. Çünkü ona göre sadece önden temasa zina denmekte ve arkadan temas livâta olarak adlandırılmaktadır.⁴⁵ Zâhirîler de livâtayı zina suçu gibi saymamış ve bu suçu işleyene had değil ta'zir cezası gerekeceğini söylemişlerdir. Çünkü onlara göre livâta suçu işleyenlere zina suçunun cezası uygulanacağına dair bir hüküm ve sahih bir hadis yoktur.⁴⁶

1.1.5. Kazf

Kazf; sözlükte “*herhangi bir şeyi atmak, ok atmak*”⁴⁷ anlamına gelirken, fıkhîta haddi gerektiren belirli suçlardan birinin adı olup “*muhsan (evli) olan bir kimseye zina ithamında bulunmak veya nesebini reddetmek*” şeklinde tanımlanır.⁴⁸

İslâm hukukuna göre kazf iki çeşit olup birincisi; iftirada bulunmanın cezası ile cezalandırıldığı kazf, ikincisi ise; kazfte bulunanın ta'zir cezası ile cezalandırıldığı kazftır. Had cezasını gerektiren kazf, yukarıda tanımını yaptığımız ve evli muhsan kişiye zina iftirasında bulunmak veya nesebini inkar etmektir. Ta'zir cezası gerektiren kazf ise, evli, muhsan olsun gayri muhsan olsun herhangi bir kimseye zina iftirası ile nesebini inkar etmenin dışında hakaret etmek, sövmek ve benzeri fiiller ve sözler isnad etmektir.⁴⁹

Her ne kadar cinsel bir suç olmasa da cinsel yolla işlenen bir suça istinaden işlenen “zina iftirası (kazf)” mahremiyeti, iffet ve namusu ifşa edeceği ve aile müessesesini dağılmaya kadar götüreceği için İslâm fıkında çok ağır bir suç sayılmıştır. Kur’ân-ı Kerîm’deki; “*İffetli kadınlara iftira atan, sonra da dört şahit getiremeyen kimselere seksen sopa vurun ve artık onların şahitliklerini asla kabul etmeyin. İşte onlar yoldan çıkanların ta kendileridir*”⁵⁰ âyeti, iffetli bir kimseye zina isnad edip, zina suçunun ispat şartı olan dört şahidin getirilememesi halinde iftiracının 80 celde ile cezalandırılacağını haber vermiş, Hz. Peygamber de (s.a.s) iffetli kadınlara zina iftirasında bulunmayı (kazf), insanı mahvedecek olan yedi büyük günahın⁵¹ arasında saymıştır.⁵²

Kazfin tarifine göre, had cezasını gerektiren kazf suçunda üç unsur aranmakta olup bunlar; zina isnadı veya nesebin inkârı, kazfte bulunulan kişinin muhsan (evli namuslu) olması ve suç kastıdır.

⁴⁵ Kâsânî, *Bedâ'i 'u's-sanâi'*, c. VII, s. 34; Kemâlüddîn Muhammed b. Abdilvâhid b. Abdilhamîd es-Sivâsî el-İskenderî (ö. 861/1457), *Şerhu Fethi'l-Kadîr*, Dâru'l-Fikr, Beyrut (t.y), c. IV, s. 150.

⁴⁶ İbn Hazm, *el-Muhallâ*, c. XI, s. 380-385.

⁴⁷ Ebü'l-Fazl Cemâlüddîn Muhammed b. Mükerrrem b. Alî b. Ahmed el-Ensârî er-Rüveyfî (ö. 711/1311), *Lisânü'l-'Arab*, Dâru'l-Me'ârif, Kahire (t.y), s. 3560; Zebîdî, *Tâcü'l-'Arûs*, c. XXIV, s. 241.

⁴⁸ Üdeh, *et-Teşrîu'l-Cinâi'l-İslâmî*, c. II, s. 455.

⁴⁹ Üdeh, *et-Teşrîu'l-Cinâi'l-İslâmî*, c. II, s. 455.

⁵⁰ Nûr, 24/4.

⁵¹ Buhârî, *Vesâyâ*, 23; Müslim, *İman*, 144.

⁵² Apaydın vd. *İslâm ve Toplum, İlmihal II*, s. 185.

Zina isnadı veya nesebin inkârı, bir kişinin başka bir kişi (muhsan) aleyhine zina ithamında bulunması veya başka bir kişinin sahih olarak bilinen nesebini reddetmesi şeklinde olur. Bu isnadın sarîh olarak ifade edilen bir yazıyla ya da bir sözle yapılması sonucu değiştirmez, kazf suçu gerçekleşmiş olur.⁵³ Kazf suçu ve cezasına ilişkin âyetten⁵⁴ alınan muhsan terimi fıkıhçılara göre akıllı, ergen, hür, Müslüman ve iffetli olan kadın, erkek, bekâr veya dul herkesi içine alır.⁵⁵ Kazf suçunda “muhsan” olma, evli olmaktan ziyade kelimenin sözlük anlamına da yakın bir şekilde iffetli olmayı ifade eder. Bundan dolayı kazfı ağır bir suç ve günah olarak sayan Nûr Sûresinin 4 ve 23’üncü âyetlerinde geçen “muhsanât” kelimesinde iffetli kadınlar anlamı daha baskındır. Öte yandan aynı itham iffetli erkeklere yöneltildiğinde de yine kazf suçu işlenmiş olur.⁵⁶ İsnad edilen kimsenin ayrıca ilişkide bulunabilecek kadar cinsel olgunluğa ulaşmış olması ve cinsel ilişkiye engel oluşturan fizikî bir özrünün bulunmaması şartları da aranır.⁵⁷

Suç kastıyla isnadı yapan kimsede cezaî ehliyeteye sahip bulunma yani âkil, bâliğ (ya da bâliğa) olma ve hür irade sahibi olma şartı aranır. Zina isnad edenin kadın, erkek, müslim, gayrimüslim olması veya isnad edilenin yakını bulunması suçun oluşması açısından önemli değildir. Bir kişi babası, annesi, kardeşleri aleyhine zina ithamında bulursa bu suçu işlemiş olur ve cezaya mâruz kalır.⁵⁸ Bir erkek karısı aleyhine zina ithamında bulunduktan sonra iddiasını geri alsa ve karısına haksız bir ithamda bulunduğunu itiraf etse kazf suçu işlemiş sayılır. Kâzifin ithamını makzûfün huzurunda ve onun yüzüne karşı yapmış olması ile gıyabında yapması arasında bir fark olmayıp, usulüne uygun şekilde ispat edilen bir ithamla kazf suçu oluşur. Yine ithamın bir cemaat huzurunda yapılmış olması şart olmayıp iki kişi yanında söylenmiş olması suçun gerçekleşmesi için yeterlidir.⁵⁹

İslâm hukukunda kazf, had suçları içerisinde özel bir yere sahiptir. Hadlerin tamamı Allah haklarına konu olmaktadır. Kazf ise içinde hem Allah hakkı ve hem birey hakkının birlikte bulunmasından dolayı diğer tüm hadlerden ayrılmaktadır. Zina suçuna bağlı olarak işlendiğinden dolayı kazf ve zina cezasında aranan şartlar birbirine yakındır. Kazfde verilen ceza zinanın cezasına göre yüzde 80’e tekabül etmektedir. Yani muhsan kimselere zina iftirası atmak ağır bir suçtur ve bu suçun ağırlığı cinsel bir suç olan zinanın yüzde 80’i kadar ağırdır.

⁵³ Üdeh, *et-Teşrîu’l-Cinâi’l-İslâmî*, c. II, s. 466.

⁵⁴ Nûr, 24/4.

⁵⁵ Üdeh, *et-Teşrîu’l-Cinâi’l-İslâmî*, c. II, s. 474,475.

⁵⁶ Üdeh, *et-Teşrîu’l-Cinâi’l-İslâmî*, c. II, s. 475.

⁵⁷ İbn Kudâme, *el-Muğnî*, c. XII, s. 385.

⁵⁸ Ebû Bekr Şemsü’l-Eimme Muhammed b. Ebî Sehl Ahmed es-Serahsî (ö. 483/1090 [?]), *el-Mebsût*, Daru’l-Ma’rife, Beyrût 1989, c. IX, s. 123.

⁵⁹ Hamza Aktan, “Kazf”, *DİA* 2002, c. XXV, s. 148.

1.1.6. Lezbiyenlik (Sihâk/Sevicilik)

Sihâk kelimesi; sözlükte “*sevicilik*” (lezbiyenlik), müsâhika ve sehhâka da onu yapan kişi anlamında “*sevici (lezbiyen)*” manalarına gelir. Dilci Ezherî bu şekilde bir kullanımın İslâm’dan sonra ortaya çıktığını ifade etmiştir.⁶⁰ “Sahk” kökünden türeyen kelimeler hadislerde çoğunlukla “*ezerek toz haline getirmek*” ve “*uzaklık*” anlamlarında geçer.⁶¹ Tâli hadis kaynaklarında “*zina*” anlamında da kullanılmıştır.⁶² Literatürde bu ilişkiyi ifade etmek için tedâlûk (تَدَالُوكَ), ityânü’l-mer’eti’l-mer’e (kadının kadına gelmesi) gibi kelime ve ifadeler geçtiği gibi, lezbiyenlik, iki erkek veya erkek ve kadın arasında cinsel ilişkiye ulaşmayan hareketler için de kullanılır.⁶³

Fıkıh’ta “sihâk (السَّحَاقُ)” terim olarak, “*iki kadın arasındaki cinsel ilişki*” anlamında kullanılmış ve bu ilişkinin haram olduğu hususunda fakihler görüş birliğine varmışlardır. Zira, kurtuluşa eren mü’minlerin özelliklerinden bahseden âyette “.... İffetlerini korurlar; Sadece eşleriyle veya ellerinin altında olanlarla (câriyelerle) yetinirler, bundan dolayı da kınanacak değildirler. Ama her kim bunun ötesine geçmek isterse işte haddi aşanlar onlardır”⁶⁴ buyrulmaktadır. Bir kadının, yakınlarına kapatılması gerekli yerlerini kendisine nikahı haram kişilere karşı açması helal olmadığı gibi, avret mahallini kendi kocasından başka erkek ve kadınlara açması da doğru değildir. Açtığı takdirde haddi aşmış olur.⁶⁵

Hz. Peygamber’den (s.a.s) bu konuda şu hadis rivayet olunur; “*Erkek erkeğin, kadın da kadının avret mahalline bakamaz. Bir yorgan altında da bir erkek bir başka erkekle, bir kadın da bir başka kadınla örtünemez, yatamaz.*”⁶⁶ İşte şu hüküm bir yorgan altında bulunmanın haramlığına gâyet açık bir delildir. Çünkü bu durum onların birbiriyle cinsel ilişkisine yol açar. Bazıları da bu konuda Ebû Musa’l-Eş’arî’nin (r.a) Hz. Peygamber’den (s.a.s) yaptığı şu rivayeti delil gösterirler: “*Erkek erkekle birleştiğinde her ikisi de zinakârdırlar. Kadın da kadınla birleştiğinde her ikisi de zinakârdırlar.*”⁶⁷ Fakihlerin üzerinde birleştikleri husus, belirtilen bu fiile had cezasının olmayışındır. Bu suçun cezası ta’zirdir. Çünkü sihâk bir cinsel organı diğer bir cinsel organa dahil etmeksizin iki organın birbirine temasıdır. Sihâkın ilk olarak, Kur’ân-ı Kerîm’in helâk edilmiş kavimlerden biri

⁶⁰ Ebû Mansûr Muhammed b. Ahmed b. Ezher el-Ezherî el-Herevî (ö.370/980), *Tehzîbü’l-Lüğa*, Dâru’l-Misriyye, Mısır 1964-1967, c. IX, s. 23.

⁶¹ İbn Manzûr, *Lisânü’l-‘Arab*, s.1955; Wensinck, Arent Jan (1882-1939), *el-Mu’cemü’l-Müfehres li-Elfâzi’l-Hadîsi’n-Nebevî*, Mektebe-i Brill, Leiden 1936, c. II, s. 437.

⁶² Ebû Ya’lâ el-Mevsîlî (ö. 307/919), *Müsnedü Ebî Ya’lâ el-Mevsîlî*, (nşr. Hüseyin Selim Esed), Dâru’l-Me’mûn li’t-Türâs, Dimaşk 1984, c. XIII, s. 476.

⁶³ Üdeh, *et-Teşrîu’l-Cinâi’l-İslâmî*, c.II, s. 368.

⁶⁴ Mü’minûn, 23/5-7.

⁶⁵ Üdeh, *et-Teşrîu’l-Cinâi’l-İslâmî*, c.II, s. 368.

⁶⁶ Müslim, *Hayz*, 74; İbn Mâce, *Tahâre*, 137; Ebû Dâvûd, *Hamam*, 2; Tirmizî, *Edeb*, 20.

⁶⁷ Ebû Abdillâh Muhammed b. Alî b. Muhammed eş-Şevkânî es-San’ânî el-Yemenî (ö. 1250/1834), *Neylül-evtâr şerhu Münteke’l-ahbâr*, Dâru’l-Hadis, Kahire (t.y), c. VII, s. 139.

olarak bahsettiği “Ashâbü’r-Ress”in⁶⁸ kadınlarının arasında görüldüğü ve Lût kavminde yaygın olduğu rivayet olunmuştur.⁶⁹

1.2. Cinsel Suç Davalarında İspat Yolları

1.2.1. İkrar

Sözlükte, “*yerine getirmek, sabit kılmak, hakikate teslim olmak, doğruyu itiraf etmek*”⁷⁰ anlamlarına gelen “ikrâr”, hukuk terimi olarak “*kişinin kendisi aleyhine başkasına ait bir hakkı haber vermesini*” ifade eder.⁷¹ İslâm hukukunda zina suçunun ispatlanmasında fıkhnın genel kurallarından “ikrar”; “*zanî ve zaniyenin zina suçunu işlediklerini mahkemede hâkim huzurunda açıkça söylemeleridir.*” Sahabeden zina ettiğini dört defa ikrar eden Mâ‘iz adında bir erkek ve Gâmidiyeli bir kadının ikrar etmelerine istinaden Hz. Peygamber (s.a.s) onların recmedilmesini emretmiştir.⁷²

Zina eden kişinin gönüllü olarak ikrar etmesinin zina suçu için bir ispat vasıtası olduğu müctehidler tarafından ittifakla kabul edilmiştir. Mâlikî ve Şâfiîler’e göre tek ikrar yeterliyken Hanbelîler’e göre sünnetteki uygulama nedeniyle ikrarın dört defa tekrarlanması yeterli olup farklı mekanlarda olması şart değildir. Hanefîler’e göre dört ikrarın farklı yerlerde, mahkemede hâkimin önünde ve her defasında hâkimin reddetmesi şeklinde yapılması gerekmektedir.⁷³

1.2.2. Beyyine

Sözlükte “*ayrıldı, uzaklaştı, ortaya çıktı ve açıkladı*”⁷⁴ gibi manalara gelen “beyyine”, İslâm muhâkeme hukukunda kesinlik ifade eden belli ispat vasıtalarına verilen bir genel ad olup, “*bir hakkın veya kendisine hukukî sonuç bağlanan bir olayın ispatını sağlayan özel kati delil*”⁷⁵ demektir. Ancak fukahanın çoğu beyyinenin “şahit/shahitlik” olduğunu söylerken, “*İddia sahibine beyyine gerekir, inkâr edene ise yemin gerekir*”⁷⁶ hadisindeki ve Hilal b. Ümeyye’ye (r.a) Hz. Peygamber (s.a.s) البينة أو حد في ظهرك “*Ya beyyine getirirsin ya da sırtına*

⁶⁸ Furkân, 25/38; Kâf, 50/12.

⁶⁹ Salim Ögüt “Sihak”, *DİA*, 2009, c. XXXVII, s. 169.

⁷⁰ İbn Manzûr, *Lisânü’l-‘Arab*, s. 3582.

⁷¹ Abadan vd., *Türk Hukuk Lugatı*, s. 303.

⁷² Abdürrezzâk, *Musannef*, c. VII, s. 310,311; İbn Ebî Şeybe, *Musannef*, c. X, s. 89; Ahmed b. Hanbel, *Müsned*, IV, 115; Müslim, *Hudûd*, 25; Ebû Dâvûd, *Hudûd*, 24.

⁷³ Üdeh, *et-Teşrîu’l-Cinâi’l-İslâmî*, c. II, s. 433.

⁷⁴ İbn manzûr, *Lisânu’l-‘Arab*, s. 404; Ebü’t-Tâhir Mecdüddin Muhammed b. Ya‘kûb b. Muhammed el-Fîrûzâbâdî (ö.817/1415), *el-Kâmûsu’l-Muhît*, Matbaa-i Emîriye, Bulak 1980, c. IV, s. 201.

⁷⁵ Ali Bardakoğlu, “Beyyine”, *DİA* 1992, c. VI, s. 92.

⁷⁶ Ebû Bekr Ahmed b. Hüseyin b. Alî el-Beyhakî (ö. 458/1066), *es-Sünenü’l-Kübrâ*, Dâru’l-Kütübi’l-İlmiyye, Beyrût 2003, c. VIII, s. 213.

had uygularım”⁷⁷ ifadesindeki “beyyine” kelimesinin doğrudan şahit manasında kullanıldığını ifade etmişlerdir.⁷⁸

1.2.3. Şahitlik

Fıkıh terimi olarak “şahitlik/şehâdet”; “*Mahkemede hakkı ispat etmek için şehâdet lafzı ile doğru olanın haber verilmesi*”⁷⁹ şeklinde tanımlanabilir. Şahitliği, Hanefî fakihlerinden Kâsânî, “*kul haklarıyla ilgili konularda birinin elindeki şeyin/hakkın başka birine ait olduğunu haber vermek*”,⁸⁰ Bâbertî, “*hüküm meclisinde/mahkemede şahitlik lafzını kullanarak doğru haberi vermek*”,⁸¹ Şâfiî fakih Melîbârî “*bir kişinin başkası üzerindeki bir hakkı özel bir lafızla haber vermesi*”⁸² şeklinde tanımlamışlardır. Kur’ân-ı Kerim ve sünnet, kadınlardan zina yapanlara ve zina iftirasına karşı dört şahit getirmeyi emretmiş,⁸³ şahitlik ise ilk dönemden itibaren İslâm muhakeme hukukunda kesinlik ifade eden ispat vasıtaları arasında yaygın bir şekilde kullanılmıştır. Şahitliğin zina suçunda bir ispat aracı olarak kullanılabilmesi hususunda alimler ittifak etmişler, en fazla şahit sayısını zina suçunun ispatlanmasında aramışlar ve alimlerin çoğunluğuna göre zina suçu zina fiilini çok açık gören en az dört erkek şahidin şahitliğiyle sabit olacağını kabul etmişlerdir.⁸⁴

1.2.4. Karîne

Modern hukukta “Makul Şüphe” olarak isimlendirilen karîne, sözlükte “*bir şeyin yanında ve yakınında olmak, ona eşlik etmek ve onunla bir arada bulunmak*” anlamına gelir. Fıkıh terimi olarak “*duruma katiyet kazandıran şey*”,⁸⁵ “*gizli bir durumla bir arada bulunup ona delâlet eden her açık emâre*”⁸⁶ şeklinde tanımlanmasından yola çıkılarak ve sözlük anlamıyla olan bağlantısı da kurularak “*yargılamada iki farklı olay arasında aklî çıkarsama*

⁷⁷ Buhârî, *Şehâdât*, 21; Ebû Dâvûd, *Talâk*, 27.

⁷⁸ Ömer Tozal, “İslâm Muhakeme Hukukunda Beyyine (İbn Kayyim Örneği)”, *İnönü Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 2017/8, s. 347,348.

⁷⁹ İbnü’l-Hümâm, *Şerhu Fethi’l-Kadîr*, c. VII, s. 364.

⁸⁰ Kâsânî, *Bedâ’i’u’s-sanâi’ fî tertîbi’s-şerâi’*, c. VI, s. 266.

⁸¹ Ekmeluddîn Muhammed b. Mahmûd b. Ahmed el-Bâbertî er-Rûmî el-Mısırî (ö. 786/1384), *el-’Înâye Şerhu’l-hidâye, Dâru’l-kütübi’l-’İlmiyye*, Beyrût (t.y), c. VII, s. 364.

⁸² Zeynüddîn b. Abdilazîz b. Zeyniddîn b. Alî el-Ma’berî el-Melîbârî (ö. 991/1583), *Fethu’l-mu’in bi-şerhi Kurreti’l-’ayn*, (y.y), Kâhire 1297, s. 135.

⁸³ Nisa, 4/15; Nûr, 24/4; Buhârî, *Şehâdât*, 21; Ebû Dâvûd, *Talâk*, 26; Tirmizî, *Tefsîr*, 25.

⁸⁴ Ebû Abdillâh Muhammed b. Sahnûn Abdisselâm b. Saîd et-Tenûhî el-Kayrevânî (ö. 256/870), *el-Müdevvenetü’l-Kübrâ, Dâru’l-Kütübi’l-’İlmiyye*, Beyrût 1994, c. IV, s. 506; İbn Hazm, *el-Muhallâ*, c. XI, s. 148; c. IX, s. 115; İbn Kudâme, *el-Muğnî*, c. XII, s. 362; Remlî, *Nihâyetü’l-Muhtâc*, c. VII, s. 425; Serahsî, *el-Mebsût*, c. II, s. 437,438.

⁸⁵ Muhammed Emîn b. Ömer b. Abdilazîz el-Hüseynî ed-Dımaşki (ö. 1252/1836), *Reddü’l-muhtâr ‘ale’d-Dürri’l-muhtâr*, Daru’alemi’l-kütüb, Riyad 2003, c. V, s. 354.

⁸⁶ Mustafa Ahmed ez-Zerkâ (1907-1999), *el-Fıkhü’l-İslâmî fî sevbihî’l-cedîd*, (y.y), Dımaşk 1999, c. II, s. 918.

yoluyla bağlantı veya sebebiyet ilişkisi kurularak elde edilen ve bilinmeyen bir durumun ispatına yarayan delil”⁸⁷ şeklinde tanımlanabilir.

Fıkıh mezhepleri ferî hükümleri çıkarmada karînelere de müracaat etmişlerdir. Nitekim şeriat da bir kısım esas hükümleri karîne esaslarına dayandırmıştır. Rasûlullah’ın (s.a.s) “Çocuk, (doğduğu) yatağa aittir (doğduğu ananın malum kocasına aittir)”⁸⁸ hadisi, buna açık bir misal teşkil eder. Rasûlullah’tan (s.a.s) sonra halife, kadı ve valilerin birçoğu ceza ve hukuk davalarının ispatı için karînelere de itibar etmiştir. Bu konuda onların dayandığı ve kabul görmüş delilleri de vardır.⁸⁹ Bir misal daha verecek olursak; kocası olmayan, henüz bülûğa ermemiş bir çocuk veya mecbûb (tenasül uzvu kesik) biriyle evli olan bir kadında hamilelik görülmesi, baliğ bir erkekle evli olan bir kadının altı aydan az bir zamanda çocuk doğurması, onun zina yaptığına bir karîne teşkil eder.⁹⁰

1.3. Cinsel Suçlara İslâm’ın Öngördüğü Cezalar

1.3.1. Celde

Celd; “sözlükte kamçı, değnek ya da kılıçla vurmak”⁹¹ anlamına gelirken, ıstılahta, “zina eden evli/dul olmayan mükellef erkek ve kadın ile zina iftirasında (kazf) bulunanların ve içki içenlerin belirli yerlerine vurmak” anlamına gelir ve her bir vuruşa “celde” denir. Had cezalarından biri olan celde Kur’ân-ı Kerîm’de zina eden kadınla erkeğe 100 celde⁹² ve iffetli bir kadına zina iftirasında bulunan kişiye 80 celde vurulmasını⁹³ emreden iki âyette geçmektedir. Celde cezası Kur’ân’da zina ve zina iftirası (kazf) suçları için öngörülmüş, sünnette de bu ceza uygulanmıştır.⁹⁴

1.3.2. Sürgün

Arap dilindeki karşılığı “tağrîb”⁹⁵ olan “sürgün”; “bir kişinin veya bir topluluğun ceza yahut güvenlik tedbiri olarak yaşadığı yerden başka bir yere belli bir süre ya da ömür boyu kalmak üzere isteği dışında gönderilmesi ve orada ikamet etmeye mecbur tutulmasıdır.”⁹⁶

⁸⁷ Davut Yaylalı, “Karîne”, *DİA* 2001, c. XXIV, s. 492.

⁸⁸ Ebû Abdillâh Mâlik b. Enes b. Mâlik b. Ebî Âmir el-Asbahî el-Yemenî (ö. 179/795), *el-Muvatta’*, *Mecmûatü’l-Furkân et-Ticariyye*, (y.y) (2003), *Akdiye*, 21; Ahmed b. Hanbel, *Müsned*, II, 180; Buhârî, *Buyû’*, 3; Müslim, *Rada’*, 10; Ebû Dâvûd, *Talâk*, 33,34.

⁸⁹ Davut Yaylalı, “İslâm Hukukunda Karîne”, *İslâmî Araştırmalar*, 11/6, Ankara 1988, s. 55.

⁹⁰ Üdeh, *et-Teşrîu’l-Cinâi’l-İslâmî*, c. II, s. 440.

⁹¹ İbn Manzûr, *Lisânü’l-‘Arab*, s. 654; Mustafâ vd., *el-Mu‘cemü’l- vasîf*, s. 169.

⁹² Nûr, 24/2.

⁹³ Nûr, 24/4.

⁹⁴ Mâlik, *Muvatta’*, *Hudûd*, 6; Buhârî, *Ahkâm*, 39, *Hudûd*, 86; Müslim, *Hudûd*, 25.

⁹⁵ İbn Manzûr, *Lisânü’l-‘Arab*, s. 3225.

⁹⁶ Talip Türcan, “Sürgün”, *DİA* 2010, c. XVI, s. 164.

Kur'ân-ı Kerîm'de geçmeyen “tağrîb” kelimesi hadislerde geçmiştir.⁹⁷ İslâm hukuku, zina eden bekâr kişiyi celde cezası ile cezalandırdıktan sonra ilaveten bir yıl da sürgün cezası ile cezalandırır. Bu konuda Hz. Peygamber'in (s.a.s), “*Bekâr kişi bekârla zina ettiğinde 100 celde ve bir yıl sürgün cezasıyla cezalandırılır*”⁹⁸ hadisi hukuki bir kaynaktır.⁹⁹

1.3.3. Recm

Sözlük anlamı; “*taşla öldürme, birine taş atma, lanet etme, birinin namusuna iftira atma, kötü zanda bulunma, sövme ve kovma*”¹⁰⁰ olan recmin terim olarak tanımı ise; “*zina eden evli/dul Müslüman kadın veya erkeği taşıyarak öldürmektir.*”¹⁰¹

İslâm dini zina suçu işleyen evli kimselere recm cezası verilmesini öngörmüş ama Kur'ân-ı Kerim'de bu hususta bir hüküm bulunmadığı için recm cezası İslâm fıkhnın en fazla tartışılan konuları arasına girmiştir. Hâricîler taşlama cezasını inkâr etmişler, zina eden evli ile bekâr arsında cezada eşitliği savunmuşlardır. Hâricîler'in dışındaki mezhepler Hz. Peygamber'in (s.a.s) “*Müslüman bir kişinin kanı ancak şu üç şeyden biri ile helal olur: İmandan sonra küfür, evlilikten sonra zina ve haksız yere birisini öldürmektir*”¹⁰² hadis-i şerifinde recmi emrettiğini ve sahabenin bu konuda icmâda bulunduğunu ifade etmişlerdir.¹⁰³ Zina suçu işleyenler için recm cezası İslâm öncesi dinlerde de uygulanmış,¹⁰⁴ Hz. Peygamber (s.a.s) döneminde ilk olarak bir Yahudiye tatbik edilmiş, sonra zina suçunu işleyen Yahudi ve Müslümanlar recmedilmiştir.¹⁰⁵

Recm Âyeti hakkındaki rivayetler ve Hz. Peygamber'in (s.a.s) recm uygulamaları tezin Dördüncü Bölüm'ünde ele alınacağından dolayı recm hakkında şimdilik bu kadarla iktifa edilecektir.

1.4. İslâm Öncesi Cinsel Suçlarla İlgili Hukuki Uygulamalar

1.4.1. Yahudilik'te Zina Suçuyla İlgili Hukuki Uygulamalar

Yahudilik hem erkeğe hem kadına her türlü fuhşu işlemeyi yasaklamış ve zinayı “*isteyerek evli veya nişanlanmış bir kadınla yapılan cinsel ilişki*” şeklinde tarif etmiştir.¹⁰⁶ Bu

⁹⁷ Wensinck, *el-Mu'cemü'l-Müfehres li-Elfâzi'l-Hadisi'n-Nebevî*, c. IV, s. 471.

⁹⁸ Buhârî, *Hudûd*, 30; Müslim, *Hudûd*, 12-14; Ebû Dâvûd, *Hudûd*, 23; Tirmizî, *Hudûd*, 8; İbn Mâce, *Hudûd*, 7.

⁹⁹ Üdeh, *et-Teşrîu'l-Cinâi'l-İslâmî*, c. I, s. 639.

¹⁰⁰ İbn Manzûr, *Lisânü'l-'Arab*, s. 1601.

¹⁰¹ Üdeh, *et-Teşrîu'l-Cinâi'l-İslâmî*, c. I, s. 640.

¹⁰² Buhârî, *Cihad*, 149, *İ'tisâm*, 28, *İstitâbe*, 2; Ebû Dâvûd, *Hudûd*, 2.

¹⁰³ Üdeh, *et-Teşrîu'l-Cinâi'l-İslâmî*, c. I, s. 641,642.

¹⁰⁴ Tesniye, 22/13, 20-21, 23-25; Yuhanna, 8:3-11.

¹⁰⁵ Abdürrezzâk, *Musannef*, c. VII, s. 310,311; Ahmed b. Hanbel, *Müsned*, IV, 115; Müslim, *Hudûd*, 25.

¹⁰⁶ Jeffrey Howard Tigay, “Adultery”, *Encyclopaedia Judaica* (2. ed. USA: Keter Publishing House, 2007), c. I, s. 424.

tarife göre, Yahudilik'te evli erkeğin bekâr ve nişanlı olmayan biriyle cinsel ilişkiye girmesi zina suçu sayılmamaktadır.¹⁰⁷ Erken dönemlerde büyük oranda kadının kocasının özel mülkü sayıldığından kadınla yapılan zina doğrudan doğruya mülke tecavüz sayılır¹⁰⁸ ve dinsel bağlamda da zina eden kirlenmiş kabul edilirdi.¹⁰⁹ Yahudilerin sürgün edilmesinin sonrasında daha teolojik bir anlama bürünen zina Tanrı'ya karşı işlenen bir suç¹¹⁰ ve putperestlik olarak algılanmıştır.¹¹¹

İsrailoğulları'nın patriarklar (atalar) çağında kutsal fuhşun varlığı biliniyordu ve bu eylem bir toplanma çadırında icra edilmekteydi.¹¹² Ücretli fahişelik de İsrailoğulları tarihinde oldukça yaygındı¹¹³ ancak kutsal fahişeliğe göre daha az görülmekteydi.

Yehuda'nın (Yahuda)¹¹⁴ (Hz. Ya'kub'un on iki oğlundan (İsrâiloğulları) dördüncü oğlu)¹¹⁵ gelini Tamar'ın kocası öldükten sonra eşinin erkek kardeşiyle evlendirilmeyi beklemesi, bu gerçekleşmeyince tanınmayacak bir surette ücretli bir fahişe kılığına girip kayınpederiyle ilişkiye girip ondan hamile kalması¹¹⁶, aslında bir fahişe olan Rahab'ın Eriha'da İsrail casuslarını koruması¹¹⁷, Şimşon'un Gaza'da kaldığı evin bir fahişeye ait olması¹¹⁸ ve iki fahişe kadının Süleyman'a bir çocuk meselesi getirdiğinde onun konuyu çözüme kavuşturmasıyla¹¹⁹ ilgili ifadelerde fuhuş ve fahişeliği kınayan herhangi bir üslup yoktur. Ancak Ya'kub'un kızını alçaltan Şekem'le babasını öldürdüklerinde Ya'kub'un oğullarının, “*Kız kardeşimize bir fahişeye olduğu gibi mi davranmalıydı?*”¹²⁰ demesi ve Amos'un¹²¹ Amatsya'ya,¹²² rabbin onun karısının şehirde fahişe olacağını bildirdiğini söylemesi¹²³ fahişeliğin utanılacak bir şey olduğunu ortaya koymaktadır. Ayrıca hem on emirde hem de “*Kızını fahişe ederek onu murdar etme, ta ki zina etmesin ve diyar alçaklıkla*

¹⁰⁷ Tigay, “Adultery”, *Encyclopaedia Judaica*, c. I, s. 424.

¹⁰⁸ Çıkış, 20:13; Tesniye, 5:17.

¹⁰⁹ Levililer, 18:20.

¹¹⁰ Tekvîn, 2:6; 39:8-9.

¹¹¹ Hoşea, 1:3; Yeremya, 3.

¹¹² I. Samuel, 2:22.

¹¹³ Tekvîn, 38:14; Yeşu, 2:1; I. Krallar, 3:16-27.

¹¹⁴ Tekvîn, 29:35; Ezra, 10:23; Nehemya, 11:9; 12:8,34,36.

¹¹⁵ Yehuda (Yahuda): Hz. Ya'kub'un on iki oğlundan (İsrâiloğulları) dördüncü oğlunun ismi dışında, Ya'kub oğlu Yehuda'nın soyunu ifade edecek şekilde kabile ismi, ağırlıklı olarak en geniş kabile olan Yehuda kabilesi mensuplarının yerleştiği Filistin'in güneyindeki bölgenin ismi olarak da kullanılmıştır. bk. Salime Leyla Gürkan, “Yahudi” *DİA* 2013, c. XLIII, s. 182.

¹¹⁶ Tekvîn, 38:14-15.

¹¹⁷ Yeşu, 2:4-16.

¹¹⁸ Hâkimler, 16:1.

¹¹⁹ I. Krallar, 3:16-28.

¹²⁰ Tekvîn, 34:31.

¹²¹ Amos: Ahd-i Atîk'te kendilerine nisbet edilen yazılar bulunan ve kendilerine yazar peygamberler” (kanonik peygamberler) adı verilen peygamberlerden biri. bk. Ömer Faruk Harman, “Yahûdilik”, *DİA* 2013, c. XLIII, s. 205.

¹²² Amatsya: Yahuda kralı. bk. Ömer Faruk Harman, “Kudüs”, *DİA* 2002, c. XXVI, s. 325.

¹²³ Amos, 7:17.

dolmasın”¹²⁴ şeklindeki açıklamada, ayrıca kâhinlerin ve rahiplerin evlenecekleri kadınların fahişe veya bozuk kadın olmamaları¹²⁵, bir kâhin kızının fahişelik etmesi durumunda yakılarak cezalandırılması¹²⁶, bir kız fahişelik ederek lekelenmişse taşlanarak öldürülmesi gerektiği¹²⁷, İsrailoğulları’nda ücretli fuhuş yapanların bu ücreti mabede adak olarak getirememeleri¹²⁸ gibi hususlar Yahudi kutsal kitaplarında fuhşun yasak olduğunu göstermektedir.¹²⁹

Yahudi kutsal kitabında erkeğin ve kadının kutsal fuhuşu, “İsrail kızlarından ve İsrail oğullarından kendilerini fuhşa vakfetmiş kimse olmayacaktır. Kadın fuhşunun kazancını yahut erkek fuhşunun ücretini herhangi bir adak için Allah’ın rabbin mabedine getirmeyeceksin; çünkü bunların ikisi de Allah’ın rabbe mekruh şeylerdir”¹³⁰ ifadeleriyle yasaklanmıştır. Yahuda devletinde kutsal fuhuşta bulunanların zaman zaman ülke dışına sürülmesi kararları alınmıştır.¹³¹ Peygamberlerle alâkalı kutsal kitap metinlerinde putperest kökenli olduğu için kutsal fuhşa oldukça hücum edilmiştir.¹³²

Talmudik dönemlerde Yahudiler arasında fahişelik yaygındı ve çok sayıda Yahudi kadının çalıştığı genelevler vardı. Rabbilerden bazıları buradaki fahişeleri kiralayarak belli bir süre onlarla birlikte olabiliyorlardı. Halakha’ya¹³³ göre fuhuş ilişkisi sadece dini anlamda yasaklanmış olanları değil, aynı zamanda evlilik maksadıyla yapılmayan her türlü cinsel ilişki ve nikâhsız evlenmeyi de kapsayıp bunların tamamı yasaklanmıştır.¹³⁴

1.4.1.1. Yahudilik’te Zina Suçunun Cezaları

Yahudilik’te zina, tanrıya itaatsizlik, isyan ve ahdini çiğnemek olarak görüldüğünden, zina edene verilecek cezanın maksadı Tanrı’nın gazabını dindirme,¹³⁵ İsrailoğulları arasındaki kötülüğün giderilmesi ve fuhşun yayılmasını önlemektir.¹³⁶ Zina suçunun cezası bedenî ve malî nitelikte olup, Talmud’da¹³⁷ bedenî ceza; recm¹³⁸, yakılma¹³⁹, boğulma sonucu öldürülme,¹⁴⁰ malî olarak da para cezası¹⁴¹ şeklinde belirlenmiştir.¹⁴²

¹²⁴ Levililer, 19:29.

¹²⁵ Levililer, 21:7.

¹²⁶ Levililer, 21:9.

¹²⁷ Tesniye, 22:21.

¹²⁸ Tesniye, 23:18.

¹²⁹ Günay Tümer, “Fuhuş”, *DİA* 1996, c. XIII, s. 210.

¹³⁰ Tesniye, 23:17-18.

¹³¹ I. Krallar, 14:24, 15:12, 22:46; II. Krallar, 23:7; Hoşea, 4:14.

¹³² II. Krallar, 23:4-14; Yeremya, 2:20; Hezekiel, 23:37 vd.

¹³³ Halakha: Yahudi fıkhi. bk. Kürşat Demirci, “Yahudilik”, *DİA* 2013, c. XLIII, s. 219.

¹³⁴ Tümer, “Fuhuş”, *DİA* 1996, c. XIII, s. 211.

¹³⁵ Tesniye, 25:3.

¹³⁶ Tesniye, 13:11, 17:13, 21:21.

¹³⁷ Talmud: Tevrat’ın yorumu olarak görülür. Hukukî, etik, felsefî-teolojik ve tarihî konular üzerine

1.4.1.1.1. Bedenî Ceza

Yahudilik'te zina suçu işleyene ölüm cezası verilmesine rağmen, bunun bazı ilişkiler haricinde infaz şekli hususunda net bir ifade yoktur. İnfazın şekli recm (taşlama), yakılma, asılma ya da boğularak öldürülmeden herhangi biri olacaktır.

Taşlayarak öldürme (recm cezası) Yahudi Kutsal Kitabı'nda çok sarih ifade edilmekte, bunu ilk olarak Hz. Musa'nın (a.s) tatbik ettiği kaydedilmektedir.¹⁴³ Ancak cezayı gerektirecek hususlarda bazı farklılıklar vardır. Tevrat'a göre, erkek, nişanlı bâkire bir kızla cinsel ilişkiye girdiği takdirde her ikisi de şehrin kapısına götürülerek, halkların arasındaki kötülüğü def etmek maksadıyla recmedilmesi gerekir. Zira burada kızın şehirde olduğu halde kimseden yardım istememesi, erkeğin de komşusunun namusuna göz dikmesi bir suçtur.¹⁴⁴ Buradaki suçun karşılığı ise taşlanarak öldürülmedir.¹⁴⁵ Ayrıca bu konuda yer alan diğer bir husus da cezanın -tecavüze uğrayan kimsenin bâkire olup olmamasına göre- farklılık göstermesidir. Bir kimse şehrin dışında, kırsal yerde nişanlı olan bir kadına tecavüz ederse, o kişi öldürülmelidir. Burada ölüm cezasının uygulanma şekli, erkeğin nişanlı veya evli bir kişiyle cinsel ilişkisi göz önünde bulundurularak recm cezasına çarptırılması gerekmektedir. Tecavüze uğrayanın bir suçu olmadığı için cezalandırılmamalıdır. Bu husus Tevrat'ta, komşusuna saldırıp onu öldüren adama benzetildiğinden haksızlığa uğrayan kadının masum olduğu şeklinde açıklanmaktadır.¹⁴⁶

Tevrat'ta yakın akrabayla gayrimeşrû ilişkiye girmek reddedilmiş, karşılığında ağır yaptırımlar konmuştur. Tevrat metinlerindeki ifadelerle göre babasının hanımıyla cinsel ilişkiye giren evlat, babasının namusuna leke sürmüştür,¹⁴⁷ zina eden kayınpeder ile gelin,¹⁴⁸ kardeşinin eşi ile cinsî münasebet kuran kişi tanrı katında rezillik etmiş,¹⁴⁹ teyzesi veya halasıyla fuhuş yapan yeğen yakın akrabasının namusuna göz dikmiş olur.¹⁵⁰ Ayrıca bir adam, üvey kız kardeşi ile gayrimeşrû ilişkiye girerse, halkların arasından kovulmayı hak etmiş ve

“rabbi/rabban” diye anılan Yahudi din âlimleri tarafından yapılmış (m.s. II-VI. yüzyıllar) tartışma ve yorumlardan meydana gelen öğretiyi ifade eder. bk. Gürkan, “Talmud”, *DİA* 2010, c. XXXIX, s. 550.

¹³⁸ Tesniye, 22:21-24.

¹³⁹ Levililer, 20:14, 21:9.

¹⁴⁰ George Horowitz, *The Spirit of Jewish Law* (4. ed, New York: Bloch Publishing, 1993), s. 207-210.

¹⁴¹ Tesniye, 22:28-29; Çıkış, 22:16-17.

¹⁴² Haim Herman Cohn, “Capital Punishment”, *Encyclopedia Judaica* (2. ed. USA: Keter Publishing House, 2007), c. IV, s. 445-447.

¹⁴³ Levililer, 24:17-23, Sayılar, 15:32-36.

¹⁴⁴ Çıkış, 20:17.

¹⁴⁵ Tesniye, 22:23-24.

¹⁴⁶ Tesniye, 22:25-26.

¹⁴⁷ Levililer, 20:11.

¹⁴⁸ Levililer, 20:12.

¹⁴⁹ Levililer, 20:21.

¹⁵⁰ Levililer, 20:19-20.

çok büyük bir utanç vesilesi olmuş olur, bu çirkin şeylerin karşılığı ise ölüm olmalıdır.¹⁵¹ Zina eden Yahudi taşlanarak öldürülür¹⁵², yakılır¹⁵³ ya da çırılçıplak sokağa terkedilirdi. Nişanlı kızla zina yapılması halinde suçlunun recmedileceği Tevrat'ta belirtilmekte¹⁵⁴, evli kadınla zina durumunda da öldürüleceği kaydedilmektedir.¹⁵⁵ Rabbînik¹⁵⁶ gelenek, şayet zina eden evli kadın kâhin sınıfından birinin kızı ise onun yakılarak cezalandırılmasını ister.¹⁵⁷ Yahudilik'te zina on emir içerisinde olup yasaklanmıştır.¹⁵⁸ Baba evinde zina yapan kadın ve şehirde bu işi yapan erkek ve kadın taşlanarak öldürülür. Kırdaki zina yapılması durumunda ise sadece erkek öldürülür.¹⁵⁹ Tevrat'ta yakın akraba ile hukuk dışı cinsî münasebet yasaklanmış, bir kişinin kadınla beraber anasıyla da evlenmesi alçaklık olarak görülmüş ve bunların her birinin cezası yakılarak öldürülme olarak belirlenmiştir.¹⁶⁰

1.4.1.1.2. Malî Ceza

Yahudilik'te evlendiği karısına “Bu kadınla evlendim ama onunla cinsel ilişki kurduğumda onun bâkire olmadığını gördüm”¹⁶¹ diyerek ona zina suçu atmak suretiyle onu lekeler ve karşı tarafın ebeveyni kızlarının bâkire olduğunu kanıtlarsa,¹⁶² İsrail halkından ileri gelenler iftiracıdan ceza olarak 100 gümüş alır, kadının babasına verir ve sonunda koca, karısını ömrü boyunca eş olarak kabul eder ve onu asla boşayamaz.¹⁶³ Tevrat'taki ifadelerle göre kişinin başkasının cariyesiyle cinsel ilişkiye girmesi halinde cezalandırılmaları gerekir. Fakat bu suça ölüm cezası verilmez. Cezanın infazı için kadın nişanlı, bedeli ödenmemiş ya da azat edilmemiş olmalıdır. Ayrıca, cariyeye ile ilişkiye giren adam, Buluşma Çadırı'nın (Mişkan) girişine suç sunusu olarak bir koç getirmelidir. Kâhinin bağışlatacağı kişi tanrının huzurunda affedilecektir.¹⁶⁴ Yine nişanlı olmayan bâkire bir kızla zorla birlikte olan kişi ceza olarak kızın babasına 50 gümüş verecek, kıza tecavüzde bulunduğu için onu karısı olarak kabul edecek ve ömrü boyunca boşayamayacaktır.¹⁶⁵

¹⁵¹ Levililer, 20:17.

¹⁵² Tesniye, 22:24.

¹⁵³ Tesniye, 38:24.

¹⁵⁴ Tesniye, 22:13, 20-21, 23-25.

¹⁵⁵ Eldar Hasanov, “Zina (Diğer Dinlerde)”, *DİA* 2013, c. XLIV, s. 445; Levililer, 20:10; Tesniye, 22:22.

¹⁵⁶ Rabbînik: Tevrat'ı yazılı ve sözlü olarak iki boyutuyla dikkate alan Yahudilik. bk. Ömer Faruk Harman, “Yahudilik” (Mezhepler ve Dini Gruplar), *DİA* 2013, c. XLIII, s. 214.

¹⁵⁷ Levililer, 21:9.

¹⁵⁸ Çıkış, 20:14; Levililer, 18:20; Tesniye, 22:22-29.

¹⁵⁹ Tesniye, 22:21-24.

¹⁶⁰ Levililer, 20:14.

¹⁶¹ Tesniye, 22:14.

¹⁶² Tesniye, 22:15-17.

¹⁶³ Tesniye, 22:15-19.

¹⁶⁴ Levililer, 19:20-22.

¹⁶⁵ Tesniye, 22:29-30; Mustafa Yiğitoğlu-Ömer Faruk Habergetiren, Yahudilik ve İslâm'da Zina Suçu ve

1.4.1.2. Yahudilik'te Zina Suçu Cezasının Uygulanması

Tevrat'ta belirtilen özel bir husus olarak, bir birlikteliğin zina suçu kabul edilmesi için öncelikle kendisiyle ilişkiye girilen kadının evli ya da nişanlı olması gerekir ve cezaî müeyyidesi vardır.¹⁶⁶ Bu tür ilişkide, kadının rızasına bakılmaksızın iki tarafa da zina cezası uygulanır. Tevrat'ta ve Rabbîler hukukunda, evli veya nişanlı olmayan kimselerin kendi rızaları dâhilinde vuku bulan gayrimeşrû ilişkinin cezaî müeyyidesi yoktur. Yahudilik'te erkeğin rızası bulunan hür bir kadınla ilişkisi suç niteliği taşımamakta, sadece kendisiyle ilişkiye girilen bekâr kadının rızası ile erkeğe ceza verilmektedir. Birlikte olduğu erkekle evlenip evlenmemesi kadının isteğine bağlıdır. Evlendiği takdirde eşine bağlılığı ve diğer erkeklerle münasebette haramlığı kabul etmiştir.¹⁶⁷ Tevrat'ta ve Rabbîler hukukunda zinanın karşılığı ölüm cezası olarak belirlenmiş fakat Tevrat'ta bu cezanın infaz şekli belirtilmemiş; sadece “cezası ölüm” veya “öldürülecektir”¹⁶⁸ ifadeleriyle anlatılmıştır. Bu yasağa uymayanlardan bazı kimseler için ceza, recm olarak zikredilmiş;¹⁶⁹ bazılarında ise yakılarak öldürülme şeklinde ifade edilmiştir.¹⁷⁰

Tevrat'ta recm ve yakılmanın dışında ölümle neticelenecek bir infaz şekli belirtilmediği için Rabbîler hukukunda geriye kalan suçlular için uygulama “boğularak öldürülme” olarak belirlenmiştir. Cezaların infazı mahkeme kararının bulunmasına ve suçun derecesine göre de değişiklik arz etmektedir. Bununla birlikte mahkeme tarafından ölüm cezası verilmeyip, karşılığının tanrıya havale edildiği “karet” adı verilen cezalar da mevcuttur.¹⁷¹

Yahudilik'te recm cezası mahkeme kararı ile uygulanır¹⁷² ancak cezanın infaz edileceği yer konusunda farklılık arz etmektedir. Metinlerde evli olup bâkire olmayan kızın cezasının uygulanacağı yer, babasının evinin kapısı veya şehrin kapısı¹⁷³ olarak belirtilmiş ama diğer zina edenler özel bir mekân belirtilmemiştir.¹⁷⁴ Erkekler, üzerlerinde elbise olmaksızın, kadınlar ise gömlekli olarak şahitlerin ilk taşı atması sonrasında kalabalıkta

Cezası, *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi* 2016, c. V, Sayı 2, s. 280-283.

¹⁶⁶ Tigay, “Adultery”, *Encyclopaedia Judaica* 2007, c. I, s. 424.

¹⁶⁷ Daniel Sinclair, “Adultery”, *The Oxford Dictionary of The Jewish Religion* (New York: Oxford Univ. Press, 1997), s. 21.

¹⁶⁸ Levililer, 20:11-12; 17:19-21.

¹⁶⁹ Tesniye, 22:20-21; 23-24.

¹⁷⁰ Levililer, 20:14.

¹⁷¹ Karet: Kutsal Kitap'ta çeşitli suçlarla ilgili olarak tarif edilen ceza, Bu ceza insanlar tarafından değil tanrı tarafından verilmelidir. Karet genel itibarı ile cinsel içerikli suçları kapsamaktadır. bk. Yusuf Basalel, “Karet”, *Yahudilik Ansiklopedisi*, Gözlem Yayıncılık, İstanbul 2001, c. II, s. 312.

¹⁷² Cohn, Haim Herman, “Capital Punishment”, *Encyclopedia Judaica* 2007, c. IV, s. 445-447.

¹⁷³ Tesniye, 22:20-21.

¹⁷⁴ Çıkış, 21:28-32; Levililer 20:26,27.

bulunanların bu işlemi tamamlaması şeklinde infaz gerçekleştirilmektedir.¹⁷⁵ Tevrat'taki ceza; halkın toplanarak infazı gerçekleştirmesi şeklindedir.¹⁷⁶ Zina suçunun cezalarından bir diğeri olan ve recmi ağırlaştırmak maksadıyla uygulanmakta olan yakılarak öldürülme tanrının öfkesinin derecesini gösterir mahiyettedir ve suçlunun alçaklığı olarak görülmektedir.¹⁷⁷ Kâhinlerin kızlarıyla ilişkiye girilmesi halinde yine bu cezanın gerekliliği söz konusu olup burada hem kızın hem de babası olan kâhinin adına leke sürülmüştür.¹⁷⁸

Diğer bir ceza türü olarak kırbaçlama, bedenî cezalar arasında yer alan infaz türü olup Tevrat'ta zikredilmemiş ama Rabbîler hukukunda kıyas yapılması sonucu terbiye edilme maksatlı olarak verilen cezalar arasına girmiştir. Suçu ispat edilen zanî, herhangi bir yer ve zamanda direğe bağlanarak çıplak vücuduna en fazla 40 kırbaç vurmak suretiyle cezalandırılmaktadır.¹⁷⁹

Tevrat'ta geçen *“bir kişinin bakire bir kızla birlikte olması durumunda, kızın babasına elli gümüş vereceği, tecavüzden dolayı da onu eş olarak alması ve ömrü boyunca boşamaması gerektiği”*¹⁸⁰ ile *“bir adamın bekâr bir kızı aldatarak onunla birlikte olması nedeniyle başlık parası ödemesi zorunluluğu vardır”*¹⁸¹ ifadeleri para/fıdye cezası uygulamasının delili olup, bu ceza, özellikle evli veya nişanlı olmayan kimselerle gerçekleştirilen cinsel münasebetten kaynaklanan fakat zina sayılmadığı için ölümle sonuçlanmayan durumlarda uygulanır.¹⁸²

1.4.2. Yahudilik'te Livâta Suçuyla İlgili Hukuki Uygulamalar

Erkeklerin kendi aralarında yaptığı eşcinsel ilişki her toplumda ve her dönemde cinsel bir sapkınlık olarak görülmüş, kınanmış ve tüm dinlerin birlikte mücadele ettiği çirkin bir fiil haline gelmiştir.

Yahudilik'te, tarihi, Tevrat zamanına kadar uzanan eşcinsellikten, Tekvin ile Levililer kitaplarında bahsedilmiştir. Livâtacı kavim Tevrat'ta şöyle anlatılır: Sodom ve Gomore¹⁸³ halkı rabbe karşı günahkâr olmuş ve orada her türlü ahlâksızlığı, özellikle cinsî sapıklığı yaygınlaştırmıştır.¹⁸⁴ Bu halkı cezalandırmakla görevlendirilen melekler insan suretine girerek İbrâhim'e misafir olmuşlar. Tanrı, Sodom ve Gomore halkının günahının çok ağır olduğunu

¹⁷⁵ Tesniye 21:21; 22:21.

¹⁷⁶ Tesniye, 22:23-24.

¹⁷⁷ Levililer, 20:14;21:9.

¹⁷⁸ Levililer, 21:9.

¹⁷⁹ Tesniye, 25:3.

¹⁸⁰ Tesniye, 22:28-29.

¹⁸¹ Çıkış, 22:16,17.

¹⁸² Yiğitoğlu-Habergetiren, *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi* 2016, c. V, Sayı 2, s. 289.

¹⁸³ Sodom ve Gomore: Filistin'de, günümüzde Ölüdeniz'in güneyindeki Usdum tepesi civarında bulunan ve halkı helâk olan iki şehir. bk. Ömer Faruk Harman, “Lût”, *DİA* 2003, c. XXVII, s. 228

¹⁸⁴ Tekvîn, 13:13; 18:20; 19:4-5; Hezekiel, 16:49-50.

ve helâk edileceklerini bildirmiştir. İbrâhim ise oradaki iyi insanların hatırına bu kararın gerçekleşmemesi için yalvardığında kendisine eğer on iyi insan var ise oranın helâk edilmeyeceğini vaad etmiş, ancak iyi on kişi bile bulunamamıştır. Akşam olduğunda Sodom’a varan iki melek, şehrin kapısında oturan Lût tarafından davet edilmiş ve onlar da misafir olmuşlardır. Daha sonra Sodom halkı evin çevresini kuşatarak Lût’tan misafirlerini kendilerine teslim etmesini ister. Lût ise, kızlarını kendilerine teslim etmek dahil her istenileni yapabileceğini, ancak misafirlerini vermeyeceğini ifade eder. Halk Lût’u tehdit ederek kapıyı kırmak iseyince melekler Lût’u içeriye alır ve dışarıdakileri evin kapısını bulamayacak şekilde kör ederler.

Melekler Lût’a şehri harap edeceklerini, aile fertlerini alıp orayı terketmesini söylerler. Lût ağır davranınca melekler karısını ve iki kızını şehrin dışına bırakırlar; onlara arkalarına bakmadan dağa kaçmalarını söylerler. Lût kısa sürede dağa varmanın zor olduğunu, ancak yakındaki küçük şehre ulaşabileceklerini söyler. Güneş doğarken Tsoar’a ¹⁸⁵ varırlar. Arkalarından Sodom ve Gomore’ye göklerden kükürt ve ateş yağdırılır. Şehirler, bütün havza ve oralarda yaşayanların hepsi bitkilere varıncaya kadar helâk edilir. Lût’un karısı da meleklerin uyarısına rağmen kaçarken geriye baktığından bir tuz direği oluverir.¹⁸⁶ Tsoar’da kendini güvende hissetmeyen Lût iki kızıyla birlikte Ölüdeniz’in doğusundaki dağlara çekilir ve bir mağaraya sığınır.¹⁸⁷

1.4.2.1. Yahudilik’te Livâta Suçunun Cezaları

Yahudilik’te erkekler arası eşcinsel ilişkide bulunanların cezalarının ölüm olduğu bildirilmiştir.¹⁸⁸ Geleneksel Yahudi kural ve değerlerinin kaynağı olarak Yahudiliği yansıtan Tanah’ın ilk beş kitabı olan Tevrat, eşcinsellikten iki kere bahsetmektedir. “*Kadınla yatar gibi bir erkekle yatma. Bu iğrençtir.*”¹⁸⁹ “*Bir erkek başka bir erkekle cinsel ilişki kurarsa, ikisi de iğrençlik etmiş olur. Kesinlikle öldürülecekler. Ölümü hak etmişlerdir.*”¹⁹⁰ Sanhedrin’e¹⁹¹ göre cezanın türü konusunda sözlü gelenek ve Yahudi alimlerinin yorumu; homoseksüeller toplumdan dışlanacak, kendi aralarında yaşamaya zorlanacak ve

¹⁸⁵ Tsoar: Ölüdeniz’in batısında, “Bela” adıyla da tanınan ve Lut kavminin yerleşim bölgesindeki şehirlerden biri. bk. <https://mehmetselvi.wordpress.com/2015/11/07/kuranda-adi-gecen-helak-edilmis-kavimler/> (10.08.2018)

¹⁸⁶ Tekvîn, 18:1; 19/26; Petrus’un İkinci Mektubu, 2:6-7.

¹⁸⁷ Harman, “Lût”, *DİA* 2003, c. XXVII, s. 228.

¹⁸⁸ Levililer, 18:22; 20:13.

¹⁸⁹ Levililer, 18:22.

¹⁹⁰ Levililer, 20:13.

¹⁹¹ Sanhedrin: Yahudi tarihinde dinî, siyasî, hukukî ve adlî yetkileri olan yüksek mahkeme niteliği taşıyan ve II. Mâbed döneminin son devresiyle Roma ve Bizans dönemlerinde faaliyet gösteren müessese. bk. Harman, “Konsil”, *DİA* 2002, c. XXVI, s. 176.

öldürülecekler şeklindedir. Diğer cezalarda olduğu gibi 13 yaşın altındaki ergen sayılmayan çocuklar bu cezadan muaf tutulmaktadır.¹⁹² Levililer'deki ifadelerle rağmen modern Yahudi mezheplerinin eşcinselliğe müsamaha gösterdikleri ve kabule doğru yol aldıkları görülmektedir.¹⁹³ Yahudi kurallarına göre erkeklerin eşcinsel hareketinin cezası idamdır. Fakat Halakha mahkemeleri günümüzde Kudüs Tapınağı¹⁹⁴ olmadığı için bu kararı uygulama imkânı bulamamış ve 2000 yılı aşkın bir süredir bu ceza uygulanmamıştır. Rabbînik Yahudilik, yukarıda adı geçen babların eşcinsel eğilimle ve lezbiyen cinsel aktiviteyle bir ilgisi olduğuna inanmamaktadır. Bunun yerine, bu bablar iki Yahudi erkek arasında geçen anal seksten bahsetmektedir.

Ne var ki, Ahit zamanında bu cezayı uygulamak veya birini bu suç ile itham etmek zordu. Çünkü sözel kanuna göre idam cezasının verilebilmesi için anal seks yapan iki erkeğin yanında olaya tanıklık eden iki erkeğin daha olması; iki tanığın, ilişkiye giren iki erkeği bunun yasak olduğuna dair uyarması (eğer tecavüz söz konusuysa sadece tecavüz edenin uyarılması); kişilerin, yasak olduğunu öğrendikten sonra suç işlemeye devam etmeleri gerekmektedir. İşbu halde, Yahudi tarihinde bu sebepten dolayı idam cezası uygulanmaması şaşırtılacak bir durum değildir.¹⁹⁵

1.4.3. Yahudilik'te Kazf Suçuyla İlgili Hukuki Uygulamalar

Yahudiliğe göre insanın hayatı kadar onuru da kutsal olup korunması ve dokunulmaması gerekir. Zina iftirası da kadın için bir aşağılama ve onun manevi şahsiyetine yapılmış bir tecavüz olarak görülmüş, düzenlemeler buna göre yapılmıştır.

Yahudilik'te erken dönemlerde büyük oranda kadın kocasının özel mülkü sayıldığından kadına, zina iftirası sadece kocası tarafından yapılabilirdi. Zina iftirası kadına zifaf anında atılabileceği gibi zifaftan sonra evliliğin herhangi bir döneminde de atılabilirdi. Zifafta kızın bakire olmadığı ileri sürülerek iftira atılırsa kızın anne babası onun iffetini ispat etmek durumundaydı. Kızın iffetini yatak çarşafıyla ispat ettikleri takdirde, erkek attığı iftiradan dolayı para cezasına çarptırılacak ve hayatı boyunca kızı boşayamayacaktı.¹⁹⁶ Şayet zina iftirası evliliğin ileri dönemlerinde atılmışsa, o zaman kadın zina yapmadığını ispat

¹⁹² Sanhedrin, 54a, 54b.

¹⁹³ Süleyman Turan, "Günah, Hastalık Ya da Alternatif Bir Yaşam Biçimi mi? Modern Yahudi Mezheplerinde Homoseksüellik Konusunda Yaşanan Kırılmalar", *İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 2014, Sayı 30, s. 144-164.

¹⁹⁴ Kudüs Tapınağı: Süleyman'ın inşa ettirdiği, Yahudilerin Bet Ha-Mikdaş (Kutsal Ev) dedikleri, Süleyman tarafından yapıldığı için de "Süleyman Mabedi" olarak bilinen Mabed'dir. bk. Muhammed Güngör, *Süleyman Mabedi*, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2005, s.1.

¹⁹⁵ http://www.maria-online.com/health/article.php?lg=tr&q=Musevilik_ve_cinsel_yonelim (10.08.2018)

¹⁹⁶ Tesniye, 22:13-19.

etmek durumundadır. Tevrat'a göre erkeğin eşine zina iddiasında bulunabilmesi için, kadının zina yaptığına şahit bulunmasa da eşinin davranışlarından şüphe duyması yeterlidir. Zina yapması hukuken ispat edilemeyen şüpheli kadın suçsuzluğunu “acı suyu içmek” suretiyle ispat edecektir. Acı suyu içme anında kâhin, yalan söylediği takdirde içtiği acı suyun zarar vererek karnının şişeceği ve kalçasının eriyeceği hususunda kadını uyarır, eğer suçlu değilse içtiği suyun zarar vermeyeceğini söyler. İddianın yalan çıkması durumunda kocaya herhangi bir yaptırım uygulanmayacaktır.¹⁹⁷ O zamanlar kadının sorumlulukları arasında kocanın şerefine korunması da vardı. Ayrıca, eşlerin birbirine karşılıklı sadâkati hakkında erkeğe daha çok hak tanınıyordu ve erkek eşinden şüphelendiğinde eşini iffetliliğini ispat etmeye zorlayabiliyorken, kadının böyle bir hakkı yoktu.¹⁹⁸

1.4.4. Yahudilik'te Lezbiyenlik Suçuyla İlgili Hukuki Uygulamalar

Tora'daki¹⁹⁹ metinlerde kadınlar arasındaki cinsel yaklaşımlardan (lezbiyenlikten) direkt söz edilmemekte ancak erkekler arasındaki homoseksüellikle ilgili yasaklamanın yaptırım olmaksızın Talmud'da kadınları da kapsayacak şekilde genişletildiği görülmektedir. Tora'da ya da özelde erkekler arasındaki cinsel ilişkilerin yasaklandığı “*Kadınla yatar gibi bir erkekle yatma*”²⁰⁰ ifadesinde lezbiyen ilişkilere dair bir ifadenin bulunmaması kadınların konu dışı tutulduğu anlamına gelmez. Nitekim “*Bir hayvanla cinsel ilişki kurmayacaksın. Kendini kirletmiş olursun. Kadınlar cinsel ilişki kurmak amacıyla bir hayvana yaklaşmayacak. Sapıklıktır bu*”²⁰¹ ifadelerinde erkeklerin yanında kadınlardan da söz edilmektedir. Kadınların homoseksüellik yasağı kapsama dahil edilmesi, Levililer'de yer alan “*Mısır'da bir süre yaşadınız; onların törelerine göre yaşamayacaksınız. Sizleri Kenan ülkesine götürüyorum; onlar gibi de yaşamayacaksınız. Onların kurallarına uymayacaksınız*”²⁰² şeklindeki pasajın Midraş'taki²⁰³ yorumuna göre; onlar gibi yaşamaktan

¹⁹⁷ Sayılar, 5:12-31.

¹⁹⁸ Eldar Hasanov, *İslâm Hukuku ile Karşılaştırmalı Olarak Yahudi Hukukunda Zina ve Benzeri Cinsel Suçlar*, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2007, s. 33-48.

¹⁹⁹ Tora: Tevrat'ta, İsrâiloğulları'nın tâbi oldukları dini ya da örfü ifade edecek şekilde Yahudi kutsal kitabının ismi. Doktrin ve telkin anlamlarını da içeren “tora” (tevrat) kelimesinin klasik kaynaklarda genellikle Yahudi telkini için kullanıldığı görülür. bk. Gürkan, “Yahudilik”, *DİA* 2013, c. XLIII, s. 187.

²⁰⁰ Levililer, 18:22.

²⁰¹ Levililer, 18:23.

²⁰² Levililer, 18:3.

²⁰³ Midraş: İbranice dini metinlerine Yahudi din alimleri tarafından yapılan yorumlar olup, haftalık sinagog toplantılarında okurlardı. bk. Harman, “Yahudilik”, (Kutsal Metinler ve Dini Literatür), *DİA* 2013, c. XLIII, s. 199.

maksat, onların bir erkeğin bir erkekle bir kadının da diğer bir kadınla birlikte olmasına izin vermeleridir.²⁰⁴

Söz konusu bu sebeplerden yola çıkarak iki ilişki arasındaki farkı ortaya koymaya çalışan yorumcular, kadınlar arası eşcinselliğin nispeten küçük bir suç olduğunu ifade ederek lezbiyenliğe karşı daha yumuşak bir tavır sergilemişlerdir. Musa bin Meymûn,²⁰⁵ kutsal kitap ve rabbanî metinlerde lezbiyenliğin cezasının hiçbir şekilde bulunmadığını belirtmekle birlikte, kadınların kendi aralarındaki eşcinsel ilişkiyi ahlâksızlık ve Tanrı'ya isyan olarak değerlendirmiş, bu tür eylemlerinden dolayı isyankârların cezalandırılmaları gerektiğini ileri sürmüştür. Bu yasaklamaya dair herhangi bir menfi emir bulunmadığından dolayı cezalandırma işini mahkemeye bırakan Musa bin Meymûn, bu tür ilişkilerde bulunanlar için mahkemenin kırbaçlama cezası uygulayabileceğini savunmuştur.²⁰⁶

Son 20 yıldır eşcinsellik konusundaki tartışmaların Yahudi Devleti İsrail'de kendini hissettirmeye başladığı söylenebilir. İsrail devlet yasasında daha önce eşcinsel ilişkilere yönelik bir yasaklama söz konusu iken, 1988 yılında dini hukuk ile sivil hukuk arasında bir ayırıma gidilerek bu yasaklama yürürlükten kaldırılmıştır. 1992 yılında cinsel yönelime dayalı iş alanı ayrımcılığı yasaklanmış 2006 yılında da hemcins çiftlerin nikahsız bir arada yaşamalarına izin verilmiştir. Çoğunluğu Yahudi olan İsrail'de 2006 yılında eşcinsel resmi nikah büyük çapta destek görmüş, İsrail Anayasa Mahkemesi tarafından yurt dışında yapılan eşcinsel evliliklerin tanınmasına karar verilmiştir. Bu dava, Kanada'da evlenen İsrailli beş erkek çift tarafından açılmıştı.²⁰⁷

2009 yılının Şubat ayında, Knesset²⁰⁸ üyesi Nitzan Horowitz,²⁰⁹ eşcinsel evlilik yasa tasarısını meclise sundu.²¹⁰ Aynı yılın Ağustos ayında yapılan bir ankete göre ise İsraillilerin %61'i eşcinsel evliliği desteklerken %31'i karşı çıkmıştır.²¹¹

İsrail'de yapılan evliliklerin, çiftin ibadet ettiği dinin hükümlerine göre yapılması gerektiğinden dolayı Yahudi Devleti İsrail'de eşcinsel çiftlerin evliliğinin gerçekleşme ihtimali henüz çok düşüktür. Musevi evliliklerin dinî hükmü İsrail Hahambaşılık makamı

²⁰⁴ Sifra, 9:8. Sifra: Levililer kitabına yazılmış midraştır, Torat Kohanim adıyla da bilinir. bk. Harman, "Yahudilik, (Kutsal Metinler ve Dini Literatür)", *DİA* 2013, c. XLIII, s. 200.

²⁰⁵ Musa bin Meymûn: Asıl adı Ebû İmrân Mûsâ b. Ubeydillâh (Meymûn) el-Kurtubî el-İsrailî olan Yahudi din alimi, filozof ve tabip. bk. Mustafa Çağrıcı, "İbn Meymûn", *DİA* 1999, c. 20, s. 194.

²⁰⁶ bk. Rebecca Alpert, "Lesbianism in the Jewish Tradition", *Encyclopedia of Love in World Religions*, ed. Yudit Kornberg Greenberg, Coloroda: ABC-CLIO Inc., 2008, s. 364.

²⁰⁷ http://www.turkcewiki.org/wiki/%C4%B0srail%27de_e%C5%9Fcinsel_evlilik (19.08.2018).

²⁰⁸ Knesset: Knesset, İsrail'in tek kamaralı ulusal yasama organıdır. Knesset, bütün yasaları kabul eder, Cumhurbaşkanını ve Başbakanı seçer, kabine onaylar ve hükümetin çalışmalarını denetler. bk. <https://en.wikipedia.org/wiki/Knesset> (19.08.2018).

²⁰⁹ Nitzan Horowitz: İsrailli bir gazeteci ve 2009-2015 yılları arasında milletvekilliği yapmış eski bir politikacı. bk. https://en.wikipedia.org/wiki/Nitzan_Horowitz (19.08.2018).

²¹⁰ http://www.ontopmag.com/article/3320/Israeli_Knesset_To_Consider_Gay_Marriage (19.08.2018).

²¹¹ https://tr.wikipedia.org/wiki/Yahudilikte_eşcinsel_evlilik (19.08.2018).

tarafından belirlenmiş olup bu makam kendi toplumlarındaki evlilikleri ve boşanmaları düzenlemektedir. Hahambaşılık makamının eşcinsel evliliğe karşı bütün hükümleri geçerliliğini korumaktadır. Hristiyan Avrupa ve Amerika’da olduğu gibi gelecekte bu hükümlerin görüşlerinin değişmesi imkân dahilindedir. Zaten bugün İsrail’de, eşcinsel çiftler ve evli olmayan karşı cinsten çiftler, evli çiftlerle aynı haklardan yararlanmaya devam etmektedir.

1.4.5. Hristiyanlık’ta Cinsel Suçlarla İlgili Hukuki Uygulamalar

1.4.5.1. Hristiyanlık’ta Zina Suçuyla İlgili Hukuki Uygulamalar

Hristiyanlık’ta haramlar, Kitab-ı Mukaddes içerisinde “şeriat” adıyla tavsif edilen Tevrat’ta genel olarak tasnif edilmiş olup, Yeni Ahit’te de Hristiyanlığa özgü yorumları vardır. Bu yorumlarda zinaya geniş bir yer verilmiş ve kesinlikle haram olduğu belirtilmiştir. Hristiyanlık’ta zina aile düzenini yakından ilgilendirmekte ve boşanmanın tek sebebi sayılmaktadır. Bu husus Matta’da, *“Fakat ben size derim ki, zinadan başka bir sebeple karısını boşayan adam, onu zaniye eder ve kim boşanmış kadınla evlenirse zina eder”*²¹² ifadeleriyle yer almaktadır.

Hristiyanlık’ta zina boşanmanın yegâne sebebi sayılmakta, bunun dışında herhangi bir nedenle gerçekleşen boşanma sonucunda başkalarıyla yapılan evlilik ise; Matta’da geçen, *“... Kim zinadan ötürü olmayıp karısını boşar ve başkası ile evlenirse, zina eder; boşanmış olanla da evlenen zina eder”*²¹³ ifadeleri gereğince zina suçu hükmüne tabi tutulmaktadır. Zina, İsa Mesih’in dağdaki vaazında ²¹⁴ on emrin, *“zina etmeyeceksin”* şeklindeki yorumlamasıyla aydınlık kazanmıştır. Hristiyanlar, on emrin 7. maddesi olan zina ile ilgili yasağına uymakla birlikte, *“Bir kadına şehvetle bakan her adam zaten yüreğinde onunla zina etmiştir”*²¹⁵ şeklindeki cümlesini göz önünde tutmak ve eğer bir göz sürçmelere neden oluyorsa o gözü çıkarıp atmakla yükümlüydüler.²¹⁶ Zina, iki kişi arasındaki meşrû olmayan bir ilişki tanımından çıkarılmakta, gönülde meydana gelen fakat fiilî suç sayılmayan bir şekle büründürülmektedir.²¹⁷ Kadının cinsel ahlâksızlığı, Matta’da boşama için geçerli tek sebep sayılmakta ve kadın cinsel yönden kocasına sadık değilse, ancak o zaman boşanabilmektedir.²¹⁸

²¹² Matta, 5:32.

²¹³ Matta, 19:9.

²¹⁴ Matta, 5.

²¹⁵ Matta, 5:28.

²¹⁶ Matta, 5:29.

²¹⁷ Matta, 5:27-28.

²¹⁸ Mustafa Erdem, *İlahi Dinlerin Kutsal Kitaplarında Helal ve Haram Anlayışı Üzerine Bir Araştırma*, Ankara Üniversitesi İlahiyat Fak. Dergisi, Ankara Üniversitesi İlahiyat (1992), s. 162-163.

Hristiyanlık'ta zina, kavram ve hüküm olarak Yahudi şeriatından alınarak devam ettirilmiş olsa da²¹⁹ Hz. İsa'nın (a.s) zina kavramının kapsamını biraz daha genişletmesinden sonra insanın karşı cinse şehvetle bakışı bile kalben zina kapsamında telakki edilmiş²²⁰, boşandıktan sonra evlenmek erkek ve kadın için de zina sayılmış,²²¹ zina ve ilgili cinsel suçların tamamı kötülenmiştir.²²² İncil'de zina fiiline karşı bir ceza belirtilmemekle birlikte zina fiili işleyenlerin yargılanacağı²²³, bu gibilerin Tanrı'nın hükümlerinde yer bulmaktan mahrum olacakları²²⁴ belirtilmiştir. Kutsal metinlere göre Hz. İsa (a.s), zina ederken yakalanmış bir kadına recm cezası uygulamamış²²⁵, ancak zinanın boşama için yegâne sebep olduğunu vurgulamıştır.²²⁶ Ayrıca Pavlus fuhşu kötölemiş ve²²⁷ fuhuş yapanların toplumdan dışlanmasını önermiştir.²²⁸ Daha sonraki dönemlerde kiliseler bu konuyla ilgili, süresi değişebilir kefare, geçici veya sürekli olarak toplumdan dışlama gibi cezaî düzenlemeler yapmıştır.²²⁹

Hristiyanlık'ta "fahişe" ²³⁰ ve "zina" ²³¹ gibi kelimeler kullanılarak fuhuş yasaklanmakla birlikte Eski Ahid ile karşılaştırıldığında Yeni Ahid'de fahişeleri yermekten daha ziyade onları dine çekme gayesinin öne çıkarıldığı görülmüştür.²³² İsa Mesih, fuhşa sürüklenip kötü kadınlara kapılanların manen öldüğünü, onların bir kayıp olduğunu ifade etmiştir.²³³

Gerek Hz. İsa'nın (a.s) gerek Pavlus'un²³⁴ zina ve fuhuş yeren ifadelerinden sonra Hristiyanlar, eski Yunan ve Roma'da cârî olan fuhuşla mücadele etmek zorunda kaldılar ve bazı azizler, imparatorlarını genelevlerden vergi almaktan vazgeçmeye çağırdı ve genelevlerin kapanmasını sağladılar. Ancak bütün bunlara rağmen fuhşun tamamen önlenmesi için alınan tedbirler yetersiz kalınca Hristiyanlık fuhşu "gerekli kötülük" olarak tanımak zorunda kaldı.²³⁵

²¹⁹ Markos, 10:19; Luka, 18:20; Resullerin İşleri, 15:19-20.

²²⁰ Matta, 5:27-28.

²²¹ Matta, 19:9; Markos, 10:11-12; Luka, 16:18.

²²² Matta, 15:19; Markos, 7:21; Galatyalılar'a Mektup, 5:21.

²²³ İbrânîler'e Mektup, 13:4.

²²⁴ I. Korintoslular'a Mektup, 6:9-10.

²²⁵ Yuhanna, 8:3-11.

²²⁶ Matta, 19:9; Markos, 10:11-12; Luka, 16:18.

²²⁷ I. Korintoslular'a Mektup, 6:9.

²²⁸ I. Korintoslular'a Mektup, 5:1-2, 9-13.

²²⁹ Eldar Hasanov, "Zina (Diğer Dinlerde)", *DİA*, 2013, c. XLIV, s. 445.

²³⁰ Matta, 21:31; Luka, 15:30.

²³¹ I. Korintoslular'a Mektup, 6:13.

²³² Luka, 15:30-32.

²³³ I. Korintoslular'a Mektup, 6:9.

²³⁴ Pavlus: Tarsus doğumlu, Yahudi asıllı ve günümüz Hristiyanlığının gerçek kurucusu sayılan kişi.

bk. Robert Jewett, "Paul the Apostle", *Encyclopedia of Religion*, Edt. Lindsay Jones, Second Edition, USA 2005, s. 7014.

²³⁵ Tümer, "Fuhuş", *DİA* 1996, c. XIII, s. 211.

1.4.5.1.1. Hristiyanlık'ta Zina Suçunun Cezası

Hristiyanlık'ta evlilikte sadece boşanma sebebi olarak, bir tehdit unsuru şeklinde değerlendirilmenin dışında zina yapana verilecek cezayla ilgili herhangi bir hüküm yer almamıştır. Nitekim İsa zamanında, Yazıcı²³⁶ ve Ferîsîlerden²³⁷ bir grup, zina eden bir kadını getirerek Musa zamanında zina edenlerin taşlanarak öldürüldüğünü belirtmiş, kendisine bu kadın hakkında ne diyeceğini sormuşlar. İsa da onlardan günahsız olan birinin kadını taşlamasını istediğinde gerek Yazıcı gerekse Ferîsîler bunu yerine getirmemişler ve birer birer oradan uzaklaşmışlardır. Bundan sonra İsa da zina eden bu kadına herhangi bir ceza uygulamamış, ona bir daha günah işlememesini tavsiye ederek çekip gitmiştir.²³⁸ İsa'nın ceza uygulamaması zina suçunun karşılıksız bırakıldığı görünümü vermekte ve bu durumda zina boşanmanın yegâne sebebi sayılmakla birlikte evlilik kurumu sağlam temellere dayandırılmamaktadır. Böyle bir anlayış içerisinde kutsal bir kurum olduğuna inanılan ailenin zina ile nasıl yıkılabileceğini açıklamak ve zina yapana ne gibi bir cezanın uygulanacağını belirtmek, Hristiyanlık'ta önemli bir problem olarak karşımıza çıkmaktadır.²³⁹

1.4.5.2. Hristiyanlık'ta Livâta ve Lezbiyenlik Suçlarıyla İlgili Hukuki Uygulamalar

Bu bölümde, Yeni Ahit'in aynı âyetlerinde erkek erkeğe ve kadın kadına yapılan cinsel ilişki beraber zikredildiğinden dolayı livâta ve lezbiyenlik suçları birlikte ele alınacak ve her ikisinden bahsederken “eşcinsellik” ifadesi kullanılacaktır.

Hristiyanlık, eşcinsellikle de mücadele etmiş, kilise geleneği bunu ciddi bir sapıklık olarak görmüş ve bu tür davranışların, özünde bozuk davranışlar olduğunu kabul etmiştir. Kitab-ı Mukaddes'te bu tür ilişkileri hedef alan ve reddeden âyetlerde livâta yaptıkları anlatılan Hz. Lut'un (a.s) halkının cinsel sapkınlıklarından Yeni Ahit'te de şu şekilde bahsedilmektedir: “*Sodom, Gomore ve çevrelerindeki kentler de benzer biçimde kendilerini fuhuş ve sapıklığa teslim ettiler. Sonsuza dek ateşte yanma cezasını çeken bu kentler ders alınacak birer örnektir.*”²⁴⁰ Hristiyanlık ahlâk anlayışına göre aynı cinsten kişilerin ilişki

²³⁶ Yazıcı: Yahudi geleneğinde ikinci mâbed devrinde ortaya çıkan yazıcı ve âlim sınıfı mevcuttur.

Başlangıçta Tevrat nüshalarının yazımı ve çoğaltılmasıyla ilgilenen bu âlimler İbrânîce “sayıcı, yazıcı” mânasında soferim diye de isimlendirilmiştir. Yahudilik adına dönemin en önemli dinî ve hukukî karar mekanizmalarının üyeleri olarak görev yapmıştır. bk. Salime Leyla Gürkan, “Rabbâniyyûn”, *DİA* 2007, c. XXXIV, s. 376.

²³⁷ Ferîsîlik: Yahudi geleneğinde ikinci mâbed döneminin üç büyük yahudi mezhebinden biridir. “Peruşim” kelimesinin İbrânîce kökü olan “prş” (İbrânîce paraş, Ârâmîce peraş) “kendini ayrı tutmak, temiz olmayan kişilerden ve eşyadan uzak durmak; açıklamak, tefsir etmek” anlamlarına gelir. bk. Ömer Faruk Harman, “Yahudilik (Mezhepler ve Dini Gruplar)”, *DİA* 2013, c. XLIII, s. 212.

²³⁸ Yuhanna, 8:3-11.

²³⁹ Mustafa Erdem, *İlahi Dinlerin Kutsal Kitaplarında Helal ve Haram Anlayışı Üzerine Bir Araştırma*, s.162-163.

²⁴⁰ Yahuda, 1:7.

kurması tamamen iğrenç görülmüş, bu tür ilişkilerin kişileri ve toplumları Allah'tan ve O'nun sözlerinden uzaklaştıracağı öne sürülmüştür.

Yeni Ahit'te Pavlus, *“Kadınları, doğal ilişkiyi doğala ters düşen ilişkiye dönüştürdüler. Bunun gibi, erkekleri de kadınla doğal ilişkiyi bırakıp tutkuyla birbirleri için yanıp tutuştular. Erkekler erkeklerle utanmazlık ettiler ve sapıklıklarına yaraşan karşılığı kendi varlıklarında buldular”*²⁴¹ diyerek homoseksüel ve lezbiyen ilişkilerin doğal olmadığını ve sapı ilişkiler olduğuna dikkat çekmiştir. Yine Pavlus göklerin egemenliğini göremeyecek olanların listesini verirken listede homoseksüelleri de saymıştır. *“Günahkârların Tanrı Egemenliği'ni miras almayacağını bilmiyor musunuz? Aldanmayın! Ne fuhuş yapanlar Tanrı'nın Egemenliği'ni miras alacaklar, ne puta tapanlar, ne zina edenler, ne oğlanlar, ne oğlancılar, ne hırsızlar, ne açgözlüler, ne ayyaşlar, ne sövücüler, ne de soyguncular”*²⁴² pasajlarında yasak olan davranışların arasında eşcinsellerden söz ederken “oğlancı” ifadesini kullanmıştır.

Yeni Ahit burada Tanrı'nın mirasına egemen olamayacak günahkârları belirtirken oğlanlar ve oğlancılar adıyla eşcinsellerin ne kadar büyük bir sapıklık içinde olduğunu vurgulamaktadır.

Hristiyanlık tarihinde eşcinsel ilişkiler cezalandırılmamış ama bu fiil günah olarak görülmüş, işleyenlere ise günahkâr denmiştir. Allah'ın bu yapılan çirkin davranışı onaylamayacağı ifade edilmiş, âyet ve pasajlarda homoseksüel davranışlar kınanmıştır. Bu davranışın Allah'a göre kesin bir şekilde günah olduğu ve Allah'ın günden nefret edeceği ifade edilmiştir.²⁴³

Her ne kadar Hristiyanlık'ta eşcinsellik günah ve Allah'ın nefret ettiği çirkin bir fiil olsa da, Hristiyan Avrupa'da, Amerika ülkelerinde ve Güney Afrika'da bu fiil giderek yaygınlaşmakta, yasallaşmakta ve eşcinsellere dernek kurma hakkı tanıyarak örgütlenme imkânı verilmektedir. Öyle ki hemcinslerin evliliğine izin veren ülkeler bulunmakta ve bir ülkenin Başbakanı hemcinsiyle evlenebilmektedir.

Burada hangi ülkelerin eşcinselliğe nasıl baktıkları konusuna da değinmek gerekiyor. Belçika ve Hollanda eşcinsel evliliği Hristiyan Demokratlar iktidarda olmadıkları zaman yasallaştırdı ve Hollanda eşcinsel evliliği yasallaştıran dünyanın ilk ülkesi oldu.²⁴⁴ 1999'da başlayan sürecin sonunda 2005 yılında Kanada Parlamentosu

²⁴¹ Romalılar, 1:26-27.

²⁴² I. Korintliler, 6:9-11.

²⁴³ Turgay Üçal, Derek Malcolm, *Hristiyan Ahlakı*, Ön Asya Basın Dağıtım, İstanbul 2000, s. 209-211.

²⁴⁴ https://tr.wikipedia.org/wiki/Hollanda%27da_eşcinsel_evlilik (15.08.2018)

yasama organı eşcinsel evliliği ülke genelinde yasallaştırdı.²⁴⁵ İsveç Kilisesi idari heyeti kiliselerde eşcinsel çiftlerin nikâhının kısılmasını kabul etti. Bu kararla birlikte, eşcinsel evlilikler 1 Kasım 2009'dan itibaren kiliselerde yapılmaya başlandı.²⁴⁶

İngiltere'de 2014 yılında kraliyet onayını da alan tasarıyla eşcinsel Kraliçe 2. Elizabeth'in imzasıyla çiftler dini ve resmi nikahla evlenebilme, medeni birliktelik yaşayan çiftler de ilişkilerini evliliğe dönüştürebilme hakkını kazandılar.²⁴⁷

İzlanda'da 12 Haziran 2010'da yasanın yürürlüğe girmesiyle birlikte, İzlanda'nın kadın olan eski başbakanı Johanna Sigurdardottir birlikte yaşadığı ve kadın olan sevgilisi Leosdottir ile nikah masasına oturdu. Eşcinsel evliliklere izin veren ilk Afrika ülkesi olan Güney Afrika'da, hem cinsler arası evlilik ve evlat edinme hakkı Kasım 2006'da yasallaştı. İrlanda ise dünyada halk oyuyla evlilik eşitliğini kabul eden dünyadaki ilk ve tek ülke oldu.²⁴⁸

Ocak 2015'te yürürlüğe giren evlilik eşitliği yasasıyla halkının çoğu Roma Katolik Kilisesi'ne bağlı ve muhafazakar bir ülke olarak tanınan Lüksemburg'da eşcinsel çiftlerin evlenebildiği ülkeler kervanına katılırken AB ülkeleri arasında evlilik eşitliğini kabul eden ülkelere de oldu. Mayıs ayında Belçikalı mimar Gauthier Destenay ile evlenen Lüksemburg Başbakanı Xavier Bettel, eşcinsel evlilik yapan ilk Avrupa Birliği (AB) lideri oldu. Lüksemburg Başbakanı Xavier Bettel'in erkek olan eşi Gauthier Destenay, dünya liderlerinin kadın eşleriyle aynı karede yer aldı.²⁴⁹

2001 yılında Almanya'da hükümeti oluşturan koalisyon partileri Yeşiller ve Sosyal Demokrat Parti eşcinsel çiftlere hayat arkadaşlığının tescil ettirilmesi suretiyle kanuni bir çerçeveye sokulmasına imkân tanıdı. Bu yasal değişiklikle eşcinseller, nikahsız heteroseksüel çiftlerde olduğu gibi ortak soyisim imkânından ya da ölüm ve ayrılık hallerinde geçimi düzenleyen haklardan faydalanmaya başlayabildiler. Bir başka ülkedeki partnerlerinin Almanya'da ikamet izni alabilmeleri ya da eşlerine hastanelerde refakat etmelerine izin verildi.²⁵⁰

26 Haziran 2015'ten önce başta Washington ve Kaliforniya eyaletlerinde yasal olan eşcinsel evlilik 26 Haziran'da Yüksek Mahkeme'den çıkan kararla tüm ABD'de kabul edildi ama Hristiyan muhafazakalar bu kararı kınadılar.²⁵¹ Yine Güney Amerika genelinde Arjantin, bütün ülke çapında eşcinsel evliliğe izin veren ilk Latin Amerika ülkesi ve kıta

²⁴⁵ https://tr.wikipedia.org/wiki/Eşcinsel_evlilik (15.08.2018)

²⁴⁶ <http://trend.mynet.com/escinsel-evliligin-yasal-oldugu-ulkeler-hangileri-1056116> (15.08.2018)

²⁴⁷ <http://denizliglbt.blogspot.com/2013/07/bir-ulke-daha-escinsel-evliligini.html> (15.08.2018)

²⁴⁸ <http://tr.euronews.com/2015/05/23/irlandalilarin-yuzde-62-si-escinsel-evlilige-evet-dedi> (15.08.2018)

²⁴⁹ <https://www.sozcu.com.tr/2017/dunya/luksemburgun-escinsel-basbakaninin-esi-fotografa-girdi-1869905/> (15.08.2018)

²⁵⁰ <https://www.dw.com/tr/5-soruda-ab-ve-almanyada-e%C5%9Fcinsel-evlilik/a-39444805> (16.08.2018)

²⁵¹ https://www.bbc.com/turkce/haberler/2015/06/150626_abd_escinsel_evlilik (17.08.2018)

çapında eşcinselliği kabul eden ilk ülke oldu. Arjantin Kongresi'nin kararı oylamasının ardından Katolik göstericiler eşcinsel örgüt üyelerine taş atıp Meryem Ana resmi gösterdiler. Arjantin'de çok etkin olan Katolik Kilisesi de Kongre'ye bakan meydana yasa tasarısına karşı büyük bir gösteri düzenledi.²⁵²

Müslüman Türkiye'de ise, lezbiyen, gey, biseksüel, transgender ve interseks (LGBTI) bireyler tanınsa da medeni kanunda cinsel yönelim ya da cinsiyet yönelimi gibi bir ifadeye yer verilmemiş ve eşcinsel çiftlerin birlikteliklerini yasal zeminde tanımamıştır. Ancak hem seçilmiş hem seçilememiş siyasetçiler lezbiyen, gey, biseksüel, transgender ve intersekslerin faaliyetlerine destek olmuş, seçim yatırımı olarak kullanmış, açık destek veren açıklamalar yapmış, aday göstermiş ve kanunlar vasıtasıyla dernek kurmalarına izin vermişlerdir.

1994'te Özgürlük ve Dayanışma Partisi, cinsel yönelim ve cinsiyet kimliğine dayalı ayrımcılığı parti içerisinde yasaklamış ve yerel seçimlerde İstanbul'dan aday göstererek ilk kez bir transseksüeli²⁵³ aday gösteren parti olmuştur.²⁵⁴ Cumhuriyet Halk Partisi'nden 2013 yerel seçimlerinde ilçe meclis adayı gösterilen Öykü Evren Özen, partisi yeterli oyu alamadığı için meclise girememiştir.

Türkiye'deki ilk lezbiyen, gey, biseksüel, transgender ve interseks (LGBTI) örgütü Lambdaistanbul 1993 yılında İstanbul'da kuruldu. 1996 Temmuz'unda düzenlediği onur gecesi daha sonraki senelerde "Eşcinsel Onur Haftası Etkinlikleri" adıyla düzenli hale getirildi.²⁵⁵ 2006 yılında derneğin kapatılması için dava açılrsa da dernek kapanmadı. Bir diğer lezbiyen, gey, biseksüel, transgender ve interseks derneği Kaos GL ise 1994'ün Eylül ayında Türk eşcinselleri bir araya getirmek ve onların maruz bırakıldıkları ayrımcılığa karşı mücadele ederek özgürleştirmek, ayrıca eşcinsellerin kurtuluşunun heteroseksüelleri²⁵⁶ de özgürleştireceği düşüncesiyle Ankara'da kurulmuş,²⁵⁷ ve 15 Eylül 2005 tarihinde Türkiye'de tüzel kişilik kazanan ilk LGBTI derneği olmuştur.²⁵⁸

Türkiye siyasetinden 24. dönem Sivas Milletvekili Nursuna Memecan, İstanbul Milletvekili Binnaz Toprak'la birlikte AB Parlamentosu tarafından 20-21 Kasım 2014 tarihlerinde Arnavutluk'un başkenti Tiran'da düzenlenen "Temel Haklar, Ayrımcılık Yasağı ve LGBTI (Lezbiyen, Gay, Biseksüel, Transseksüel, İnterseksüel) Dâhil Olmak Üzere Hassas

²⁵² <http://www.milliyet.com.tr/arjantin--escinsel-evlilik-izin-veren-ilk-latin-amerika-ulkesi-oldu-magazin-1263857/> (17.08.2018)

²⁵³ <https://www.dw.com/tr/5-soruda-ab-ve-almanyada-e%C5%9Fcinsel-evlilik/a-39444805> (16.08.2018)

²⁵⁴ <http://www.hurriyet.com.tr/gundem/odp-den-aday-portreleri-39062541> (17.08.2018)

²⁵⁵ <http://www.lambdaistanbul.org/s/hakkinda/ozetle-lambdaistanbul-ne-yapti/> (17.08.2018)

²⁵⁶ Heteroseksüel: Karşı cinsi arzulayan anlamına gelir. bk.

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5b763c3833a9e1.22659998 (17.08.2018)

²⁵⁷ <http://www.kaosglidernege.org/belge.php?id=tuzuk> (17.08.2018)

²⁵⁸ <http://www.kaosglidernege.org/belge.php?id=tarihce> (18.08.2018)

Grupların Korunması” seminerine katılmasını eleştirenlere Nursuna Memecan: “Eşcinsellerin hakimlik yapmasına da itirazım olmaz, imam olacaklarsa imam olurlar. Eğer iyi bir imamsa, dini iyi anladıysa ve anlatabiliyorsa olsun. İnsanların işine bakalım” şeklinde cevap vermiştir.²⁵⁹

Eşcinsel evlilikleri kabul etmesi için Türkiye’ye de uzun zamandan beri baskı yapılmaktadır. Avrupa Parlamentosu İşçi Partisi Milletvekili ve Avrupa Parlamentosu’nun Gay ve Lezbiyen Meseleleri Kurullararası Başkanı Michael Cashman, TBMM’de gey bir milletvekilinin olması halinde Türkiye’nin Avrupa’daki imajının olumlu yönde etkileneceğini öne sürerek büyük bir rezalete imza atmıştı. Türkiye’de eşcinsel evlilikler yasal değil ama ilk eşcinsel evliliği olarak, İstanbul’da, Boğaz’da bir teknede yapılan törenle iki erkek evlenmiş,²⁶⁰ İngiliz iki bayan da 27 Nisan 2012 tarihinde Fethiye’nin Ölüdeniz beldesi Kıdırak koyunda düzenlenen nikâh töreniyle dünya evine girmişti.²⁶¹

LGBTİ faaliyetlerinden anlaşılıyor ki, Müslüman Türkiye bu konuda bir sınava tabi tutulmaktadır. LGBTİ örgütlenmelerin özgürlük adına yürüyüş yapmak istemeleri, yürüyüşe siyasetçilerin katılarak destek olmaları ve bunun seçim yatırımı olarak düşünülmesi, diğer yandan Türkiye’nin dahil olmak istediği Hristiyan Avrupa Birliği’nin LGBTİ çalışmalarına izin verip yasallaştırması Türkiye’yi zor durumda bırakmaktadır. Ama Müslüman Türkiye, sapıklıkları yüzünden helak olan kavimlerden ders almamızı isteyen Kur’ân’ın ve sünnetin bu tür cinsel sapıklıklara koyduğu yasak ve getirdiği cezaları dikkate alarak LGBTİ faaliyetlerine izin vermemeli, Müslüman toplumu bu tür sapıklıklardan koruyacak tedbirler almalıdır.

1.4.6. Cahiliye Döneminde Cinsel Suçlar

Arapça’da fuhuş karşılığında *biğâ*’ (بِغَاء), fahişe karşılığında *bağıy* (بَغْي) kelimeleri kullanılmakta ve meşhur dilci Zemahşerî sözlüğünde “*filanca kadın fuhuş yapmak isterse o fahişe olur*” şeklinde kullanılmaktadır.²⁶² Câhiliye döneminde daha çok câriyeler fuhuş yapmaya itildiğinden dolayı İslâmî kaynaklarda *bağıy* kelimesi çoğunlukla onlar hakkında kullanılır ve bu dönemde hür kadınların zina etmeyeceği düşünülürdü. Kur’ân’da, Hz. Peygamber’in (s.a.s) kadınlarla yaptığı biatın şartları arasında gösterilen zina etmeme²⁶³ şartını duyan Hind bint Utbe, böyle bir anlayıştan dolayı şaşkınlığını belirtmek amacıyla “Hür kadınlar zina eder mi!” sorusunu sormuştur.²⁶⁴ Bunlarla birlikte “liân” âyetleri²⁶⁵ ve bu

²⁵⁹ <https://www.yeniakit.com.tr/haber/memecan-sacmaladi-37728.html> (18.08.2018)

²⁶⁰ <https://www.haberler.com/istanbul-da-yapilan-turkiye-nin-ilk-escinsel-6521110-haberi/> (18.08.2018)

²⁶¹ <https://www.milligazete.com.tr/haber/898203/helaka-adim-adim> (18.08.2018)

²⁶² Zemahşerî, *Esâsü’l-Belâğâ*, c. I, s. 70.

²⁶³ Mümteherine, 60/12.

²⁶⁴ Ebû Muhammed Cemâlüddîn Abdülmelik b. Hişâm b. Eyyûb el-Himyerî el-Meâfirî el-Basrî el-Mısırî

âyetlerin nüzûl sebebiyle ilgili rivayetlerle câhiliye geleneği uyarınca başkalarının nesebinden gösterilmelerine üzülen ve Hz. Peygamber’e (s.a.s) babalarının kim olduğunu soran kimselerin varlığı, hür kadınların arasında da zina edenlerin olduğunu göstermektedir. Mesela, Abdullah b. Huzâfe’nin kendi nesebini araştırdığını duyan annesi oğluna, “Senin kadar hayırsız bir evlât görülmemiştir. Câhiliye günlerinde yapılan şeyleri benim de yapmış olup Rasûlullah’ın (s.a.s) huzurunda bununla rezil olabileceğimden hiç korkmadın mı?” demiştir.²⁶⁶

Câhiliye döneminde erkekler çoğunlukla zinayı ayıp saymazlar ve bundan gurur duyarlardı. Birçok kimse toplanarak sırasıyla ve tek bir kadınla cinsel ilişkide bulunurlar ve kadın fahişe olduğu için, bu işten kaçınma gereği de duymazdı. Fahişe kadınların yerlerinin belirli olması için bulundukları eve bayraklar asarlardı. Eğer kadın hamile kalır ve çocuğunu doğurursa, çocuğun kime ait olduğunu belirlemek üzere kendisiyle ilişkiye giren erkekler bu kadının yanına çağırılırlardı. Oraya bir de “*Kâif*” (قائف) denilen bilirkşi çağrılır ve bu kişi çocuğun fizyonomisini ele alarak kadınla ilişkiye giren erkeklerden hangisine benzediğine karar verirse, artık çocuk onun oğlu olarak kabul edilirdi. Kendisine nisbet edilen erkek de çocuğu kabul etmekten imtina edemezdi.²⁶⁷

Câhiliye devrinde fahişelik yapan câriyeler öksürerek ilişki teklifinde bulundukları için kendilerine “*kahbe*” de denirdi. Cârîye olmayan fâhişeler yanında, sahipleri tarafından bu işe zorlanan ve üzerlerinden para kazanılan câriyeler de vardı. Bunlardan Müslüman olanların şikâyetleri üzerine bu çirkin uygulamaya son verildi. Kur’ân’da, “...*Dünya hayatının geçici menfaatini elde etmek için câriyelerinizi fuhuş yapmaya zorlamayın*”²⁶⁸ meâlindeki âyet bunlarla ilgilidir.²⁶⁹

Cahiliye döneminde, Kur’ân’da iki yerde geçen²⁷⁰ ve zina karşılığında kullanılan *sifâh* (السِّفَاحُ) ve *müsâfehe* (المُسَافَهِةُ) ifadeleri de kullanılmaktaydı. Bu ilişkiden doğan çocuğa da “*ibnû l-müsâfehe*” (ابْنُ الْمُسَافَهِةِ) denirdi. Dost hayatı yaşayan çiftler de vardı ve erkek kadının dostu ve arkadaşı (*haden*) (الْحَدَنُ) olduğu için bu tür kadınlara “*zevâtü l-ahdân*” (زَوَاتُ الْأَحْدَانِ)

(ö. 218/833), *es-Sîretü'n-Nebeviyye*, (y.y), (t.y), c. II, s. 433-434.

²⁶⁵ Nûr, 24/6,7.

²⁶⁶ Ebü'l-Abbâs Zeynüddîn (Şihâbüddîn) Ahmed b. Ahmed b. Abdillatif eş-Şercî ez-Zebîdî (ö. 893/1488), *et-Tecridü's-Sarîh li-ehâdisi'l-Câmi'i's-Sahîh Tercemesi ve Şerhi*, çev. Babanzâde Ahmed Naim, Emel Matbaacılık, Ankara 1975, c. II, s. 481,482, 4. dipnot.

²⁶⁷ İbrahim Canan (ö 2009), *Kütüb-i Sitte Muhtasarı Tercüme ve Şerhi*, Akçağ Yayınları, Ankara 1992, c. XV, s. 539-540; Muhammed et-Tâhir b. Muhammed b. Muhammed et-Tâhir et-Tûnisî (1879-1973), *Mekâsidü's-Şerîati'l-İslâmiyye*, Dâru'n-Nefâis, Ürdün 2000, s. 432.

²⁶⁸ Karaman vd. *Kur'ân Yolu Meâli*, s. 353, Nûr, 24/33.

²⁶⁹ Hayrettin Karaman, Mustafa Çağrıçı, İbrâhîm Kâfi Dönmez, Sadrettin Gümüş, *Kur'ân Yolu Türkçe Meâl ve Tefsir*, Türkiye Diyanet Vakfı Yayın Matbaacılık ve Ticaret İşletmesi, Ankara 2008, c. IV, s. 78.

²⁷⁰ مسافحين şeklinde geçer. bk. Nisâ, 4/24; Mâide 5/5.

veya “*müttehizâtü ahdân*” (مُتَّحِذَاتُ أَخْدَان) ²⁷¹ adı verilirdi. *Haden*; Cahiliye döneminde hür olduğu için zina yapamayan kadının, bir erkekle metres hayatı yaşamasıydı. Böyle kadınlara “*Müttehizât-i Ahdân*” denilirdi. Hür bir kadının zina yapması çok ayıp sayıldığından dolayı hür kadınlar gizli dost tutarak cinsel ilişkide bulunurlardı ve böyle birleşmelere de “*Nikâh-ı Hadn*” denilirdi. ²⁷²

Kur’ân-ı Kerîm’in, iffetli yaşamaları, zina etmemeleri, gizli dost tutmamaları ve ailelerinden izin almak şartıyla câriyelerle evlenmeye izin verdiği ²⁷³ ile açık ve gizli kötülükleri (fevâhiş) yasakladığı ²⁷⁴ âyetlerinde bunlardan söz edilmiştir. Bu dönemde metres hayatı yaşayan ve kendilerine “*Dımd*” ²⁷⁵ (الْصِّمْدُ) denilen evli kadınlar da vardı. Bunlar kocalarından başka bir veya birkaç erkekle beraber olur, dost tutar ve özellikle kıtlık dönemlerinde karınlarını doyurmak için bu tür ilişkiye girerlerdi.

Yine aynı dönemde ticaret kervanlarının uğrak yerlerinde ve birçok yerleşim merkezinde “*mâhûr*” (tahminen Farsça “mey-hôr”dan [içki içen]) denilen ve fuhuş yapılan evler vardı. Câriyeler içki servisi yapar, dans eder ve gayrimeşrû ilişkiye girerlerdi. Bu tür ilişkilerde pezevenklik (kıyâde) (الْقِيَادَةُ) yapan kimselere “*kavvâd*” (الْقَوَادُ) ²⁷⁶ (Türk argosunda “kavat”) veya “*kavvâde*” (الْقَوَادَةُ), ailesini kıskanmayan ve onları fuhşa sürükleyenlere de “*deyyûs*” (الدَّيُّوْتُ) ²⁷⁷ denirdi. Fahişelerin bir kısmı evlerinin kapılarına veya panayırarda kurdukları çadırlara bayrak asarak ücret karşılığı ilişkiye girmek isteyenleri davet ederler ve bu rezaleti işlemeye yanaşmayan fahişelerin efendisi onu zorlayarak yaptırırdı. ²⁷⁸

Yine Cahiliye döneminde farklı yöntemlerle neseplerin ispat edilmesi yoluna gidiyorlardı. Eğer kadın zina (sifah) yoluyla hamile kalmışsa, bu durumda nesebin tesbitinde nikâhsız annenin dostlarından birinin adını vererek “çocuk falandandır” şeklindeki sözlerine uyuyorlardı. Bazen da çocuğu bir adama bırakmak ya da kâhinlere başvurmak suretiyle sonucu pekiştirmek istedikleri de olurdu. ²⁷⁹

Bazı erkekler hayızlı haldeki hanımlarına arkadan haram yoldan yaklaşırlar, bazıları ise bu hallerindeki hanımlarını evden çıkarırlardı. Medine civarındaki Araplar böyle

²⁷¹ أَخْدَان : Arapça “Hıdn” kelimesinin çoğulu olup, Maide Sûresi 5 ve Nisa Sûresi 25’inci âyetlerde geçer. bk. Kadir Güneş, *Arapça-Türkçe Sözlük*, Mektep Yayınları, İstanbul 20120, s. 313.

²⁷² Ebû Ca’fer Muhammed b. Cerîr b. Yezîd el-Âmülî et-Taberî el-Bağdâdî (ö. 310/923), *Câmi’u’l-beyân ‘an te’vili âyi’l-Kur’ân*, Daru’l-Hicr, Kahire 2001, c. VI, s. 603.

²⁷³ Nisâ, 4/25.

²⁷⁴ En ‘âm, 6/151; A ‘râf, 7/33.

²⁷⁵ Zemahşerî, *Esâsü’l-Belâğâ*, c. I, s. 586.

²⁷⁶ Mustafâ vd. *el-Mu‘cemü’l-vasît*, s. 765.

²⁷⁷ Mustafâ vd. *el-Mu‘cemü’l-vasît*, s. 306.

²⁷⁸ Muhammed Ali Sâbûnî, *Revâiul-Beyan Tefsiru Âyâtî’l-Ahkâm*, Mektebetü’l-Gazâlî, Dımaşk 1981, c. II, s. 197.

²⁷⁹ İbn Âşûr, *Mekâsidü’ş-Şerîati’l-İslâmiyye*, s. 423.

yaparlardı.²⁸⁰ Kureyşliler cinsel ilişki esnasında hanımlarını iyice soyuyor, önlerini gözeterek diledikleri yerden yaklaşıyorlardı. Yine Medine'deki Araplar, Yahudileri taklit ederek, hanımlarına haram yoldan, arkadan yaklaşmazlardı. Medineliler cinsel ilişkiyi kadın en örtülü haldeyken ve sadece önden yapmaktaydılar.

Cahiliye döneminde asil bir çocuk sahibi olmak için başvurulan bir başka yöntem de “*istibdâ*” (الِإِسْتِبْدَاغُ)²⁸¹ idi. Bu yöntem, kabile ve soy asabiyetine çok fazla önem veren Araplar arasında uzun bir müddet uygulama alanı bulmuştur. Kadın hayızdan temizlendiğinde kocası, “Filan adama haber gönder, seninle yatmasını iste” derdi. Kadının belirlenen adamla cinsel ilişkiye girmesinden sonra, hamile olduğu belli oluncaya kadar kocası o kadından ayrı yatarı. Hamile olduğu belli olunca, kocası dilerse karısıyla ilişkiye girerdi. Bu, sadece asil bir çocuk sahibi olmak için eşraftan ve kabile reislerinden olan kimselerle yapıldı.²⁸²

²⁸⁰ Taberî, *Camîu'l-Beyân*, c. III, s. 755.

²⁸¹ İstibdâ': Yeni saymak, görülmemiş saymak, bir şeyi yeni kabul etmek. bk. İbrâhîm Mustafâ vd. *el-Mu'cemü'l-vasît*, s. 43.

²⁸² Nebi Bozkurt, “Fuhuş”, *DİA* 1996, c. XIII, s. 212.

İKİNCİ BÖLÜM

CİNSEL SUÇLARLA İLGİLİ ÂYETLER VE HADİSLER

2.1. Zina Âyetleri Hakkında Müfessirlerin Görüşleri

Bu bölümde âyetlerin tefsiri ele alınırken daha çok ahkam tefsirlerine müracaat edilecek ve İmam Şafîî, Taberî, Cessâs, İbnü'l Arabî, İmam Kurtubî ve Sâbûnî'nin görüşlerine başvurulacaktır. Yine müfessirlerden Fahrüddin er-Râzî, İbn Kesîr ve son dönem müfessirlerden Seyyid Kutub ve Kur'ân Yolu Türkçe Meâl ve Tefsiri'nin yorumlarına da yer verilecektir. Tefsir yazılırken, nüzûl sırası dikkate alınarak zina konulu âyetlerden; önce genel nitelikli olanlar sonra özel nitelikli olanlar ele alınacaktır.

وَالَّذِينَ لَا يَدْعُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ وَلَا يَقْتُلُونَ النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَا يَزْنُونَ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ يَلْقَ أَثَامًا ﴿٦٨﴾

“Onlar, Allah ile birlikte başka bir tanrıya tapmazlar; haksız yere, Allah’ın dokunulmaz kıldığı insan hayatına kıymazlar, zina etmezler. Zira (bilirler ki) bunları işleyen kimse cezasını bulacak.”²⁸³

Nüzûl Sebebi: İbn Abbâs’tan gelen rivayete göre, şirk ehlinde olup da birçok kişiyi öldürmüş, çok zina yapmış bazı kimseler Hz. Muhammed’e (s.a.s) gelip, “Senin söylediklerin ve kendisine çağırdığın şey güzel. Keşke bizim yapmış olduğumuz günahların bir keffareti olduğunu bize haber verebilsen (de biz de Müslüman olsak)” dediklerinde; *“Onlar ki, Allah ile beraber bir başka ilâha tapmazlar, Allah’ın haram kıldığı cana haksız yere kıymazlar ve zina etmezler...”*²⁸⁴ ve *“De ki: Ey kendi nefislerine karşı ölçüyü aşan kullarım, Allah’ın rahmetinden umudunuzu kesmeyin...”*²⁸⁵ âyet-i kerîmeleri nazil oldu.²⁸⁶

Abdullah b. Mes‘ud dedi ki: “Ey Allah’ın Rasûlü dedim, Allah nezdinde en büyük günah hangisidir? O: ‘Allah’a seni yaratmış olduğu halde, ortak koşmandır’ buyurdu. Ben: Sonra hangisidir, dedim. ‘(Seninle beraber) yemek yer korkusu ile evladını öldürmendir’ dedi. Sonra hangisidir, dedim. Buyurdu ki: ‘Komşunun hanımı ile zina etmendir.’ Yüce Allah bunu tasdik etmek üzere: *‘Onlar ki Allah ile birlikte başka bir ilâha ibadet etmezler. Hak ile olması dışında Allah’ın, öldürülmesini haram kıldığı nefsi öldürmezler, zina da etmezler. Kim bunları işlerse ceza(ları) ile karşılaşır’*²⁸⁷ buyruğunu indirdi.”²⁸⁸

“Mü’minler, evli olduğu halde zina etmek gibi kişinin kanını helal kılan haklı bir

²⁸³ Furkân, 25/68.

²⁸⁴ Furkân, 25/68.

²⁸⁵ Zümer 39/53

²⁸⁶ Buhârî, *Tefsîru’l-Kur’ân*, 39/1; Müslim, *İman*, 193

²⁸⁷ Furkân, 25/68.

²⁸⁸ Buhârî, *Edeb*, 20; Müslim, *İman*, 141; Ebû Bekr Ahmed b. Alî er-Râzî el-Cessâs (ö. 370/981), *Ahkâmü’l-Kur’ân*, (thk. Muhammed es-Sâdık Kamhâvî), Müessesetü’t-Târih ve’l-Arabî, Beyrût 1996, c. V, s. 213.

sebepe olmadıkça, Allah'ın, öldürülmesini haram kıldığı cana kıymazlar" şeklinde yapılan tefsir evli kimsenin yaptığı zinayı adam öldürmeye bir gerekçe saymış ve âyet-i kerîmeye farklı bir yorum getirmiştir.²⁸⁹ Mü'minler, zina olmasın diye kendilerine mahrem olmayan kadınlara şehvetle bakmayıp ancak zarurete binaen ve onları nikâhlamak suretiyle bakarlar. Bu âyet-i kerîmeye göre haksız yere can öldürmekten sonra büyük günah olarak zina gelmektedir.²⁹⁰ Allah'ın zina edenlere had cezalarını vacip kılması, onlara ahirette bir ceza vereceğini gösterir. Dünyadaki cezası da düşmez.²⁹¹

Âyet-i kerîmede, "Rahman'ın kulları zina etmezler, oysa siz ey müşrikler, zina ediyorsunuz" derken Müslümanların yaşantısıyla, kâfirlerin yaşantısı arasındaki farka dikkat çekilmekte ayrıca kişinin, Rahmân'ın kulu olabilmesi için suçların en çirkinlerinden²⁹² olan zina gibi büyük günahlardan uzak durması gerektiği beyan edilmektedir.²⁹³

Zina yapmaktan kaçınmak; insanın çirkin hayvansal duygularına sahip çıkmasının bilincinde olduğunu, karşı cinsle birleşmenin cinsel ihtiyacı gidermekten daha üstün bir hedefinin olduğunu düşündüğü temiz bir hayat ile, erkek ve dişilerin sözü edilen cinsel ihtiyacı gidermekten başka bir şey düşünmediği aşağılık ve çirkin bir hayat arasındaki yolların ayrılış noktasıdır.²⁹⁴ Ayrıca bu âyette; inançla insan hayatına saygı ve zinadan sakınma yani iffet ve namus duygusu arasında ilişki kurulmakla da imanın ahlâk üzerinde etkili olduğu, imanla ahlâk arasında kesin bir ilişki bulunduğu ima edilmektedir.²⁹⁵

Anlaşıyor ki; mü'minlerin özelliklerini sayan bu âyet-i kerîme çok açık ve anlaşılır bir şekilde mü'minlerin, mü'min oldukları halde kesinlikle zina etmeyeceklerini haber vermektedir. Çünkü zina büyük günahlardan olup ırz mahremiyetini çiğnemek anlamına gelen çirkin bir iştir. Zina edenler neseplerin karışmasına, bulaşıcı hastalıkların yayılmasına, hakların kaybolmasına, düşmanlık, kin ve intikam duygularının artmasına sebep olurlar. Yine anlaşıyor ki, bu çirkin fiili işleyenler dünyada ve ahirette günahının cezasını mutlaka çekeceklerdir.

²⁸⁹ Taberî, *Camî'u'l-Beyân*, c. XVII, s. 505.

²⁹⁰ Ebû Abdillâh Muhammed b. Ahmed b. Ebî Bekr b. Ferh el-Kurtubî (ö. 671/1273), *el-Câmi' u li-ahkâmi'l-Kur'ân ve'l-Mübeyyinü limâ tedammenhû mine's-Sünneti ve âyi'l-Furkân*, Müessesetü'r-Risâle, Beyrût 2006, c. XV s. 480.

²⁹¹ Ebû Abdillâh Muhammed b. İdrîs b. Abbâs eş-Şâfiî (ö. 204/820), *Ahkâmü'l-Kur'ân*, Mektebe-i Hâncî, Kahire 1994, c. I, s. 128.

²⁹² Muhammed Ali Sâbûnî, *Safvetü't-Tefâsîr*, Dâru'l-Kur'âni'l-Kerîm, Beyrût 1981, c. II, s. 370.

²⁹³ Ebû Abdillâh (Ebû'l-Fazl) Fahrüddîn Muhammed b. Ömer b. Hüseyin er-Râzî et-Taberistânî (ö.606/1210), *Mefâtihu'l-Ğayb (et-Tefsîru'l-Kebîr)*, Dâru'l-Fikr, Beyrût 1981, c. XXIV, s. 111.

²⁹⁴ Seyyid b. Kutb b. İbrâhîm b. Hüseyin eş-Şâzîlî (1906-1966), *Fîzılâli'l-Kur'ân*, Terc. Bekir Karlığa vd. Hikmet Yayınları, İstanbul 1979, c. X, s. 566.

²⁹⁵ *Kur'ân Yolu Türkçe Meâl ve Tefsir*, DİB, c. IV, s. 138.

وَلَا تَقْرَبُوا الزَّانِيَ إِنَّهُ كَانَ فَاجِسَةً وَسَاءَ سَبِيلًا ﴿٣٢﴾

“Zinaya yaklaşmayın! Çünkü o hayâsızlıktır, çok kötü bir yoldur.”²⁹⁶

Âyet-i kerîmede “Ey insanlar, zinaya yaklaşmayın” şeklinde hitap eden Allah Teâlâ, zinanın apaçık bir hayasızlık ve yol olarak kötü bir yol olduğunu haber veriyor. Çünkü zina, Allah’a isyan edenlerin, O’nun emrine muhalif olanların yoludur, ayrıca sahibini cehennem ateşine götüren bir yoldur.²⁹⁷ Zinanın haram ve çirkin bir iş olduğunu haber veren bu âyette, nazil olmadan önce zinanın aklen çirkin olduğuna dair delil de vardır. Aklen çirkin oluşunun delili; zina eden kadının, (zina ürünü olan) çocuğu ile, babası cihetinden nesep bağının olmayışdır. Yine zinanın sebep olduğu, neseplerin kesilmesi, buna bağlı olarak da mirastan mahrum olma, nikah ve sıla-i rahim ile ilgili yasaklamalar, babanın evladı üzerindeki hakkının iptal oluşu gibi haklar söz konusudur ki, bunlar, aklen çirkin olup örfe de yadırganmıştır.²⁹⁸

Bir insana, herhangi bir hususta “buna yaklaşma” denilmesi, “onu yapma” denilmesinden daha kuvvetli bir ifade olur. Cenâb-ı Hak ayetteki yasaklamayı, zinanın bir hayâsızlık ve kötü bir yol olmasına bağlamış, zinaya bilfiil teşebbüs edip bunu alışkanlık haline getiren erkek ve kadından fıtratı temiz olan hiç kimsenin hoşlanmayacağını haber vermiştir. Zina kapısı açık bırakılıp yaygınlaştığında, bir erkeğin herhangi bir kadınla özel bir durumu da kalmayacaktır.²⁹⁹

Zinanın büyük günah olduğu ve çirkinliği hususunda görüş ayrılığı yoktur. Özellikle de komşunun helal hanımı ile olursa. Çünkü zinadan dolayı olan çocuğun, gerçek babası dışında başkaları tarafından hizmette kullanılması, evlat edinilmesi, miras ve menilerin karışması dolayısıyla neseplerin bozulması gibi zinanın pek çok zararları vardır. Sahih hadiste belirtildiğine göre Hz. Peygamber (s.a.s) bir çadırın kapısı önünde doğumu yaklaşmış hamile bir kadının yanından geçerken -neseplerin karışması hususunda- şöyle buyurdu: *“Muhtemeldir ki, (bu cariye'nin sahibi) onunla ilişki kurmak istiyor.”* Orada bulunanlar, evet dediler. Bunun üzerine Peygamber (s.a.s) şöyle buyurdu: *“Ona, kendisiyle birlikte kabrine girecek bir lânet ile onu lânetlemek istedim. (Eğer onu kendi evladı kabul ederse) helâl olmadığı halde onu nasıl (kendisine) mirasçı yapacak? Ve onu hizmetinde kullanması - kendisine helâl olmadığı halde- nasıl hizmetinde kullanacak?”*³⁰⁰

Kureyş kabilesinden bir genç, Hz. Peygamber’in (s.a.s) huzuruna gelerek, *“Ey Allah’ın*

²⁹⁶ İsrâ, 17/32.

²⁹⁷ Taberî, *Camîu'l-Beyân*, c. XIV, s. 581.

²⁹⁸ Cessâs, *Ahkâmü'l-Kur’ân*, c. V, s. 24.

²⁹⁹ Râzî, *Mefâtîhu'l-gayb*, c. XX, s. 198,199.

³⁰⁰ Ahmed b. Hanbel, *Müsned*, V, 195; VI, 446; Ebû Muhammed Abdullâh b. Abdîrrahmân b. el-Fazl ed-Dârimî (ö. 255/869), *es-Sünen*, Riyad 2000, *Siyer*, 38; Müslim, *Nikâh*, 139; Ebû Dâvûd, *Nikâh*, 44; Kurtubî, *el-Câmi'u li-ahkâmi'l-Kur’ân*, c. XIII, s. 72.

Rasûlü! Bana zina etmek için izin ver” dedi. Orada hazır bulunan sahabeden bazıları, “Sus, sus” diyerek genci azarladılar. Hz. Peygamber (s.a.s) delikanlıya, “*Yanıma gel, otur*” diye yer gösterdi. Sonra onunla sohbet etmeye başladı. “*Söyle bakalım, bir başkasının senin annenle zina etmesini ister misin?*” diye sordu. Genç “Sana feda olayım ey Allah’ın Rasûlü, böyle bir şeyi asla istemem” dedi. Hz. Peygamber (s.a.s), “*Zaten hiç kimse annesine böyle bir şey yapılmasını istemez*” buyurdu. Sorusuna devam ederek, “*Başkasının senin kızınla zina etmesine razı olur musun?*” diye sordu. Genç yine, “Sana feda olayım ey Allah’ın Rasûlü, razı olmam” dedi. Hz. Peygamber (s.a.s) de “*Hiç kimse kızıyla zina edilmesine razı olmaz*” dedikten sonra, kız kardeşi, halası ve teyzesiyle zina edilmesine razı olup olmayacağını sordu. Genç, her soruda da “Sana feda olayım hayır istemem” diye cevap veriyordu. Artık hatasını anladığını görünce Hz. Peygamber (s.a.s), elini bu gencin omzuna koyarak, “*Allah’ım, bunun günahını affet, kalbini temizle ve uzuvlarını günah işlemekten koru*” diye dua etti. Bu genç, kendi ifadesine göre, bir daha hayatı boyunca kalbinde zina duygusuna yer vermedi.³⁰¹ Bu hadis-i şerif, empati yapmak suretiyle Müslümanların zinadan ve zinaya sevkeden nedenlerle iç içe olmaktan uzak durması gerektiğini haber veriyor.

Zina, hayat özünün kendisine helal olmayan kimsenin rahmine boşaltılması anlamına gelmekte olup, fiil işlendikten sonra kişinin onun yükümlülüklerinden kurtulma isteğini harekete geçirir. Zina insanların gayrimeşrû yoldan kolay bir şekilde şehvi duygularını tatmin etmelerine yol açar ve evlilik hayatını zorunlu olmayan saçma bir hayata dönüştürür. Aileyi gerekli olmayan bir yük olarak algılama sonucunu doğurur. Kur’ân-ı Kerîm zinaya yaklaşımdan dahi sakındırırken bu, ondan kaçınmayı abartmak içindir. Zinayı güçlü bir şehvet duygusu körüklediğinden dolayı ona yaklaşımdan kaçınmak daha garantili bir önlemdir. İslâm, zinaya iten sebeplerin yolunu keser ve böylece zinaya düşülmesini engeller. Zorunlu şartlar dışında kadınlı-erkekli karma bir hayatı hoş görmez. Kadın ve erkeğin başbaşa kalmasını engeller. Kadının süsler takarak açılıp saçılmasını yasaklar. Gücü yetenlerin evlenmesini teşvik eder. Çocukların fakirliğe ve yoksulluğa yol açacağı endişesini ortadan kaldırır. Namuslarını korumak amacıyla evlenmek isteyenlere yardımcı olmaya teşvik eder. Bütün bunlara rağmen zina suçu meydana gelmişse İslâm en ağır cezayı uygular.³⁰²

“*Zinaya yaklaşmayın*” ifadesi açık ve anlaşılır bir şekilde; dokunma, öpme, bakma, göz işareti ve zinaya götüren diğer hareketlerin yasaklandığını gösterir. Yaklaşmayı

³⁰¹ Ahmed b. Hanbel, *Müsned*, XVI, 237; Ebü'l-Fidâ' İmâdüddîn İsmâîl b. Şihâbiddîn Ömer b. Kesîr b. Dav' b. Kesîr el-Kaysî el-Kureşî el-Busrâvî ed-Dımaşkî eş-Şâfîi (ö. 774/1373) *Tefsîru'l-Kur'âni'l-'azîm*, Müessesesi-i Kurtuba, Cîze (t.y), c. IX, s. 5,6.

³⁰² Kutub, *Fîzılâli'l-Kur'ân*, c. IX, s. 312,313.

yasaklamak, yapmayı yasaklamaktan daha vurguludur.³⁰³ Âyette, zina yasağının ardından “Çünkü o hayâsızlıktır, çok kötü bir yoldur” denilmesi, zinanın insanın temiz fitratına ve aklı-selime aykırı olduğuna işaret etmektedir.³⁰⁴

Tefsirlerden de anlaşıldığı üzere; nefsi ve nesli ifsad eden zina fiilini işlemek bir yana, bu âyette ona yaklaşmayı bile yasaklayan bir hitab vardır. Zinaya yaklaşan kimsenin onu işlemesi kaçınılmaz duruma gelmektedir. Maalesef, bugün internet ve televizyon aracılığıyla zinanın türleri çok açık bir şekilde işlenmekte; flört, nikahsız birliktelik, evli kadınlarla ilişki normalmiş gibi gösterilmekte ve topluma zina özendirilmektedir. Devlet ve millet olarak tertemiz nefis ve neslimizi, internet, televizyon vb. zinaya götüren yollardan uzak tutmamız gerekmektedir. Müslüman toplum, zinaya giden yollara set çekerek kendisini ve aile efradını böyle bir hayasızlıktan muhafaza etmelidir.

يَا نِسَاءَ النَّبِيِّ مَنْ يَأْتِ مِنْكُنَّ بِفَاحِشَةٍ مُبَيَّنَةٍ يُضَاعَفْ لَهَا الْعَذَابُ ضِعْفَيْنِ وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا (٣٠)

“Ey peygamber hanımları! Sizden kim açık bir hayâsızlık yaparsa onun cezası ikiye katlanır, bu Allah için kolay bir şeydir.”³⁰⁵

Kur’ân’da zina cezası getirdiği kabul edilen beş âyet vardır. Bunlar Ahzâb, Nisâ ve Nûr Sûrelerinde yer alır. Konuyla ilgili hüküm getirdiği kabul edilen ilk âyet Ahzâb Sûresinin bu ayetidir.³⁰⁶

Allah Teâlâ, peygamberinin hanımlarının, üzerine had vacip olacak bir şekilde zina fiili işledikleri takdirde, diğer kullarının hanımlarının yaptığı hayasızlığın karşılığının iki katı ile ahirette cezalandırılacağını haber vermektedir.³⁰⁷ Taberî, bu âyetteki “fahişe” ifadesini “zina etmek” olarak izah etmiştir.

Hz. Peygamber’in (s.a.s) hanımlarının bir hayasızlık yaptıklarında azaplarının katlanmasının nedeni, Peygamber eşi olmalarından dolayı Allah’ın nimetlerinin başkalarına göre onlara daha fazla verilmesi ve evlerinde vahyin nüzûluna şahit olmak suretiyle şereflenmeleridir. Çünkü artan nimetlere karşı yaptıkları nankörlükleri nisbetinde, cezalandırılmaları da nimete nankörlük ettikleri kadar olacaktır.³⁰⁸

Âyette hayasızlık ifadesi öne çıkmakta olup, bu ifade zina ve diğer günahlarla mutabık olmaktadır. Nasıl ki; hür olan kimsenin köleye göre, evli olan kimsenin bekâra göre had cezası katlanıyorsa Hz. Peygamber’in (s.a.s) hanımlarının da iyi bir konumda, üstün bir

³⁰³ Sâbûnî, *Safvetü't-Tefâsîr*, c. II, s. 159.

³⁰⁴ *Kur’ân Yolu Türkçe Meâl ve Tefsir*, DİB, c. III, s. 480.

³⁰⁵ Ahzâb 33/30.

³⁰⁶ Ali Bakka, “Zina Cezası İle İlgili Nasların Tedricilik Açısından Değerlendirilmesi”, *İslâm Ceza Hukuku Tebliğler Kitabı*, Lale Yayıncılık, İstanbul 2007, c. I, s. 383.

³⁰⁷ Taberî, *Câmi ‘u'l-beyân*, c. XIX, s. 90.

³⁰⁸ Cessâs, *Ahkâmü'l-Kur’ân*, c. V, s. 228,229.

derecede ve diğer hanımlara göre önde olmalarından dolayı zina gibi bir günah işlemeleri durumunda cezaları katlanmaktadır.³⁰⁹

Başkalarının hanımları zina ettikleri zaman cezalandırılırlar. Peygamber'in (s.a.s) hanımları, şâyet böyle bir şey yaparlarsa, hem bu fiilden dolayı hem peygamberin kalbini kırmaları, hem de onun makamına önem vermemeleri sebebiyle cezalandırılırlar. Ayrıca bir kadın, Hz. Peygamber'in (s.a.s) nikâhı altında iken zina ederse, Peygamber'den (s.a.s) başkasını tercih etmiş olur. Hâlbuki peygamber ona göre, başkasından da evla ve kendi nefsinden daha yakındır. Böylece o kadın, peygamberin makamını iki kat aşağı indirmiş olur. Dolayısıyla da iki misli azapla cezalandırılır. Âyetteki, “Sizden kim açık bir terbiyesizlik yaparsa...” ifadesi kesinlikle meydana gelmeyecek olan bir şeydir. Çünkü Allah Teâlâ, peygamberinin hanımlarını böylesi şeylerden korumuştur.³¹⁰

Haram olan şeyler ağırlaşır ve bu haramlar çiğnenecek olursa, ona göre cezalar da kat kat arttırılır. Hz. Peygamber'in (s.a.s) hanımlarının işleyecekleri suç, Rasûlullah'a (s.a.s) eziyet vermesi sebebiyle, zararı daha büyük olacaktır. Dolayısıyla Rasûlullah'a (s.a.s) eziyet vermek hususunda suçun büyüklüğü oranında ceza da büyümüş olacaktır.³¹¹

Hz. Peygamber'in (s.a.s) hanımlarının konumu diğer kadınlarla aynı değildir. İbn Abbâs (r.a), yukarıdaki âyette geçen “fâhişe” kelimesinin zina anlamında değil, “geçimsizlik ve kötü ahlâk” anlamında olduğunu ifade ederek Hz. Peygamber'in (s.a.s) eşlerinin olsa olsa geçimsizlik yapabileceklerini söylemiştir.³¹² Azabın iki kat olması onların sahip oldukları saygın yerin bir sonucudur. Çünkü onlar aynı zamanda mü'minlerin anneleridirler. Bu nitelikler onlara ağır görevler yüklemekte ve onları kötülüğe yaklaştırmaktan korumaktadır. Sözelimi onlardan biri, gizli saklı tarafı bulunmayan apaçık bir edepsizlik işleyecek olursa, iki kat azabı hak edecektir. Çünkü Allah'ın seçkin Peygamberinin yanındaki konumları yüce Allah'ın onları cezalandırmasına engel oluşturmaz.³¹³

Âyetlerin bağlamından ve diğer karînelerden bakıldığında burada anlatılmak istenen şeyin, Hz. Peygamber'in (s.a.s) eşlerinin meziyetleri, özellikleri ve örneklik vasıfları olduğu anlaşılmaktadır. Genellikle yetki-sorumluluk, nimet-külfet arasında bir denge vardır. Hz. Peygamber'in (s.a.s) hanımları da büyük bir sorumluluk taşımakta ve bir peygamberin eşi

³⁰⁹ Ebû Bekr Muhammed b. Abdillâh b. Muhammed el-Meâfirî (ö. 543/1148), *Ahkâmü'l-Kur'ân*, Dâru'l-Kütübi'l-İlmiyye, Beyrût 2003, c. III, s. 567.

³¹⁰ Râzî, *Mefâtîhu'l-gayb*, c. XXV, s. 208.

³¹¹ Kurtubî, *el-Câmi'u li-ahkâmi'l-Kur'ân*, c. XVII, s. 133,134.

³¹² İbn Kesîr, *Tefsîru'l-Kur'âni'l-'azîm*, c. XI, s. 149.

³¹³ Kutub, *Fîzilâli'l-Kur'ân*, c. XII, s. 19.

olmanın gerektirdiği büyük imtihana tâbi tutulmaktadırlar. Başarıları, ödülleri, başarısızlıkları ve cezaları da bu statü ve sorumluluklarıyla mütenasip olacaktır.³¹⁴

Anlaşılan o ki, iki kat ceza zina cezası değildir. Ahzâb Sûresinin 31'inci âyetinde de itaat etmeleri ve salih amel işlemeleri halinde mükâfatlarının da iki kat olacağı ifade edilmiştir. Buradaki cezâ ve mükâfât ahiretle ilgilidir. Zaten bu âyetten önce zina cezası getiren herhangi bir âyet nazil olmadığı için iki kat cezadan bahsetmek mümkün değildir. Ayrıca Hz. Peygamber (s.a.s) bu âyetin nüzûlünden önce evli olan erkek ve kadınlar için recm cezası uygulamıştır. Dünyada recmi iki kat uygulamak mümkün değildir. Dolayısıyla âyetteki cezadan maksat dünyevî değil, uhrevî cezadır. Âhirette verilecek ceza da zina karşılığında verilecek olan ceza değil, Hz. Peygamber'e (s.a.s) karşı yaptıkları itaatsizlik ve geçimsizlik karşılığında verilecek olan cezadır.

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِذَا جَاءَكَ الْمُؤْمِنَاتُ يُبَايِعْنَكَ عَلَى أَنْ لَا يُشْرِكْنَ بِاللَّهِ شَيْئاً وَلَا يَسْرِقْنَ وَلَا يَزْنِينَ وَلَا يَقْتُلْنَ أَوْلَادَهُنَّ وَلَا يَأْتِينَ بِبُهْتَانٍ يَفْتَرِينَهُ بَيْنَ أَيْدِيهِنَّ وَأَرْجُلِهِنَّ وَلَا يَعْصِيَنَّكَ فِي مَعْرُوفٍ فَبَايِعْنَهُنَّ وَاسْتَغْفِرِ لَهُنَّ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ (١٢)

“Ey Peygamber! Mümin kadınlar Allah’a hiçbir şeyi ortak koşmayacakları, hırsızlık yapmayacakları, zina etmeyecekleri, çocuklarını öldürmeyecekleri, elleriyle ayakları arasında bir iftira düzüp getirmeyecekleri, dine ve akla uygun hiçbir konuda sana karşı gelmeyecekleri hususunda sana biat etmeye geldiklerinde onların biatlarını kabul et ve onlar için Allah’tan bağışlama dile. Kuşkusuz Allah bağışlayıcıdır, engin merhamet sahibidir.”³¹⁵

Hz. Peygamber (s.a.s) Mekke’nin fethinden önce de sonra da yukarıdaki âyette geçen hususlarla birlikte zina yapmayacaklarına dair de söz veren kadınların biatını alıyordu.³¹⁶ Biat âyetindeki “zina etmemeleri” ifadesi, gerçek anlamda zinaya işaret ettiği gibi ona götüren sebepleri de ihtiva ediyordu. “Gözler zina eder, dil zina eder, eller zina eder, ayaklar da zina eder. Avret mahalli de ya bunlara uyar, onları doğrular yahut uymaz”³¹⁷ buyuran Hz. Peygamber (s.a.s) kadınlardan aldığı gibi erkeklerden de aynı konularda biat almıştı.³¹⁸

Âyet-i kerîmede geçen zina etmemek, inancın temel ilkelerindendir. İslâm’ın yeniden kurduğu sosyal hayatın temel direklerinden biridir³¹⁹ ve bütün ilâhî dinlerin ortak noktalarındandır.³²⁰

³¹⁴ Kur’ân Yolu Türkçe Meâl ve Tefsir, DİB, c. IV, s. 381.

³¹⁵ Mümtetine, 60/12.

³¹⁶ Taberî, Câmi’u l-beyân, c. XXII, s. 594.

³¹⁷ Ebû Muhammed Muhyissünne el-Hüseyn b. Mes’ûd b. Muhammed el-Ferrâ’ el-Begavî (ö. 516/1122), Şerhu’s-Sünne, el-Mektebü’l-İslâmî, (y.y) 1983, c. I, s. 138; Râzî, Mefâtihu’l-gayb, c. XXIX, s. 309.

³¹⁸ Mâlik, Muvatta’, Bey’at, 2; Buhârî, Tefsîr 60/2, Ahkâm 49; Müslim, İmâret, 88; Tirmizî, Siyer, 37; Kurtubî, el-Câmi’u li-ahkâmi’l-Kur’ân, c. XX, s. 430.

³¹⁹ Kutub, Fîzılâli’l-Kur’ân, c. XIV, s. 430.

³²⁰ Kur’ân Yolu Türkçe Meâl ve Tefsir, DİB, c. V, s. 324.

Âyet-i kerîmede Cenab-ı Hak, Hz. Peygamber'den (s.a.s) kadınların birçok konuda yapacakları biatını kabul etmesini isterken, büyük günahlardan olan zinadan da bahsediyor ve zina yapmamaları hususunda biat etmelerini istiyor. Allah Rasulü (s.a.s) kadınlardan zina etmemeleri hususunda biat alırken erkeklerle musafaha yapıyor ama kadınlarla musafaha yapmıyor ve onlardan sadece sözle biat alıyordu. Hz. Peygamber'in (s.a.s) bu uygulaması kadınlarla musafaha yapmanın haram olduğuna delalet ediyor. “*Eller de zina eder*”³²¹ buyuran Hz. Peygamber (s.a.s) bu uygulamayla el zinası yapmaktan uzak duruyor ve bize bu konuda örnek teşkil ediyordu.

وَالَّتِي يَأْتِيَنَّ الْفَاحِشَةَ مِنْ نِسَائِكُمْ فَاسْتَشْهِدُوا عَلَيْهِنَّ أَرْبَعَةً مِنْكُمْ فَإِنْ شَهِدُوا فَأَمْسِكُوهُنَّ فِي الْبُيُوتِ حَتَّى يَتَوَفَّيَهُنَّ الْمَوْتُ أَوْ يَجْعَلَ اللَّهُ لَهُنَّ سَبِيلًا (١٥) وَالَّذَانِ يَأْتِيَانِيهَا مِنْكُمْ فَأَذُوهُمَا فَإِنْ تَابَا وَأَصْلَحَا فَأَعْرِضُوا عَنْهُمَا إِنَّ اللَّهَ كَانَ تَوَّابًا رَحِيمًا (١٦)

“Kadınlarınızdan çirkin fiilde bulunanlara karşı aranızdan dört şahit getirin. Eğer şahitlik ederlerse, o kadınları ölüm alıp götürünceye yahut Allah onlara bir yol açıncaya kadar evlerde tutun. İçinizden bu çirkin fiili işleyen ikilinin canlarını yakın. Eğer tövbe eder, durumlarını düzeltirlerse artık onlara eziyet etmekten vazgeçin; çünkü Allah tövbeleri çok kabul eden, çok esirgeyendir.”³²²

Zina yapanlara dünyada verilen ilk ceza evlerde hapsedmek ve onlara eziyet etmekti. Sonra zina yapanların (hür, köle, bekâr, evli, dul) tamamından bu kaldırıldı. Allah Teâlâ bunu Müslüman, hür ve bekâr şeklinde sınırlandırdı ve dedi ki: “*Zina eden kadın ile zina eden erkeğin her birine yüz sopa vurun.*”³²³ Haddi emreden ayet inene kadar ve Peygamber (s.a.s): “*Benden alınız; Allah Teâlâ onlar için bir yol belirledi. Bekârın bekârla zina etmesinin cezası yüz celde ve bir yıl sürgündür. Evlenmiş olanın evlenmiş olanla zina etmesinin cezası ise yüz celde ve taşla recmetmektir*”³²⁴ buyurmak suretiyle bekâr ile evli olanın cezasını ilan edene kadar zina edenleri evlerde hapsediyorlardı. Yine Ebû Hureyre ve Zeyd b. Hâlid'den rivayet edilen ve “Asîf Hadisi” adıyla meşhur hadis-i şerife göre, bir adam Allah Rasûlü'ne (s.a.s) gelmiş ve oğlunun, işinde çalıştığı adamın karısıyla zina ettiğini söylemişti. Allah Rasûlü (s.a.s): “*Aranızda Allah'ın Kitabı ile hükmedeceğim. Oğluna yüz celde vurulacak ve bir sene sürgün edilecek*” dedi. Sonra “*Ey Üneys! Şu adamın karısına git ve (eğer itiraf ederse) onu recmet*” buyurdu. Üneys kadına gitti ve onu recmetti.³²⁵

“*Allah onlara bir yol açıncaya kadar evlerde tutun*” ifadesindeki, açılması beklenen ve daha sonra açılan yoldan maksat, evli olarak zina edenlerin taşlanarak öldürülmeleri, bekâr

³²¹ Begavî, Şerhu's-Sünne, c. I, s. 138.

³²² Nisâ, 4/15,16.

³²³ Nûr, 24/2.

³²⁴ Şafiî, Ahkâmu'l-Kur'ân, c. I, s. 305; Abdürrezzâk, Musannef, c. VII, s. 329; Ahmed b. Hanbel, Müsned, III, 476; Müslim, Hudûd, 12.

³²⁵ Mâlik, Muvatta', Hudûd, 6; Buhârî, Ahkâm, 39; Müslim, Hudûd, 25.

olarak zina edenlere de 100 celde vurulması ve 1 yıl sürgün edilmeleridir. Rasûlullah'ın (s.a.s), evli olarak zina edenlere 100 celde vurmayıp sadece recmettiğine dair nakledilen haberler³²⁶ ile bekâr olarak zina edenlere 100 celde vurulmasına ve 1 yıl sürgün edilmelerine dair hüküm verdiği haberler³²⁷de sahihtir. Böylece Allah Teâlâ, verilecek cezayı göstererek zina eden kadınlara yolunu açmış oldu. Nisa Sûresinin 16'ncı âyetinde ise, zina eden erkek ve kadınlara kötü bir söz, kötü bir davranış ya da herhangi bir şekilde eziyet edilmesi emredilmişti. Ancak burada zikredilen eziyet, Nûr Sûresinde beyan edilen celde vurma ve Rasûlullah'ın (s.a.s) verdiği recmetme cezalarıyla neshedilmiştir.³²⁸

Zina edenlere verilecek cezayı apaçık ifade eden ayetler inmeden önce, zina eden kadın eve hapsedilir, bundan başka bir ceza verilmezdi. Bu konuda bekâr ile evli arasında bir fark yoktu ve hüküm umumi idi. Erkeğe ise kınama, dövme ya da ayakkabı ile vurmak suretiyle eziyet edilirdi. Yine onlara açılan yol, Nûr Sûresi 2'nci âyetin inmesiyle beraber celde, sünnet ile recm oldu. O günden sonra bir kadın ya da erkek apaçık bir hayasızlık (zina) yapsa o kimse recmedilmeye başlandı.³²⁹

İslâm'ın ilk devirlerinde, Allah Teâlâ zina eden kadınların evlerde hapsedilmesini emretti. 16'ncı âyette geçen iki kişi ifadeleriyle de zina eden erkek ve kadından bahsedip, bunlara kınama, azarlama veya dövmek suretiyle ceza verilmesini emretti. Suçlar arttığında bunun önüne geçilemeyeceğinden korkulunca Nûr Sûresinin 2'nci ayeti nazil oldu ve zina eden kişi; evliyse recmedildi, bekar ise celde vurularak cezalandırıldı.³³⁰

Kurtubî'ye göre “*Kadınlarınızdan fuhuş yapanlar*” buyruğunda yer alan “el-fahişe” zina anlamında kullanılmıştır. Yüce Allah zinaya özel olarak, zimmî bir kadın hakkında hüküm verilecek olsa bile, şahitliği Müslüman erkeklerden olmak şartıyla dört kişi olarak tesbit etmiştir.³³¹ Çünkü İslâm, zina işleyen Müslüman kadınların bu suçunu kanıtlamak üzere Müslüman olmayan erkeklerin şahitliğine başvurmaz. Müslümanların ırzı, İslâm'ın güvenlik ve takva titizliği konularında onlara güvenilemez. Üstelik bu toplumun temiz ve iffetli olması, orada adaletin geçerli olması hususunda onların ne yararları ve ne de gayretleri söz konusudur. Zina eden kadınlar hayatlarının sonuna kadar ya da Allah onların suçlarına başka bir ceza biçinceye ya da haklarında dileyeceği herhangi bir başka uygulama buyuruncaya kadar evde beklesinler ifadesi, zina suçu ile ilgili bu hükmün nihaî ve sürekli olmadığını ifade

³²⁶ Ebû Dâvûd, *Hudûd*, 24, İbn Ebî Şeybe, *Musannef*, c. X, s. 89.

³²⁷ Buhârî, *Hudûd*, 32; Ebû'l-Fazl Şihâbüddîn Ahmed b. Alî b. Muhammed el-Askalânî (ö. 852/1449), *Fethu'l-bârî bi-şerhi Sahîhi'l-Buhârî*, Dâru'l-Ma'rife, Beyrût (t.y), c. XII, s. 137.

³²⁸ Taberî, *Câmi'u'l-beyân*, c. VI, s. 498.

³²⁹ Cessâs, *Ahkâmü'l-Kur'ân*, c. III, s. 42.

³³⁰ İbnü'l-Arabî, *Ahkâmü'l-Kur'ân*, c. I, s. 461; İbn Kesîr, *Tefsîru'l-Çur'âni'l-'azîm*, c. III, s. 384.

³³¹ Kurtubî, *el-Câmi'u li-ahkâmi'l-Kur'ân*, c. VI, s. 138,139.

etmektedir. Ayrıca belirli bir döneme ve toplumun belirli şartlarına ilişkin, geçici bir hüküm olduğunu, ilerde kesin ve kalıcı bir hükümle yer değiştireceğini ima eder niteliktedir.³³²

Yüce Allah fuhuşta bulunan kadınlara dair sert hükmünü bu âyetle göndermiştir. Râzî, bu âyetlerin tefsirinde Ebû Müslim el-İsfahânî'nin şu görüşlerine yer vermiştir: “Kadınlarınızdan çirkin fiilde bulunanlar”dan maksat birbiriyle sürtünen ve sevişen kadınlar yani lezbiyenlerdir. Peşinden gelen âyetle “bu çirkin fiili işleyen ikili” ise livâta yapanlardır. Alimler Ebû Müslim'in görüşünün yanlış olduğu hakkında delil getirerek; “Bu, önceki müfessirlerden hiç kimsenin söylemediği bir görüştür; binâenaleyh, bu görüş bâtıldır” demiş olsalar da Râzî: “Böyle bir icmâ' kabul edilmez. Çünkü, andolsun ki, bu görüşü büyük müfessirlerden Mücahid beyan etmiştir. Bir de fıkıh usulünde, âyetten, öncekilerin zikretmemiş olduğu yeni bir görüş çıkarmak caizdir” diyerek Ebû Müslim'in fikirlerini savunmuştur. Zina eden kadın, yeni bir zinaya ancak dışarı çıkıp orada burada dolaştığı zaman imkân bulacaktır. Zina yapmaya imkân bulamaması için evlerde tutulmalıdır. Cenab-ı Hak, eziyet edilme hükmünü erkeklere tahsis etmiştir ki, onları evde alıkoymak mümkün değildir. Çünkü erkeğin, kendisinin ve çoluk çocuğunun rızkını temin etmek için dışarı çıkması gerekir.³³³

“Fâhişe” kelimesi çirkin fiil şeklinde tercüme edilmiş ve Kur'ân-ı Kerîm'de, hemcinsler arasındaki cinsel ilişki için de kullanılmıştır.³³⁴ Buradan yola çıkarak lafzına uygun bir şekilde yorumlandığı zaman 15'inci âyetle kadın kadına yapılan fuhuştan (sevicilik, lezbiyenlik), 16'ncı âyetle de erkek erkeğe yapılan fuhuştan (livâta, homoseksüellik) söz edildiği söylenebilir. Cezası, ölünceye kadar evlerde hapsedmek olan sevicilik için “Allah'ın bir yol açması” ise bu çirkin işten vazgeçip hallerini düzeltmeleri ve erkeklerle evlenmeleridir. Livâta fiilinin cezası ise bunu yapanlara söz ve fiille eziyet etmek, onların canlarını yakmak, böylece bu iğrenç fiili işlemekten vazgeçmelerini ve kadınlarla evlenmelerini sağlamaktır.³³⁵

Diyanet İşleri Başkanlığı'nın tefsiri, dikkat çekici yorumda bulunan Râzî ile aynı şeyleri söylüyor. Furkan Sûresi 38'inci âyetle geçen Ress Ashabı hakkında yapılan farklı bir yorumda Kurtubî ise Ca'fer b. Muhammed'in babasından rivayetle şöyle dediğini ifade ediyor: Ress ashabı, kadınlarının birbirleriyle hayasızlık yapmalarını güzel gören bir kavmin adıdır. Bu kavmin bütün kadınları bu şekilde hayasız kimselerdi.³³⁶ Bu yorumun dışında geçmiş kavimlerin yaptıklarında sevicilik fiili görülmemiş, livâta ise Lût Kavmi'nin işlediği

³³² Kutub, *Fîzılâli'l-Kur'ân*, c. III, s. 110,111.

³³³ Râzî, *Mefâtîhu'l-gayb*, c. IX, s. 239-242.

³³⁴ Ankebût, 29/28.

³³⁵ *Kur'ân Yolu Türkçe Meâl ve Tefsir*, DİB, c. II, s. 29.

³³⁶ Kurtubî, *el-Câmi'u li-ahkâmi'l-Kur'ân*, c. XV, s. 413,414.

bir günah olarak Kur'an'da geçmiştir. Tüm bu yorumlardan yola çıkarak sanki akla ilk şu geliyor: Nisâ Sûresinin arka arkaya gelen 15 ve 16'ncı âyetler birlikte ele alındığında anlaşılıyor ki; birincisinde eşcinsel kadınlardan, ikincisinde ise eşcinsel erkeklerden ve onlara verilecek cezalardan söz edilmektedir. Fakat Müfessirlerin ve hukukçuların hemen tamamı her iki âyette zina eden erkek ve kadınlardan söz edildiğini ifade etmektedirler.

وَمَنْ لَّمْ يَسْتَطِعْ مِنْكُمْ طَوْلًا أَنْ يَنْكِحَ الْمُحْصَنَاتِ الْمُؤْمِنَاتِ فَمِنْ مَّا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ مِنْ فِتْيَانِكُمُ الْمُؤْمِنَاتِ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِإِيمَانِكُمْ بَعْضُكُمْ مِنْ بَعْضٍ فَانْكِحُوهُنَّ بِأَذْنِ أَهْلِهِنَّ وَآتُوهُنَّ أَجُورَهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ مُحْصَنَاتٍ غَيْرَ مُسَافِحَاتٍ وَلَا مُتَّخِذَاتِ أَخْدَانٍ فَإِذَا أُحْصِيَ فَإِنَّ أَتَيْنَ بِفَاجِشَةٍ فَعَلَيْهِنَّ نِصْفُ مَا عَلَى الْمُحْصَنَاتِ مِنَ الْعَذَابِ ذَلِكَ لِمَنْ خَشِيَ الْعَنَتَ مِنْكُمْ وَأَنْ تَصْبِرُوا خَيْرٌ لَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ (٢٥)

“İçinizden mümin ve hür kadınlarla evlenmeye gücü yetmeyen kimse, ellerinizin altında bulunan mümin câriye kızlarınızdan alsın. Allah sizin imanınızı daha iyi bilmektedir. Birbirinizden türeyip gelmektesiniz. Öyleyse iffetli yaşamaları, zina etmemeleri, gizli dost tutmamaları şartıyla ve ailelerinin de izniyle onları nikâhlayıp alın, mehirlerini de âdete uygun olarak verin. Evlendikten sonra bir fuhuş yaparlarsa onlara, hür kadınların cezasının yarısı gerekir. Bu (câriye ile evlenmek), içinizden günaha düşmekten korkanlar içindir; sabretmeniz ise sizin için daha hayırlıdır. Allah çok bağışlayıcı ve esirgeyicidir.”³³⁷

Allah Teâlâ zina eden cariyelerin cezası hakkında: “İffetli yaşamaları, zina etmemeleri ve gizli dost tutmamaları şartıyla evlendiğiniz cariyeye kızlar zina yaparlarsa onlara hür kadınların cezasının yarısı gerekir” buyuruyor. Âyette geçen “cezanın yarısını vermek” ancak celdede olur. Recm ise öldürmek olup recmin yarısı olmaz.³³⁸ Taberî’ye göre bir cariyeye evli dahi olsa, zina etmesi halinde ona, bekâr olarak zina eden hür kadınlara verilen cezanın yarısı verilir. Yani onlara, 50 celde vurulur. Bunların sürgün edilmeleri ve recmedilmeleri söz konusu değildir. Zina eden her köle ve cariyeye zina cezasının uygulanması vacip olup³³⁹ onlara hür kadınların cezasının yarısından fazla ceza verilmez.³⁴⁰

Fakihler bu âyeti had cezası dışında, kölenin hükmünün hür insanın hükmünden noksan olduğu hususunda bir temel kabul etmişlerdir.³⁴¹ Hadis-i şerife göre hür ve muhsan kadınlar zina ettiklerinde cezası recm idi.³⁴² Köle ve cariyelere cezanın yarısı gerektiğine göre recmin bölünmesi mümkün değildir. O halde burada verilmesi gereken ceza 100 celdenin

³³⁷ Nisâ, 4/25.

³³⁸ Şafiî, *Ahkâmü'l-Kur'an*, c. I, s. 307,308; Cessâs, *Ahkâmü'l-Kur'an*, c. III, s. 124.

³³⁹ Taberî, *Câmi'u'l-beyân*, c. VI, s. 613.

³⁴⁰ Cessâs, *Ahkâmü'l-Kur'an*, c. III, s. 124.

³⁴¹ Râzî, *Mefâtihu'l-gayb*, c. X, s. 66.

³⁴² Abdürrezzâk, *Musannef*, c. VII, s. 329; Ahmed b. Hanbel, *Müsned*, III, 476; Müslim, *Hudûd*, 12.

yarısı olan 50 celdedir.³⁴³ Konuya sadece Kur’ân’a bakarak çözüm getirmeyi tercih edenler “muhsanât” kelimesini “evli kadın” diye anlamış ve onların zina cezasının da 100 celde olacağına konumuz olan Nûr sûresinin 25’inci âyetini delil göstermişlerdir.³⁴⁴

Âyette hür kadınların cezasına atıfta bulunulması, bu âyetin Nûr Sûresi ikinci âyetten sonra indiğini gösterir.³⁴⁵ Ama mutlaka böyle bir gereklilik yoktur. Buradaki yarım ceza, Nisâ 16’ncı âyette öngörülen eziyet cezasının yarısı olarak algılanabilir.³⁴⁶ Kur’an’a bakacak olursak, evli iken zina eden cariyelere, zina eden hür muhsan kadınların cezasının yarısını öngörüyor. Kur’an hür kadınlara 100 celde öngördüğüne göre evli cariyeler zina ettiklerinde hür kadınların cezasının yarısı olan 50 celde vurulması gerekiyor. Hadislerde ise muhsanât olan kimselerin cezasının recm olduğunu görüyoruz. Recmin bölünme imkânı ve yarısı olmadığına ve zina eden cariyelere bir ceza vermek kaçınılmaz olduğuna göre çok açık anlaşıyor ki, evli iken zina eden cariyeler ve kölelerin cezası 50 celdedir.

الرَّائِيَةُ وَالرَّائِي فَاجْلِدُوا كُلَّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا مِائَةَ جَلْدَةٍ وَلَا تَأْخُذْكُمْ بِهِمَا رَأْفَةٌ فِي دِينِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَلِيَشْهَدَ عَذَابُهُمَا طَائِفَةٌ مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٢٥﴾

“Zina eden kadın ile zina eden erkeğin her birine yüz sopa vurun. Allah’a ve âhiret gününe inanıyorsanız, Allah’ın dinini uygulama hususunda o ikisine karşı merhamet duygusuna kapılmayın. Mü’minlerden bir topluluk da onların cezalandırılmasına şahit olsun.”³⁴⁷

Zina suçuna ilişkin belirlenen ilk ceza Nisâ Sûresinin 15’inci âyetinde geçmekteydi. Zinâ cezasına ilişkin son hüküm de Nûr Sûresinin bu âyetinde yer almıştır. Bu âyet-i kerîmede zina yapan bekâr erkek veya kadının dünyadaki cezası 100 celde vurmak olarak zikredilmiştir. Allah Teâlâ kendi kanunlarını uygulama hususunda zinakârlara karşı merhamet duygusuna kapılarak infazı gerçekleştirmede gevşeklik gösterilmemesini istemiş, ayrıca ölümüne sebep olacak kadar zinakârlara şiddetle vurulmasını yasaklamıştır. Âyete göre cezanın infazına en az bir kişinin şahit olması gerekiyor.³⁴⁸

Âyet-i kerîme الرَّائِيَةُ (ez-zâniyetü) şeklinde zina eden kadınla başlamıştır. Çünkü zina eden kadın (muhtemelen) hamile kalması sebebiyle daha fazla rezil olmuş ve işlediği suçun büyüklüğünü ortaya koymuştur. Ayrıca şehvet, erkeğe göre kadında daha fazladır. Zina edenlere 100 celde vurulması önceleri her zina eden için geçerli iken, daha sonra sünnet evli olanın cezasını recm olarak³⁴⁹ açıklamıştır.³⁵⁰

³⁴³ Kurtubî, *el-Câmi ‘u li-ahkâmi ‘l-Kur’ân*, c. VI, s. 238.

³⁴⁴ *Kur’ân Yolu Türkçe Meâl ve Tefsir*, DİB, c. II, s. 48.

³⁴⁵ Yusuf Ziya Keskin, *Recm Cezası –Âyet ve Hadis Tahlilleri-*, Beyan Yayınları, İstanbul 2001, s. 71.

³⁴⁶ Bakkal, *İslâm Ceza Hukuku Tebliğler Kitabı*, c. I, s. 385.

³⁴⁷ Nûr, 24/2.

³⁴⁸ Taberî, *Câmi ‘u l-beyân*, c. XVII, s. 139-146.

³⁴⁹ Ahmed b. Hanbel, *Müsned*, III, 476; Müslim, *Hudûd*, 12,13.

³⁵⁰ İbnü’l-Arabî, *Ahkâmü ‘l-Kur’ân*, c. III, s. 333-335.

Allah Teâlâ, iftira ve içki içme cezasının aksine, zinada tam 100 celde vurulmasını farz kılmış, sünnet, recm (taşlayarak öldürme) hükmünü getirmiş ve âyet mü'minleri bu hususta merhamet etmekten nehyetmiştir. Merhamet ve şefkatten dolayı evlâ olanın o cezaların yerine getirilmemesi olduğuna hükmedilmesi halinde ise hüküm inkâr edilmiş olduğundan dolayı imandan çıkılmış olacaktır.³⁵¹

Bu âyet-i kerîmenin Nisâ Sûresinde yer alan “*zina edenleri evlerde hapsedin*”³⁵² âyeti ile “*onlara eziyet edin*”³⁵³ âyetini neshettiği ittifakla kabul edilmiştir. Yüce Allah'ın: “*Herbirine yüzer celde vurun*” buyruğu, zina eden hür, bâliğ ve evlenmemiş olanın haddini (cezasını) ifade etmektedir. Erkek ve kadın için ceza budur. Sünnette de bir yıllık sürgün³⁵⁴ bu husustaki görüş ayrılıkları söz konusu olmakla birlikte sabit olmuştur.³⁵⁵ Hz. Peygamber (s.a.s): “*Yeryüzünde uygulanan bir ceza, muhakkak ki yeryüzü halkı için onlara kırk sabah yağmur yağmasından daha hayırlıdır*”³⁵⁶ buyurarak Allah'ın hükmünün mutlaka uygulanması gerektiğini ifade etmiştir.³⁵⁷

Zina eden kişi ya evlenmemiş bekârdır veya üzerinden sahih bir nikâh geçmiş evli, hür, baliğ ve âkildir. Bunların cezası âyetle ve Rasûlullah'ın (s.a.s) fiilen uygulaması ile sabit olup bunun delili yukarıda geçen Asîf Hadisi'dir.³⁵⁸ Hadis, zina eden erkek evlenmemiş bekâr ise ona 100 celde vurulmakla beraber sürgün edileceğine delâlet eder. Zina eden iki kişi insanların huzurunda celdeyle dövüldüğü zaman bu, onlar için gerçek bir cezalandırma olacak ve onları bu günahattan menetmede daha faydalı ve daha tesirli olacaktır.³⁵⁹

Meşrû bir evlilik ile korunmamış Müslümanlar, ergenlik çağına ulaşmış, akıllı ve özgür oldukları sürece kendilerine bu ceza uygulanır. Geçerli bir nikâh sonucu daha önce cinsel ilişkide bulunmuş özgür ve ergenlik çağına ulaşmış Müslümana muhsan denir ve böyle biri zina yaptığında cezası, taşlanarak öldürülmezdır. Zina edenin taşlanarak öldürülmesi (Recm) Hz. Peygamber'in (s.a.s) fiili uygulaması ile, celdeyle vurma ise âyet-i kerîmeyle kesinleşmiştir. Âyet-i kerîme genel ve toplu bir ifadeye sahip olmakla beraber, Hz. Peygamber'in (s.a.s) sadece zina eden iki evli insanı taşlatarak öldürttüğü için, bununla celdeyle dövme cezasının evli olmayanlara özgü olduğu anlaşılmıştır. Çünkü geçerli bir nikâh sonucu daha önce cinsel ilişkide bulunmuş bir Müslüman, doğru ve temiz yolu tanımış ve

³⁵¹ Râzî, *Mefâtihu'l-gayb*, c. XXIII, s. 138-150.

³⁵² Nisâ, 4/15.

³⁵³ Nisâ, 4/16.

³⁵⁴ Abdürrezzâk, *Musannef*, c. VII, s. 329; Ahmed b. Hanbel, *Müsned*, III, 476; Müslim, *Hudûd*, 12.

³⁵⁵ İbn Kesîr, *Tefsîru'l-Kur'âni'l-'azîm*, c. X, s. 164.

³⁵⁶ Mâlik, *Muvatta' Hudûd*, 2.

³⁵⁷ Kurtubî, *el-Câmi'u li-ahkâmi'l-Kur'an*, c. XV, s. 102-114.

³⁵⁸ Mâlik, *Muvatta'*, *Hudûd*, 6; Buhârî, *Ahkâm*, 39; Müslim, *Hudûd*, 25.

³⁵⁹ İbn Kesîr, *Tefsîru'l-Kur'âni'l-'azîm*, c. X, s. 159-165.

tecrübe etmiş birisidir ve bekâra göre daha çok zevk alacaktır. Bu kişi, deneyimsiz ve cinsel arzusunun baskısı ile bunalmış bekârın aksine sert bir şekilde cezalandırılmayı hak etmiştir.³⁶⁰

Bu âyetin indirilmesi ile bekârlar arasında yapılan zinanın cezası, her ikisine de 100 celde vurma ile sınırlandırıldı ve böylece vaad edilen yol gösterilmiş oldu. Bunda iki tarafın aldığı zina zevkine karşılık, yeterince eziyet ve zarardan uzak, masrafsız birçok yönden faydalar vardır. Celde yerine hapis cezası verilecek olsaydı bu cezanın tatbikatındaki zorluklarla beraber, bir taraftan her türlü iş ve güç duracak, diğer taraftan devlet hazinesine birçok masraflar yüklenecektir. Bütün bunlar hesap edilirse, belirlenen 100 celde cezasının ahlâkî, iktisâdî olması ve kolay tatbiki ile, faydalı ve netice verici bir terbiye olduğunu kabul etmemek mümkün değildir.³⁶¹

İslâm kanunları zina suçunda bekârlar ile evlilerin arasında bir ayrım yaparak zina yapan bekârlara yüz celde vurulmasını, evlilere ise daha ağır bir ceza olarak ölünceye kadar taşlanmalarını emretmiştir. Zira evli olan kimse beşerî arzusunu tatmin için meşrû bir yola sahipken gayrimeşrû bir yola tevessül ederek başkasının nesebini bozduğu için İslâm nazarında bekârların zinasına göre daha çirkin ve ağır bir suç işlemiştir.³⁶²

Tefsircilerin ve fıkıhçıların çoğu 100 celde cezasının muhsan olmayan (sahih evlilik akdi içinde cinsel temas yapmamış) kimselere uygulanacağını, muhsan olanların cezasının ise recm olduğunu belirtmişlerdir. Allah kullarını sevdiği ve onlara karşı sonsuz merhamet sahibi olduğu halde yine kullarının faydasına olduğu için acı bir ilaç gibi cezaya da yer vermiştir. İnsanlara yaratıcısından ve sahibinden fazla acımak kullara düşmez; suç işleyen hak ettiği cezayı çekmelidir, suçluya acıyarak –hukuk izin vermediği halde– cezadan vazgeçmek suçluya da topluma da hayır getirmeyecektir.³⁶³

Zina suçu işleyenlere 100 celde vurmaya emreden bu âyet-i kerîmede, celde vurulacak kişilerin evli ya da bekâr olması gerektiği hususunda bir belirsizlik var iken, Hz. Peygamber (s.a.s) konuya açıklık getirmiş ve sahih bir evlilikten sonra zina yapanları recmettirmiştir. Dolayısıyla buradan âyet-i kerîmenin bekârları kapsadığı hükmünü çıkarabiliriz. Diğer taraftan âyette geçen “*ez-zâniyetü ve ’z-zânî*” ifadeleri genel olduğundan 100 celde hükmünün hem evliler, hem bekârlar için geçerli olduğu da söylenebilir. Ancak fıkıhçılar, Hz. Peygamber’in (s.a.s) evliler için recm cezasını uyguladığını ve bazı hadislerde evlilerin cezasının recm olduğunu beyan ettiği için bu uygulama ve beyanların bu âyeti özelleştirdiğini, dolayısıyla âyetin sadece bekârlar için geçerli olduğunu kabul etmişlerdir. Zinakârlara verilen

³⁶⁰ Kutub, *Fîzılâli’l-Kur’ân*, c. X, s. 375,376.

³⁶¹ Elmalılı Muhammed Hamdi Yazır (1878-1942), *Hak Dini Kur’ân Dili*, Eser Neşriyat ve Dağıtım, İstanbul 1979, c. V, s. 3469-3472.

³⁶² Sâbûnî, *Ahkâm Tefsiri*, c. II, s. 8-38.

³⁶³ *Kur’ân Yolu Türkçe Meâl ve Tefsir*, DİB, c. IV, s. 50,51.

ceza infaz edilirken hiç kimse merhamet havarîsi kesilmemeli ve Allah'ın, kullarına herkesten daha çok merhametli olduğu unutulmamalıdır. Mü'minlerin şahitliği önemlidir ama sadece mü'minler değil, mü'min olmayanlar da infaza şahit olmalıdır. Çünkü aynı suçu işleyen bazı diğer din mensupları da bu cezaya müstehak olmuşlardır. İnsanlar her duyduklarına değil, gördüklerine inanırlar. İşte bu yüzden celde ya da recm infazı, insanların gözü önünde yapılmalı ki, şahit olanlar bu suçu işlemekten uzak dursunlar.

Günümüzde televizyon ve sosyal medya zinayı yaygınlaştıran araçlar haline gelmiş, sinema ve televizyon dizilerinde eşlerini aldatma, evli kadınlarla birlikte olma vb. durumlar sanki normalmiş gibi gösterilir olmuştur. Eşlerin birbirini nasıl aldattığı, herkesin duyabileceği bir şekilde ve büyük çoğunluğun izlediği kanallarda program yapan ilahiyat hocalarına utanmadan anlatılır hale gelmiştir. Diğer taraftan AB kriterleri, yöneticileri zina hakkında düzenleme yapmaya zorlamış, maalesef bu konuda Müslüman Türkiye'nin kanunlarında zinayı suç olmaktan çıkaracak şekilde bir düzenleme yapılmıştır.

Medeni Kanunun 161'inci maddesine göre zina bir boşanma sebebi sayılmış, eşlerden biri zina ederse diğer eşin boşanma davası açabilmesine imkân tanımıştır.³⁶⁴ Yalnızca evli olanların yaptığı gayrimeşru ilişki zina sayılmış, evli olmayanların yaptıkları ise zina kapsamına alınmamış ve suç sayılmamıştır. Burada dikkat çeken husus; evli olanların yaptıkları zinanın kanunlar nezdinde suç sayılmayıp, sadece boşanma sebebi sayılmasıdır. Zinanın kanunlar nezdinde suç sayılmaması sonucunda aldatan eşlerin sayısı artmış, buna bağlı olarak boşanma oranları hızla artmış ve evlenme oranlarını geride bırakmıştır.

Yüce Allah Müslümanların zinaya yaklaşmasını dahi yasaklamıştır. Çünkü zinaya yaklaşan kimse onu yapmaya da yaklaşmıştır. Yüce Allah'a göre zinaya götüren tüm yollara girmek de yasaktır. Müslümanlar zinanın yasak olduğunu bildikleri halde hâlâ zina ve türlerine yaklaşıyorlarsa kötülükleri eliyle düzeltecek olan yöneticiler ve uyarı görevi olan alimler görevlerini hakkıyla yapmıyor demektir. Ayrıca, kanunlarda zina yapmayı suç sayacak şekilde yeniden bir düzenleme yapılması ve zinaya götüren yollar ulaşılamayacak hale getirilmesi gerekmektedir.

الرَّأْيِي لَا يَنْكُحُ إِلَّا زَانِيَةً أَوْ مُشْرِكَةً وَالزَّانِيَةُ لَا يَنْكُحُهَا إِلَّا زَانٍ أَوْ مُشْرِكٌ وَحُرِّمَ ذَلِكَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ ﴿٣﴾

Zina eden erkek ancak zinakâr veya müşrik bir kadınla evlenir, zina eden kadınla da ancak zinakâr veya müşrik bir erkek evlenir. Bu mü'minlere haram kılınmıştır.³⁶⁵

Nüzûl Sebebi: Mâna ve hükmü genel olmakla beraber âyetin vahyedilmesinin özel sebepleri vardır. Bunlardan biri şöyledir: Medine'ye hicret eden Müslümanlardan Mersed

³⁶⁴ <http://www.yayin.adalet.gov.tr/dosyalar/pdf/tmkm.pdf> / (07.09.2018)

³⁶⁵ Nûr, 24/3.

(r.a), gizlice Mekke'ye gidiyor ve müşriklerin hapsederek veya bağlayarak hicret etmelerine izin vermedikleri Müslümanları birer ikişer kaçıyordu. Yine bir gece Mekke'ye girmiş, kaçıracağı Müslümanın bulunduğu yere gelmişti. Mersed'in (r.a) Mekke'de oturan eski metresi Anâk onu gördü, yanına gelip o geceyi beraber geçirmelerini teklif etti. Mersed (r.a), İslâm'ın zinayı yasakladığını söyleyip teklifi reddedince kadın bağırdı, onun yerini ve niyetini Mekkeliler'e duyurdu. Mersed (r.a) kaçarak canını kurtardı. Sonra yine bir fırsatını bulup hapsedilmiş olan bir mü'mini daha kaçırarak Medine'ye geldi. Hz. Peygamber'in (s.a.s) huzuruna çıktığında başından geçenleri anlattı ve "Anâk ile evlenebilir miyim?" diye sordu. Hz. Peygamber (s.a.s) hemen cevap vermedi, bir süre sonra âyet nâzil olunca bunu tebliğ etti ve Mersed'e (r.a), "*O kadınla evlenme*" dedi.³⁶⁶

Nüzûl sebeplerinden ikincisi: Ümmü Mehzûl isminde bir kadın vardı. Bu kadın para karşılığı zina ederdi. Sahabe-i kiramdan birisi bu kadınla evlenmek istedi. Bunun üzerine "*Zina eden erkek, zina eden veya müşrik olan bir kadından başkasını nikahlamaz...*" âyeti nazil oldu.³⁶⁷

Taberî ve Suyûtî diğer müfessirlerden farklı olarak âyet-i kerîmenin nüzûl sebepleri arasında şunu da saymışlar: Muhacirlerden olup Medine'de evleri ve aşiretleri olmayan, mescidin suffasına yerleşmiş olan ve sayıları dört yüz kişi olan Suffa ashâbı vardı. Bunlar, gündüzün rızık peşinde koşar, geceleyin de suffada kalırlardı. Medine'de de açıktan açığa fuhuş işleyen, elbiseleri ve yemekleri çok olan fahişeler vardı. Suffadakiler bunlarla evlenip, onların meskenlerinde barınıp, yemeklerinden yiyip elbiselerinden giyinmek istediler. Bu âyet-i kerîme onları böyle bir duruma düşmekten korumak üzere nazil olmuştur.³⁶⁸

Bu âyet-i kerîme Allah Teâlâ'nın; "*İçinizden evli olmayanları evlendirin*"³⁶⁹ âyetiyle neshedilmiştir. Çünkü burada bahsedilen, Müslümanların evli olmayanlarıdır. Bu âyetin tefsirinde ihtilaf olup âyet, bazı Müslümanların kendileriyle evlenmek istediği, kapılarında bayrak asılı olan ve evli olmayan fahişe kadınlar hakkında inmiştir.³⁷⁰ Mensuh olduğuna dair Kur'ân'dan delil: "... beğendiğiniz kadınlardan ikişer, üçer, dörder nikâhlayın.

³⁶⁶ Ebû Dâvûd, *Nikâh*, 4; Ebû Abdurrahmân Ahmed b. Şuayb b. Ali en-Nesâî (ö. 303/915), *es-Sünenü'l-Kübrâ*, Müessesetü'r-Risâle, Beyrût 2001, c. V, s. 158,159, *Nikâh*, 12; Tirmizî, *Tefsîr*, 25/3177; Taberî, *Camîu'l-Beyân*, c. XVII, s. 151,152; İbn Kesîr, *Tefsîru'l-Kur'ânî'l-'azîm*, c. X, s. 165; Sâbûnî, *Ahkâm Tefsiri*, c. II, s. 12,13.

³⁶⁷ Taberî, *Camîu'l-Beyân*, c. XVII, s. 150; Ebû'l-Fazl Celâlüddîn Abdurrahmân b. Ebî Bekr b. Muhammed el-Hudayrî es-Süyûtî eş-Şâfiî (ö. 911/1505), *ed-Dürü'l-Mensûr fi't-Tefsîri'l-Me'sûr*, Merkezü Hicr li'l-Buhûsi ve'd-Dirâsâti'l-Arabiyyeti ve'l-İslâmiyyeti, Kahire 2003, c. X, s. 640.

³⁶⁸ Taberî, *Camîu'l-Beyân*, c. XVII, s. 149,150; Kurtubî, *el-Câmi'u li-ahkâmi'l-Kur'ân*, c. XV, s. 117; Süyûtî, *ed-Dürü'l-Mensûr*, c. X, s. 638.

³⁶⁹ Nûr, 24/32.

³⁷⁰ Ebû Abdillâh Muhammed b. İdrîs b. Abbâs eş-Şâfiî (ö. 204/820), *el-Üm, Dâru'l-Vefâ*, (y.y), 2001, c. VI, s. 28

Haksızlık etmekten korkarsanız tek kadın veya mülkiyetinizde bulunan câriye ile yetinin; bu, adaletten ayrılmamanız için en uygun olanıdır”³⁷¹ âyetidir.³⁷²

Zinâ eden erkeğin, şerefli ve iffetli bir kadınla evlenmesi uygun değildir. Aynı şekilde zinâ eden bir kadınla da iffetli bir mü'minin evlenmesi uygun değildir. Temiz ruhlar, fâsık günahkâr kadınlarla evlenmek istemez. Allah katında makbul mü'min bir erkeğin, zina eden bir kadınla evlenmesi, ona arzu duyması ve bu sebeple de zinâkârlıkla adlandırılmış fasıklar arasına karışması, mü'min bir kimseye haramdır. Arzu ve isteği, tamamiyle zâniye kadınlara yöneltmek, sâliha kadınlara arzu duymamak, mü'min erkeklere haramdır.³⁷³

Yüce Allah'ın: “... *ancak nikâh edebilir*” buyruğu, ancak böyle birisi ile ilişki kurabilir demektir. Burada nikâh, cima‘ manasına kullanılmıştır. Bunun hem erkek hem kadın için ayrı ayrı söz konusu edilmesi ise, mübalağa ve her iki tarafı da bu hususta sorumlu tutmak manasındadır. Âyet-i kerîme şirke düşmüş kadın ve erkekten de bahsetmektedir ki, şirk zinaya göre günahlar arasında daha genel bir günahtır.³⁷⁴

Hz. Peygamber'in (s.a.s): “*Zina edip had uygulanmış bir erkek ancak kendisi gibi olanı nikâhlayabilir*”³⁷⁵ ifadesinden kendilerine zina haddi uygulanmış bekâr erkeğin, zina haddi uygulanmış bekâr kadından başkasıyla evlenmesinin câiz olmadığı anlaşılmaktadır. Bir diğer görüşe göre; zaniyeyi ancak onun zinasına razı olan ve -muhtemelen- zina eden bir erkek nikâhlayabilir.³⁷⁶

Evli kadın zina ettiği takdirde nikâhı fâsid olmadığı gibi, erkek de zina edecek olursa nikâhı fâsid olmaz. Bu âyet-i kerîmenin mensûh olduğu kabul edilecek olursa; âyette zaniye ile evlenmenin sahih olduğuna delil vardır.³⁷⁷ Mensûh olmadığını söyleyen âlimlere göre ise; zina eden bir kimsenin kendisi ile hanımı arasındaki nikâhı fasid olur. Kadın zina edecek olursa, kendisi ile kocası arasındaki nikâhı da fasid olur. Bunlardan bir topluluk da şöyle demiştir: Bu yolla nikâh fesh olmaz, ancak kocaya, hanımı zina ettiği takdirde karısını boşaması emredilir. Boşamayacak olursa, günahkâr olur. Ne zina eden bir kadınla ne zina eden bir erkekle evlenmek câizdir. Ancak tevbe açıkça tesbit edilecek olursa, o takdirde nikâhlanmak câiz olur.³⁷⁸

³⁷¹ Nisâ, 4/3.

³⁷² Şafîî, *Ahkâmu'l-Kur'ân*, c. I, s. 178-180.

³⁷³ Râzî, *Mefâtihu'l-gayb*, c. XXIII, s. 150-152.

³⁷⁴ Ebû Muhammed Abdülhak b. Gâlib b. Abdîrrahmân b. Gâlib el-Muhâribî el-Gırnâtî el-Endelüsî (ö. 541/1147), *el-Muharreru'l-Vecîz fî Tefsîri'l-Kitâbi'l-Azîz*, Dâru'l-Kütübi'l-İlmiyye, Beyrût 2001, c. IV, s. 162.

³⁷⁵ Ahmed b. Hanbel, *Müsned*, VIII, 270; Ebû Dâvûd, *Nikâh*, 5.

³⁷⁶ İbnü'l-Arabî, *Ahkâmü'l-Kur'ân*, c. I, s. 338.

³⁷⁷ Ebû Ca'fer Ahmed b. Muhammed b. İsmâil el-Murâdî el-Mısırî (ö. 338/950), *Kitâbü'n-Nâsih ve'l-Mensûh fî'l-Kur'âni'l-Kerîm*, el-Mektebetü'l-Allâmiye, (y.y) 1938, s. 193,194.

³⁷⁸ Kurtubî, *el-Câmi'u li-ahkâmi'l-Kur'ân*, c. XV, s. 116-121.

Süfîyân es-Sevrî'nin Habîb b. Ebû Amre'den, onun Sa'îd b. Cübeyr'den, onun da İbn Abbâs'tan (r.a) rivayetine göre; o, “*Zina eden erkek; zina eden veya müşrik olan bir kadından başkasıyla evlenemez*” âyeti hakkında şöyle demiştir: Bundan maksat nikâh değildir. Bu, ancak cinsel ilişkidir ki; onunla ancak zina eden bir erkek veya müşrik bir erkek cinsel ilişki kurabilir. İffetli erkeklerin zina eden kadınlarla veya iffetli kadınların günahkâr, zinâkâr erkeklerle evlendirilmeleri inananlara haram kılınmıştır.³⁷⁹

Âyet-i kerîme ile zina eyleminin iğrençliği, tiksindiriciliği daha bir artmakta ve bu suçu işleyenlerle Müslüman toplum arasındaki tüm bağlar kesilip atılmaktadır. Bu suçu işledikten sonra mü'min bir nefis, bu iğrenç işi yapmak suretiyle imanın dışına çıkmış bir nefisle nikâh bağı ile bir arada bulunmak istemez. Her halukârda bu âyet, mü'min bir erkeğin tabiatının zina eden bir kadınla nikâhlanmaktan, yine mü'min bir kadının tabiatının da zina eden bir erkekle nikâhlanmaktan iğrendiğini ifade etmektedir.³⁸⁰

İmanlı ve namuslu temiz salih kadınlar zina eden erkeklerden nefret eder, onlara tenezzül etmez ve etmemelidirler. Öyle adamlara olsa olsa ya kendisi gibi zina işlemiş veya Allah'a şirk koşmakta olan bir kadın rağbet eder ki, Allah'a şirk koşan kadınların da iffet ve namusu şüphelidir. Ve işte zina şirke, şirk de zinaya böyle yakındır. Bir de nefsinde zina etmeye yatkınlık olan erkek, namus ve iffetten yoksun kadınlarla ilgi kurar. Zira iffet ve namusun kıymetini bilmez, iffetli olanları takdir etmez, kendi dengini arar. Bu nükte ve incelikten dolayı bu âyette erkek, dışıdan önce zikredilmiştir. Çünkü nikâh hususunda erkeğin rağbet ve isteğinin asıl ve öncül olduğuna ve erkeğin ahlâkının iffet bakımından kadın üzerindeki nüfuz ve tesirine işaret inceliği ve nüktesi vardır.

Bakara Sûresindeki “*İman etmedikleri sürece Allah'a ortak koşan kadınlarla evlenmeyin. Şundan emin olun ki imanlı bir câriye, sizin hoşunuza gitse de müşrik bir hür kadından iyidir. İman etmedikleri sürece Allah'a ortak koşan erkeklerle de kadınlarınızı evlendirmeyin. Şundan da emin olun ki imanlı bir köle, sizin hoşunuza gitse bile müşrik bir hür kişiden daha iyidir*”³⁸¹ meâlindeki âyet-i kerîmede, müşrik kadın ve müşrik erkekle nikâhlanmanın yasak olduğu bilinmektedir. Zina eden kadını nikâhlamaya gelince; bu âyetin zahirinden, bunun da mü'minlere haram ve müşrikle nikâhlanmaya yakın olduğu anlaşılıyor.³⁸²

Karşılıklı olarak zina yapmayı âdet haline getirmiş olanlar ve bunda sakınca görmeyenler mü'min olamazlar. Diğer semavî dinlerde de zina haram kılındığı için bunu

³⁷⁹ İbn Kesîr, *Tefsîru'l-Kur'âni'l-'azîm*, c. X, s. 165-170.

³⁸⁰ Kutub, *Fîzılâli'l-Kur'ân*, c. X, s. 376-380.

³⁸¹ Bakara, 2/221.

³⁸² Elmalılı Muhammed Hamdi, *Hak Dini Kur'ân Dili*, c. V, s. 3473-3475.

ancak müşrikler yaparlar. Âyetteki الزَّانِي (ez-zânî) ifadesi zinaya devam edenlerdir veya zina ettikten sonra âdet görüp temizlenmemiş kadınlardır. Bunlarla evlenmek haramdır, çirkindir, sâlih bir mü'mine yakışmaz, bunu yapsa yapsa zinakârlar ve müşrikler yapar.³⁸³

Zina yapan erkek ya da kadına Müslüman toplumlarda iyi gözle bakılmaz ve kınanırlar. Bâkir olan her erkek ancak bâkire bir kızla evlenmek ister. Aynı şekilde bâkire kız da bâkir bir erkekle evlenmek ister. Ancak kızın bâkire olup olmadığı cinsel ilişkiden sonra farkedilirken, erkeğin bâkir olup olmadığı farkedilmez. Bunun için erkekler bu hususta dürüst olmalı, evleneceği kızda bekâret şartını ararken, evlendiği kızın yerine kendisini koymalı, evlilik öncesi hayatında bu çirkin fiilden uzak durarak iffetini muhafaza etmeli ve evlilikten sonraki hayatında da zina fiilinden kesinlikle uzak durmalıdır.

Genel kanaate göre dul bir erkek, ancak kendisi gibi dul bir kadınla, dul bir kadın da dul bir erkekle evlenir. Hatta evlenecek olan dulların çocukları var ise, karşılıklı çocuk sayılarına ve cinsiyetlerine dahi bakılır. Zina yapmamış bir erkek zina yapmış bir kadınla evlenmek istemeyeceği gibi, zina yapmamış bir kadın da zina yapmış bir erkekle evlenmek istemez. Âyet-i kerîme, zanî ve zaniyelerin ancak kendileri gibi zina suçunu işlemiş bir kimseyle ya da Allah'a ortak koşan bir müşrik ile evlenebileceğine hükmetmektedir. Çünkü onlar birbirlerine layıktır ve ancak o türler birbirlerinden hoşlanırlar. Zinanın en hafifine bile bulaşmamış tertemiz bir Müslümanın hakkı kendisi gibi temiz ve hayâ timsali bir kimsedir.

2.2. Livâta Âyetleri Hakkında Müfessirlerin Görüşleri

وَلَوْ طَأَّ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ أَنَا تُنُونُ الْفَاحِشَةَ مَا سَبَقَكُمْ بِهَا مِنْ أَحَدٍ مِنَ الْعَالَمِينَ ﴿٨٠﴾ إِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ الرِّجَالَ شَهْوَةً مِنْ دُونِ النِّسَاءِ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ مُّسْرِفُونَ ﴿٨١﴾

“Lût'u da (peygamber gönderdik). Kavmine dedi ki: Sizden önce insanlardan hiçbirinin yapmadığı fuhşu mu yapıyorsunuz? Çünkü siz, kadınları bırakıp da cinsel tatmin için erkeklere yanaşıyorsunuz. Doğrusu siz haddi aşan bir topluluksunuz.”³⁸⁴

Hz. Lût (a.s), kavmini, insanlık tarihinde ilk defa icat ettikleri, erkeklere yaklaşma hayasızlığından uzaklaştırmaya çalışmış ancak onlar ahlâksızlıklarında ısrar etmişlerdi.³⁸⁵ Allah Teâlâ, Lût kavmini isyanları sebebiyle cezalandırmıştı. Kavmin bir kısmı bu çirkin işi yapıyor bir kısmı susarak rıza gösteriyordu. Allah, susmaları sebebiyle onların tamamını cezalandırmış oldu.³⁸⁶ “Âlemlerden hiçbirinin yapmadığı” şeklinde ifade edilen livâta fiilini daha önce geçen nesillerin çoğunun ya da o asırlarda yaşayan insanların hemen hemen

³⁸³ Kur'ân Yolu Türkçe Meâl ve Tefsir, DİB, c. II, s. 52.

³⁸⁴ A'râf, 7/80,81.

³⁸⁵ Taberî, Camiu'l-Beyân, c. X, s. 305.

³⁸⁶ İbnü'l-Arabî, Ahkâmü'l-Kur'ân, c. II, s. 317.

tamamının yapmış olması uzak bir ihtimal değildir. Hasan el-Basrî, onların, erkeklerle dübürlerinden temasta bulunduklarını, bunu ise ancak yabancılara yaptıklarını söylerken, Ata, İbn Abbas'tan (r.a) rivayetle, “Bu iş, onlar arasında iyice kök salmıştı. Onlar, bu yolla birbirleriyle temasta bulunuyorlardı” demiştir.³⁸⁷ Lût kavminin erkekleri birbirleriyle münâsebet kurduğu gibi, kadınları da aynı şekilde birbirleriyle ihtiyaçlarını gidermekteydiler.³⁸⁸ İnkârcılar bu işin onlardan önce de yapıldığını iddia etseler de doğru olan Kur’ân-ı Kerîm’in bildirdiği olup, âyete göre Lût kavminden önce hiçbir toplumda bu iş görülmüş değildir.³⁸⁹

Livâtada sırf şehvi duyguyu tatmin için uğraşmak vardır. Erkeğin şehvetini yine bir erkekle gidermesi, sadece şehveti gidermekten başka bir şey ifade etmez. Binaenaleyh bu, hayvanlara benzeme ve insanın fitratına uygun olanın dışına çıkma olur ki, son derece çirkin bir iştir. Bu münasebette fail durumunda olan erkek lezzet alır ama mef’ûl durumundaki erkek, ebediyyen zail olmayacak bir utanç ile kirlenmiş olur.³⁹⁰

Allah Teâlâ, insanı tek bir parçanın birbirini tamamlayan iki ögesi olarak erkek ve dişi cinsiyette yaratmış ve üremenin erkek ve dişinin birleşmesiyle olmasını dilemiştir. Bununla birlikte birleşme anında duyacakları kuvvetli bir şehvet hissi ve temel bir arzu da yaratmıştır. Ama inançta ve Allah Teâlâ’nın koyduğu hayat nizamındaki sapmalarda olduğu gibi cinsel istekte de sapmalar gerçekleşir. Hz. Lût’un (a.s), ilk defa kendilerinde gördüğünü söylediği ve kavmini damgaladığı ölçü tanımaz azgınlık, Allah Teâlâ’nın sistemine tecavüzdeki azgınlıktır. Bu azgınlık, insanlığın yaşamını sürdürdürebilmesi ve hayatın gelişmesi için Allah Teâlâ’nın onlara verdiği cinsel güçtedir. Onlar bu gücü, sırf kural dışı “şehvet” uğruna özel amacına uygun olmayan yerlerde harcamıştır.³⁹¹ Lût kavminden önce hiç kimsenin hiçbir zaman yapmadığı erkekleri kullanma fiili hakkında Amr b. Dînâr: “Lût kavminden önce, hiçbir erkeğin başka bir erkekle münasebette bulunduğu görülmemiştir” demiştir.³⁹²

وَلَوْطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ أَتَأْتُونَ الْفَاحِشَةَ وَأَنْتُمْ تُبْصِرُونَ (٥٤) أَنْتُمْ لَتَأْتُونَ الرِّجَالَ شَهْوَةً مِنْ دُونِ النِّسَاءِ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ تَجْهَلُونَ (٥٥)

“Lût’u da hatırla! O kavmine, ‘Göz göre göre hâlâ o hayâsızlığı yapacak mısınız? Gerçekten siz kadınları bırakıp da şehvetle erkeklere mi yöneliyorsunuz? Doğrusu siz değerleri bilmeyen bir topluluksunuz’ demişti.”³⁹³

³⁸⁷ Râzî, *Mefâtihu’l-gayb*, c. XIV, s. 175.

³⁸⁸ İbn Kesîr, *Tefsîru’l-Kur’âni’l-‘azîm*, c. VI, s. 345,346.

³⁸⁹ Kurtubî, *el-Câmi’u li-ahkâmi’l-Kur’ân*, c. IX, s. 274-278.

³⁹⁰ Râzî, *Mefâtihu’l-gayb*, c. XIV, s. 175-178.

³⁹¹ Kutub, *Fîzilâli’l-Kur’ân*, c. XI, s. 80,81.

³⁹² Ebû Hayyân Muhammed b. Yûsuf b. Alî b. Yûsuf b. Hayyân el-Endelüsî (ö. 745/1344), *el-Bahru’l-Muhît*, Dâru’l-Kütübi’l-İlmiyye, Beyrût 1993, c. IV, s. 336.

³⁹³ Neml, 27/54,55.

Azgın kavim yaptıkları fuhşun büyüklüğünü önemsemeyerek, bu işin yapılmasından kendilerini tenzih etmiyor ve saklama gereği duymuyorlardı. Bundan dolayı Cenâb-ı Hak, bu kötülüğü anlatmak için onlara bunun ne kadar fena birşey olduğunu gösteren bir ifade kullanmıştır. “Göz göre göre” ifadesinden kalbin görmesi ve düşünmesi kastedilmiş olup, herkesin gördüğünü bilerek, Hz. Lût’un (a.s) uyarılarını da dikkate almadan ona inatla bu işi yaptıkları anlaşılmaktadır.³⁹⁴ Lût (a.s), ya bunun haram olduğunu bilmiyorsunuz ya da bunun cezasını bilmiyorsunuz anlamında “doğrusu siz cahillik eden bir kavimsiniz” demiştir.³⁹⁵

Hz. Lût (a.s), ilk çağrısında onların bu çirkin işe bulaşmalarına hayret etmektedir. Zira onlar bütün türleri ve cinsleriyle hayatın, fitrata uygun biçimde akıp gittiğini görüyorlar. Ama hayatın ve canlıların içinde sadece kendileri bu fitrata ters düşmekteydiler. İkinci ifadesinde bu çirkin işin yapısını, tabiatını açıklamaktadır. Sadece onun üzerindeki perdeyi kaldırıp açmak bile bu sapıklığın, insanlığın ve fitratın yasasına ters olduğunu ortaya koymaya yetiyor.³⁹⁶

وَجَاءَهُ قَوْمُهُ يُهَرِّغُونَ إِلَيْهِ وَمِنْ قَبْلُ كَانُوا يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ قَالَ يَا قَوْمِ هَؤُلَاءِ بَنَاتِي هُنَّ أَطْهَرُ لَكُمْ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَلَا تُخْرُونَ فِي ضَيْفِي أَلَيْسَ مِنْكُمْ رَجُلٌ رَشِيدٌ ﴿٧٨﴾ قَالُوا لَقَدْ عَلِمْتَ مَا لَنَا فِي بَنَاتِكَ مِنْ حَقٍّ وَإِنَّكَ لَتَعْلَمُ مَا تُرِيدُ ﴿٧٩﴾

“Lût’un kavmi koku almışçasına koşarak ona geldi. Daha önce de o çirkin işleri yapıyorlardı. Lût, ‘Ey kavmim! Şunlar kızlarım; sizin için en nezih olanı onlarla evlenmektir. Allah’tan korkun ve misafirlerimin önünde beni rezil etmeyin! İçinizde aklı başında bir adam yok mu!’ dedi.” “Sen de biliyorsun ki bizim senin kızlarında gözümüz yok. Bizim ne istediğimizi pekâlâ biliyorsun’ dediler.”³⁹⁷

Melekler Hz. Lût’un (a.s) evine gelince, ihtiyar ve kötü karısı haberi ulaştırarak kavmine şöyle demişti: “Bizim evimize öyle adamlar geldi ki, onlardan daha güzel yüzlü, daha temiz elbiseli ve daha hoş kokulu olan bir başkasını görmedim.” Bunun üzerine Hz. Lût’un (a.s) kavmi, soluk soluğa koşarak ona geldiler. Nakledildiğine göre, Hz. Lût’un (a.s) kavmi onun evine gelerek Cebrail’in (a.s) bulunduğu odaya girmek isterler. Cebrail de (a.s) elini kapının üzerine koyduğundan dolayı onlar kapıyı kırmadan açamadılar. Bunun üzerine Cebrail (a.s) onların gözlerini sıvadı ve onlar kör oldular. Bundan dolayı, “Ey Lût, bizim üzerimize sihirbazlar geldi ve fitne zuhur etti” dediler.³⁹⁸

Hz. Lût’un (a.s), “Ey kavmim! İşte kızlarım. Sizin için onlar daha temiz” ifadesiyle kızlarından murad, kendi sulbünden olan kızlarıdır ya da ümmetinin kadınlarıdır. Çünkü onlar, aynı zamanda kızları olup, onların tâbi olmak ve davetini kabul etmek suretiyle, Hz.

³⁹⁴ Râzî, *Mefâtîhu’l-gayb*, c. XXIV, s. 204.

³⁹⁵ Kurtubî, *el-Câmi’u li-ahkâmi’l-Kur’ân*, c. XVI, s. 187,188.

³⁹⁶ Kutub, *Fîzılâli’l-Kur’ân*, c. XI, s. 160,161.

³⁹⁷ Hûd, 11/78,79.

³⁹⁸ Râzî, *Mefâtîhu’l-gayb*, c. XVIII, s. 33.

Lût'a (a.s) bir mensubiyeti bulunmaktadır. Burada Hz. Lût'un (a.s), kavmini, ümmetin kadınlarıyla zinaya davet etmediği hususunda ittifak vardır. Aksine O, kavmini, imana yönelmek şartıyla kadınlarla evlenmeye davet etmiştir.³⁹⁹

Kavmi Hz. Lût'un (a.s) yanına gelip misafirlerine yönelmek istediklerinde Hz. Lût (a.s) önlerine misafirlerini savunmak üzere kalkıp dikildi ve onları nikâhlanarak evlenmeye teşvik etti. O zamanın şeriatında kâfir bir erkeğin, mü'min bir kadın ile evlenmesi câiz idi,⁴⁰⁰ İslâm'ın ilk dönemlerinde de bu câizdi,⁴⁰¹ sonradan neshedildi.⁴⁰²

Daha sonra Hz. Lût (a.s) onları: “İçinizde aklı başında bir adam yok mu sizin?” diye azarladı⁴⁰³ ve aranızda iyiliği emredip, kötülükten alıkoyacak güçlü bir kimse yok mu? dedi.⁴⁰⁴ Lût (a.s) kızlarıyla evlenmelerini teklif edince; bizim kızlarımızla herhangi bir ilişkimiz, onlarla ilgili bir talebimiz yoktur. Biz onları almak kastıyla da gelmedik ve esasen bizim böyle bir istekte bulunma âdetimiz de yoktur⁴⁰⁵ demişler. “Sen hiç şüphesiz bizim ne istediğimizi de bilirsin” sözleriyle misafirleri kastetmişler⁴⁰⁶ ve: “Sen iyi bilirsin ki, bizim kadınlarımıza ihtiyâcımız ve onlara karşı bir isteğimiz de yoktur. Sen, ne istediğimizi de bilirsin. Bizim erkeklerden başka bir arzumuz, maksadımız yok, sen bunu biliyorsun. O halde bu sözü bize tekrarlama ihtiyâcını nereden duyuyorsun” diyerek küstahlık yapmışlardı.⁴⁰⁷

Hz. Lût (a.s), evine dalan, kendisini konuklarına zarar vermekle, onurunu zedelemekle tehdit eden soydaşlarının, kudurmuşlar gibi kendilerinden geçtiklerini görünce onların sağlıklı fitratlarını uyarmak istedi, kendilerini yüce Allah'ın erkekler için yaratmış olduğu karşı cinse yöneltmeyi denedi. Evinde hazır bekleyen kızları vardı. Eğer bu kudurmuş erkekler isteseydi, hemen onlarla evlendirilirler, böylece kudurmuşluğun ateşi ve şehvet çılgınlığı yatışır.

Hz. Lût (a.s), onların bu kudurmuşluğunu görünce tertemiz kızlarıyla evlenmelerini teklif etti ve onları Allah'tan korkmaya çağırdı. Bedevilik geleneklerinde son derece ağırlıklı bir yeri olan misafirperverlik duyguları aracılığı ile bencillik güdülerini harekete geçirmeyi deneyerek de: “İçinizde aklıbaşında, olgun biri yok mu?” dedi. Fakat bütün etkileme ve yatıştırma çabaları, hasta ve sapık fitratlara, ölü ve kokuşmuş kalplere, anormal ve yetersiz akıllara kâr etmedi. Hasta ve sapık kudurganlık, kızgın lavlarını püskürtmeye devam etti ve:

³⁹⁹ Râzî, *Mefâtihu'l-gayb*, c. XVIII, s. 33-35.

⁴⁰⁰ İbn Atıyye, *el-Muharreru'l-Vecîz*, c. III, s. 194.

⁴⁰¹ Begavî, *Meâlimü't-Tenzîl*, Dâru Taybe, Riyad 1411, c. IV, s. 191.

⁴⁰² Taberî, *Camîu'l-Beyân*, c. XII, s. 502.

⁴⁰³ İbn Atıyye, *el-Muharreru'l-Vecîz*, c. III, s. 195.

⁴⁰⁴ Begavî, *Meâlimü't-Tenzîl*, c. IV, s. 192.

⁴⁰⁵ İbn Atıyye, *el-Muharreru'l-Vecîz*, c. III, s. 195.

⁴⁰⁶ Kurtubî, *el-Câmi'u li-ahkâmi'l-Kur'ân*, c. XI, s. 176-180.

⁴⁰⁷ İbn Kesîr, *Tefsîru'l-Çur'ânî'l-'azîm*, c. VII, s. 454-456.

“İyi biliyorsun ki, eğer istediğimiz senin kızların olsa, evlenirdik onlarla; sen bizim ne istediğimizi biliyorsun” dediler.⁴⁰⁸

Hız. Lût (a.s), zayıf bir ümitte de olsa tebliğ görevini sonuna kadar sürdürmüştü ve onları bu çirkin davranıştan vazgeçirmeye çalışmıştı. Misafirlerine tâcizde bulunup da kendisini rezil etmemelerini rica etti ve bu hususta Allah’tan korkmalarını öğütleyerek sözden anlayacak, ayrıca bu taşkınlıkları önleyecek birini aradı. Fakat içlerinde böyle biri yoktu. Hepsi birbirinden edepsiz, şehvetlerinin kölesi olmuş kimselerdi.⁴⁰⁹

وَلَوْطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ إِنِّكُمْ لَتَأْتُونَ الْفَاحِشَةَ مَا سَبَقَكُمْ بِهَا مِنْ أَحَدٍ مِنَ الْعَالَمِينَ ﴿٢٨﴾ إِنِّكُمْ لَتَأْتُونَ الرِّجَالَ وَتَقْطَعُونَ السَّبِيلَ وَتَأْتُونَ فِي نَادِيَكُمُ الْمُنْكَرَ فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا ائْتِنَا بِعَذَابِ اللَّهِ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٢٩﴾

“Lût’a gelince o, kavmine demişti ki: ‘Siz, kesinlikle daha önce hiçbir milletten hiç kimsenin yapmadığı bir hayâsızlığı yapıyorsunuz. Siz hâlâ erkeklere yaklaşacak, meşrû yolu kapatacak, toplantılarınızda ahlâk dışı işler yapacak mısınız?’ Kavminin tek cevabı şu oldu: Hadi, doğru söyleyenlerden isen başımıza Allah’ın azabını getir de görelim!”⁴¹⁰

Lût kavmi, hayâsızlık işlemek maksadıyla yoldan gidip gelenleri alıyorlar, kadınları bırakıp erkeklere yönelmek suretiyle nesli kesiyorlardı. Yani onlar erkeklerle uğraşarak kadınlara ihtiyaç hissetmiyorlardı.⁴¹¹ Belki de bütün suçlar onlarda toplanmıştı. Hem mallarını alıyorlar hem hayâsızlık işlemek için yol kesiyorlar ve böylelikle de kadınlara ihtiyaç duymuyorlardı.⁴¹² Meclislerinde işledikleri münker ise, kadınlara küçük taşlar fırlatmaları, yabancı kimselerle ve yolları oraya uğrayanlarla alay etmeleriydi.⁴¹³

Hız. Lût (a.s), kavminin bu hayâsızca işlerini durdurmak isteyince, onlar onu yalanlamaya ve ona karşı tartışmaya, direnmeye koyularak “Allah’ın azabını bize getir” dediler. Yani “senin bu dediklerin olmaz ve Allah’ın buna gücü yetmez” dediler. Onlar bu sözlerini söylerken onun mutlaka yalan söylediğine de inanıyorlardı.⁴¹⁴

Hız. Lût’un (a.s) sözlerinden, kavminin o güne kadar hiçbir insanda görülmemiş anormal ve iğrenç bir eylemde bulundukları ve her türlü bozgunculuğu yaptıkları anlaşılıyor. Onların yaptıkları erkek-erkeğe cinsel ilişkide fitratın kökten bozulduğunu, sapıttığını gösteren iğrenç ve anormal bir eylemdir. Azgın kavim, yolları kesip, soygunculuk yapıyor, gelip geçenleri korkutuyor, etrafa dehşet saçıyor ve yakaladıkları erkeklere zorla tecavüz ediyorlardı. Bu ise, talan, soygunculuk ve yeryüzünde bozgunculuk yapmak gibi eylemlerin yanında, kötülük bakımından birincisinden bir adım daha ilerde bir kötülüktür. Bu çirkin işi

⁴⁰⁸ Kutub, *Fîzılâli’l-Kur’ân*, c. VIII, s. 236.

⁴⁰⁹ *Kur’ân Yolu Türkçe Meâl ve Tefsir*, DİB, c. III, s. 188.

⁴¹⁰ Ankebût, 29/28,29.

⁴¹¹ Mâverdî, *en-Nüket ve’l-‘Uyûn (Tefsîru’l-Mâverdî)*, Dâru’l-Kütübi’l-İlmiyye, Beyrût (t.y), c. IV, s. 282.

⁴¹² Kurtubî, *el-Câmi’u li-ahkâmi’l-Kur’ân*, c. XVI, s. 358.

⁴¹³ İbn Atıyye, *el-Muharreru’l-Vecîz*, c. IV, s. 315.

⁴¹⁴ Kurtubî, *el-Câmi’u li-ahkâmi’l-Kur’ân*, c. XVI, s. 358,360.

kendi aralarında düzenledikleri toplantılarda aleni olarak, hep beraber, birbirlerinden utanmadan toplu halde gerçekleştiriyorlardı. Hz. Lût da (a.s) önce onlara emrediyor, güzellikle bu eylemlerine engel olmak istiyor ama onlar bu eylemlerinde ısrar ediyorlardı. Sonunda Hz. Lût (a.s), onların iğrenç eylemlerinde ısrarcı olduklarını görünce, onları Allah'ın azabı ile korkuttu ve işledikleri bu büyük suçun iğrençliğini yüzlerine vurdu.⁴¹⁵

Livâta fiilini işleyenlere verilecek ceza, Kur'ân-ı Kerim'de geçmemiş, onlara verilecek ceza Hz. Peygamber'in (s.a.s) hadis-i şerifleriyle sabit olmuştur.⁴¹⁶ Hz. Lût (a.s) livâta fiilini ilk işleyen kimseler olan kavmini yaptıkları kötülüklerden vazgeçirmek için -kızlarıyla evlenmelerini istemek dahil- her türlü fedakârlığı yapmış, onların laftan anlamayan adamlar olduğunu görünce suçlarının iğrençliğini yüzlerine vurmuştur.

Aslında Lût kavmini yakalayan bu hastalık, çok eskiden beri insanlar arasında görülmekteydi. Tek farkı, Lût kavminde yaygınlaşmış olmasıydı. Bugün ise, bu çirkin fiil, öncülüğünü yapan Hristiyan Avrupa ve Amerika'da çok açık bir şekilde işlenmekte, erkek erkeğe evliliğe izin verilmektedir. Müslüman Türkiye'de ise her ne kadar yasal bir zemine oturtulmamış olsa da eşcinseller gösteri ve yürüyüş yapmakta, örgütlenmekte ve LGBTI derneği kurmak gibi birtakım haklar da alabilmektedir.

Özgürlük ya da hümanizm adına yapılan bu faaliyetlere verilen izinler kabul edilemez niteliktedir. Sayılarının giderek arttığı göz önüne alındığında yöneticilerin önleyici tedbirler konusunda çok şey yapmadıkları tahmin edilmektedir. Halbuki Türkiye halkı ve yöneticileri Müslüman olup, nesli bu konuda eğitmek, onları zina ve livâta başta olmak üzere her türlü hayasızlığa karşı korumak zorundadır.

“Şüphesiz ümmetim için en korktuğum şey Lût kavminin işini yapmaktır”⁴¹⁷ hadisiyle ümmetini sakındıran Hz. Peygamber (s.a.s): “Alimler peygamberlerin varisleridir”⁴¹⁸ buyurarak, yaptığı tüm kötülükler hakkında kavmini uyarma mirasına sahip çıkmasını istemiştir. Allah'ın gönderdiği tüm peygamberler (aleyhimüsselam) tebliğ ve uyarı görevlerini yapmışlar ve sıra Hz. Lût'un (a.s) varisleri olan günümüz alimlerine gelmiştir. Alimlerimiz peygamberlerin, yaşadıkları devirlerde kötülükleri önlemek için nasıl çalıştıklarını büyük bir heyecanla anlatmaktadır. Fakat onların zamanında yapılan kötülükler zamanımızda da işlendiği halde maalesef yüksek sesle dile getirememektedir. Peygamberlerin ibret dolu kıssaları hikaye gibi anlatılmakta ama alınması gereken dersler açık yüreklilikle

⁴¹⁵ Kutub, *Fîzılâli'l-Kur'ân*, c. XI, s. 352.

⁴¹⁶ Ahmed b. Hanbel, *Müsned*, I, 300; Ebû Dâvûd, *Hudûd*, 29; Beyhakî, *Sünen*, c. VIII, s. 403-406.

⁴¹⁷ İbn Mâce, *Hudûd*, 12; Tirmizî, *Hudûd*, 24.

⁴¹⁸ Tirmizî, *İlim*, 19.

söylenmemektedir. Çirkin işlerin önlenmesi hususunda görevini yapmayan yönetici dahil, herkes uyarılmalı ve hakka tabi olmaları tavsiye edilmelidir.

Diğer bir husus da; Lût kavminin yaptığı bu çirkin fiile “Lûtîlik” denmesidir. Lûtîlik, Lût’a (a.s.) ait olan, onun yaptığı şey ya da ona tabi olmak anlamlarına gelmektedir. Fakat bu çirkin işi yapanlar peygamberlerine tabi olmak yerine, ona isyan etmişler ve çirkin işlerini Lût’un (a.s) misafirlerine yapmak istemişlerdi. Dolayısıyla “Lûtîlik” ifadesini kullanmakla, eşcinselliğe karşı en büyük mücadeleyi veren bir peygambere, farkında ve bilincinde olunmasa da büyük bir iftira atılmış olur. Bazı tefsir ve meâllere kadar girmiş, hatta kabul görmüş olan lûtîlik ifadesi yerine livâta, oğlancılık, homoseksüellik ya da eşcinsellik gibi ifadeler tercih edilmelidir.

2.3. Kazf Âyetleri Hakkında Müfessirlerin Görüşleri

وَالَّذِينَ يَرْمُونَ الْمُحْصَنَاتِ ثُمَّ لَمْ يَأْتُوا بِأَرْبَعَةِ شُهَدَاءَ فَاجْلِدُوهُمْ ثَمَانِينَ جَلْدَةً وَلَا تَقْبَلُوا لَهُمْ شَهَادَةً أَبَدًا وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٤١٩﴾

“İffetli kadınlara iftira atan, sonra da dört şahit getiremeyen kimselere seksen sopa vurun ve artık onların şahitliklerini asla kabul etmeyin. İşte onlar yoldan çıkanların ta kendileridir.”⁴¹⁹

Kazf (zina iftirası) her ne kadar tek başına cinsel suç olmasa da cinsel yolla işlenen bir suça (zinaya) bağlı olarak işlenen başka bir suçtur. Kazf, mahremiyeti, iffet ve namusu ifşa edeceği, Müslüman erkek ve kadını töhmet altında bırakacağı ve aile müessesesini dağılmaya kadar götüreceği için İslâm fıkında çok ağır bir suç sayılmıştır.

Nüzûl Sebebi: Âyet-i kerîme, hem Hz. Peygamber’in (s.a.s) aile hayatını ve yakınlarıyla ilişkilerini daha iyi anlayıp kavramamızı sağlamak hem de aile hayatına, iffet ve namusa değer veren topluluklarda çokça rastlanan iftira olayı karşısında mü’minlerin nasıl bir tavır ve yaklaşım içinde olmaları gerektiğini göstermek için indirilmiştir. Âyet-i kerîme Hz. Âişe’nin (r.a) de katıldığı bir yolculuk olayına ve bazı münafıkların bunu fırsat bilerek onun hakkında uydurdukları bir düzmeceye atıfta bulunmaktadır. Hadis imamı Müslim’in genişçe rivayet ettiği olayın özeti şöyledir: Hz. Peygamber (s.a.s) hicretin 5’inci yılında (Benî Müstalik diye de anılan) Müreysî seferine çıkarken bu defa Hz. Âişe’yi (r.a) yanına almıştı. Daha önce Peygamber eşlerinin başkalarıyla ancak perde arkasından görüşüp konuşmalarıyla ilgili emir⁴²⁰ gelmiş bulunduğu Hz. Âişe (r.a), deve üzerine kurulmuş çadır benzeri bir yerde seyahat ediyordu. Dönüşte Medine’ye yaklaşıldığında bir yerde istirahat edilmiş ve gece hareket emri verilmişti. Bu sırada Hz. Âişe (r.a) ihtiyacını gidermek için biraz

⁴¹⁹ Nûr, 24/4.

⁴²⁰ Ahzâb, 33/53.

uzaklaşmış, yerine geldiğinde değerli bir kolyesinin düşmüş olduğunu farketmiş, aramak için tekrar gitmiş, epeyce aradıktan sonra bulup dönmüştü. Bu arada görevliler Hz. Âişe'nin (r.a) kapalı mahfesini ⁴²¹ kaldırıp deveye yüklemişler ama onun mahfenin içinde olmadığını anlayamamışlardı. Hz. Âişe (r.a) dönüp de kafilenin gitmiş olduğunu görünce: “Farkettiklerinde beni burada ararlar veya arkayı toparlayarak gelen kişi beni burada bulur” diyerek olduğu yerde oturmuş, beklemeye koyulmuş, beklerken uyku bastığı için de uyuyup kalmıştı. Birliğin arka tarafını emniyete almak ve toparlamak üzere görevlendirilmiş bulunan Safvân (r.a) isimli sahâbî konaklama yerinden geçerken bir karartı görmüş, yakınına geldiğinde onun Hz. Âişe (r.a) olduğunu anlayınca: “İnnâ lillâh...” diyerek uyandırmış, devesini çökertip kendisi biraz uzaklaşmış, Hz. Âişe (r.a) deveye binmiş, yola koyulmuşlar ve öğle üzeri istirahat etmekte olan kafileye yetişmişlerdi.⁴²²

Hadise bundan ibaret olduğu halde, başta meşhur münafık Abdullah b. Übey b. Selûl olmak üzere küçük bir grup, olayı kötü yorumlayarak çirkin bir iftira ürettiler. Hz. Âişe ile Safvân (r.a) arasında iffete aykırı bir olay yaşandığını söylediler ve bunu halk içinde yaymaya başladılar. Hz. Âişe (r.a) Medine'ye gelince hastalanmış ve bir ay kadar yatmıştı. Dedikodudan haberi olmamıştı ama bir vesile ile iftira onun da kulağına geldi. Beyninden vurulmuş dönen Hz. Âişe (r.a) üzüntüden hastalandı, meseleyi ailesinden öğrenmek maksadıyla Hz. Peygamber'den (s.a.s) izin alıp baba evine gitti. Annesi, eşi tarafından sevilen, kumaları bulunan her güzel kadın için böyle dedikoduların yapılabileceğini söyleyerek, kızını teselli etmeye çalıştıysa da Hz. Âişe (r.a) günlerce ağladı. Bu arada Hz. Peygamber (s.a.s) yakınları ile istişarede bulundu, hepsi Hz. Âişe'nin (r.a) lehinde konuştular; Hz. Ali de (r.a) aleyhinde bir şey söylememekle beraber “kadın kıtlığının bulunmadığını” ifade etti ve evin hizmetçisinden tahkik etmesini tavsiye etti. Hizmetçi Hz. Âişe'yi (r.a) savundu. Yeterince araştırma, soruşturma yaptıktan sonra Hz. Peygamber (s.a.s) mescide geldi, minbere çıkarak hem eşi hem de Safvân (r.a) hakkındaki müsbet kanaatini ifade etti. Baş iftiracıdan şikâyetle bulundu, cemaatin görüşüne başvurdu. İftiracıyı cezalandırma konusunda, İslâm öncesinden kalma kabilecilik gayretiyle ileri geri sözler söylendiği için konuşmayı bu noktada kesti. İftira atılabir ay geçmiş olmasına rağmen konu hakkında bir vahiy gelmemiş, âdeti bu büyük imtihanın süresi kasıtlı ve hikmetli olarak uzatılmıştı. Bir ay sonra Hz. Peygamber (s.a.s) eşini görmek üzere kayınpederi Ebû Bekir'in (r.a) evine geldi, burada aile arasında şu konuşma geçti: Hz. Peygamber (s.a.s): “Âişe, *senin hakkında bana*

⁴²¹ Mahfe: Deve, fil gibi hayvanların sırtına konulan, içine oturmaya yarayan, içinde iki kişinin karşılıklı oturabileceği biçimde yapılmış sepet. bk. http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5ba07a9a0be305.261026 (06.09.2018)

⁴²² Müslim, *Tevbe*, 56.

şunları, şunları söylediler. Eğer sen mâsum isen Allah bunu ortaya çıkaracak, seni bu iftiradan arındıracaktır. Eğer bir günaha bulaştıysan Allah'tan af dile, tövbe et; çünkü kulu suçunu itiraf ederek Allah'a tövbe ederse O bağışlar” buyurdu. Bu sözleri işitince kendine gelen ve gözyaşları kesilen Hz. Âişe (r.a), önce babasının, sonra annesinin cevap vermelerini istedi. Onlar: “Biz Rasûlullah’a (s.a.s) karşı ne diyebiliriz?” deyince kendisi şöyle konuştu: “Öyle anlaşılıyor ki siz bunları işittiniz ve inandınız. Allah benim suçsuz ve günahsız olduğumu biliyor, ancak ben size ‘yapmadım’ desem inanmayacaksınız, ‘yaptım’ desem inanacaksınız. Durumumuz Hz. Yûsuf’un (a.s) babasının durumuna benziyor, o şöyle demişti: ‘Artık (bana düşen) güzelce sabretmektir. Anlattığınız karşısında, yardım edecek olan ancak Allah’tır.’”⁴²³ Hz. Âişe (r.a) bunları söyledikten sonra kırgın olarak yatağına uzandı, arkasını dönüp örtüsünü başına çekti. İşte tam bu sırada vahiy işaretleri belirdi; durumu açıklığa kavuşturan, iftiracıların yüzünü karartan 10 âyet-i kerîme⁴²⁴ nâzil oldu.⁴²⁵

İftira atan kimse kadınlara zina iftirasından başka hırsızlık, içki içme ve küfür gibi şeyleri de isnad edip, iftira atabilir. Doğrusu, kesinliğe delâlet eden bir karînenin mutlaka bulunması gerekir. Âlimlerimiz ise, bu iftiradan maksadın, zina isnadında bulunma olduğu hususunda icmâ’ etmişlerdir.⁴²⁶ Buradaki “Muhsanât” ifadesinden maksat Müslüman, hür, iffetli, akıllı ve bulûğa ermiş kadınlardır.⁴²⁷ “İftira atma” ile kastedilen ise namuslu kadınlara, iffetliliğin zıddı olan birşeyi iftira niyetiyle atmaktır. Âyetin zâhiri, ister Müslüman ister kâfir, ister hür isterse köle olsun, bütün namuslu ve iffetli kadınları şümûlüne alır.⁴²⁸

İftira edenlerin, iftira attıkları hususun doğruluğuna dâir dört şahit getirmeleri gerekmektedir.⁴²⁹ Zina iddiasının ispatlanması için gerekli olan dört şahit diğer haklardan farklı olarak zina için gereklidir, bu da yüce Allah’ın kullarına bir rahmeti ve onların hallerini örtmek içindir.⁴³⁰ Şahitlerin hepsinin aynı mecliste şahitlik etmeleri şart olup, ayrı meclislerde şahitlik etmeleri kabul edilmez.⁴³¹ Allah Teâlâ iftira atan kimse hakkında, dört şahit getiremediğinde şu üç şeyle hükmetmiştir: 80 celde vurulması, şehâdetinin kabul edilmemesi ve tevbe edinceye kadar fasık hükmünü alması.⁴³²

⁴²³ Yûsuf, 12/18.

⁴²⁴ Nûr, 24/11-20.

⁴²⁵ *Kur’ân Yolu Türkçe Meâl ve Tefsir*, DİB, c. IV, s. 58-60.

⁴²⁶ Râzî, *Mefâtihu’l-gayb*, c. XXIII, s. 153.

⁴²⁷ Şafîî, *Ahkâmü’l-Kur’ân*, c. I. s. 311; Cessâs, *Ahkâmü’l-Kur’ân*, c. V, s. 110; İbnü’l-Arabî, *Ahkâmü’l-Kur’ân*, c. III, s. 341.

⁴²⁸ Râzî, *Mefâtihu’l-gayb*, c. XXIII, s. 157; Kurtubî, *el-Câmi’u li-ahkâmi’l-Kur’ân*, c. XV, s. 123.

⁴²⁹ Cessâs, *Ahkâmü’l-Kur’ân*, c. V, s. 110.

⁴³⁰ Kurtubî, *el-Câmi’u li-ahkâmi’l-Kur’ân*, c. XV, s. 129,130.

⁴³¹ İbnü’l-Arabî, *Ahkâmü’l-Kur’ân*, c. III, s. 343.

⁴³² Taberî, *Camîu’l-Beyân*, c. XVII, s. 161; İbn Kesîr, *Tefsîru’l-Şur’âni’l-‘azîm*, c. X, s. 171.

İffetli, evli, dul veya bekâr erkek ve kadınları kesin bir kanıt olmaksızın zina ile suçlayanları cezalandırmamak, iftiracılara daha geniş bir imkân hazırlar. Ayrıca toplumda yer alan her fert zina etmekle suçlanmış ya da suçlanma tehditi ile karşı karşıya bırakılmış olur. Her eş eşinden şüphe duyar hale getirilir ve aile müessesesinin çatısı çökme tehdidi ile karşı karşıya kalır. Kur’ân-ı Kerîm, zina yapmakla suçlamanın cezasını, zina suçuna verilen cezaya yakın bir durum olarak öngörmüştür. Bu bedensel bir ceza olup, şahitliklerinin ömür boyu kabul edilmemesi ise toplumsal düzeyde bir uslandırma yöntemidir. Bu, iftirayı atanın toplum içinde itibarının düşmesi ve sözüne güvenilmeyen biri olarak halk arasında gezmesi için yeterlidir.⁴³³ Her suça verilen cezanın bir de gayesi vardır. İftiraya verilecek cezanın gayesi ise Câhiliye devrinde oldukça yaygın bulunan, aile hayatını tehlikeye sokan, insanları üzen ve cinayetlere sebep olan kötü bir âdete son vermektir.⁴³⁴

وَالَّذِينَ يَرْمُونَ أَزْوَاجَهُمْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُمْ شُهَدَاءُ إِلَّا أَنْفُسُهُمْ فَشَهَادَةُ أَحَدِهِمْ أَرْبَعُ شَهَادَاتٍ بِاللَّهِ إِنَّهُ لَمِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٦﴾ وَالْخَامِسَةُ أَنَّ لَعْنَتَ اللَّهِ عَلَيْهِ إِنْ كَانَ مِنَ الْكَاذِبِينَ ﴿٧﴾ وَيَذَرُوا عَنْهَا الْعَذَابَ أَنْ تَشْهَدَ أَرْبَعَ شَهَادَاتٍ بِاللَّهِ إِنَّهُ لَمِنَ الْكَاذِبِينَ ﴿٨﴾ وَالْخَامِسَةَ أَنَّ غَضَبَ اللَّهِ عَلَيْهَا إِنْ كَانَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٩﴾

“Eşlerine zina suçlamasında bulunup da kendilerinden başka tanıkları olmayanların her birinin tanıklığı, dört kere, doğru söylediğine Allah’ı tanık göstermesi; beşinci olarak da ‘eğer yalan söyleyenlerden ise Allah’ın lânetine uğramasını’ söylemesidir. İftiraya uğrayan kadının dört kere, kocasının yalan söyleyenlerden olduğuna Allah’ı tanık göstermesi kendisini ceza görmekten kurtarır. Kadının beşinci tanıklık ifadesi, ‘eğer kocası doğru söyleyenlerden ise kendisinin Allah’ın gazabına uğramayı dilemesi’ olacaktır.”⁴³⁵

Nüzûl Sebebi: Hilâl b. Ümeyye (r.a), Hz. Peygamber’e (s.a.s) gelerek Şerîk isimli birisi ile karısının zina ettiğini iddia etmiş, O da dört şahit getiremezse kendisine iftira cezası vereceğini bildirmişti. Hilâl: “Ey Allah’ın elçisi, bir kimse karısının üzerinde bir erkek görürse şahit arar mı?” diye savunma yapmışsa da Hz. Peygamber (s.a.s): “Ya dört şahit (getireceksin) veya sırtına celde (vurulacak)” diyerek ısrar etmişti. Hilâl doğru söylediğini ifade ederek işi Allah’a bıraktı, O’nun vahiy ile durumu aydınlatacağı ümidini dile getirdi, arkasından da mülâane (lânetleşme) âyeti diye anılan âyetler geldi.⁴³⁶

Sa’d b. Ubâde (r.a) ve Hilal b. Ümeyye (r.a) olayından başka, bu âyet hakkında diğer tefsirlerde geçen bir başka olay ise: Uveymir el-Aclânî’nin, Şerîk b. es-Sehmâ ile zina ettiğini iddia ederek hanımına iftira atmasıdır. Abdullah b. Ca’fer şöyle demiştir; Uveymir el-Aclânî ile hanımı arasında lânetleşmeyi gerçekleştirdiği sırada Rasûlullah’ın (s.a.s) huzurunda

⁴³³ Kutub, *Fîzılâli’l-Kur’ân*, c. X, s. 382.

⁴³⁴ *Kur’ân Yolu Türkçe Meâl ve Tefsir*, DİB, c. IV, s. 54.

⁴³⁵ Nûr, 24/6-9.

⁴³⁶ Ebû Dâvûd, *Talâk*, 27.

bulundum. Rasûlullah (s.a.s) o sırada Tebûk Gazvesi'nden dönmüştü. Uveymir, karısının karnında gebe bulunduğu çocuğu kabul etmemiş ve bunun İbnu's-Sahmâ'dan olduğunu söylemişti. Rasûlullah da (s.a.s) ona şöyle buyurmuştu: “*Hanımını getir. Hakkınızda Kur’ân nazil olmuş bulunuyor.*” Peygamber (s.a.s) ikinci namazından sonra minberin yakınında bir örtü üzerinde aralarında lânetleşmeyi icra etti.⁴³⁷

Allah’ın kitabında kocanın karısına zina iftirasında bulunması “liân” olarak açıklanmıştır.⁴³⁸ Yüce Allah’ın bu buyruğu her türlü zina isnadı hakkında umumi bir tabirdir. Hanımına: “Sen zina ettin”, “Ey zâniye!”, “Ben onu zina ederken gördüm” ya da “Bu çocuk benden değildir” ifadelerinden hangisini kullanırsa kullansın, âyet-i kerîme bütün bunları kapsamaktadır.⁴³⁹ Koca eğer dört şahit getiremeyecek olursa liân icab eder.⁴⁴⁰ Koca, mülâane istemiyorum der ve kadın kendisine had cezası verilmesini isterse kadına had uygulanır. Koca mülâaneyi ne zaman isterse o zaman yapılır ve kadın mülâaneden kaçınırsa ona had uygulanır.⁴⁴¹

Hâkim lânetleşecek kocaya şöyle der: “De ki: Allah adına şahitlik ederim ki, ben bu kadını zina ederken gördüm. Zina eden erkeğin fercini, onun fercinde sürmedanlıktaki sürme mili gibi gördüm ve onu gördükten sonra ben onunla ilişki kurmadım. Dilersen şöyle de diyebilirsin: Andolsun ki, bu kadın zina etti ve onun zinasından sonra da ben onunla bir ilişki kurmadım.” Bu iki lafızdan dilediği herhangi birisini dört defa tekrarlar. Şayet bu lafızlar hakkında veya herhangi birisinde yemin etmekten kaçınacak olursa, ona had uygulanır. Şayet hamileliğin kendisinden olmadığını ileri sürecek olursa şöyle der: “Allah adına şahitlik ederim ki, ben onun hamile olup olmadığını anlamak için ondan uzak durdum, ondan sonra da onunla ilişki kurmadım ve bu hamilelik benden değildir” diyerek ona işaret eder. Bu hususta da dört defa yemin edip bu yeminlerin herbirisinde: “Onun aleyhine söylemiş olduğum bu sözümde şüphesiz ki ben doğru söyleyenlerdenim.” Daha sonra beşincisinde de: “Eğer yalan söyleyenlerden isem Allah’ın lâneti üzerime olsun” der. Koca bunları söylediği takdirde ona had uygulanmaz ve çocuğun da kendisinden olmadığı sabit olur. Koca lânetleşmesini bitirdikten sonra kadın kalkar ve Allah adına dört defa yemin eder. Bu yeminlerinde: “Allah adına şahitlik ederim ki o yalancıdır. Yahut o benim aleyhime ileri sürdüğü iddia ve söz konusu ettiği hususlarda yalan söyleyenlerdendir” der. Sonra da beşincisinde: “Eğer o doğru söyleyen birisi ise, Allah’ın gazabı üzerime olsun” der. Lânetleşmenin ancak sultanın yahut

⁴³⁷ Ebü'l-Hasen Alî b. Ömer b. Ahmed ed-Dârekutnî (ö. 385/995), *es-Sünen*, Müessesetü'r-Risâle, Beyrût 2004, c. IV, s. 418.

⁴³⁸ Şafiî, *Ahkâmü'l-Kur’ân*, c. I. s. 238.

⁴³⁹ İbnü'l-Arabî, *Ahkâmü'l-Kur’ân*, c. III, s. 352.

⁴⁴⁰ Kurtubî, *el-Câmi'u li-ahkâmi'l-Kur’ân*, c. XV, s. 142.

⁴⁴¹ Şafiî, *Ahkâmü'l-Kur’ân*, c. I. s. 239.

da onun yerini tutan bir hâkimin huzurunda ve cuma namazının kılındığı bir camide yapılacağı hususunda görüş ayrılığı yoktur.⁴⁴²

Bu âyetlerde eşler için kolaylıklar getirilmiştir. Koca, karısının bu suçu işlediğini gördüğü halde kendisinden başka şahit getiremezse, bu durumda karısının zina ettiğine ilişkin iddiasının doğru olduğuna Allah adına dört defa yemin eder. Bu yeminler şahitlik olarak nitelendirilmiştir, çünkü kendisi tek şahittir. Bunu yaptıktan sonra karısının mihrini öder ve onu boşar. Kadın da zina cezasını yani taşlanarak öldürülmeyi hakeder. Ancak kadın kendisine zina cezasının uygulanmamasını isterse, bu durumda kocasının hakkında söylediklerinin yalan olduğuna dair, dört kere Allah adına yemin eder. Beşincisinde de eğer kocası doğru, kendisi de yalan söylüyorsa, Allah'ın öfkesinin üzerine olması hususunda yemin eder. Böylece kadına zina cezası uygulanmaz ve karşılıklı lânetleşme ile kocasından kesin şekilde boşanır. Eğer hamile ise çocuk kocasının değil, kendisinin adını alır.⁴⁴³

Sosyal baskı ve namus anlayışından dolayı kocanın karısına yalan yere zina isnadında bulunması daha zordur ve yapılması halinde ise bunun gerçek olma ihtimali daha fazladır. Ayrıca karısına attığı zina iftirasını ispat edemeyen bir erkeğe celde vurup bırakmak problemi çözmez, bundan sonra aile hayatının düzenli yürümesi imkânsız hale gelir. Bu sebeple zina suçlaması kocadan gelirse farklı hüküm ve müeyyidelere ihtiyaç vardır ve ilgili âyetler bu ihtiyaca cevap vermektedir. Ayrıca zina iftirası suçu ile ilgili âyetler geldiğinde zihninde birçok sorular oluşanlardan Sa'd b. Ubâde (r.a) "Yâ Rasûlellah, karımla bir erkeği yakaladığım zaman dört şahit bulacağım diye onları bırakır mıyım? Vallahi sorgusuz sualsiz kafasını uçururum!" demiş ve şu cevabı almıştır: "*Sa'd'ın kıskançlığı ve namusuna düşkünlüğü sizi şaşırtmasın, ben ondan daha kıskancım, Allah da benden daha kıskançtır.*"⁴⁴⁴ Yalan ve iftirayı engellemek maksadıyla öngörülen mânevî müeyyidelere ek olarak lânetleşmenin alenîlik sağlanması açısından camide yapılması uygun görülmüştür.⁴⁴⁵

إِنَّ الَّذِينَ يَزْمُونَ الْمُحْصَنَاتِ الْغَافِلَاتِ الْمُؤْمِنَاتِ لَعُنُوا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ (٢٣)

"İmanlı, saf ve namuslu kadınlara iftira atanlar dünyada ve âhirette lânetlenmişlerdir, onlara büyük bir ceza vardır."⁴⁴⁶

Bu sûrenin 4'üncü âyetinde iftiracılara verilecek had cezasından bahsedilmişti. Bu âyette ise iftiracıların tevbelerinin kabul edilmeyeceğinden, çünkü Cenâb-ı Hakk'ın onları dünyada ve ahirette lânetlediğinden ve rahmetinden uzaklaştırdığından söz edilmektedir.⁴⁴⁷

⁴⁴² Kurtubî, *el-Câmi 'u li-ahkâmi'l-Kur'an*, c. XV, s. 154-156.

⁴⁴³ Kutub, *Fîzılâli'l-Kur'an*, c. X, s. 384.

⁴⁴⁴ Buhârî, *Nikâh*, 108.

⁴⁴⁵ *Kur'an Yolu Türkçe Meâl ve Tefsir*, DİB, c. IV, s. 55,56.

⁴⁴⁶ Nûr, 24/23.

⁴⁴⁷ Taberî, *Camiu'l-Beyân*, c. XVII, s. 226.

Diğer kadınlara iftira atanlar küfre nisbet edilmemiş, bu âyete göre buradaki müfteriler küfre nisbet edilmiştir. Cenâb-ı Hakk'ın: “..... iftira atanlar için büyük bir ceza vardır” ifadesindeki “*büyük ceza*” küfre karşı verilen azaptır.⁴⁴⁸

Âlimlerin icmâ'ına göre muhsan (iffetli) erkeklere iftirada bulunmanın hükmü, tıpkı muhsana (iffetli) kadınların hükmü gibidir. “Bu âyet-i kerîme Hz. Âişe'ye (r.a) iftira eden kimseler hakkındadır” diyenler olduğu gibi “hem Hz. Âişe (r.a) hakkında hem de Hz. Peygamber'in (s.a.s) diğer zevceleri hakkındadır” diyenler de vardır.⁴⁴⁹ Tevbenin de bunlara (şahitliklerinin kabulü hususunda) bir faydası yoktur.⁴⁵⁰ Hz. Peygamberin (s.a.s) hanımları dışında kalan iffetli (muhsana) kadınlara iftira eden kimse için yüce Allah tevbe imkânı tanımıştır ama şahitliklerini reddetmiştir.⁴⁵¹ Bir diğer açıklamaya göre bu tehdit iftira etmekte ısrar edip, bundan tevbe etmeyen kimseler içindir.⁴⁵² Arap dilci ve müfessir Nehhâs da şöyle demiştir: “Bu âyet-i kerîme erkek olsun, kadın olsun iftirada bulunan bütün insanlar hakkında umumidir.”⁴⁵³ Dünya ve âhirette lânet edilecek olanlar iftira eden mü'min kimseler ise lânetten kasıt uzaklaştırmak, had vurmak ve mü'minlerin onları yalnız bırakıp onlarla pek konuşmamaları, adalet mertebesinden aşağıya inmeleri ve mü'minler tarafından kendilerinden güzel övgü ile söz edilmesinden uzak kalmalarıdır.⁴⁵⁴

“Bu âyet-i kerîme sadece Hz. Âişe'ye (r.a) iftira eden kimseler hakkında özeldir” diyenlerin görüşlerine göre; bu zorlu azap Abdullah b. Ubeyy ve benzerleri hakkında söz konusu olur.⁴⁵⁵ Âyet-i kerîme, “Mekke müşrikleri hakkında nazil olmuştur” diyenlere göre zaten onlar uzak tutulmuşlardır, âhirette de onlar için pek büyük bir azap vardır. Önce münafıkların arasında olup sonra Müslüman olan kimseye gelince; İslâm kendisinden öncekileri siler, süpürür.⁴⁵⁶

Âyetin nüzûl sebebi olan Hz. Âişe (r.a), her bir evli ve iffetli mü'min kadından bu âyetin hükmü altına girmeye daha lâyıktır. Âlimler bu âyette zikredilenlerden sonra Hz. Âişe'ye (r.a) söven, ona iftira edenin kâfir olduğunda icmâ' etmişlerdir. Zira o bu davranışıyla Kur'ân'la inatlaşmakta ve Hz. Peygamber'i (s.a.s) incitmektedir.⁴⁵⁷

⁴⁴⁸ Râzî, *Mefâtihu'l-gayb*, c. XXIII, s. 194.

⁴⁴⁹ Taberî, *Camîu'l-Beyân*, c. XVII, s. 228; Begavî, *Meâlimü't-Tenzîl*, c. VI, s. 27; İbn Atıyye, *el-Muharreru'l-Vecîz*, c. IV, s. 174.

⁴⁵⁰ Begavî, *Meâlimü't-Tenzîl*, c. VI, s. 27;

⁴⁵¹ Taberî, *Camîu'l-Beyân*, c. XVII, s. 229.

⁴⁵² Kurtubî, *el-Câmi'u li-ahkâmi'l-Kur'ân*, c. XV, s. 182.

⁴⁵³ Nehhâs, *İ'râbu'l-Kur'ân*, Dâru'l-Marife, Beyrût 2008, s. 647.

⁴⁵⁴ Kurtubî, *el-Câmi'u li-ahkâmi'l-Kur'ân*, c. XV, s. 183.

⁴⁵⁵ İbn Atıyye, *el-Muharreru'l-Vecîz*, c. IV, s. 174.

⁴⁵⁶ Kurtubî, *el-Câmi'u li-ahkâmi'l-Kur'ân*, c. XV, s. 183.

⁴⁵⁷ İbn Kesîr, *Tefsîru'l-Kur'âni'l-'azîm*, c. X, s. 198-201.

Hiçbir şeyden haberi olmayan, iftiraya karşı kendilerini koruyamayan iffetli mü'min kadınlar suçsuzluğun verdiği güvenle tedbir alma gereğini duymazlar. Çünkü onlar sakınmayı gerektirecek bir suç işlemiş değillerdir. İftira suçunda ise iğrençlik ve kalleşlik somutlaşmakta olup, bu suçu işleyenler Allah'ın lânetiyle cezalandırılacaktır.⁴⁵⁸

İftiraya uğrayanlar her zaman Hz. Âişe (r.a) kadar şanslı olamazlar, kendilerini temize çıkaramaz, iftiranın izini silemezler. Bu sebeple iftiraya uğrayıp temize çıkamayanların teselliye ihtiyaçları vardır, dünyada ettiklerinin yanlarına kaldığını zanneden iftiracılar ise bir mânevî yaptırım gerekmektedir. Bu dünya fânidir, ebedî âlemde hesap, kitap, mahkeme, şaşmaz adalet, reddi kabil olmayan tanıklıklar, ispat vasıtaları, dünyadaki ile kıyas kabul etmez büyük cezalar vardır. İftira edenlerin imanları varsa, bunları ve dünya hayatını lânet içinde geçirdiklerini düşünmeleri gerekir. İftiraya uğrayanlar da bu dünyada mâsum olduklarını ispat edemedikleri için üzülseler bile kendilerini yiyip bitirmesinler; bilsinler ki Allah, dünyada yakalarını kurtaran iftiracılar cezalarının tamamını âhirette verecek, onları cümle âlemin önünde rezil rüsvây edecektir.⁴⁵⁹

İslâm hukukunda bir kimse birisine herhangi bir konuda iftira ettiğinde veya ithamda bulunduğunda onu delillerle ispat etmek zorundadır. İspat edemez ya da ispat etmekten kaçınırsa iftira etmiş olur ki, o zaman ona ceza uygulanır. Kazf suçu işte böyle olup, iddiasını şahitlerle ispat edemeyen kimseye, Kur'ân'a göre 80 celde vurulur ve şahitliği asla kabul edilmez.

Kur'ân âyetleri ve hadisler iffetli kadınlara yapılan zina iftirasından söz ederken bunun, iffetli kadın, erkek ve çocuk herkesi kapsadığını alimlerimiz ifade etmekte ve onların iffet ve namus dokunulmazlığı olduğunu söylemektedirler. Gerçek dışı bir fiil ya da sıfatı isnad etmek anlamına gelen iftira ırz ve namusa yapılırsa, ar ve hayâ sahibi bir Müslüman en çok bundan incinecek ve toplum ona artık farklı bir gözle bakacaktır. Çünkü gerçekleşmemiş bir olayın duyulması, vukuundan daha tehlikelidir. İşte bu yüzden hangi konuda olursa olsun her türlü iftira sahibi madden ve manen cezalandırılmalı ki, toplum buna şahit olsun ve kimse bir başkasına iftira etmeye kalkışmasın. Eğer iftira edene bir ceza verilmez, karşılıksız kalırsa o zaman herkes rahatlıkla istediği kişiye ağzına geleni söyler ve işte o zaman toplumda kargaşa çıkar.

İslâm'da yasak olan, iftira ve yalan isnad etmek gibi sorumsuz davranışlar, beşerî kanunlarda ve insanların vicdanlarında da yasaktır. İslâm yalan ve iftira gibi sözle yapılan suçları her zaman yasaklamış, doğruyu da serbest bırakmıştır. Bir kimse hakkında doğru bir

⁴⁵⁸ Kutub, *Fîzılâli'l-Kur'ân*, c. X, s. 408.

⁴⁵⁹ *Kur'ân Yolu Türkçe Meâl ve Tefsir*, DİB, c. IV, s. 63,64.

şey söylendiyse -gıybet değilse- İslâm'da onun cezası yoktur. Beşeri kanunlarda ise yalancı ve iftiracılar, iftira ettiği kimseye tazminat ödemekle yükümlü olmaktadır. Maddi durumu iyi olanlar para cezasını ödemek suretiyle başka ceza almaktan kurtulmaktadır. Hapis cezası gibi daha ciddi bir yaptırımı olmadığı için iftiracılar bundan vazgeçmemekte ve ilk fırsatta yeniden bu işe başvurmaktadırlar.

2.4. Lezbiyenlik (Sevicilik) Âyeti Hakkında Müfessirlerin Görüşleri

وَالَّذِي يَأْتِيَنَّ الْفَاحِشَةَ مِنْ نِسَائِكُمْ فَاسْتَشْهِدُوا عَلَيْهِنَّ أَرْبَعَةً مِنْكُمْ فَإِنْ شَهِدُوا فَأَمْسِكُوهُنَّ فِي الْبُيُوتِ حَتَّى يَتَوَفَّيَهُنَّ الْمَوْتُ أَوْ يَجْعَلَ اللَّهُ لَهُنَّ سَبِيلًا (١٥)

“Kadınlarınızdan çirkin fiilde bulunanlara karşı aranızdan dört şahit getirin. Eğer şahitlik ederlerse, o kadınları ölüm alıp götürünceye yahut Allah onlara bir yol açıncaya kadar evlerde tutun.”⁴⁶⁰

Zina suçuna ilişkin belirlenen ilk ceza Nisâ Sûresinin 15’inci âyetinde geçen hapis cezasıdır. Âyetteki “fahişe” kelimesinden maksat zinadır. Çünkü bir kadın zina ile itham edildiğinde ancak şahitler, o kadının aleyhine şehâdet ettikleri zaman herhangi bir yerde ölünceye ya da Allah onlara bir yol açıncaya kadar tutulur. Farklı bir yorum olarak, Mu‘tezile’ye mensup Ebû Müslim el-İsfahânî “fahişe” kelimesini sevicilik olarak yorumlamış⁴⁶¹ ve “Görüşlerimizin doğruluğuna delâlet eden hususlardan birisi de Hz. Peygamber’in (s.a.s), ‘Erkek erkek ile (cinsî) münasebet kurduğunda, onların her ikisi de zinakârdırlar. Kadın da kadın ile münasebet kurarsa, onların da her ikisi zinakârdırlar’ hadisidir”⁴⁶² demiştir. Cenâb-ı Hakk’ın “yahut Allah onlara bir yol gösterinceye kadar” sözü, “Allah’ın, o kadınlara şehvetlerini nikâh yoluyla evlenmek suretiyle gidermelerini kolaylaştırmıncaya kadar” şeklinde anlaşılmıştır.⁴⁶³

Kurtubî de Râzî gibi fahişe kelimesini zina anlamında kullanmış ve şahitlerin Müslümanlardan olması gerektiğini söylemiştir. Yüce Allah zinaya özel olarak, şahitliği dört olarak tesbit etmiştir. Zinada şahitlerin sayısının dört olarak tesbit edilmesi, Kur’ân’da olduğu gibi Tevrat ve İncil’de de sabit bir hükümdür.⁴⁶⁴ Şahitlerin Müslüman ve erkek olmaları hususunda ümmet arasında bir görüş ayrılığı da yoktur. Ayrıca şahitlerin âdil olmaları gerekir.⁴⁶⁵ Zina edenlere verilecek ilk ceza yüce Allah’ın: “Şayet şehâdet ederlerse onları evlerde alıkoyun” buyruğunda dile getirilmektedir. İslâm’ın ilk dönemlerinde bu böyle

⁴⁶⁰ Nisâ, 4/15.

⁴⁶¹ Râzî, *Mefâtîhu’l-Ğayb*, c. IX, s. 239.

⁴⁶² Beyhakî, *Sünen*, c. VIII, s. 406.

⁴⁶³ Râzî, *Mefâtîhu’l-gayb*, c. IX, s. 242.

⁴⁶⁴ İbnü’l-Arabî, *Ahkâmü’l-Kur’ân*, c. I, s. 459.

⁴⁶⁵ Kurtubî, *el-Câmi’u li-ahkâmi’l-Kur’ân*, c. VI, s. 139.

iken önce bu âyetten sonraki “eza” ayetiyle, daha sonra Nûr Sûresindeki bekârlara recmi emreden âyetle nesholundu.⁴⁶⁶ Bunlar nikâhı uygun yolundan başka bir yolda aradıkları için bir ceza olmak üzere ölünceye kadar evlilikten mahrum edildiler.⁴⁶⁷

Bu âyette kendilerine zina cezası uygulanacak olan kadınların “Müslüman” olmaları ve yine zina suçunun işlendiğini kanıtlamak üzere şahitliklerine başvurulacak olan erkeklerin de “Müslüman” olmaları gerektiği ifade ediliyor. Çünkü Müslümanların namusu, İslâm’ın güvenlik ve takva titizliği konularında gayrimüslim olanlara güvenilmediği için Müslüman olmayanların şahitlikleri geçerli değildir.⁴⁶⁸

Fıkıh’ta sihâk (السحاق) terim olarak, iki kadın arasındaki cinsel ilişki anlamında kullanılır ve bu ilişkinin haram olduğu hususunda fakihler arasında görüş birliği vardır. “Kadınlar arasındaki sihâk zinadır”⁴⁶⁹ ve “Erkek erkeğin, kadın da kadının avret yerine bakmasın; aynı örtü içinde erkek erkeğe ve kadın kadına tenini dokundurmasın”⁴⁷⁰ gibi hadisler sihâk yapmanın haram olduğunu ifade etmektedir. Yine böylesi kadınlara Allah’ın lânet ettiği⁴⁷¹ ve erkeklerle kadınlar arasında eşcinselliğin yaygınlık kazanmasının kıyamet alâmetlerinden olduğuna⁴⁷² dair hadisler sihâkın büyük bir günah ve suç olduğu hususunda gösterilen deliller arasında sayılmıştır.

Fuhşun yapılış türlerine göre cezalarını belirleyen Nisâ ve Nûr Sûrelerinin ilgili âyetleri birbirini tamamlamış; âyetlerin açıklamaya muhtaç kısımlarını da hadisler açıklamış, böylece cinsel suçlarla ilgili cezaların kaynağını sünnet ve buna dayalı sahâbe icmâ’ı teşkil etmiştir. “Çirkin fiil” diye tercüme edilen fâhişe kelimesi Kur’ân’da, hemcinsler arasındaki cinsel ilişki için de kullanılmıştır.⁴⁷³ Buradan yola çıkarak âyetler lafızlarına uygun olarak yorumlandığında âyette kadınların kendi aralarında yaptıkları fuhuştan (sevicilik, lezbiyenlik) bahsedildiği anlaşılmaktadır. Buna göre, seviciliğin cezası kadınları evlerde hapsedmektir; “Allah’ın onlara bir yol açması” ise hallerini düzeltmeleri ve erkeklerle evlenmeleridir.⁴⁷⁴

Ebû Müslim el-İsfahânî’nin haricinde hemen hemen tüm müfessirler âyet-i kerîmedeki “fahişe” kelimesini zina olarak açıklamıştır. Belki Cahiliye devrinde ve İslâm’ın ilk yıllarında kadın kadına sevişme fiili yaşanmamış olabilir. Fakat Kurtubî, Furkan Sûresinin tefsirini

⁴⁶⁶ İbn Atıyye, *el-Muharreru’l-Vecîz*, c. II, s. 21.

⁴⁶⁷ Kurtubî, *el-Câmi’u li-ahkâmi’l-Kur’ân*, c. VI, s. 140.

⁴⁶⁸ Kutub, *Fîzilâli’l-Kur’ân*, c. III s. 110-111.

⁴⁶⁹ Ebû Ya’lâ el-Mevsîlî, *Müsnedü Ebî Ya’lâ el-Mevsîlî*, c. XIII, s. 476; Mâverdî, *el-Hâvi’l-Kebîr*, Dâru’l-Kütübî’l-İlmiyye, Beyrût 1994, c. XIII, S. 224.

⁴⁷⁰ Müslim, *Hayız*, 183.

⁴⁷¹ Abdürrezzâk, *Musannef*, c. VII, s. 334.

⁴⁷² Ebû Abdillâh Muhammed b. Abdillâh b. Muhammed Hâkim en-Nîsâbü’rî (ö 405-1014), *el-Müstedrek ‘ale’s-Sahîhayn*, Dâru’l- Ma’rife, Beyrût (t.y), c. IV, s. 483.

⁴⁷³ Ankebût, 29/28.

⁴⁷⁴ *Kur’ân Yolu Türkçe Meâl ve Tefsir*, DİB, c. II, s. 29.

yazarken helak olan kavimlerden Ress ashabını: “Kadınlarının birbirleriyle hayasızlık yapmalarını güzel gören bir kavmin adıdır” şeklinde tanıtmakta ve “bu kavmin bütün kadınları bu şekilde hayasız kimseler idiler” demektedir.⁴⁷⁵ Bu yorumdan seviciliğin tarihinin çok eskiye dayandığını tahmin edebiliriz. Ancak âyette dört şahidin istenmesi ve Allah’ın onlara bir yol göstereceği bildirilmesi, sözü edilen kadınların lezbiyenler değil, zina eden kadınlar olduğunu gösterir. Özellikle Allah’ın onlara bir yol (sebîl) göstereceğini bildirmesi, bu hükmün geçici olduğunu ifade eder. Lezbiyenler hakkında ne âyetlerde ne de hadislerde başka bir hüküm gelmediğine göre, sözü edilen kadınlar lezbiyenler değil, zina eden kadınlar olmalıdır.

Günümüzde, çirkin ve fitrata ters olan bu ilişki yaşanmakta, kadın kadına sevişenlerin, grup seks yapan kadınların varlığı bilinmekte ve bu kadınlar rahatlıkla lezbiyen (sevici) olduklarını söylemektedirler. Artık sınırsız ve sansürsüz sosyal paylaşım araçları vasıtasıyla evimize hatta cebimize kadar giren porno filmleri ve resimlerle neslimiz ifsad edilmekte ve gayrimeşru ilişki özendirilmektedir. İstenilen odur ki, fitrata ters ilişkide bulunanlar toplumdan uzaklaştırılsın, evde ya da ıslah edilecek yerlerde halleri düzeltilsin ve bir şekilde topluma yeniden kazandırılsın. Aksi takdirde Lût kavminin başına gelenler ve Ress ashabını helâk eden şey bu azgın kadınların başına gelecek ve uyarı görevini yapmayanlar da bu helâk ile karşı karşıya kalacaktır.

⁴⁷⁵ Kurtubî, *el-Câmi ‘u li-ahkâmi ‘l-Kur’ân*, c. XV, s. 413,414.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

CİNSEL SUÇLARLA İLGİLİ FIKHİ HÜKÜMLER

3.1. Zina Suçu ile İlgili Fıkhi Hükümler

Nûr Sûresi indirilmeden önce zinanın hükmü evde tutmak, ayıplamak ve dille sıkıntı vermektir. Daha sonra zina suçunun cezası muhsan olan kişi için recm, muhsan olmayan için celde cezası olarak belirlendi. Bunu Hz. Peygamber'in (s.a.s) *"Benden alınız; Allah Teâlâ onlar için bir yol belirledi. Bekârın bekârla zina etmesinin cezası yüz celde ve bir yıl sürgündür. Evlenmiş olanın evlenmiş olanla zina etmesinin cezası ise yüz celde ve taşla recmetmektir"*⁴⁷⁶ ifadesinden anlıyoruz. Çünkü Nûr Sûresi indirildikten sonra olsaydı Hz. Peygamber (s.a.s) *"Allah Teâlâ'dan alınız"* derdi. Sonra bu hüküm de Allah Teâlâ'nın; *"Zina eden kadın ve zina eden erkekten her birine yüz sopa vurun"*⁴⁷⁷ buyruğu ile kaldırıldı ve bundan sonra hüküm, muhsan olmayanlar için 100 celdede; muhsan olanlar için recm cezasında yerleşip kararlaştı. Zinanın tüm mezhep imamlarınca ittifaken haram olduğuna dair icmâ' vardır. Bu sebeple zina haddi en ağır haddir. Çünkü zina insan ırkının ırz ve nesebini ifsat etmektedir.⁴⁷⁸

a- Hür Bekârın Had Cezası: Hür bekârın haddi, 100 celde ve bir yıllığına, namazı kısaltmayı gerektirecek bir mesafeye sürgün etmektir. Celdenin önce vurulması evla olsa da tertip şart değildir.⁴⁷⁹ Önce sürgüne gönderilirse, celde dönünce uygulanır. Ancak tercihi zanî yapamaz. Sürgün süresi seferin başından tutulur. Bir yıl geçtiğine dair şahitler bulunmadığında, yemin etmesi ile tasdik edilir. Sürgün yerini imam belirler ve en sahih kavle göre, zinakârın bir amaç gütmesi ihtimalinden ötürü başka bir yeri talep etme hakkı olmaz. Sürgünde yolun ve gidilecek yerin emin olması esastır ve sürgün yerinin veba hastalığı olan bir yer olmaması gerekir. Zanî, hapis gibi olması için sürgün edildiği yerde ikamet etmeye mecburdur. Sürgün yerinde durması için, murakebe fayda vermeyen ya da kadınların ifsadına kalkışmasından korkulan kişi bağlanmalıdır. Bazı müteahhir âlimlere göre, kadın ve gılmanların (genç erkek çocuk) ifsadına kalkışan ve hapisten başka bir şeyle de terbiye olmayan kişi hapsedilir. Sürgün süresi bitmeden dönerse, imamın dediği bir yere, süre baştan başlatılarak tekrar gönderilir. Çünkü caydırıcı ceza ve yalnızlık hissi, ancak sürgün süresinin peş peşe olmasıyla tamamlanır. Garîp (gurbetçi) olan kişi, meselâ uğradığı bir şehirde gelir gelmez zina etse,

⁴⁷⁶ Abdürrezzâk, *Musannef*, c. VII, s. 329; Ahmed b. Hanbel, *Müsned*, III, 476; Müslim, *Hudûd*, 12.

⁴⁷⁷ Nûr, 24/2.

⁴⁷⁸ Remlî, *Nihâyetü'l-Muhtâc*, c. VII, s. 422.

⁴⁷⁹ Remlî, *Nihâyetü'l-Muhtâc*, c. VII, s. 426-428.

önce bu yeri vatan edininceye kadar ona mühlet verilir, sonra oradan sürgün edilir. Hac yolculuğunda olup hacca kaçırarak olsa bile, maksadının dışında bir yere sürgün edilir. Şayet sürgün edildiği yerde de zina ederse hem kendi beldesi hem de zina ettiği beldenin dışında başka bir yere sürgün edilir.⁴⁸⁰ Zahirîler'e göre, zina eden bekâra ya hapis cezası ya da başka bir beldeye sürgün cezası verilir.⁴⁸¹

Ebû Hureyre ve Zeyd b. Hâlid'in (r.a) rivayet ettiklerine göre iki adam Hz. Peygamber'in (s.a.s) huzurunda zina hakkında tartışmaya başladılar. Akabinde Allah Rasûlû (s.a.s), *"Allah'a yemin ederim ki, ben aranızda Allah'ın kitabına göre hükmedeceğim, oğlun yüz celde ve bir yıl da insanlardan uzaklaştırma cezasına çarptırılacak"* buyurdu.⁴⁸²

Bunlar gösteriyor ki, Allah'ın kitabı ve Hz. Peygamber'in (s.a.s) hükmünü icra etmek onlar nezdinde de meşhurdur. Çünkü sürgün cezası raşit halifelerin de bir uygulaması idi. Onlara bu hususta muhalefet eden bir sahabe de yoktur. Öyleyse bu bir icmâ' halini almıştır.⁴⁸³

b- Köle ve Cariyenin Had Cezası: Zina eden köle, erkek ve kadın olmak üzere iki kısımdır. Tüm ulemâ, zina eden erkek köleye verilecek cezanın hür olan kimseye verilecek cezanın yarısı olduğunu ifade etmişlerdir. Kadın köle (cariye) evlendikten sonra zina işlerse, cezasının 50 celde olduğunda ittifak vardır. Cariye bekâr iken zina işlerse, kendisine verilecek cezada ihtilâf edilmiştir. Kimisi "yine 50 celdedir", kimisi "onun belirli bir cezası yoktur. Hâkim uygun bulduğu cezayı ona verebilir" demiştir.⁴⁸⁴

Fakîhlerin çoğunluğunun kavline göre köle ve cariyenin had cezası bekâr da olsalar, evli de olsalar 50 celdedir. İbn Abbas, Tavûs ve Ebû Ubeyd (r.a) şöyle demiştir: Sadece evli olurlarsa, o vakit had cezasının yarısı vardır, başkalarına (bekârlara) ise had yoktur. Çünkü Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur: *"Evlendikten sonra bir fuhuş yaparlarsa onlara hür kadınların cezasının yarısı gerekir."*⁴⁸⁵ Bu delilin hitabı göstermektedir ki, muhsan olmayanlara had cezası yoktur. Evli olmayan cariye hakkında da iki görüş vardır: Ya ona had cezası verilmez ya da 100 celde vurulur. Fakîhlerin çoğunluğunun ileri sürdükleri gerekçe Ebû Hureyre ve Zeyd b. Halid'in (r.a) naklettikleri şu rivayettir: Hz. Peygamber'e (s.a.s), muhsan olmayıp zina eden bir cariye hakkında sorulduğunda şöyle cevap vermiştir: *"Cariye zina etmiş olursa (efendisi) ona celde cezasını versin. Sonra yine zina ederse yine celde vursun. Sonra yine zina ederse o vakit kıldan yapılmış bir ip karşılığında bile olsa onu*

⁴⁸⁰ Remlî, *Nihâyetü'l-Muhtâc*, c. VII, s. 428,429.

⁴⁸¹ İbn Hazm, *el-Muhallâ*, c. XI, s. 181.

⁴⁸² İbn Hacer, *Fethu'l-Bârî*, c. XII, s. 137.

⁴⁸³ İbn Kudâme, *el-Muğnî*, c. XII, s. 322-325.

⁴⁸⁴ İbn Rüşd, *Bidâyetü'l-müctehid*, c. II, s. 437.

⁴⁸⁵ Nisâ, 4/25.

satsın.”⁴⁸⁶ İşte muhsan olmayan bir cariyenin zina etmesi durumunda kendisine verilecek cezaya dair açık bir nasıdır bu. Köle ile cariyeye arasında bir fark yoktur. Cariye hakkında sabit olan bir hüküm köle hakkında da sabit olur.⁴⁸⁷

Zina eden bekâra 100 celdeden sonra 1 yıl sürgün cezası veren hadis-i şerifin umum ifade ettiğini kabul edenler, kölelere de sürgünü vacip kılmışlardır. Ahmed b. Hanbel’e (r.a) göre köle ve cariyeye sürgün cezası yoktur. Çünkü adı geçen hadiste⁴⁸⁸ onlara ait sürgün ifadesi zikredilmemiştir. Bunun yanında köleye verilecek olan sürgün cezası onun efendisine de ceza vermek olur, öyleyse kölenin zina etmesi durumunda sürgün cezası vacip olmaz.⁴⁸⁹

İmam Mâlik (r.a), “Allah’a ve âhiret gününe inanan bir kadının, yanında, kendisiyle evlenmesi haram olan bir yakını bulunmadan yirmi dört saatlik yolculukta bulunması helâl değildir”⁴⁹⁰ hadisine dayanarak “Erkek sürgün edilir fakat kadın edilmez, köleye de sürgün yoktur” demiştir.⁴⁹¹ İmam Mâlik’e (r.a) göre, yabancı illere sürgün edilmesi, kötü yola düşmesine daha çok yardımcı olacağı için kadına ve köleye sürgün cezası yoktur.⁴⁹² En sahih görüşe göre, kadın tek başına sürgün edilmez. Eşi, mahremi, güvenilir kadınlar, -kadının ahlâkı düzeldiyse- güvenilir bir köle ya da herhangi güvenilir birisiyle sürgün edilir. Mahremiyle birlikte sürgüne gidecek olursa, bu da zina etmemiş olan bir kişinin de sürgün hayatı çekmesine sebep olacak ve bu noktada günahkâr olmadığı halde birçok sıkıntı çekmiş olacaktır. Kadın bunun ücretini verecek olursa, bunda da şeriat sahibinin getirmediği bir cezayı ziyadeleştirme anlaşılmış olur. Sanki bunu bir erkeğe fazladan vermesi (yahut bir erkeği ücretle tutması) gibi kabul edilir. Sürgünle ilgili özel olarak gelen hadis sadece erkek hakkında gelmiştir. Sahabenin uygulaması da bu yönde olmuştur.⁴⁹³ Bunlar, ancak ücret karşılığında gitmeyi kabul ederlerse, tıpkı celdeyi vuran kişinin ücreti gibi onlara da ücret öder. Eğer fakir ise beytü’l-mâlden, orada da yoksa, kadının bu ücretleri temin etmesi için, yol güvenliğinde olduğu gibi beklenir. Diğer bir ifade de vacibi yerine getirmek için, kadın zarurettten dolayı, en azından yol güvenliği varsa tek başına gönderilir. Kâfir ya da Müslüman olsun, kölenin haddi, “... hür kadınların cezasının yarısı gerekir”⁴⁹⁴ âyetinden dolayı 50 celde ve 1 yılın yarısı kadar sürgündür. Bir görüşe göre fitrat aynı olduğu için 1 yıl sürgün vardır; bir başka görüşe göre ise sürgün yoktur. Recm, ölünceye kadar olduğu için yarıya

⁴⁸⁶ İbn Hacer, *Fethu’l-Bârî*, c. IV, s. 369.

⁴⁸⁷ İbn Kudâme, *el-Muğnî*, c. XII, s. 331-338.

⁴⁸⁸ İbn Hacer, *Fethu’l-Bârî*, c. IV, s. 369.

⁴⁸⁹ İbn Kudâme, *el-Muğnî*, c. XII, s. 339.

⁴⁹⁰ Buhârî, *Cihâd*, 140; Dârimî, *İsti’zân*, 46.

⁴⁹¹ İbn Rüşd, *Bidâyetü’l-müctehid*, c. II, s. 436.

⁴⁹² Sahnûn, *el-Müdevvene*, c. IV, s. 504.

⁴⁹³ İbn Kudâme, *el-Muğnî*, c. XII, s. 322-325.

⁴⁹⁴ Nisâ, 4/25.

düşmesi söz konusu değildir. Köle mürted olduğu zaman öldürüldüğünde, efendisinin zararına bakılmadığı gibi, hadlerde de zararına bakılmaz.⁴⁹⁵

Recm muhsan olanlar için konmuş ve sünnet ile sabit olmuş bir cezadır. Ancak Haricîlerin görüşü böyle değildir ve onlar recm cezasını kur'ân'da yazılı olmadığı için, haberleri de tevatür seviyesinde olmadığı zaman kabul etmezler.⁴⁹⁶

Muhsan için had cezasının recm olduğunun kanıtı şu hadistir: “Peygamber (s.a.s) muhsan olup olmadığını soruşturduktan sonra Mâ'iz'i recmetmiştir. Gâmidiyeli kadını da recmetmiştir.”⁴⁹⁷ Bir diğer kanıt da işçi (asîf) hadisidir. Şöyle ki, Peygamber (s.a.s), “Üneys! Bunun eşine git, zina ettiğini itiraf ederse onu recmet”⁴⁹⁸ buyurmuştur.⁴⁹⁹

c- Recm ve Celde Cezalarının Birleştirilmesi: Hanefîler'e göre muhsan olan kişi için celde ve recm cezasını birlikte uygulamak gibi bir had cezası yoktur. Zahirîler'e göre ise bu ikisi muhsan olan kişinin cezasıdır.⁵⁰⁰ Çünkü Hz. Peygamber'in (s.a.s) “Evlenmiş olan erkeklerle evlenmiş olan kadının cezası 100 celde ve taşla recmetmektir”⁵⁰¹ sözünden ilk anlaşılan budur. Ayrıca Hz. Ali (r.a) Hemedânî Şürâha'ya celde vurduktan sonra onu recmetmiş ve “Allah'ın kitabına uyarak ona celde vurdum, sünnete uyarak da onu recmettim”⁵⁰² demiştir.⁵⁰³ Cumhûru ulemâ, “recm cezası ile beraber celde cezası birleştirilmez ve recmedilmeden önce ona celde vurulmaz” görüşündedirler. Bunların dayanağı Hz. Peygamber'in (s.a.s) recmettiği kimselerin herhangi birine recmden önce celde vurmadığına dair rivayetlerdir.⁵⁰⁴ İmam Mâlik'e (r.a) göre de cezalar birleştirilmez.⁵⁰⁵

Zina yapan kimseye celde vurulmakla birlikte recmedildiği hakkında ise Cabir b. Abdullah diyor ki: “Bir adam bir kadınla zina etti. Rasûlullah (s.a.s), ona celde vurulmasını emretti. Ona celde vuruldu. Sonra evlenmiş olduğu bildirildi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.s.) emretti ve recmedildi.”⁵⁰⁶

İmam Ahmed'den (r.a) gelen iki görüşten birisine göre muhsan olan zinakâra celde vurulur, ardından da recmedilir. Çünkü Allah Teâlâ'nın şu gelen buyruğu bunu gösterir:

⁴⁹⁵ Remlî, *Nihâyetü'l-Muhtâc*, c. VII, s. 429.

⁴⁹⁶ Serahsî, *Mebûsât*, c. IX, s. 36.

⁴⁹⁷ Ebû Dâvûd, *Hudûd*, 24, İbn Ebî Şeybe, *Musannef*, c. X, s. 89.

⁴⁹⁸ Abdürrezzâk, *Musannef*, c. VII, s. 310,311; Ahmed b. Hanbel, *Müsned*, IV, 115; Müslim, *Hudûd*, 25.

⁴⁹⁹ Serahsî, *Mebûsât*, c. IX, s. 37.

⁵⁰⁰ İbn Hazm, *el-Muhallâ*, c. XI, s. 185.

⁵⁰¹ Abdürrezzâk, *Musannef*, c. VII, s. 310,329; Ahmed b. Hanbel, *Müsned*, III, 476; Müslim, *Hudûd*, 12-14; Ebû Dâvûd, *Hudûd*, 23; Tirmizî, *Hudûd*, 8; İbn Mâce, *Hudûd*, 7;

⁵⁰² Muhammed Nâsiruddin el-Elbânî (1914-1999), *İrvâu'l-galîl fî tahrîci ehâdîsi Menâri's-sebîl*, Beyrût 1979, c. VIII, s. 2340.

⁵⁰³ Serahsî, *Mebûsât*, c. IX, s. 37.

⁵⁰⁴ İbn Rüşt, *Bidâyetü'l-müctehid*, c. II, s. 435.

⁵⁰⁵ Sahnûn, *el-Müdevvene*, c. IV, s. 504.

⁵⁰⁶ Ebû Dâvûd, *Hudûd*, 24.

“Zina eden kadın ve zina eden erkekten her birine yüz sopa vurun”⁵⁰⁷ âyeti genel hüküm bildirmektedir. Sonra sünnet evli olan zinakâr hakkında recmi, bekâr hakkında da sürgün cezasını getirmiştir. Bu durumda ikisinin arasını cem‘ etmek vacip olur. Şüphesiz Allah Rasûlü (s.a.s) “Benden alınız ...”⁵⁰⁸ diye başlayan Ubâde b. Samit (r.a) hadisinde bunu açıkça ifade etmiştir. İmam Ahmed’in (r.a) ikinci görüşüne göre ise zinakâr recmedilir, celde vurulmaz. Bunu Evzâî, İmam Mâlik, İmam Şafî ve Ebû Sevr ve rey ashabı söylemiştir. Çünkü Hz. Peygamber (s.a.s) celde vurmadığı halde Mâ’iz’i (r.a) ve yine Gâmidiyeli kadını recmetmiştir.⁵⁰⁹ Yine Buhârî ve Müslim’in hakkında ittifak ettiği⁵¹⁰ “Ey Üneys! Haydi, bu adamın karısının yanına git, eğer zinayı itiraf ederse recm cezasını uygula!”⁵¹¹ hadisinde ona celde vurmasını emretmemiştir. İşte Hz. Peygamber’in (s.a.s) uyguladığı en son ameli de bu ikisi hakkında olmuştur. Dolayısıyla bu hadisin öne alınması zorunlu olur. Bir de bu had cezasında zaten öldürme vardır. Dolayısıyla dinden dönmeye olduğu gibi ayrıca celde vurmaya gerek kalmamaktadır. Nitekim had cezalarının içerisinde ayrıca öldürmeyi gerektirecek bir hüküm varsa, öldürme dışındaki cezalar düşer, sadece bir kere had icra edilmesi daha evla olur.⁵¹²

d- Zinanın İspatı ve İkrarın Sayısı: Zina, ya şahitlerle ya da zinakârların suçlarını ikrarıyla sabit olur. Zina ancak dört kişinin tanıklığıyla kanıtlanması bakımından diğer had cezalarından ayrılır. Allah Teâlâ, ““Kadınlarınızdan fuhuş (zina) yapanlara karşı aranızdan dört şahid getirin”⁵¹³ buyurmuştur. Yine “İffetli kadınlara iftira atan, sonra da dört şahit getiremeyen kimselere...”⁵¹⁴ buyurmak suretiyle dört kişinin şahitliğini şart koşturmuştur. Allah Teâlâ, kullarının ayıplarını örtmek istediği için bunu (dört tanık getirmeyi) uygun görmüş ve kötülüğün yayılmasını arzulayanları yermiştir. Örtme anlamını gerçekleştirmek için de bu çirkin suça tanıklık edenlerin sayısının fazla olmasını şart koymuştur. Hz. Peygamber (s.a.s) Hilal b. Ümeyye’ye, “Sözünün doğruluğuna tanıklık edecek dört kişi getir, yoksa sırtına had cezası vardır”⁵¹⁵ diyerek buna işaret etmiştir.⁵¹⁶

Zina şehâdetinde olduğu gibi tafsîlî ve gerçek bir ikrar ile de sabit olabilir. Nitekim Hz. Peygamber (s.a.s), Mâ’iz ve Gâmidiyeli bir kadını ikrarları ile recmetmiştir.⁵¹⁷ Şayet herkes

⁵⁰⁷ Nûr, 24/2.

⁵⁰⁸ Abdürrezzâk, *Musannef*, c. VII, s. 329; Ahmed b. Hanbel, *Müsned*, III, 476; Müslim, *Hudûd*, 12.

⁵⁰⁹ Ebû Dâvûd, *Hudûd*, 24, İbn Ebî Şeybe, *Musannef*, c. X, s. 89.

⁵¹⁰ İbn Hacer, *Fethu’l-bârî*, c. XII, s. 137.

⁵¹¹ Buhârî, *Ahkâm*, 39; Müslim, *Hudûd*, 25.

⁵¹² İbn Kudame, *el-Muğnî*, c. XII, s. 307-314.

⁵¹³ Nisâ, 4/15.

⁵¹⁴ Nûr, 24/4.

⁵¹⁵ Buhârî, *Şehâdât*, 21; Ebû Dâvûd, *Talâk*, 26; Tirmizî, *Tefsîr*, 25.

⁵¹⁶ Serahsî, *Mebûsât*, c. IX, s. 37.

⁵¹⁷ Ebû Dâvûd, *Hudûd*, 24, İbn Ebî Şeybe, *Musannef*, c. X, s. 89.

anlayabiliyorsa, dilsizin işareti de ikrardır. İkrarın şahit sayısı kadar tekrar edilmesi gerekmez. Şayet ikrar edip de hadden önce veya sonra “sözümden döndüm, yalan söyledim, vücuduna dokundum, cinsel organımı sürttüm de zina zannettim, zina yapmadım” gibi şeyler söylerse had düşer. Hatta sonraları “bu sözlerim doğru değildi” dese de bu son sözü yine muteber değildir. Yalnız ikrarına dört şahit varsa, sonradan yalanlaması ile düşmez, zira artık şahitler vardır.⁵¹⁸ İmam Mâlik, (r.a) “Kişiye ceza gerekmesi için, zina ettiğini bir kere söylemesi yeterlidir” demiştir. İmam Mâlik’in (r.a) dayanağı, hadiste geçen, “*Ey Üneys, şu adamın karısına git ve (eğer itiraf ederse) onu recmet*” dedi ve Üneys gittiğinde kadın itiraf etti. Bunun üzerine kadını recmetti⁵¹⁹ ifadesi olup, burada kadının kaç defa ikrar ettiği izah edilmemiştir.⁵²⁰

e- Zina Tanıklarının Sorgulanması: Sorgulamada sırasıyla, zina edilen kadın, duhulün nasıl olduğu, yer ve zaman zikredilmelidir. Mesela; “falan şahsın falanca kadının avretine, cinsel organını, şu zamanda, şurada ve zina üzere idhal ettiğine şahitlik ederim” gibi açıklanması gerekir. Şahit iyi bir âlim bile olsa, açıklaması her zaman vaciptir. Çünkü olur ki âlim, hâkimin dikkat edeceği bir ayrıntıyı kaçırabilir, unutabilir ya da ihmal eder.⁵²¹ Dört kişi hâkim önünde zinaya tanıklık ettiğinde, hâkimin onlara zinanın ne demek olduğunu, onun nasıl, nerede ve ne zaman zina ettiğini sorması gerekir. Çünkü onlar farklı anlamlara gelebilen bir sözle tanıklık etmişlerdir. Bu nedenle onlardan açıklama istemelidir. Her türlü haram ilişkinin zina olduğuna inanan insanlar bulunduğundan dolayı zinanın ne olduğunu sorması, gerekir. Tanıklar olayı ayrıntılı bir biçimde anlatınca, hâkim onların güvenilir olup olmadıklarını bilmiyorsa, tanıkları soruşturuncaya kadar zanîyi/zaniyeyi hapseder.⁵²²

f- Muhsanlığın Şartları: İlim ehli recmedilecek zinakârın muhsan (evli) olması gerektiğinde ittifak etmişlerdir. Yine onlara göre muhsan olmanın da şartları vardır. Bunlar; akıllı olmak, ergen olmak, hür olmak, sahih evlilik akdiyle evli olmak, nikâh nedeniyle cinsel ilişkiye girmiş olmak ve Müslüman olmak.⁵²³

Çocuk yahut deli olan kimse cima⁶ eder, sonra çocuk bulûğa erer yahut deli akıllanacak olursa, muhsan olmuş sayılmazlar. Ergen olmamış bir çocuk sahih bir nikâhla eşiyle ilişkiye girse, bulûğ şartı eksik olduğundan bu ilişki ile muhsan sayılmaz. Dolayısıyla daha sonraki bir zamanda baliğ iken zina ederse, muhsan olmadığı için recmedilmez. Bu, ilim

⁵¹⁸ Remlî, *Nihâyetü'l-Muhtâc*, c. VII, s. 430.

⁵¹⁹ Buhârî, *Hudûd*, 30,34,38,46; Müslim, *Hudûd*, 25.

⁵²⁰ İbn Rüşd, *Bidâyetü'l-müctehid*, c. II, s. 438,439.

⁵²¹ Remlî, *Nihâyetü'l-Muhtâc*, c. VII, s. 429,430.

⁵²² Serahsî, *Mebûsât*, c. IX, s. 38.

⁵²³ Serahsî, *Mebûsât*, c. IX, s. 39; İbn Kudâme, *el-Muğnî*, c. XII, s. 314.

ehlinin çoğunluğunun görüşüdür. Yalnız kusurlu bir sarhoşlukta -en sahih görüşe göre- mükellef değilse dahi, ağır bir ceza ile çarptırılması için had uygulanır.⁵²⁴

Hür olmak, tüm ilim adamlarının görüşüne göre şart olup bunun dışındaki tüm görüşler nassa ve icmâ' a muhaliftir.⁵²⁵

Sahih bir nikâh akdi ile kurulmuş evlilikte kendisi gibi bir kadınla cinsel ilişkiye girmiş bulunmak şarttır. Bu ise ilim ehlinin çoğunluğunun görüşüdür. Cinsel ilişkiye girmiş olmak Hz. Peygamber'in (s.a.s), "*Geçerli evlilikle bekârlıktan çıkan da öylece bekârlıktan çıkanla...*"⁵²⁶ hadis-i şerifiyle sabit olmuş bir şarttır.⁵²⁷ Çünkü bekârlıktan çıkmak ancak cinsel ilişki yoluyla olur. Bu şartın konmasıyla suçu ağırlaştırma amacı güdülmüştür. Çünkü en ağır cezalandırma, helal yoldan cinsel ilişkiye girmiş iken zina suçunu işlemek (öyle bir imkân yok iken işlemekten) daha ağır olur.

Müslüman olmak âlimlerimize göre şarttır. Ebû Yûsuf'un (r.a) bunun şart olmadığı görüşünde olduğu nakledilmiştir. Çünkü İbn Ömer (r.a), Rasûlullah'ın (s.a.s), zina etmiş olan iki Yahudiyi recmettiğini nakletmiş olup, bunun anlamı şudur: Bu, Müslüman olmayanların da yasaklığına inandığı bir suçun cezasıdır. Bu nedenle Müslümanlara verildiği gibi Müslüman olmayanlara da verilir.⁵²⁸ Mürtedler ve zimmîler ahkâmıla yükümlüdürler ve had uygulanır.⁵²⁹

Her iki tarafın da cima' esnasında kâmil durumda denk olmaları şarttır. Yani hür ve akli başında olan bir erkek hür ve akli başında olan bir kadınla cima' etmiş olmalıdır. İki taraftan birisi, bu anlamda eksik olursa cimayı kemal yönüyle tamamlamış olamaz, dolayısıyla muhsan da olamaz.⁵³⁰ Taraflardan sadece kâmil olan recmedilir. Sahih nikâh altında, hür ve mükellef iken cinsel ilişkide bulunup muhsan olanlar, boşandıktan sonra (dul iken) zina yaptıklarında yine recmedilirler. Bir kimse, cinsel organını, uyuyan eşinin cinsel organında tamamen kaybolacak şekilde onunla ilişkiye girerse, her ikisi de muhsan olur. Aynı durum zina yaparken olur ve uyuyan kişi uyandığında diğerini engellemez ya da engellemede kusur ederse, ona da had gerekir. Muhsan olan biri sonradan köle olursa veya muhsan olan bir zimmî sonradan harbî olursa, zina ettiğinde recmedilir. Şafîler'e göre haddin uygulanabilmesi için zinanın haram olduğunun bilinme şartı vardır. Dolayısıyla özürlü bir cahile had

⁵²⁴ Remlî, *Nihâyetü'l-Muhtâc*, c. VII, s. 426,427.

⁵²⁵ İbn Kudâme, *el-Muğnî*, c. XII, s. 314.

⁵²⁶ Abdürrezzâk, *Musannef*, c. VII, s. 310,329; Ahmed b. Hanbel, *Müsned*, III, 476; Müslim, *Hudûd*, 12.

⁵²⁷ Serahsî, *Mebûsât*, c. IX, s. 39; İbn Kudâme, *el-Muğnî*, c. XII, s. 314.

⁵²⁸ Serahsî, *Mebûsât*, c. IX, s. 39.

⁵²⁹ Remlî, *Nihâyetü'l-Muhtâc*, c. VII, s. 426.

⁵³⁰ İbn Kudâme, *el-Muğnî*, c. XII, s. 314-320.

uygulanmaz. Özür ise; yeni Müslüman olması, zinanın yasaklığını bilenlerden uzak bir yerde yaşaması ve zinanın yasaklığını bilen kimselerin yanına gitmesinin zor olmasıdır.⁵³¹

İmam Mâlik'e (r.a) göre recmin uygulanabilmesi için sıhhatli bir akitle evlendiği kimse ile ve caiz bir vakitte cinsel ilişkiye girmiş olma şartı da vardır. Caiz olmayan vakitteki cinsel ilişki, aybaşı (âdetli) halinde iken ve Ramazan'da oruçlu iken yapılan cinsel ilişkilerdir. İmam Mâlik'e (r.a) göre ergen, Müslüman ve hür olan kişi eğer, sıhhatli bir akit ile evlendiği kimse ile, caiz olan bir vakitte cinsel ilişkide bulunmuş iken zina işlerse ister erkek ister kadın olsun ona recm cezası gerekir.⁵³²

Hanbeliler'e göre bir de cinsel münasebetin önden yapılmış olma şartı vardır. Bunun şart olması hususunda ihtilaf yoktur. Şüphesiz cinsel temasın yapılmadığı bir nikâhta muhsanlık olmuş olmaz. İster aralarında halvet meydana gelmiş olsun veya ferc dışından veya dübürden olmak üzere temas gerçekleşmiş olsun, fark etmez. Yahut da bunlardan hiç birisi gerçekleşmemiş olsun, yine fark etmez. Çünkü ön taraftan cima' etmediği sürece bu, kadını evli yapmadığı gibi onu bekâretten de çıkartmış olmaz.⁵³³

g- Tanıklıktan Dönmek: Zina tanıklarından birisi hüküm verilmeden önce tanıklıktan dönerse dördü birden tanıklıktan döndüğünde olduğu gibi, Hanefiler'in çoğunluğuna göre onların hepsine iftira cezası verilir. İmam Züfer (r.a) ise "Yalnızca dönene cezası verilir" demiştir. Tanıklardan biri, hüküm verildikten sonra henüz ceza uygulanmadan tanıklıktan dönmüşse bu durumda, zina ettiğine tanıklık edilen kişiye had cezası uygulanmaz.⁵³⁴

h- Para Karşılığı Zina Etmenin Hükümü: Bir kimse zina etmek için kadın kiralayıp, onunla zina etse, Ebû Hanife'ye (r.a) göre ikisine de had cezası gerekmez. Ebû Yûsuf ve Muhammed (r.a) ise "Her ikisine de had cezası gerekir. Çünkü zina eylemi gerçekleşmiştir" dediler. Çünkü kiralama dinen kadının cinsel yönden yararlanmayı mübah kılmak için uygun bir yol değildir.⁵³⁵

i- Kadının Erkeğe Zor Kullanması: Bir adam kadının baskısıyla zina etse, Ebû Hanife'nin (r.a) ilk görüşüne göre ona had cezası gerekir. İmam Züfer'in (r.a) görüşü de böyledir. Kişi cinsel organı sertleşmedikçe zina edemez. Sertleşirse bu onun gönüllü olduğunu gösterir. Kadının durumu böyle değildir. Çünkü o, zor kullanıldığında da cinsel ilişkiye imkân verebilir. Dolayısıyla kadının cinsel ilişkiye imkân vermesi, gönüllü olduğunun göstergesi olmaz. Ebû Hanife (r.a), sonra bu görüşünden dönerek "Zor kullanan, sultan (otorite sahibi yönetici) ise ona had cezası gerekmez" demiştir. Çünkü had cezası suçtan caydırmak için

⁵³¹ Remlî, *Nihâyetü'l-Muhtâc*, c. VII, s. 426,427.

⁵³² İbn Rüşd, *Bidâyetü'l-müctehid*, c. II, s. 435.

⁵³³ İbn Kudâme, *el-Muğnî*, c. XII, s. 318.

⁵³⁴ Serahsî, *Mebûsât*, c. IX, s. 46,47.

⁵³⁵ Serahsî, *Mebûsât*, c. IX, s. 58.

konmuştur. O, aslında zinadan kaçınmış olup, tek amacı ölümden kurtulmaktır. Bu durumda kadına gerekmediği gibi, ona da had cezası gerekmez. Cinsel organın sertleşmesi onun gönüllü olduğunu göstermez. Çünkü cinsel organın sertleşmesi, cinsel ilişkiye isteklilikten kaynaklanabileceği gibi, erkekliğin doğası gereği de olabilir. Uyuyan kimsenin cinsel organı da bazen istemeden kendiliğinden sertleşebilmektedir. Dolayısıyla cinsel organın sertleşmesi ancak erkekliği gösterir. Ancak, sultandan başka birinin zoruyla zina ettiğinde, Ebû Hanife'ye (r.a) göre had cezası gerekir. Ebû Yûsuf ve Muhammed'e (r.a) göre ise, başkası tarafından sultanın zorlamasına benzer bir zorlama olduğunda ona had cezası gerekmez.⁵³⁶

j- Tanıkların Sayısı ve Kadınların Zina Tanıklığı: İslâm hukukçularının çoğunluğu zina suçu tanıklarının hepsinin de erkek olmasını şart koşmuşlardır. Kadınların zina suçuna şahitliklerini kabul etmezler. Zina suçu ile ilgili naslar şahitlerin dörtten az olamayacağı ve bir erkeğin şahitliğinin iki kadının şahitliğine eşit olduğunda kesin hüküm ifade eder.⁵³⁷ Dört mezhebin hukukçuları şahitlerin erkek olmasını şart koşar.⁵³⁸ Çünkü Zührî (r.a) şöyle demiştir: Rasûlullah'tan (s.a.s) ve ondan sonraki iki halifeden bu yana uygulama, zina haddinde kadınların tanıklığının olmadığı şeklinde süregelmiştir. Üç erkek ve iki kadın birinin zina ettiğine tanıklık etseler, tanıklıkları geçerli olmaz. Dolayısıyla onların tümüne iftira cezası verilir.⁵³⁹

j- Ceza Uygulanırken Suçlunun Kaçması: İster muhsan olsun ister olmasın bir kimse için tanıkların tanıklığı ile zina haddi kesinleşip cezanın bir bölümü uygulandıktan sonra suçlu kaçsa ve güvenlik görevlileri onu derhal yakalasa, cezanın geriye kalan bölümü uygulanır. Çünkü kaçmak, onun için gerekmiş olan cezayı düşürmez. Hanefîler'e göre zina suçu zaman aşımından sonra tanıklık yolu ile kanıtlandığında had cezası uygulanmaz. Sırf Allah Teâlâ'nın hakkı olan bütün had cezaları da böyledir.⁵⁴⁰

k-Celde Cezasını Uygulama Kuralları: Celde vuran kimse her organın celde payı ne kadarsa o kadar vurur. Çünkü o, suç işlerken bütün organlarıyla zevk almıştır. Ayrıca bütün celdenin bir organa vurulması suçlunun ölümüne yol açabilir. Bu nedenle ölümüne yol açmamak için celdeleri onun farklı organlarına dağıtır, ancak yüzüne ve cinsel organına vurmaz. Cinsel organa vurulmaması, darbeye dayanıklı olmadığı için ve ölüme yol açabileceği içindir. Yüze vurulmaması da şu hadise dayanır. Peygamber (s.a.s) insanlara hamile kadını recmetmelerini

⁵³⁶ Serahsî, *Mabsût*, c. IX, s. 59.

⁵³⁷ Üdeh, *et-Teşrîu'l-Cinâi'l-İslâmî*, c. II, s. 314.

⁵³⁸ Hattâb, *Mevâhibü'l-Celîl*, c. VI, s. 180; İbnü'l-Hümâm, *Şerhu Fethi'l-Kadîr*, c. IV, s. 114; Şîrâzî, *el-Mühezzebe*, c. 2, s. 350; İbn Kudâme, *el-Muğnî*, c. X, s. 175.

⁵³⁹ Serahsî, *Mabsût*, c. IX, s. 66.

⁵⁴⁰ Serahsî, *Mabsût*, c. IX, s. 69.

emredince, nohut tanesi büyüklüğünde bir taş alıp onu attı. Sonra insanlara; “*Ona taş atın, fakat yüzünden sakının*”⁵⁴¹ buyurdu.

Öldürmenin hak olduğu bir yerde yüze vurmamak yasaklandığına göre, öldürmenin hak olmadığı bir yerde öncelikle yasaktır. Ayrıca yüz, duyu organlarının bulunduğu bir bölge olup ona vurulması bazı duyuların yok olmasına yol açabilir. Bu da hüküm bakımından onu öldürmek demektir. Acıma duygusundan dolayı haddi düşürmek ya da hafifletmek caiz değildir. Celde haddi kamçı ya da kırbaça yerine getirilir ve vurma şekli tüm hadlerde aynı seviyededir. Ebû Hanife (r.a) vurma şiddetinin tüm hadlerde aynı olmadığını ve zina haddindeki vurma şiddetinin kazf haddindeki vurma şiddetinden daha fazla olduğunu söylemiştir. Ebû Yûsuf’tan (r.a), göğüse ve karna vurulmayacağı görüşü nakledilmiştir. Çünkü bunlara vurmamak ölüme yol açabilir. Ebû Hanife ve Muhammed’e (r.a) göre başa da vurulmaz. Kadın had ve ta’zir cezalarının uygulanması için soyulmaz. Çünkü kadın avret olup bütün bedeni örtülüdür, açmak ise haramdır. Ancak bedeni celdenin acısını duysun diye aba ve kürk gibi kadın giysileri çıkartılır. Çünkü normal elbiselerle avretin örtülmesi sağlanmıştır. Dolayısıyla aba ve kürk gibi kadın giysilerinin üzerinde bırakılmasına gerek yoktur. Kadına otururken en örtülü durumunda iken vurulur, erkeğe ise ayakta vurulur.⁵⁴²

I- Recmine Hükmedilen Kadının Hamile Olması: Bekâr bir kadın zina sebebiyle hamile kalırsa, İmam Mâlik’e (r.a) göre kadın çocuğunu doğuruncaya kadar cezası ertelenir.⁵⁴³ Hamile olduğunun anlaşılması halinde, kendisine zorla tecavüz edildiğini ya da evli olduğunu iddia eden bekâr kadına -eğer evli olduğunu şahitlerle ispat edemezse- ceza gerekir. İmam Mâlik (r.a) bu görüştedir.⁵⁴⁴

İmam Şafî’ye (r.a) göre hamile kadın doğumdan sonra sütten kesilinceye kadar infazı te’hir edilir.⁵⁴⁵ Bunun delili Gâmidiyeli kadın hadisidir. Çünkü o zinadan gebe kaldığını itiraf edince Rasûlullah (s.a.s) ona, “*Çocuğunu doğuruncaya kadar git*”⁵⁴⁶ buyurmuştu. Bunun bir diğer delili de Muâz (r.a) hadisidir. Şöyle ki o, zina eden şarkıcı kadını recmetmeye davranınca Rasûlullah (s.a.s) ona, “*Onu öldürmek için bir gerekçen varsa da onun karnındaki öldürmek için bir gerekçen yoktur*”⁵⁴⁷ buyurmuştur. Kadının cezası celde ise uygulama, kadın lohusalık döneminden çıkıncaya kadar ertelenir. Hanefiler’e göre ise çocuğunu doğuruncaya kadar hapsedilir.⁵⁴⁸

⁵⁴¹ Ebû Dâvûd, *Hudûd*, 24.

⁵⁴² Serahsî, *Mebûsât*, c. IX, s. 72,73.

⁵⁴³ Sahnûn, *el-Müdevvene*, c. IV, s. 514.

⁵⁴⁴ İbn Rüşd, *Bidâyetü'l-müctehid*, c. II, s. 440.

⁵⁴⁵ Remlî, *Nihâyetü'l-Muhtâc*, c. VII, s. 434.

⁵⁴⁶ Mâlik, *Muvatta'*, *Hudûd*, 5; Ahmed b. Hanbel, *Müsned*, IV, 429; Müslim, *Hudûd*, 22; Ebû Dâvûd, *Hudûd*, 25.

⁵⁴⁷ İbn Ebî Şeybe, *Musannef*, c. X, s. 71-79; Beyhakî, *Sünen*, c. VIII, s. 398,399.

⁵⁴⁸ Serahsî, *Mebûsât*, c. IX, s. 73.

m-Zina Sözcüğünün Açıkça Söylenmesi: Tanıklar, “bu adam şu kadınla cinsel ilişkiye girdi” deseler, ancak açıkça “onunla zina etti” demeseler tanıklıkları geçersiz olur. Çünkü had cezasının nedeni zina olup, bu sözle zina suçu kesinlik kazanmaz. Cinsel ilişki kimi zaman haram yolla, kimi zaman bir şüpheden dolayı veya şüphe olmaksızın helal yolla olur. Zina ise, cinsel ilişkinin özel bir türüdür. Özel olan bir şey genel ifadelerle kesinlik kazanmaz. Tanıklar biri hakkında “falanca kadınla cinsel ilişki” anlamında “cima’ etti” veya “teninden yararlandı” diyerek tanıklık etseler, bu tanıklık da geçersiz olur. Ancak sayıları tam olduğu ve onun zina ettiğini açıkça söylemedikleri için onlara iftira cezası gerekmez.

Bir kişi evlenmesi helal olmayan bir kadınla evlenip onunla gerdeğe girse, Ebû Hanife’ye (r.a) göre bunun haram olduğunu bilse de bilmese de ona had cezası verilmez. Ancak haram olduğunu bilmesi halinde başka bir ceza verilerek canı acıtılır. Ebû Yûsuf ve Muhammed’e (r.a) göre ise, bu davranışın haram olduğunu bilmesi halinde, kan hısımlığından dolayı haram olan kadınlarla (mahremleriyle), başka bir erkekle evli olan kadınlarla ve kendisine sonsuza kadar haram olan bir kadınla evlenmesi durumunda ona had cezası uygulanır.⁵⁴⁹

n- Fasıkların Zina Tanıklığı: Fasık dört kişi zina suçu şahitliğinde bulunsalar suç tam kanıtlanmadığı için hakkında şahitlikte bulunulandan had cezası düşer. Şahitlik ehliyetleri noksan olduğundan suçun ispatındaki şüphe sebebiyle de tanıklardan da kazf suçu cezası düşer. Dört tanıktan birisi fasık olduğunda da hüküm yine böyledir.⁵⁵⁰ Güvenilir olmayan dört tanık, birinin zina ettiğine tanıklık etseler ne ona ne de tanıklara had cezası gerekir. Ona zina cezasının gerekmemesi nedeni şudur: Zina, ancak tanıkların tanıklığı kabul edildikten sonra kesinleşir. Güvenilir olmayan kimselerin tanıklığı ise kabul edilmez. Tanıklara ise Hanefiler’e göre iftira cezası verilmez. Günahkâr adamın tanıklığı vardır. Bu nedenle hâkim onun tanıklığı ile bir hüküm verse bu hüküm geçerli olur. Dolayısıyla onların sözleri onlara had cezasının verilmesini engelleyen bir tanıklık olur.⁵⁵¹

o- Zinada Dört Defa İkrar Etme ve Meclis Farklılığı Şartı: Ebû Hanife (r.a) dört ikrarın da ayrı ortamlarda olmasını şart koşar. O ikrarlar hakime bir tek mecliste ve değişik zamanlarda haber verilmiş olsa da aranılan şart budur.⁵⁵² Zina haddi dört ayrı mecliste dört defa ikrar edilmedikçe had uygulanmaz. Hanefiler’in bu konudaki delili Mâ’iz b. Mâlik (r.a) hadisidir. Çünkü o Rasûlullah’a (s.a.s) gelerek, “zina ettim beni temizle” dedi. Bunun üzerine o, yüzünü ondan çevirdi. Mâ’iz diğer tarafa geçip aynı şeyi söyledi. O yine yüzünü çevirdi. Mâ’iz öte

⁵⁴⁹ Serahsî, *Mebûsât*, c. IX, s. 85.

⁵⁵⁰ İbnü’l-Hümâm, *Şerhu Fethi’l-Kadîr*, c. IV, s. 169,170.

⁵⁵¹ Serahsî, *Mebûsât*, c. IX, s. 89.

⁵⁵² İbnü’l-Hümâm, *Şerhu Fethi’l-Kadîr*, c. IV, s. 118.

yana geçip yine aynı şeyi söyledi. O yine yüzünü çevirdi. Mâ'iz onun önüne gelip yine aynı şeyi söyledi. Bir rivayete göre Peygamber (s.a.s) her defasında “*Bu sonuncusu*” dedi. Dördüncü defada ise, “*Şimdi dört defa ikrar etmiş oldun, peki kiminle zina ettin?*”⁵⁵³ dedi. Eğer sayı ikrarın şartlarından olmasaydı ondan yüz çevirmezdi ve dörtten az olsaydı bu ikrar geçerli olmayacaktı.⁵⁵⁴

Rasûlullah (s.a.s), dördüncü ikrar ile delil tamamlanınca ondan yüz çevirmeyip, “*şimdi dört defa ikrar etmiş oldun*” demiştir. Hadis-i şerifte ikrar meclislerinin farklılığı da sabit olmuştur. Çünkü nakledildiğine göre; Rasûlullah (s.a.s), onu her defasında kovmuş, o da Medine bahçelerinin duvarları arkasına gizlenip, sonra geri dönmüştür. Önemli olan hâkimin değil, ikrar edenin meclislerinin değişmesidir.⁵⁵⁵

Ahmet b. Hanbel (r.a) ikrarın ayrı meclislerde veya aynı mecliste olmasının hükmünü birbirinden ayırt etmez ve sanık aynı mecliste veya ayrı ayrı meclislerde dört defa ikrarda bulunursa, bu ikrarı geçerli sayar.⁵⁵⁶

p- İkrardan Dönmek: Hâkim zina edenin recmedilmesini emrettikten sonra sanık sözünden dönse kendisinden had cezası düşürülür. Önce ikrar etse, sonra şahitlerin şehâdetiyle sabit olsa şahitlere itibar edilir. Bu durumda ikrardan dönmesi ona fayda vermez. Çünkü Allah Teâlâ'nın haklarında, insanların hakkının aksine, şahitlerin şehâdeti ikrardan kuvvetli olup, ikrar ile şahitlerin sırası önemli değildir.⁵⁵⁷ Rasûlullah (s.a.s), hırsızlık ettiğini ikrar eden birine ikrarından dönmesini telkin etmiş ve Mâ'iz'e (r.a) ikrarından dönmesi için fırsat vermiştir. Ancak Mâ'iz'in kendisinin ısrar etmesi ile recmedilmiştir. Yine Mâ'iz (r.a) kaçınca, Müslümanlar onun peşine düşüp bunu recmetmişlerdi de, bunun üzerine Rasûlullah (s.a.s), “*Onu bıraksaydınız da tövbe etseydi (dönseydi)*”⁵⁵⁸ demiştir.⁵⁵⁹ O yüzden ikrardan dönmek, zinakâr için sünnettir.⁵⁶⁰ Zimmî, zinası sabit olduktan sonra Müslüman olsa bile ondan had düşmez. Hadden önce veya had esnasında “bana had uygulamayın, beni bırakın” derse ya da kaçarsa, bu, ikrardan dönüş sayılmaz. Biri baliğ veya muhsan olduğunu ikrar edip, sonra çocuk ya da bâkire olduğunu iddia ederse en sahih kavle göre kabul edilmez. Çünkü gerideki iddialarda buranın aksine had sebebi tamamen kaldırılmıştır. Yalnız, ikrar eden kişi, “bir imam haddi uyguladı” derse, bedeninde eseri yoksa bile kabul edilir. Şayet dört erkek bir kadının zinasına şahitlik etse, dört kadın veya iki erkek, iki kadın veya bir erkek iki kadın, adı

⁵⁵³ Ebû Dâvûd, *Hudûd*, 24, İbn Ebî Şeybe, *Musannef*, c. X, s. 89.

⁵⁵⁴ İbnü'l-Hümâm, *Şerhu Fethi'l-Kadîr*, c. IV, s. 117; İbn Kudâme, *el-Muğnî*, c. X. S. 165.

⁵⁵⁵ Serahsî, *Mebûsûl*, c. IX, s. 91,92.

⁵⁵⁶ İbn Kudâme, *el-Muğnî*, c. X. S. 167.

⁵⁵⁷ Remlî, *Nihâyetü'l-Muhtâc*, c. VII, s. 431.

⁵⁵⁸ Abdürrezzâk, *Musannef*, c. VII, s. 319-324.

⁵⁵⁹ Serahsî, *Mebûsûl*, c. IX, s. 94.

⁵⁶⁰ Remlî, *Nihâyetü'l-Muhtâc*, c. VII, s. 430.

geçen kadının bâkireliğine şahitlik etse, bu durumda bu kadına, iftira atanlara ve şahitlere had uygulanmaz. Nitekim bu kadınla zina eden kişi, cinsel ilişkide mübalağa yapmadıysa bâkireliği kaybolmamış olabilir. Bâkirelik ise zahiren zina olmadığını gösterir. Şu halde bir şüphe hasıl olmuştur, haddin uygulanması için suçun şüpheden uzak olması gerekir. Zaniye olan kimse her yaklaşıldığında bâkireliği devam eden bir kız olsa durum tersine döner ve beyyinenin sübut olması halinde -aksini de gerektirecek bir şey yoksa- had gerekir.⁵⁶¹

r- Erkeğin İkrar Ettiği Zinayı Kadının İnkâr Etmesi: Bir erkek dört defa, falanca kadınla zina ettiğini ısrar etse, kadın da: “Yalan söylüyor benimle zina etmedi. Ben onu tanımıyorum bile” dese, Ebû Hanife’ye (r.a) göre erkeğe had cezası uygulanmaz. Ebû Yûsuf ve Muhammed (r.a) ise: “Uygulanır” demişlerdir. Çünkü Sehl b. Sa’d (r.a) şöyle rivayet etmiştir: Birisi bir kadınla zina ettiğini ikrar etti, kadın bunu inkâr etti. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.s) had cezasını uyguladı.⁵⁶²

s- Had Cezası İçin Bir Topluluğun Şahit Olması: Had cezasının infazında mü’minlerden bir topluluğun hazır olması gerekmektedir. Çünkü Yüce Allah şöyle buyurmuştur: “Mü’minlerden bir grup da onlara uygulanan cezaya şahit olsun.”⁵⁶³ İnfaza şahit olacakların sayısı hakkında ashaptan farklı rakamlar gelmiş olup; bir ve daha fazlası, iki, üç, dört, beş ve kimisine göre de on kişi olmalıdır, demişlerdir. Hz. Ali’den (r.a) nakledilen bir hadis-i şerife göre, had şahitler ile sabit olursa, şahitlerin hazır olması ve recme onların taşlamasıyla başlanması gerekli olur. Had itiraf ile sabit olmuşsa devlet başkanının hazır olması ve recme ilk olarak onun başlaması vacip olur.⁵⁶⁴ Devlet başkanının infaz sırasında hazır bulunması müstehap ve faziletli olup, müstehaplığı konusunda bir ihtilaf yoktur.⁵⁶⁵

t- Devlet Başkanına Had Cezası Verilmez: Ebû Hanife (r.a) şöyle demiştir: “Devlet başkanı, kendisinden daha üst rütbeli birinin bulunmadığı durumlarda ve yalnızca kendisinin cezalandırabileceği bir suç işlediğinde ona hiçbir had cezası gerekmez. Ancak kısas ve mal ödeme cezalarından sorumludur. Çünkü had cezasını uygulama yetkisi devlet yöneticisine ait olup, o da kendisidir. Dolayısıyla had cezasını kendi üzerinde uygulayamaz.”⁵⁶⁶

v- İnfazın Ertelenmesi: İyileşmesi ümit edilen bir hastalıktan veya şiddetli soğuk ya da sıcaktan ötürü recm te’hir edilmez. Eğer ikrar ile sabit ise te’hir edilebilebilir. Ancak iyileşmesi ümit edilmeyen hastalıktan ötürü kesinlikle te’hir edilmez. Celde ise, iyileşmesi ümit edilen hastalıklarda te’hir edilir. Eğer iyileşmesi ümit edilmeyen bir hastalık ise,

⁵⁶¹ Remlî, *Nihâyetü'l-Muhtâc*, c. VII, s. 431.

⁵⁶² Serahsî, *Mebûsât*, c. IX, s. 98.

⁵⁶³ Nûr, 24/2.

⁵⁶⁴ Beyhakî, *Sünen* c. VIII, s. 383,384; İbn Ebî Şeybe, *Musannef*, c. X, s. 90,91.

⁵⁶⁵ İbn Kudâme, *el-Muğnî*, c. XII, s. 325-327.

⁵⁶⁶ Serahsî, *Mebûsât*, c. IX, s. 104,105.

üzerinde 100 dal bulunan bir hurma salkımıyla, tüm dallarının bedene -had hikmetinin zail olmaması için- temas etmesi ya da birbirini sıkıştırması şartıyla icra edilir. Eğer hepsi değmiyor ise eksikler tamamlanana kadar devam edilir. Şayet üzerinde 50 dal varsa iki defa vurulur. Celde, salkım ile uygulandıktan sonra hastalık tamamen iyileşir ise, bu yapılan yeterlidir. İmam, hastalıkta ve şiddetli sıcak veya soğukta da celde atsa, yine de sorumlu tutulmaz.⁵⁶⁷

y- Had Cezası Camide Uygulanmaz: Hâkimin had cezasını camide uygulaması yasaktır. Ayrıca camilerin kirletilmesi de haram olduğu ve kirlenmeye yol açacağı için had cezaları camilerde uygulanmaz.⁵⁶⁸

z- İnfazı Kim Yerine Getirir: Hür olan kimsenin haddini imam ya da imamın görevlendirdiği kimsenin yerine getirdiği hususunda ittifak vardır. Recmde şahitlerin taşlamaya başlaması sünnettir. Eğer zina ikrar ile sabit ise, recme imam başlar. Bir grup Müslümanın, haddin uygulanmasında hazır bulunması müstehaptır. Tam köle hakkında, zina, yol kesicilik, katl, içki içmek, kazf veya kısastan dolayı sabit olan haddini, efendisi kadın dahi olsa ahkâmı bildiği takdirde o icra eder. Efendinin icra etmesinde imamın izni gözetilmez. Nitekim Hz. Peygamber (s.a.s): “Sizden birinizin cariyesi zina ederse ona had uygulasin”⁵⁶⁹ buyurmuştur.⁵⁷⁰ Had cezasının infazı sırasında devlet başkanının hazır bulunması şart değildir. Zira Hz Peygamber (s.a.s) cezanın infazı sırasında kendisinin de hazır bulunmasını gerekli görmemiştir. Meşhur Asîf hadisinde: “Ey Üneys, şu adamın karısına git ve (eğer itiraf ederse) onu recmet”⁵⁷¹ buyurmuş, bir başka hadiste ise Mâ'iz'in (r.a) recmedilmesini emretmiş fakat infazı sırasında kendisi hazır bulunmamıştır. Yine kendisine bir hırsız getirildiğinde o şöyle buyurmuştur: “Bunu alıp götürün ve elini kesin.”⁵⁷²

Ancak efendisinin uygulaması evla olsa da -hükmü umumi olduğu için- en sahih görüşe göre imam recm haddini icra eder, efendisi ise celde atar ve sürgün eder. Yine en doğru görüşe göre, mükatep köle (efendisi ile hür olması için anlaşma yapan köle) hür sayıldığından, ona haddi imam uygular. Bir diğer görüşte, ödemediği bir dirhem dahi kaldığı sürece köle sayıldığından haddi efendisi uygular. Yine en sahih görüşe göre kâfir, fasık, mükatep köle (mal sahibi olabildiği gibi köle sahibi de olabilir) ve genel dini konularda cahil de olsa had hükümlerini bilen bir cahil de kendi kölesine haddi uygular. Şayet köle, Allah Teâlâ'ya ait haklarda had ya da ta'zir (azarlama, cezalandırma bazen döverek de olabilir)

⁵⁶⁷ Remlî, *Nihâyetü'l-Muhtâc*, c. VII, s. 434.

⁵⁶⁸ İbn Hazm, *el-Muhallâ*, c. XI, s. 123; Serahsî, *Mebûsât*, c. IX, s. 83.

⁵⁶⁹ Ebû Dâvûd, *Hudûd*, 24.

⁵⁷⁰ Remlî, *Nihâyetü'l-Muhtâc*, c. VII, s. 432,433.

⁵⁷¹ Buhârî, *Hudûd*, 30,34,38,46; Müslim, *Hudûd*, 25.

⁵⁷² Nesâî, *Sârik*, 3.

gerektiren bir şey işleyip müstehak olursa, efendisi bir hâkim gibi, bu ceza hakkında şahitlik edenleri dinler ve gereğini yapar.⁵⁷³

aa- Recm Cezasının Uygulanışı: Recm, taşlaşmış çamur, tahta, kemik ile yapılabilirse de avuç içini dolduran taşlarla ne uzak ne de yakın bir mesafeden yapılması evladır. Yüzüne vurmaktan sakınmak, son anları olduğu için iki rek'at namaz kılıp tövbe etmesine fırsat vermek, avretini ve tüm bedeni örtmesi için müsaade etmek ve bir şeyler yemek için değil de su içmek isterse ona icabet etmek yine evladır. Ayrıca vakti giren namazla da emredilir. Recmedilecek kişi kadın ise, onun için bir çukur kazılırsa iyi olur. Yapılmazsa bunun da bir zararı yoktur.⁵⁷⁴ Çünkü Peygamber (s.a.s) Gâmidiyeli kadının recmedilmesini emrettiği zaman, göbek hizasına yakın derinlikte bir çukur kazdırmış ve kadın o çukura konmuştur. Bir şeye bağlanmaz ve tutulmaz.⁵⁷⁵

Recmedilecek kişi erkek ise çukur kazılmaz. Çünkü Rasûlullah (s.a.s) Mâ'iz'i çukur kazmadan ve bağlamadan recmetmiştir. Rivayet olunmuştur ki: Mâ'iz taşların acısını alınca kaçtı. Lahy-i Cemel⁵⁷⁶ mevkiinde biri önüne çıkıp onu öldürdü. Sonra bu, Rasûlullah'a (s.a.s) haber verilince, "Ölüm ona yavaş geldi. Bu nedenle taşı az olan bir yerden taşı çok olan bir yere kaçtı"⁵⁷⁷ buyurmuştur.⁵⁷⁸ Recmedilecek kişinin kılıç ile de öldürülmesi mu'teberdir.⁵⁷⁹

H. Ali de (r.a) Hemedânî Şürâha için göbek hizasına yakın derinlikte bir çukur kazmış sonra onu elbisesine sarıp çukura koymuş, ardından da ona taş atmıştır. Atışı isabetli olmuş ve taş kadının kulağının köküne değmiştir. Ayrıca kadın için esas olan örtülü olması olduğu için çukur kazmak kadını en iyi örten şeydir. Çünkü taş kadına değdiğinde debelenir ve ola ki avret yerinin bir kısmı görünür. Bununla birlikte çukur kazmakla had cezası arasında bir ilgi yoktur. Bu nedenle çukur kazmasının terk edilmesinin bir zararı olmaz. Erkek için esas olan ise açıkta olmaktır. Bu nedenle recm uygulanırken erkek ayakta dikilir ve onun için çukur kazılmaz ama kadın için çukur kazılması uygun olur.⁵⁸⁰

bb- Recmedilenlerin Yıkanması ve Cenaze Namazlarının Kılınması: Recm cezası sonucu öldürülen kişinin yıkanma ve defnedilmeleri noktasında bir ihtilaf yoktur.⁵⁸¹ Recmedildikten sonra yıkanır, kefenlenir, güzel kokular sürülür ve namazı kılınır. Çünkü hak yolla

⁵⁷³ Remlî, *Nihâyetü'l-Muhtâc*, c. VII, s. 433,434.

⁵⁷⁴ Serahsî, *Mebûsât*, c. IX, s. 72,73.

⁵⁷⁵ Remlî, *Nihâyetü'l-Muhtâc*, c. VII, s. 434.

⁵⁷⁶ Lahy-i Cemel: Mekke ve Medine arasında bir yerin adıdır. Bir tepenin ya da suyun adı olduğu da söylenmiştir. bk. Serahsî, *Mebûsât*, c. IX, s. 52.

⁵⁷⁷ Alî b. Hüsamiddîn b. Abdilmelik b. Kâdîhân el-Müttakî el-Hindî (ö. 975/1567), *Kenzü'l-'Ummâl fî süneni'l-akvâl ve'l-ef'âl*, Müessesetü'r-Risâle, Beyrût 1986, c. XIII, s. 562.

⁵⁷⁸ Serahsî, *Mebûsât*, c. IX, s. 51,52.

⁵⁷⁹ Remlî, *Nihâyetü'l-Muhtâc*, c. VII, s. 434.

⁵⁸⁰ Serahsî, *Mebûsât*, c. IX, s. 51,52.

⁵⁸¹ İbn Kudâme, *el-Muğnî*, c. XII, s. 320.

öldürülmüştür. Bu nedenle diğer ölülerdeki uygulama buna da uygulanır. Recmedilen Mâ'iz'in yıkanması, kefenlenmesi ve namazının kılınması Rasûlullah'a (s.a.s) sorulunca; *"ona diğer ölülerinize yaptığınızı yapınız"*⁵⁸² buyurmuştur.⁵⁸³ Gâmidiyeli kadın recmedilerek ölünce Peygamber (s.a.s) onu çukurdan çıkarttırmış, namazını kıldıktan sonra şöyle buyurmuştur: *"O öyle bir tövbe etti ki, haksız yere vergi alan kimse böyle tövbe etse mutlaka bağışlanırdı."*⁵⁸⁴

İlim ehlinin çoğu onların cenaze namazlarının kılınmasının câiz olduğunu da ön görmüşlerdir. Zira İmran b. Husayn, Cüheyne kabilesinden olan kadınla ilgili rivayet ettiği hadiste şöyle der: "Sonra Allah Rasûlü (s.a.s) emir buyurarak kadın recmedilmiş ve cenaze namazını kılmıştır. Hz. Ömer (r.a) kendisine 'bunun cenazesini kılacak mısın ey Allah'ın Elçisi? Hâlbuki o zina etmiştir' dediğinde Allah Rasûlü (s.a.s): *'Gerçekten o öyle bir tövbe etti ki, bu tövbe Medinelilerden yetmiş kişi arasında taksim edilse onlara yeterdi'* buyurmuştur."⁵⁸⁵

cc- İğdiş Olan Kimsenin İkrarı: Cinsiyet bezi çıkarılarak enenmiş olan kişi, zina ettiğini ikrar etse veya tanıklar buna tanıklık etseler ona had cezası uygulanır. Çünkü iğdişin zina edecek aleti vardır. Enemekle yalnız boşalma ortadan kalkar. Gebe bırakabilen erkeğe ne gerekiyorsa buna da o gerekir.⁵⁸⁶

dd- Had Gerektirmeyen Bazı Durumlar: İddet bekleyen eşine ve başkasıyla evli olan cariyesine yaklaşması had gerektirmez. Çünkü buradaki tahrîm arızî bir sebepten dolayıdır. Mahrem olan cariyesi ve zorlanan kişi de böyledir. Bazı sebeplerle güvenilir bir âlimin mübah kıldığı ilişki de böyledir. Ancak, bu sebeplerin mezheplerdeki bir görüşe dayanması gerekir; sahih ve meşhur olan görüşe göre, Mâlikî mezhebinde şahitsiz nikâhın câiz olması gibi. Fakat bu görüşü kabul etmeyen bir kimse yaparsa had uygulanır.⁵⁸⁷

ff- Çeşitli Meseleler: Muhsan bir kadınla muhsan olmayan bir erkek zina etse, kadının recmedilmesi gerekir. Çünkü muhsan olmayanın yaptığı bu iş zina olup, buna izin vermekle kadın da zina etmiş olur. Suç oluştuktan sonra, verilecek ceza konusunda dikkate alınacak olan ise kadının durumudur.⁵⁸⁸

Bir adam başka bir adamın cariyesi ile cinsel ilişkiye girse ve ilişkiye girdiği cariyeyi sahibinden satın aldığını söylese, sahibi de "hayır, ben cariyemi satmadım" dese, İmam

⁵⁸² Abdürrezzâk, *Musannef*, c. VII, s. 390; İbn Ebî Şeybe, *Musannef*, c. X, s. 99.

⁵⁸³ Serahsî, *Mebûsât*, c. IX, s. 94.

⁵⁸⁴ Abdürrezzâk, *Musannef*, c. VII, s. 325; Ahmed b. Hanbel, *Müsned*, IV, 429; Müslim, *Hudûd*, 23.

⁵⁸⁵ Müslim, *Hudûd*, 24; Ebû Dâvûd, *Hudûd*, 24; Nesâî, *Cenâiz*, 64; İbn Kudâme, *el-Muğnî*, c. XII, s. 320,321.

⁵⁸⁶ Serahsî, *Mebûsât*, c. IX, s. 98.

⁵⁸⁷ Remlî, *Nihâyetü'l-Muhtâc*, c. VII, s. 425,426.

⁵⁸⁸ Serahsî, *Mebûsât*, c. IX, s. 55.

Mâlik'e (r.a) göre cima⁵⁸⁹ yapan adam cariyeyi satın aldığını ispat edemezse ikisine de zina cezası uygulanır.⁵⁸⁹

Bir erkek dilsiz bir kadınla zina etse veya dilsiz bir erkek bir kadınla zina etse, erkeğe had cezası gerekmez. Çünkü dilsiz konuşabilse kendisinden ve zina ettiği kişiden had cezasını düşürecek bir şüphe iddia edebilirdi. Şüphe olasılığı varken had cezası verilemez. Ancak sağlam birinin akıl hastası bir kadınla zina etmesi böyle olmayıp, erkeğe had cezası gerekir.⁵⁹⁰

Bir adam isteyerek ya da zorbalıkla mükâtebesiyle (hürriyete kavuşmak için efendisiyle anlaşma yapmış olan cariye) cinsel ilişkiye girerse, İmam Mâlik'e (r.a) göre bu adama zina cezası uygulanmaz. Annesi, halası, kızkardeşi, teyzesi ya da mahremiyle zina eden bir erkek, daha önce ilişkiye girmiş biri ise recmedilir. Bâkir ise 100 celde vurulur ve 1 yıl sürgün edilir.⁵⁹¹

Bir kimse bozuk bir sözleşme ile evlendiği bir kadınla cinsel ilişkiye girse, sonra diğeri onun zina ettiğini söylese had cezası gerekmez. Çünkü o sahip olmadığı haram olan bir ilişkiye girmiş ve dolayısıyla muhsanlığı düşmüştür.⁵⁹²

Bir Müslüman ehl-i zimmeden bir kadınla zina ederse, İmam Mâlik'e (r.a) göre erkeğe zina cezası verilir, kadın ise kendi dinine havale edilir.⁵⁹³ Cinsel ilişki esnasında mükellef olup, ilişkiye devam edene de had vardır. Şayet baliğ olmadığını zannederek zina eder de sonra baliğ olduğu anlaşılırsa en sahih görüşe göre yine had cezası verilir.⁵⁹⁴

Kısaca şunu söyleyebiliriz: Hariciler hariç İslâm hukukçularının tamamı Kur'ân'da yer almayan ama Hz. Peygamber'in uygulamalarında yerini alan recmin varlığını kabul etmişlerdir. Ayrıca sadece daha önce sahih bir evlilik yapmış olan kimseler zina ettiklerinde bu cezaya müstehak olacaklarını da ifade etmişlerdir. Suç beyyine ile sabit değilse suçlunun ikrarından dönmesi için fırsat verilmesi İslâm'ın güzelliğindendir ve dünyada değil de cezasını ahirette çekmesi istendiği içindir. Bir diğer önemli husus; recm infaz edilirken kaçan kişinin tövbe etmesi umulacağından, recmin infazının terkedilip onun serbest bırakılmasıdır. Hz. Peygamber (s.a.s) böyle olmasını arzu etmiştir. İslâm kuralları suçun cezasını hafifletmek için suçun ispat edilmesinde şahitlerde güvenilirlik şartı aramıştır. Yani her dört şahidin sözüne itibar edilmeyecek ve onların İslâm'ı nasıl yaşadıklarına bakılacak ve gerekirse şahitlikleri reddedilecektir.

⁵⁸⁹ Sahnûn, *el-Müdevvene*, c. IV, s. 478.

⁵⁹⁰ Serahsî, *Mebûsât*, c. IX, s. 129.

⁵⁹¹ Sahnûn, *el-Müdevvene*, c. IV, s. 482,483.

⁵⁹² Serahsî, *Mebûsât*, c. IX, s. 102.

⁵⁹³ Sahnûn, *el-Müdevvene*, c. IV, s. 508.

⁵⁹⁴ Remlî, *Nihâyetü'l-Muhtâc*, c. VII, s. 426,427.

3.2. Livâta Suçu ile İlgili Fıkhi Hükümler

Ebû Hanife'ye (r.a) göre livâta ta'zir cezası gerektirir.⁵⁹⁵ İmam Şafî, Mâlik, Ahmed b. Hanbel, Ebû Yûsuf ve Muhammed'e (r.a) göre ise livâta edenlere zina cezası verilir.⁵⁹⁶ Muhsan iseler recmedilirdir, muhsan değil iseler celde vurulur. İmam Mâlik (r.a) der ki: Livâta yapan kimse muhsan olsa da olmasa da recmedilir. Eğer ergenlik yaşına gelmişse, bu işin kendisine yapıldığı kişi de recmedilir. Yine İmam Mâlik'in (r.a): "Muhsan ise recmedilir, eğer muhsan değilse hapsedilip te'dip edilir" dediği de rivayet olunmuştur.⁵⁹⁷

Mâlikîler'den Ebû'l-Hasen'in görüşü şöyledir: Bunun hükmü, muhsan olsa da olmasa da recmedilen livâtacıların hükmü gibidir.⁵⁹⁸ Hz. Peygamber'in (s.a.s); "*Yapanı da yapılanı da öldürün*"⁵⁹⁹ bir başka rivayette "*Üsttekini de alttakini de recmedin*"⁶⁰⁰ buyurduğu nakledilmiştir. Bu hadis bu davranışı helal sayanlar hakkında söylenmiştir diye yorumlanır. Çünkü bunu helal sayan dinden çıkmış olur ve bu nedenle öldürülmesi gerekir.⁶⁰¹

Şafîîler'e göre livâtanın hükmü zinanın hükmü gibidir. Yani bu fiili yapan kişiye uygulanan ceza, zina eden kişinin cezasıdır. Çünkü yaptığı bir fuhuştur. İmam Şafî'nin (r.a) iki görüşünden birine göre, muhsan iseler recmedilirdir, muhsan değil iseler celde vurulur. Diğer görüşü ise, "her iki durumda da öldürülmeleri gerekir" şeklinde olup bu konuda Hz. Peygamber'in (s.a.s) livâta ile ilgili hadislerini delil göstermiştir.⁶⁰² Erkek ve kadının arka avreti bir kadının ön avreti hükmündedir. Bu durumda da muhsan kişi recmedilir. Muhsan olmayana ise celde vurulur ve tağrîb (sürgün) edilir.⁶⁰³

Hanbelîler, Hz. Peygamber'in (s.a.s): "*Lût kavminin yaptığını yapan birini bulursanız, yapanı da yapılanı da öldürünüz*"⁶⁰⁴ hadisini delil sayarak bekâr olsun evli olsun livâta yapanın had cezasını recmedilmek olarak kabul etmişlerdir. Bu işi yapanın öldürülmesi noktasında ashâb-ı kiram bizzat icmâ' etmiştir.⁶⁰⁵ İhtilaf ettikleri ise sadece bunun sıfatı hakkında olmuştur. Nitekim Yüce Allah Lût kavmi'ne recm (taş yağdırmak) ile azap etmiştir. Öyleyse bu azap şekilleri gibi onların da aynı şekilde recmedilmeleri gerekmektedir.⁶⁰⁶

⁵⁹⁵ Serahsî, *Mebûsât*, c. IX, s. 77.

⁵⁹⁶ Remlî, *Nihâyetü'l-Muhtâc*, c. VII, s. 423; İbn Kudâme, *el-Muğnî*, c. XII, s. 348-351; Bağdâdî, *et-Telkîn fî'l-fikhi'l-Mâlikî*, c. II, s. 199; Kâsânî, *Bedâ'i'u's-sanâi'*, c. VII, s. 34; İbn Ferhûn, *Tebîrâtü'l-Hukkâm*, c. II, s. 254; 34.

⁵⁹⁷ Kurtubî, *el-Câmi'u li-ahkâmî'l-Kur'ân*, c. IX, s. 274.

⁵⁹⁸ İbn Ferhûn, *Tebîrâtü'l-Hukkâm fî Usûli'l-Akziye ve Menahici'l-Ahkâm*, c. II, s. 254; Bağdâdî, *et-Telkîn fî'l-fikhi'l-Mâlikî*, c. II, s. 199.

⁵⁹⁹ Ebû Dâvûd, *Hudûd*, 29; Beyhakî, *Sünen*, c. VIII, s. 403.

⁶⁰⁰ Ahmed b. Hanbel, *Müsned*, I, 300; Ebû Dâvûd, *Hudûd*, 29.

⁶⁰¹ Serahsî, *Mebûsât*, c. IX, s. 77.

⁶⁰² Ahmed b. Hanbel, *Müsned*, I, 300; Ebû Dâvûd, *Hudûd*, 29; Beyhakî, *Sünen*, c. VIII, s. 403.

⁶⁰³ Remlî, *Nihâyetü'l-Muhtâc*, c. VII, s. 423.

⁶⁰⁴ Ebû Dâvûd, *Hudûd*, 29.

⁶⁰⁵ İbn Kudâme, *el-Muğnî*, c. XII, s. 348.

⁶⁰⁶ İbn Kudâme, *el-Muğnî*, c. XII, s. 348-351.

Bir kimse yabancı (kendisine helal olmayan) bir kadınla arkadan ilişki kursa Ebû Yûsuf ve Muhammed'e (r.a) göre ona had cezası; Ebû Hanife'ye (r.a) göre ta'zir cezası gerekir.⁶⁰⁷ *"Her kim âdet (regl) döneminde olan karısıyla cinsel ilişkiye girerse veya karısıyla ters ilişki kurarsa Muhammed'e indirileni inkâr etmiş demektir"*⁶⁰⁸ hadisinin yorumuna göre kendi karısıyla yaptığı bu ilişkiyi helal sayan kimse için Ebû Yûsuf ve Muhammed (r.a) cezasının had olduğunu söylemişlerdir.⁶⁰⁹

Ebû Hanife (r.a) ise livâtanın cezası hakkında şöyle der: Bu eylem sözlük anlamı açısından zina değildir. Bu eylemlerden biri olumlu kullanıldığında öbürü olumsuz kullanılır. "Livâta yaptı, zina etmedi" denir. *"Erkek erkeğe ilişki kuranlar zina etmiştir"*⁶¹⁰ hadisinde de mecaz anlatım olup, bu yolla gerçek anlam (sözlük anlamı) belirlenmez. Anlatılmak istenen livâtanın günah açısından zinaya benzediğidir.⁶¹¹

Zahirîler'e göre livâta zina gibi değildir. Ta'zir cezasını gerektiren bir suçtur. Çünkü onlara göre zina suçu hükmünün uygulanacağına dair bir hüküm ve sahih bir hadis bulunmamaktadır.⁶¹²

Netice olarak, zinanın çeşitlerinden elle, gözle, kulakla yapılan ya da kadınla ilişkiye girmeden sadece ondan faydalanmaya zinanın cezası verilmemektedir. İşte zinanın bir türü olan livâta da böyle kabul edilebilir ama mutlaka bir cezası olacaktır. Hadislerde recmin infazı geçmiş ama livâta yapanların infazına rastlanmamıştır. Hadislerde livâtanın infazına rastlanmadığından ve zinanın tanımından yola çıkarak, Ebû Hanife'nin (r.a) görüşüne katılmak mümkündür. Livâta yapanlara verilecek ceza da kur'ân'da açıkça yoktur ama recm cezası bir kadınla yapılan önden ilişkiden dolayı verilmektedir ve kadınla yapılan önden ilişki ile onun arkasından ya da bir erkekle yapılan ilişki aynı şey değildir. Zaten yapan ve yapılanın her iki ilişkide aynı şehveti duyması ve aynı hazzı alması da mümkün değildir.

3.3. Kazf Suçu ile İlgili Fıkhi Hükümler

Kazf (İftira) suçu, *"İffetli kadınlara iftira atan, sonra da dört şahit getiremeyen kimselere seksen sopa vurun..."*⁶¹³ âyeti ve Hz. Peygamber'in (s.a.s): *"İnsanı helâke sürükleyen yedi musibetten sakınınız"*⁶¹⁴ şeklinde buyurduğu hadis-i şerifiyle sabittir. Hz. Peygamber (s.a.s), hadisinde "namuslu, kötülüklerden habersiz mü'min kadınlara zina iftirası

⁶⁰⁷ Serahsî, *Mebsût*, c. IX, s. 77.

⁶⁰⁸ İbn Mâce, *Tahâret*, 122.

⁶⁰⁹ Serahsî, *Mebsût*, c. IX, s. 77.

⁶¹⁰ Beyhakî, *Sünen*, c. VIII, s. 406.

⁶¹¹ Serahsî, *Mebsût*, c. IX, s. 77,78.

⁶¹² İbn Hazm, *el-Muhallâ*, c. XI, s. 380-385.

⁶¹³ Nûr, 24/4.

⁶¹⁴ Buhârî, *Hudûd*, 44; Müslim, *İman*, 47.

atmayı” da saymış, ilim adamları ise, mükellef olması halinde muhsan olan bir kadına zina iftirası atan kimse üzerinde had cezasının tatbik edilmesinin vacip olduğu hakkında icmâ’ etmişlerdir.⁶¹⁵ Hilal b. Ümeyye (r.a), karısının Şerik b. Sehmâ ile zina ettiğini iddia edince Hz. Peygamber’in (s.a.s) ona: “Söylediğinin doğruluğuna dört tanık getir, yoksa sırtında had cezası vardır”⁶¹⁶ diyerek karısının zina ettiği iddiasına karşılık dört şahit getiremezse sırtına celde vurulacağını beyan etmiştir.

Akıllı, baliğ, hür, Müslüman ve irade sahibi bir kimse; hür, akıllı, baliğ, Müslüman ve iffetli ve daha önce kendisine zinâ haddi uygulanmamış birisine zina isnadında bulunursa ve isnad edilen kimse de ona kazf haddinin uygulanmasını isterse söylediklerini ispatlamak için dört erkek şahit getiremezse; kendisine 80 celde vurulması gerekir.⁶¹⁷

a- Kazf Konusunda Muhsan Olma Şartı: Kişinin sahibini kazfetmesi durumunda, üzerinde haddin vacip olacağını ortaya koyan muhsanlık şartları beştir: Akıl sahibi olmak, hür olmak, Müslüman olmak, iffet sahibi olup zina yapmamış olmak ve kendi denginde cima’ yapabilecek durumda büyük olmak.

İmam Ahmed’den (r.a) nakledilen birinci görüşe göre bulûğa girmiş olmak da şarttır. Çünkü bulûğa girmek mükellefiyet şartlarından birisini oluşturur ve bu yönüyle akıl sahibi olmaya benzemektedir. Bir de, nasıl ki çocuk zina yaptığı vakit had gerekmiyorsa -delinin zina iftirasında bulunmasında olduğu gibi- çocuğun da kazfetmesiyle had gerekmez. İmam Ahmed’in (r.a) diğer görüşüne göre ise, bulûğ şart değildir. Çünkü akli başında hür ve iffetli olması bu hususta onun doğru ve mümkün olabilecek bir şey söyleyeceğine işaret eder ve bu yönüyle de büyükler gibi değerlendirilir. Bu görüşe göre onun kendi denginde cima’ yapabilecek durumda büyük olması da gerekmez. Bunun asgarisi erkeğin on, kızın da dokuz yaşında olmasıdır.⁶¹⁸ İmam Mâlik kadın için bulûğu şart koşmazsa da erkek için bu şartı arar. Kendi yaşındakilerle cinsel hayat yaşayan kız çocuğunu fiilen bulûğa ermesede muhsan sayar.⁶¹⁹ Çünkü had cezası ortaya çıkan yüz kızartıcı durumu ortadan kaldırmak için konulmuştur. Bu gibi kız çocuklarında da aynı yüz kızartıcı hal meydana gelir. Fakat Ebû Hanife ve Şafiî (r.a) kazfte bulunulmuş kişi erkek olsun, kadın olsun her ikisinde de bulûğu şart koşarlar. Ebû Hanife (r.a) nesebin inkârı mahiyetindeki kazfte annenin Müslümanlığı ve hürriyetini şart koşar. Anne böyle değilse iftiracıya had cezası gerekmez.⁶²⁰ Fakat İmam Mâlik (r.a) anılan durumda nesebi inkâr edilenin annesinin Müslüman ve hür olmasını şart

⁶¹⁵ İbn Kudâme, *el-Muğnî*, c. XII, s. 384.

⁶¹⁶ Ebû Dâvûd, *Talâk*, 27; Serahsî, *Mebûsât*, c. IX, s. 106.

⁶¹⁷ Sahnûn, *el-Müdevvene*, c. IV, s. 486.

⁶¹⁸ İbn Kudâme, *el-Muğnî*, c. XII, s. 385.

⁶¹⁹ Şîrâzî, *el-Mühezzeb*, c. II, s. 289.

⁶²⁰ İbnü’l-Hümâm, *Şerhu Fethi’l-Kadîr*, c. IV, s. 193.

koşmaz. Nesebi inkâr edilenin annesi kafir veya cariye de olsa o kişiye kazfte bulunana Mâlikî Mezhebi hukukçularından İbn Kasım'a göre had cezası uygulanması gerekir. İmam Şafî ve Ahmed'in (r.a) görüşleri ise İbn Kasım'ın görüşüyle aynıdır.⁶²¹

b- Kazfeden Kişiyeye Had Cezası Uygulanmasının Şartları: İslâm yurdunda yaşıyor olmak, makzûfun izninin olmaması ve kâzifin kazfedilen kişinin çocuklarından olmaması.

Harbî olan (gayrimüslimlerin yurdunda yaşayan) kimseye ve kazfetmesi için kendisine izin verilen kişiye had uygulanmaz. Kendilerinden kalem (sorumluluk) kaldırılmış olmasından dolayı çocuk ve deliye had uygulanmaz. Sarhoş iken kazfeden kimseye ağır olmasa da had uygulanır. Kazfe zorlanan kişi alay etmediği ve kınamadığı sürece ona had uygulanmaz. İslâm'a yeni girmiş bir kimseye kazfetmenin cezasını bilemeyeceğinden dolayı mazur sayılarak had uygulanmaz. Bulûğ çağına girmemiş çocuk veya deli olan mümeyyiz kimselere had uygulanmaz ama edeben azarlanırlar. Çocuğuna kazfeden anne ve baba asıl olduğu -ne kadar yukarı çıkarsa çıksın- ve mirasçısı olduklarından dolayı had uygulanmaz. Fakat vermiş olduğu ezadan dolayı azarlanır ve kınanırlar. Bu, çocuğun değil Allah Teâlâ'nın hakkı olduğundan dolayı yapılır. İftira cezasında kul hakkı ağır basar. Hâkim zina iftirası atanın had cezası görmesine hükmetse, sonra iftiraya uğrayan onu bir bedel karşılığında veya karşılıksız affetse had cezası düşer. Çünkü had cezasının gerekme nedeni, diğerinin namusunu ağzına almasıdır.

Şayet bir kimse oğluna veya başkasının oğluna "Ey zina çocuğu" dese, o kişinin annesine iftira atmış olur ve şartları tutuyorsa ona had uygulanır. Eğer kâzif hür bir kimse ise âyette geçtiği üzere 80 celde vurulması lazımdır. Aynı şekilde zimmî ve köle kazfetse sonra harbî olsa, kazf vaktindeki haline itibar edilerek bunlara da 80 celde gerekir. Mükatep (Efendisi ile hür olması için anlaşma yapan köle) kazfetse icmâ' ile ona 40 celde vurulur.⁶²²

c- Tanıkların İfade Uyuşmazlığı: İki tanığın ifadesi, iftiranın zamanı veya mekânı konusunda uyuşmasa da Ebû Hanife'ye (r.a) göre tanıklıkları kabul edilir. Çünkü söz, tekrarlanan şeylerden olup, iki söz, birincinin aynısı olabilir. Dolayısıyla tanıkların ifadelerinin zaman veya yer konusunda uyuşmaması ile, tanıklığın konusu değişmez.

Ebû Yûsuf ve Muhammed'e (r.a) göre ise; tanıkların ifadelerinin zaman ve yer konusunda uyuşmaması, tanıklığın kabul edilmesine engel olur. Dolayısıyla, tanıkların, aynı suç üzerinde ifade birliği olmadığı zaman hâkim hüküm veremez.⁶²³

d- Hükümden Sonra Affetme: Hâkim, kazfedenin kimsenin had cezası görmesine hükmetse,

⁶²¹ Hattâb, *Mevâhibü'l-Celîl*, c. VI, s. 298,300.

⁶²² Remlî, *Nihâyetü'l-Muhtâc*, c. VII, s. 435,436.

⁶²³ Serahsî, *Mabsût*, c. IX, s. 108.

sonra iftiraya uğrayan onu bir bedel karşılığında veya karşılıksız affetse, onun affetmesi ile had cezası düşmez. Çünkü iftira cezasında Allah hakkı ağır basar, kul hakkı ikinci sırada gelir. Bu ceza, muhsan olma koşulu aranan bir cezadır. Dolayısıyla recm cezası gibi Allah hakkı olur. Bunun gerekçesi şudur: Had cezaları Allah hakkı olarak konmuş olan caydırıcılardır. Kul hakkı olan cezalar ise, özü bakımından uygulanması mutlaka gerekli olmayıp, uygulanabilir olan cezalardır. Kul hakkından dolayı konmuş olan cezalar, onarma anlamını gösterebilir diye denkliği çağrıştıran “kisas”⁶²⁴ adıyla gerekli olmuştur. “Had cezası” adıyla verilenler ise Allah Teâlâ’nın hakkıdır ve bu adlandırma, caydırıcılık anlamını çağrıştırmaktadır.⁶²⁵

e- Bir Topluluğu Kazfetmek ve Kazfin Tekrar Etmesi: Bir kimse bir kelimeyle bir cemaati kazfederse kendisine bir tane had cezası tatbik edilir.⁶²⁶ Çünkü Yüce Allah âyet-i kerîmede: *“İffetli kadınlara iftira atan, sonra da dört şahit getiremeyen kimselere seksen sopa vurun ...”*⁶²⁷ şeklinde buyurmuş ve bir kişiyi ya da bir topluluğu kazfetse de verilecek ceza konusunda bir ayırım yapmamıştır. Zira adam, her birisini zina etmek ile itham etmiş olduğundan, hepsinden dolayı tam bir had cezasına çarptırılır. Sanki hepsine tek tek iftira etmiş gibi kabul edilir. Birkaç kelimeyle defalarca olmak üzere bir topluluğu kazfederse o zaman, hepsinden dolayı ayrı ayrı had cezası alır. Çünkü bu, insanoğlunun hakkına riâyet eden bir durum olup, o vakit kul hakkı ve kısas konularında olduğu gibi o kelimelerinden dolayı ceza alır.⁶²⁸

İftira cezasında, bir hâkimin diğerine gönderdiği bilgi mektubu, tanıklığa (birinin iftiraya tanık olduğuna) tanıklık etmek ve erkeklerle beraber kadınların tanıklık etmesi kabul edilmez. Çünkü zina iftirasının gereği, şüphe olduğunda düşen bir cezadır.⁶²⁹

Adam kazfetse ve kendisine had tatbik edilse sonra yeniden kazfetse; bu durumda bakılır, eğer attığı bu kazf zinadan dolayı had cezası yediği kazfî ise bu durumda ilim adamlarının genelinin görüşüne göre ona bir kez daha aynı had cezası uygulanmaz. Şüphesiz

⁶²⁴ Kısas / القصاص : Sözlükte “ardından gitmek, iz sürmek, yaptığı işte birinin yolunu takip etmek; kesmek, eşitlemek ve misilleme yapmak” mânalarında masdar olan kısâs isim olarak “mutlak eşitlik, bir şeyin iki tarafının birbirine denk olması; işlenen fiile ona denk bir fiille mukabele edilmesi” anlamlarına gelir. Hukukta kısas, kasten işlenen adam öldürme veya müessir fiil (yaralama) suçunun fâilinin işlediği fiil cinsinden ve ona denk bir ceza ile cezalandırılmasını, fıkıhtaki teknik kullanımıyla kasten öldürdüğü kişiye karşılık fâilin öldürülmesini, kasten işlediği müessir fiil sonucu mağdurda bedenî-fizikî zarar meydana getiren kimsenin benzeri şekilde cezalandırılmasını ifade eder. bk. Şamil Dağcı, “Kısas”, *DİA* 2002, c. XXV, s. 488.

⁶²⁵ Serahsî, *Mebûsât*, c. IX, s. 109.

⁶²⁶ Serahsî, *Mebûsât*, c. IX, s. 111; İbn Kudâme, *el-Muğnî*, c. XII, s. 406

⁶²⁷ Nûr, 24/4.

⁶²⁸ İbn Kudâme, *el-Muğnî*, c. XII, s. 406,407.

⁶²⁹ Serahsî, *Mebûsât*, c. IX, s. 111.

adama had vurulsa sonra zina isnadında bulunsa bakılır; uzunca bir zamandan sonra kazfetmiş olursa o takdirde ikinci bir had cezası vurulur.⁶³⁰

f- Ölmüş Birine Zina İftirası: Bir kimse, ölmüş birinin zina ettiğini söylese ona had cezası gerekir. Çünkü had cezasının gerekliliği iftiraya uğrayanın muhsan olması açısından. Ölüm kişinin muhsanlığını yok etmez, tam tersine pekiştirir.⁶³¹ İftira atana cezanın bir bölümü vurulduktan sonra iftiraya uğrayan ölse, cezanın geri kalanı vurulmaz. Burada parça bütün yerine konur. Cezanın bir bölümü vurulduktan sonra iftiraya uğrayan oradan ayrılrsa yine durum böyledir. Geri gelmediği sürece ceza tamamlanmaz.⁶³²

g- Zinaya Tanıklıkta En Az Sayı: Dört erkek tanıktan azı kabul edilmez. Çünkü Allah Teâlâ sayı hakkında, “... dört şahit getiremeyen kimselere ...”⁶³³ ve “Bu iddialarına dört şahit getirselers ya! Şahit getiremiyorlarsa onlar, Allah nezdinde yalancıların ta kendileridir”⁶³⁴ buyurmaktadır. Ebû Hanîfe’ye (r.a) göre kazfde bulunanın iftirasının doğruluğunu kendisi hariç dört şahitle ispat etmesi şarttır.⁶³⁵ Şahitlerin sayısı dörtten az olursa, iftiracı sayılırlar ve kendilerine kazf haddi uygulanır. Âyet-i kerîmede de anlatıldığı üzere her birine 80 celde vurulur.⁶³⁶ Hâkimin yanında dört kişiden az bir grup birisi aleyhinde zina şahitliği yapsa, onlara kazf haddi uygulanır. Hz. Ömer (r.a), Muğîre b. Şu’be (r.a) aleyhinde zina şahitliğinde bulunan üç kişiye had uygulamış ve bu uygulamaya kimse itiraz etmemiştir.⁶³⁷

Bir kimse tanıkları getirse, onlar da zaman aşımına uğramış bir zinaya tanıklık etse ondan had cezası düşürülür. Yine bir kimse üç tanık getirse, onlar da onun zina ettiğine tanıklık etseler, sonra onun zina ettiğini söyleyen kişi “bunların dördüncüleri de benim” dese sözüne bakılmaz ve hem ona hem de o üçüne had cezası uygulanır. Çünkü kendisi tanık olamaz ve üç kişiyle ise kanıt tam olmaz. Bu nedenle hepsi zina iftirası atmış olur ve hepsine ceza verilir.⁶³⁸

Karısını zina ile itham eden koca ile, bu şahitler dörde tamamlansa had uygulanmaz. Fakat bu hususu hâkim dışında başkalarının yanında dillendirseler o zaman kâzif durumunda olurlar. Zina şahitliğinde bulunacak kimseler, yaptıkları şahitliğin veya onu gizlemenin ne derece fayda sağlayacağını düşünmeleri gerekir. Haddin uygulanması için ya şahitlerin

⁶³⁰ İbn Kudâme, *el-Muğnî*, c. XII, s. 407.

⁶³¹ Serahsî, *Mebûsât*, c. IX, s. 112.

⁶³² Serahsî, *Mebûsât*, c. IX, s. 114.

⁶³³ Nûr, 24/4.

⁶³⁴ Nûr, 24/13.

⁶³⁵ İbnü’l-Hümâm, *Şerhu Fethi’l-Kadîr*, c. IV, s. 210.

⁶³⁶ Sahnûn, *el-Müdevvene*, c. IV, s. 506.

⁶³⁷ Taberî, *Târîhu’t-Taberî (Târîhu’r-Rusûl ve’l-Mülûk)*, Dâru’l-Meârif, Mısır (t.y), c. IV, s. 69-72.

⁶³⁸ Serahsî, *Mebûsât*, c. IX, s. 115.

sayısının eksik olması ya da sıfatında hâle oluşması gerekir. Eğer bir erkek zina ettiğini ikrar etse, sayıları eksik olan şahitlerin üzerinden had cezası kalkar.⁶³⁹

h- Farklı Dilde Cezayı Gerektiren ve Gerektirmeyen Sözcükler: Zina iftirası Türkçe, Arapça ya da Farsça hangi dilde olursa olsun, zina anlamında açık bir dil ise had cezasını gerektirir. Çünkü cezadan maksat utancı gidermektir. Bu ise dillerin farklılığına göre değişmez.

Bir erkek diğer bir erkeğe “Yâ zâniye” (ey zina eden kadın) dese, Ebû Hanife ve Ebû Yûsuf’a (r.a) göre had cezası gerekmez. İmam Muhammed’e (r.a) göre ise o, açık bir şekilde onun zina ettiğini kastetmiş olup, sözcüğün sonuna sadece müenneslik (te)’si eklemiştir ve zina iftirası atarak kendine cezayı gerektirmiş olur. Bir kadına “Yâ zânî” (ey zina eden erkek) dese görüş birliği ile ona had cezası gerekir. Yani kadına iftira atmış olur.⁶⁴⁰

i- Yakın Akrabaya Zina İftirası: Baba kendi oğluna zina iftirası attığında ona ceza verilmez. Çünkü baba, çocuğunu yaralama ve öldürme suçlarından dolayı bile cezalandırılmaz.⁶⁴¹ Ama oğlunun hür, iffetli ve Müslüman anasının ölümünden sonra ona, “Ey zinâkâr kadının oğlu” diye hitap ederse; oğlu, anasına zina isnadında bulunduğu için, tıpkı yabancı birisiymiş gibi ona kazf haddinin tatbik edilmesini isteme hakkına sahip olur.⁶⁴² Bir kimse, babasına, annesine, kardeşine veya amcasına zina iftirası atsa, ona iftira cezası gerekir. Çünkü iftiraya uğrayan muhsandır. Ayrıca zina iftirası atan, bunlardan birini öldürseydi, kısas yoluyla öldürülecekti. Biri kendi oğluna “ey zina eden kadının oğlu” dese, çocuğun annesi de ölmüş olup, bir başka kocadan doğma oğlu bulursa, o oğul gelip iftira cezasının verilmesini istediğinde ona iftira cezası verilir. Yine ölmüş olan iftira mağdurunun iki oğlu olup, onlardan biri iftira atanın iddiasını doğrulasa, diğerinin iftira cezası verilmesini isteme hakkı vardır.⁶⁴³

j- Erkek ve Kız Çocuğunu Kazfetmek: Bir adam, cima‘ çağına ermiş ama ihtilam olmamış bir çocuğa zina isnadında bulursa, adama had uygulanmaz. Zina eden erkek çocuğuna ihtilam oluncaya kadar, kız çocuğuna da hayız oluncaya kadar zina haddi uygulanmaz.⁶⁴⁴

k- İftiraya Hâkimin Tanık Olması: Bir kimse, diğerine hâkimin önünde zina iftirası atsa, bir başkası tanıklık etmese de hâkimin ona iftira cezası verme yetkisi vardır. Hâkim olayı, hâkimlik görevine atanmadan önce öğrense, sonra hâkimlik görevine atansa, Ebû Hanife’ye (r.a) göre; tanıklar tanıklık edene kadar kendi bilgisine göre hüküm verme yetkisi yoktur. Ebû Yûsuf ve Muhammed (r.a) ise “hâkim kendi bilgisine göre hüküm verebilir” demişlerdir.⁶⁴⁵

l- İftira Cezası Verilmesine Engel Durumlar: İftira atanı, küfürle itham etmeksizin, ondan

⁶³⁹ Remlî, *Nihâyetü'l-Muhtâc*, c. VII, s. 437,438.

⁶⁴⁰ Serahsî, *Mebûsât*, c. IX, s. 114.

⁶⁴¹ Serahsî, *Mebûsât*, c. IX, s. 123.

⁶⁴² Sahnûn, *el-Müdevvene*, c. IV, s. 497

⁶⁴³ Serahsî, *Mebûsât*, c. IX, s. 123.

⁶⁴⁴ Sahnûn, *el-Müdevvene*, c. IV, s. 491.

⁶⁴⁵ Serahsî, *Mebûsât*, c. IX, s. 124.

Müslüman olup olmadığını söylemesi istenebilir.⁶⁴⁶ İftiraya uğrayan, iftira atana ceza verilmeden önce zina etse veya yetkisinin olmadığı haram bir ilişkiye girse, iftira atandan ceza düşer. İftiraya uğrayan dinden çıktığında da hüküm böyledir. Sonra yeniden Müslüman olsa bile iftira atana ceza verilmez. İftiraya uğrayan aklı gitmiş bir bunak olsa veya dilsiz olup öylece kalsa yine hüküm böyledir.⁶⁴⁷

m- Zina Çocuğuna ve Liân Çocuğuna Zina İftirası: Bir kimse liân çocuğunun (karı ile koca arasında lânetleşmeye yol açan çocuğun) veya zina çocuğunun kendisine zina iftirası atsa, ona iftira cezası gerekir. Çünkü o iffetli ve muhsandır. Zinanın günahı ana-babasına aittir. Onların yaptığı iş çocuğun muhsanlığını düşürmez. Ancak onun annesine zina iftirası atarsa buna iftira cezası gerekmez. Yine çocuğun annesinin zina ettiğini söyleyen doğru söylemiştir. Çünkü çocuğun annesi zina etmiştir. Liân çocuğunda da gerekmez, çünkü onun annesi de muhsan değildir. Çünkü kucağında babası bilinmeyen bir çocuk vardır.⁶⁴⁸

n- İftira Cezası Gerektiren ve Gerektirmeyen Bazı Sözler: Bir kimse karşısındakine “Sen falan kadınla zina ettin” derse hem muhatabı olan adam hem de kadın hakkında bir tek ifadeyle kazf suçu işlemiştir.⁶⁴⁹

Biri, diğerine “zinada sen filan kadın ya da adamdan daha üstünsün” dese, ona iftira cezası gerekmez. Yine “sen insanların zinayı en iyi bilenisin” veya “zina edenlerin en zina edenisin” dediğinde de hüküm böyledir. Ebû Yûsuf’tan (r.a) ise şöyle nakledilmiştir: “Sen zina eden falanca kişiden daha çok zina edensin” veya “sen zina edenlerin en çok zina edenisin” dediğinde ona iftira cezası gerekir. Bir adam nikahlı karısına hitap ederek: “Zorlanarak zina ettin” veya “falanca seninle haram bir cinsel ilişkiye girdi” ya da “küçükken zina etmiştin” dese, ona had cezası gerekmez. Çünkü eşine had cezasını gerektiren bir eylemi ait kılmış değildir. Zina etmeye zorlanan kadının herhangi bir eylemi yoktur. “Haram olan bir cinsel ilişkiye girdi” demek zina etmeyi açıkça ifade eden bir şey değildir. “Küçükken zina etmiştin” sözü ise, din bakımından imkânsızdır. Bu söz “sen doğmadan önce zina etmiştin” demek gibidir. Bu ise had cezasını gerektirmez. Çünkü bu sözle lekelenecek olan iftira atandır; iftiraya uğrayan değil. Had cezası ise iftiraya uğrayanın utancını gidermek içindir.⁶⁵⁰

Birisi diğerine “Ey zinakâr kadının zinakâr oğlu!” dese bu sözün muhatabı olan anne ve çocuk sağ iseler onlardan her birisi ayrı ayrı dava açma hakkına sahiptirler. Ama anne ölü ise dava hakkı sağ olan çocuğa aittir.⁶⁵¹

⁶⁴⁶ Remlî, *Nihâyetü'l-Muhtâc*, c. VII, s. 435.

⁶⁴⁷ Serahsî, *Mebûsât*, c. IX, s. 127.

⁶⁴⁸ Serahsî, *Mebûsât*, c. IX, s. 127.

⁶⁴⁹ İbn Kudâme, *el-Muğnî*, c. XII, s. 407.

⁶⁵⁰ Serahsî, *Mebûsât*, c. IX, s. 111

⁶⁵¹ İbn Kudâme, *el-Muğnî*, c. XII, s. 407.

Eşi, Müslüman olduktan sonra ona “Müslüman olmadan önce zina etmiştin” dese veya özgür olduktan sonra cariye iken zina etmiştin” dese had cezası gerekir. Bu, iftiraya uğrayanın utancını gidermek içindir. Çünkü ona had cezasını gerektiren bir eylemi ait kılmıştır. Çünkü zimmî (İslâm ülkesinde yaşayan Hristiyan veya Yahudi) kadının veya cariyesinin eylemi zina olup, bundan dolayı onlara had cezası uygulanır.⁶⁵²

Sarîh bir lâfızla kazfde bulunan kimseye had uygulanır. Mesela, bir kimsenin bir kadına “Ey zinâkâr!” veya “Sen zina ettin” demesi gibi. Bir kimse, bir başkasına “Ey livâtacı!”, ya da “Ey Lût kavminin işini yapan!” derse, ona iftira haddi uygulanır. Bir adam, bir kadına “Ey zaniye!” dediğinde, kadın da “seninle zina ettim” derse, adama kazf haddi uygulanır ama zina haddi uygulanmaz. Kadın da sözünden dönmedikçe ona zina haddi tatbik edilir. Üstü kapalı bir lafızla, meselâ bir kimse bir başkasına “Ey fâsık!”, “Ey fâcir!”, “Ey habîs!” derse; onun bu sözü zina isnadı yerine geçmez. Bununla zina isnadını kasdetmezse, ona kazf cezası verilmez. “Ben bunu söylemekle zina isnadını kasdetmedim” der ve iftiraya uğrayan kimse onu yalanlarsa, yemin etmesi şart koşularak iftiraya uğrayan kimsenin sözüne itibar edilir.⁶⁵³

Bir kimse “Ey zinakâr oğlu zinakâr!” dese bir ifade ile iki kişiye hakarete bulunmuş olur. O kişinin babası sağ ise her birisinin dava açma hakkı vardır ve her birisi için ayrı ayrı dayak cezasına hükmedilir.⁶⁵⁴

o- Zina İftirasında Çeşitli Durumlar: Bir kimse bir başkasına; “ey iki zina edenin oğlu” dese ona tek bir iftira cezası gerekir. Bir kimse, diğerine, “sen ne falanca erkeğe ne de falanca kadına aitsin” dese, ona iftira cezası gerekmez. Bir kimse, diğerine, babasını kastederek “seni falanca doğurmadı” dese, ceza gerekmez. Çünkü doğru söylemiştir, onu babası değil annesi doğurmuştur. Bir kimse, bir kadına “erkek deveyle” veya “öküzle” veya “erkek eşek ile zina ettin” dese, ona iftira cezası gerekmez. Çünkü onun bir hayvanla cinsel ilişkiye girdiğini söylemiş olup, bu tür bir eylem kadına had cezası gerektirmez. Kadına “dişi deve ile” veya “bir inek ile” veya “bir elbise ile” ya da “bir dirhemle zina ettin” dese, ona iftira cezası gerekir. Çünkü onun bu sözü “sana bedel olan bir dirhem karşılığında zina ettin” demektir. Kadının namusu karşılığında para kazanması iftirası ise zinadan daha çirkin bir iştir.⁶⁵⁵

⁶⁵² Serahsî, *Mebûsât*, c. IX, s. 111,112.

⁶⁵³ Sahnûn, *el-Müdevvene*, c. IV, s. 486-493.

⁶⁵⁴ İbn Kudâme, *el-Muğnî*, c. XII, s. 407.

⁶⁵⁵ Serahsî, *Mebûsât*, c. IX, s. 125.

Bir kimse bir adama “Ey zinakâr iki kişilerin oğlu!” dese, bir cümle ile iki kişiye hakarete bulunmuş olur. O iki kişi ölü iseler çocukları hakaret davası açma hakkına sahiptirler. Yapılan suç isnadına bir tek dayak cezası verilir.⁶⁵⁶

Kendisine haram olan bir kadınla sevişse ve ona cinsel ilişki dışında her şeyi yapsa, sonra biri onun zina ettiğini söylese, ona iftira cezası gerekir. Akıl hastası olan biri, bir kadınla zorla veya gönüllü zina etse, sonra biri onun ve o kadının zina ettiğini söylese ona iftira cezası gerekmez. Çünkü iftiraya uğrayanın muhsan olması şarttır. Muhsanlık ise övülen birtakım özelliklerle gerçekleşir ve bunların ilki aklın sağlam olmasıdır. Müslüman olmayan birinin zina ettiğini söyleyen kimseye iftira cezası verilmez. Çünkü Müslüman olma muhsanlığın şartlarındandır. Hz. Peygamber (s.a.s) şöyle buyurmuştur: “Allah’a ortak koşan muhsan olmaz.”⁶⁵⁷ Yine bir zimmî, Müslüman birinin zina ettiğini söylediğinde tam ceza uygulanır. Çünkü Müslüman muhsan olup, atılan zina iftirası ile lekelenir. İftira atan ise, Müslüman değilse bile özgürdür. Dolayısıyla ona hür olanların cezası olan 80 celdenin vurulması gerekir.⁶⁵⁸

Birisine “falanca kadınla günah işledin, onunla cinsel ilişkiye girdin” dese veya “onunla fuhuş yaptın” diyerek fuhuş sözcüğünü kullansa, bundan dolayı ona iftira cezası gerekmez. Çünkü açıkça “zina” sözcüğünü kullanarak iftira atmış değildir. Had cezasını gerektiren nedenlerde ise, nassta belirlenmiş olan ifadelerin kendisinin kullanılmasına bakılır. Dolayısıyla açıkça zina sözcüğünü kullanmadıkça suç gerçekleşmiş olmaz. Yine bir kimse zina ithamı altında kalsa ve “zina eden ben değilim” dese, bize göre ona iftira cezası gerekmez. Bir kimseye “bana senin zina ettiğin haber verildi” dese, ona iftira cezası gerekmez. Yine “falancaya git ve onun zina ettiğini söyle” dese, gönderen ve elçi bu sözle zina iftirası atmış olmaz. Ama elçi “sen zinakârsın” dese, ona iftira cezası gerekir.⁶⁵⁹

Bir kimse diğerine “zinakâr” dese, bir başkası da “doğru söyledin” dese, doğrulayana iftira cezası gerekmez. Bir kişi, diğerine “tanıklık ederim ki, sen zina edensin” dese, bir başkası da “ben de tanıklık ederim” dese, ikinciye iftira cezası gerekmez. Bir kişi diğerine “senin cinsel organın (fercin) zina etti” dese, ona iftira cezası gerekir. Bir kadına “zinakâr!” deyip, konuşmayı kestikten sonra “zor altındayken” dese, ondan iftira cezası düşmez. Ancak ilk sözüne bitişik olarak “zor altındayken zina ettin” demesi durumunda hüküm böyle değildir. Diğerine “sen zina ettin ve seninle birlikte falanca da” dese, ikinciye de zina iftirası atmış olur. “Falanca senin yanında tanıktı demek istedim” derse doğrulanmaz. Ancak açıkça

⁶⁵⁶ İbn Kudâme, *el-Muğnî*, c. XII, s. 407.

⁶⁵⁷ İbn Ebî Şeybe, *Musannef*, c. X, s. 110.

⁶⁵⁸ Serahsî, *Mebûsât*, c. IX, s. 118.

⁶⁵⁹ Serahsî, *Mebûsât*, c. IX, s. 120.

söylemesi durumu bunun dışındadır. Birine “zina çocuğu” veya “zina dölü!” dese, ona iftira cezası gerekir. Çünkü anasına iftira atmış olur ve çocuğu iftira cezasının uygulanmasını isteme hakkına sahiptir. Ancak annesinin muhsan ve ölmüş olduğunun kanıtlanması şarttır. “Sen babana ait değilsin” ifadesi yine iftira cezasını gerektirir. Çünkü bu sözle, onun annesine iftira atmış olur.⁶⁶⁰

Demek ki, kazfte bulunmak çok ağır bir sorumluluğun altına girmek demektir. Çünkü ya ispat edeceksin ya da sırtına celde vurulacak. İspat edersen bir suç ortaya çıkacak, suçluların ceza görmesinden dolayı diğer insanlar bu suçu işlemeye teşebbüs edemeyecekler. İspat edemezsen sırtına celde vurulacak, adın yalancı olacak, fasıklardan olacak ve bir daha şahitliğin kabul edilmeyecektir. Onurlu ve namusuna düşkün bir Müslüman için en ağırı da kendi karısını yatağında yabancı bir erkekle yakalamaktır. Sahabe-i kiram gibi onu öldürmek istese, karısıyla zina yaptığını nasıl ispatlayacak. Öldürmese, bu yükü ömrü boyunca nasıl taşıyacak ve o anda şahitleri nasıl bulup getirecek. Şahit bulmak için gitse dönünceye kadar yakaladığı adam belki kaçacak. Şahit bulamayıp sussa sürekli zinakâr adamı görmek, onun için ayrı bir dert olacak. İmama söylese şahit getiremediği için ya 80 celde vurulacak ya da karısıyla mülâane yapacak. Bunun sonucunda karısı zina yapmadığına ve kocasının yalancı olduğuna dair dört kere yemin ettikten sonra karısını kesin bir şekilde boşanmış olacak.

3.4. Lezbiyenlik (Sevicilik) Suçu ile İlgili Fıkhi Hükümler

İmam Ebû Hanife’ye (r.a) göre, kadın kadına cinsel temasta bulunanlara zina haddi uygulanmayıp, onlar ta‘zirle yani tevbe edinceye kadar hapsedmekle cezalandırılır. İmam Muhammed ve Ebû Yûsuf’a (r.a) göre ise bu tür suçlar zina gibidir ve bu suçu işleyenler muhsan ise recm, bekâr ise 100 celde ile cezalandırılır.⁶⁶¹ Peygamber (s.a.s), “*Kadın kadına ilişki kuranların ikisi de zina etmiştir*”⁶⁶² buyurmuş olup, burada anlatılmak istenen söz konusu eylemin had açısından değil, kazandıkları günah açısından zina gibi olduğudur. Nitekim Allah Teâlâ bu davranışı çirkin iş olarak adlandırdığı gibi, her büyük günahı da “çirkin iş” olarak adlandırır.

Şafîiler’e göre, lezbiyenlik (sevicilik) zina gibidir. Ancak, iki kadın arasında cinsel birleşme gerçekleşmediği için ve erkeğin ilişkiye girmeden kadından faydalanması gibi düşünüldüğünden bu fiili işleyen kadınlara had cezası değil ta‘zir cezası verilir.⁶⁶³

⁶⁶⁰ Serahsî, *Mebûsât*, c. IX, s. 121.

⁶⁶¹ İbnü’l-Hümâm, *Şerhu Fethi’l-Kadîr*, c. V, s. 262.

⁶⁶² Beyhakî, *Sünen*, c. VIII, s. 367.

⁶⁶³ Mâverdî, *el-Hâvi’l-Kebîr*, c. XIII, s. 224; Ebû İshâk Cemâlüddîn İbrâhîm b. Alî b. Yûsuf eş-Şîrâzî, *el-Mühezzebe fî fıkhi’l-İmâm eş-Şâfiî*, Dâru’l-Kalem, Şam 1996, c. V, s. 385.

Mâlikîler’de seviciliğin cezasının had cezası olmadığı ve onları te’dib etmenin hâkimin içtihadına bağlı olduğu şeklindeki görüş tercih edilmektedir. Bununla beraber, sevicilik suçunun haddinin 50 celde olduğu görüşü de zikredilmektedir.⁶⁶⁴

Lezbiyenlik (sevicilik) fiiline had cezası değil; ta’zir cezası uygulanacağı hususunda İslâm hukukçuları ittifak halindedirler. Bu konuda Ebû Mûsa’l-Eş’ârî’den (r.a) rivayet edilen “*Bir kadın diğer bir kadınla sevişirse her ikisi de zina etmiştir*” hadisinde geçen zina kelimesinin, bu fiilin haram oluşunu belirttiğini, bu sebeple bu fiil için had cezası değil, ta’zir cezası gerektiği görüşündedirler.⁶⁶⁵

Sonuç itibarıyla, İslâm hukukçuları lezbiyenlik (sevicilik) suçuna had cezasının olmayışı ve cezasının sadece ta’zir oluşu hakkında ittifak etmişlerdir. Lezbiyenlik (sevicilik) fiili tek başına bir suçtur ama had cezası gerektirmeyen bir suçtur. Ebû Mûsa’l-Eş’ârî’nin (r.a) Hz. Peygamber’den (s.a.s) rivayet ettiği “*Erkek erkekle birleştiğinde her ikisi de zinakârdırlar. Kadın da kadınla birleştiğinde her ikisi de zinakârdırlar*”⁶⁶⁶ hadisi sahih kabul edilecek olsa bile yapılan fiil zina olarak nitelendirilmekte ama tam bir zina sayılmamaktadır. Bu hal o fiilin had cezası ile cezalandırılran zina suçuna dahil edilmesi ve had cezası verilmesi için yeterli olmayacaktır. Çünkü sihâk (lezbiyenlik, sevicilik) bir kadının cinsel organının diğer bir kadının cinsel organına girdirmeksizin cinsel organların birbirine sürtülmesi halidir. Had cezasını gerektiren zina ise karşılıklı cinsel organlardan birisinin diğerine -nikah olmaksızın- dahil olması demektir. Dolayısıyla kadının kadınla cinsel ilişki (lezbiyenlik, sevicilik) hali, bir erkeğin bir kadınla cinsel organları birbirine girmeksizin sürtülmek suretiyle doğrudan temasları gibi sayılan ve had cezası gerektirmeyip sadece ta’zir cezası gerektiren suçlardandır. Kıyasla, erkeğin erkekle, organları avret yerine girdirmeden sürtülme hali de kadınların haline benzemektedir ki, bu da had cezası değil, ta’zir cezası gerektiren suçlardan sayılabilir.

3.5. Ölüye Cinsel Temasla İlgili Fıkhi Hükümler

Canlı bir insanın ölü bir insanla cinsel ilişkiye girmesi şeklinde ifade edilen “Ölü Sevicilik”⁶⁶⁷ hakkında İslâm hukukçuları tafsilatlı bir şekilde açıklama yapmışlar ve ölüyle ilişki kurma konusunda bazı konularda ittifak, bazı konularda da ihtilaf etmişlerdir.

⁶⁶⁴ Ebû Abdillâh Muhammed b. Yusuf b. Ebi’l-Kâsım el-Mevvâk el-Abderî el Gırnatî (ö. 897/1492), *et-Tâc ve’l-iklîl ‘alâ (bi-şerhi) Muhtasari’l-Halîl*, Dâru’l-Kütübî’l-İlmiyye, Beyrût 1994, c. VIII, s. 392; Hattâb, *Mevâhibü’l-Celîl*, c. VI, s. 392; Desûkî, *Hâşiyetü’d Desûkî*, c. IV, s. 316.

⁶⁶⁵ İbn Kudâme, *el-Muğnî*, c. XI, s. 293,294.

⁶⁶⁶ Şevkânî, *Neylül’-evtâr*, c. VII, s. 139.

⁶⁶⁷ Ölü Sevicilik: Ölü sevmek ve ölü ile cinsel ilişkide bulunma hâli, nekrofil. bk.

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&kelime=%C3%B6l%C3%BC%20sevicilik&guid=TDK.GTS.59d863908a6656.94987082 (13.09.2018)

Ebû Hanife (r.a) yabancı ölü bir kadınla cinsel ilişkide bulunmayı zina saymamaktadır. Bir kadının da yabancı ölü bir erkeğin erkeklik organını kendi kadınlık organına girdirmesi yine zina değildir. Bu görüş Şafîî ve Hanbelîler'e göre de böyledir. Erkeğin ölü bir kadınla kadının da ölü bir erkekle cinsel ilişkiye girmesi asla gerçek bir cinsel ilişki sayılmaz. Çünkü artık ölünün organına yok olmuş gözüyle bakılır. O tür fiiller nefse hoş gelmeyen, hakir görülen ve normal olarak cinsel haz duyulmayan işlerdir. Bütün bunlardan dolayı bu tür fiiller için ta'zir cezası gerekir.⁶⁶⁸ Zeydîler de aynı görüştedirler.⁶⁶⁹

Şafîî ve Hanbelî mezheplerindeki ikinci görüş; fiilin zina sayılacağı ve failine had cezası gerekeceği şeklindedir. Eğer taraflar karı-koca değilse hüküm böyledir. Ölü ile cinsel ilişki yasak bir iştir ve belki de zina suçundan daha ağır, günahı ve sorumluluk derecesi daha büyüktür. Fuhşu yapan kişi cinsel ilişkinin yanı sıra ölüye karşı saygılı olma anlayışını da dikkate almamıştır.⁶⁷⁰

İmam Mâlik'e (r.a) göre; ölü ile cinsel temasta bulunan kişi ile ölü arasında karı-koca münasebeti yoksa, ölü ile ister önden isterse arkadan temasta bulunsun, haz ve lezzet duymasından dolayı kişinin bu fiili zina sayılır ve zina suçunun cezası ile cezalandırılır. Ölü karısıyla cinsel temasta bulunan kişi bu hükmün dışındadır ve ona had cezası verilmez. Bir kadın da yabancı ölü bir erkeğin erkeklik organını kendi kadınlık organına girdirdiğinde, onun bu fiiline had cezası değil ta'zir cezası verilir. Çünkü burada haz duyması söz konusu değildir.⁶⁷¹

Görülüyor ki; ölüye saygısızlığın cezası da büyüktür. Mezhep imamları ölünün eş ya da yabancı olmasını dikkate alarak ictihat etmiş ve ölüyle yapılan ilişkide çoğunluğu ta'zir cezasına hükmetmiştir. Çünkü ilişki sonunda ölünün hamile kalması mümkün olmayacağı için, neslin bozulması ve nesebin karışması gibi durumlar ortaya çıkmayacaktır. Eşi de olsa yabancı da olsa, bir ölüye bunun yapılması asla cezasız kalmamalıdır. Çünkü bu çirkin iş ölünün saygınlığını kırıcıdır ve normal zina suçundan daha çirkindir. Ölmüş olan birisiyle yaptığı cinsel temasdan lezzet ya da haz alması başka bir garabettir. Bu çirkin fiili yapsa yapsa hasta ruhlu insanlar yapabilirler. Bu insanlar mutlaka tedavi ve te'dip edilmelidir.

⁶⁶⁸ Serahsî, *Mebsût*, c. IX, s. 102; Kâsânî, *Bedâ'i 'u's-sanâi 'fî tertîbi's-şerâi'*, c. VII, s. 34; İbn Kudâme, *el-Muğnî*, c. XI, s. 352; İbnü'l-Hümâm, *Şerhu Fethi'l-Kadîr*, c. IV, s. 152; Remlî, *Nihâyetü'l-Muhtâc*, c. VII, s. 425,426.

⁶⁶⁹ İbn Miftâh, *el-Müntezu'l-muhtâr*, c. IV, s. 138.

⁶⁷⁰ İbn Kudâme, *el-Muğnî*, c. XI, s. 352; Remlî, *Nihâyetü'l-Muhtâc*, c. VII, s. 425,426.

⁶⁷¹ Zürkânî, *Şerhu Muhtasari'l-Halîl*, c. 8, s. 129.

3.6. Hayvanla Cinsel Temasla İlgili Fıkhi Hükümler

Bir tür ruh hastalığı olan, hayvanlarla yakın ve cinsel ilişki kurmak anlamına gelen “hayvansevicilik”⁶⁷² de İslâm hukukunun konuları arasında yerini almış ve bazı hukukçular muhaddislerin çoğunun sahih kabul etmediği,⁶⁷³ “*Her kim hayvana temasta bulunursa onu ve hayvanı öldürünüz*”⁶⁷⁴ hadisine dayanarak hüküm vermişlerdir.⁶⁷⁵

Ebû Hanife ve İmam Mâlik’e göre (r.a) hiçbir hayvanla yapılan cinsel ilişki zina sayılmaz ama bu fiil ta‘zir cezası gerektiren bir suçtur. Bir kadının da bir köpek ya da maymundan faydalanması da aynı hükümde olup bunu da zina saymamışlardır. Şayet fiil zina sayılırsa o zaman had cezası gerekir. İnsanları menetmek için de fiilin kötülöklere kapı açıcı, herkesin faydalanmasına imkân verici bir şekilde olması ve böylece had cezasına ihtiyaç duyulması lazımdır. Halbuki hayvanla cinsel ilişki aklı başında hiç kimsenin ilgi duymayacağı ve teşebbüs etmeyeceği anormal bir ilişkidir.⁶⁷⁶

İmam Şafî ile Ahmed’in (r.a) görüşlerinden en kuvvetlisi Ebû Hanife ve İmam Mâlik’in (r.a) görüşüyle aynı olanıdır. İkinci görüşlerine göre ise fiil zina sayılırsa her durumda bunun cezası ölümdür. Onların bu görüşünün delili Hz. Peygamber’in (s.a.s), hayvanın ve temas eden kişinin öldürülmesi gerektiğine dair hadisidir.⁶⁷⁷ Şafîiler’den bazı hukukçular bu durumu erkeğin kadınla cinsel ilişkisine benzeterek zina sayarlar ve bunu işleyen evli kişiye recm, bekâr kişiye celde cezasının verileceğini söylerler.⁶⁷⁸

Hayvanlarla bu çirkin işi yapan kadına da Şafîiler ile Hanbelîler’e göre erkeğe verilen ceza verilir.⁶⁷⁹ Şafîiler’den bir kısmı kadına ancak ta‘zir cezası verileceğini savunurlar.⁶⁸⁰ Hanbelîler’e göre temasta bulunan kişiye ta‘zir cezası da verilse recm de verilse, temasta bulunulan hayvan her halükarda öldürölür.⁶⁸¹ Zeydîler ise, hayvanın öldürölmeceğı ancak etinin ve sütünün yenilip içilmesinin mekruh olduğı görüşündedirler.⁶⁸²

Zahirîler’e göre hayvanla cinsel ilişkide bulunan kişinin fiili, bir zina suçu teşkil etmediğı için ve o fiilin zina suçu sayılacağı hususunda bir nass bulunmadığı için kişi zinakâr

⁶⁷² Hayvan Sevicilik: İnsan ve hayvan arası cinsel eylemi veya böyle eylemlere eğilim göstermeyi tanımlamak için kullanılan bir terim. Bunu pratik yapanlara “zoofil” denir. bk. <http://www.wikizero.co/index.php?q=aHR0cHM6Ly90ci53aWtpcGVkaWEub3JnL3dpdkVWm9vZmlsaQ> (13.09.2018).

⁶⁷³ İbn Kudâme, *el-Muğnî*, c. XI, s. 352; Remlî, *Nihâyetü'l-Muhtâc*, c. VII, s. 435; Hazrecî, *Esna'l-metâlib*, c. IV, s. 126.

⁶⁷⁴ Ebû Dâvûd, *Hudûd*, 29; Beyhakî, *Sünen*, c. VIII, s. 406-408.

⁶⁷⁵ Üdeh, *et-Teşrîu'l-Cinâi'l-İslâmî*, c. II, s. 355.

⁶⁷⁶ İbnü'l-Hümâm, *Şerhu Fethi'l-Kadîr*, c. IV, s. 152; Zürkânî, *Şerhu Muhtasari'l-Halîl*, c. 8, s. 129.

⁶⁷⁷ Ebû Dâvûd, *Hudûd*, 29.

⁶⁷⁸ Remlî, *Nihâyetü'l-Muhtâc*, c. VII, s. 425,426.

⁶⁷⁹ Hazrecî, *Esna'l-metâlib*, c. IV, s. 126; Makdisî, *el-İknâ*, c. IV, s. 253.

⁶⁸⁰ Hazrecî, *Esna'l-metâlib*, c. IV, s. 126; Remlî, *Nihâyetü'l-Muhtâc*, c. VII, s. 425,426.

⁶⁸¹ İbn Kudâme, *el-Muğnî*, c. XI, s. 352,353.

⁶⁸² İbn Miftâh, *el-Müntezu'l-muhtâr*, c. IV, s. 138.

sayılmaz. Ancak hayvana yaklaşmak ve onunla cinsel ilişkiye girmek haramdır ve bu işin faili bir suç işlemiş olup cezası da ta‘zirdir. Ama onun bu fiilinden dolayı hayvanın öldürülmesi ya da kesilmesine ihtiyaç yoktur.⁶⁸³

Fıkıhçılar hayvanla ilişkiye girme halini zina saymamışlar, onlarla temas eden erkek ya da kadının mutlaka cezalandırılması gerektiğini savunmuşlardır. Burada tek suçlu mahluk insandır. Hayvanın masumiyetini istismar etmiş, onu kötü emellerine alet etmiştir. Kendisiyle cinsel ilişkiye girilen eti yenen bir hayvan ise onu da murdar etmiştir.

Hak Teâlâ, mes’ul olmayan varlıklar olan hayvanları, eti, sütü ve helal olan tüm organları gıda olsun diye, bazı hayvanları da üzerine binmek ve yük taşımada kullanmak için insanların hizmetine sunmuştur. “*Siz yerdekine merhamet edin ki, gökteki de size merhamet etsin*”⁶⁸⁴ hadisine uyarak hayvanları sevmeli ve onlara merhamet edilmelidir. Hayvansever ancak böyle olunur. Cinsel ihtiyacı hayvanlarla gidermek hayvanseverlik değil, hayvanseviciliktir.

Allah Teâlâ cinsel ihtiyacı giderme hususunda insana insan, hayvana hayvan şeklinde her canlıya bir eş yaratmıştır. İnsan Allah’ın kendisi için yarattığı helal insanla cinsel ihtiyacını gidermeli, ağzı-dili olmayan (konuşamayan) hayvanları rahat bırakmalı ve Allah’ın çizdiği sınırları zorlamamalıdır.

⁶⁸³ İbn Hazm, *el-Muhallâ*, c. IX, s. 395.

⁶⁸⁴ Ebû Dâvûd, *Edeb*, 58.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

RECM VE HZ. PEYGAMBER'İN RECM UYGULAMALARI

4.1. Recm

4.1.1. Recmin Tanımı ve Mahiyeti

Sözlükte, bir kimseyi ölünceye kadar taşlama, taş tutma, lânetleme, kovma, sövme, birinin namusuna iftira atma, kötü zanda bulunma⁶⁸⁵ anlamına gelen “recm” kelimesi, bir fıkıh terimi olarak ise; zina eden evli/dul Müslüman kadın veya erkeğin taşlanarak öldürülmesi şeklinde tanımlanmıştır.⁶⁸⁶

Kur’ân’da “recm” ve türevleri fiil, isim ve sıfat olarak geçmiş ve âyetlerin bir kısmında “taşlayarak öldürmek” anlamında kullanılmıştır.⁶⁸⁷ Kelimenin geçtiği âyetlerin diğerlerinde taşlamak veya kovulmak şeklinde ifade edilmiştir.⁶⁸⁸

Recm cezasının Kur’ân’da açıkça bahsedilmediği hakkında tüm tefsirciler ve hukukçular ittifak etmiş, hukukçular arasındaki tartışma recm diye bir cezanın gerçekten var olup olmadığı hakkında olmuştur. Hukukçulara göre bu ceza, İslâm hukuku kaynaklarından sünnet ve icmâ‘ ile sabit olmuştur. Hâriciler’in Ezârika kolu hariç tüm müslümanlar zina eden evlilerin cezasının recm olduğunda ittifak etmişlerdir.⁶⁸⁹ Ezârika, Müslümanların icmâına muhalif olarak; “Kur’ân’da zikredilmemiş olmasından dolayı zina eden kimseye recmi uygulamak yanlıştır. Kur’an’da zina eden kadın ve erkeğe sadece celde cezası uygulanır” görüşünü savunmaktadır.⁶⁹⁰

4.1.2. Recmin Uygulanma Şartları

Recmin uygulanabilmesi için bazı şartların mutlaka gerçekleşmesi gerekir ve bu şartları taşımadığında zina suçlusuna recm cezası tatbik edilmez.

a-Zina Suçu İspat edilmiş Olmalıdır: Recm cezasıyla cezalandırılan zina suçu ancak şu özel mahiyette delillerle ispat edilir: İkrar, şahitlik, karîneler ve mülâane (lanetleşme).

Zina suçu akıllı, hür iradeli bir failin ikrarıyla sabit ve geçerli olur. Zorlanan kişi ile delinin sözlerinin hiçbir değeri yoktur. Çünkü; “Üç kişiden sorumluluk kaldırılmıştır;

⁶⁸⁵ Cevheri, İsmail. b. Hammâd (ö. 393/1003), *es-Sihâh Tacü'l-Lügâ ve Sihâhu'l-Arabiyye* (thk. Ahmed Abdullah Atar), Mısır 1375, c. V, s. 1928; İbn Manzûr, *Lisânü'l-'Arab*, s. 1601-1603

⁶⁸⁶ Apaydın vd. İslâm ve Toplum, *İlmihal II*, s. 129.

⁶⁸⁷ Karaman vd. *Kur’ân Yolu Meâli*, Hûd, 11/91; Kehf, 18/20.

⁶⁸⁸ Âl-i İmrân, 3/36; Hicr, 15/17,34; Nahl, 16/98; Kehf, 18/22; Meryem, 19/46; Şuarâ, 26/116; Yasîn, 36/18; Sâd, 38/77; Duhân, 44/20; Mülk, 67/5; Tekvîr, 81/25.

⁶⁸⁹ Üdeh, *et-Teşrîu'l-Cinâi'l-İslâmî*, c. II, s. 377.

⁶⁹⁰ Ebû Hâmid Ahmed b. Muhammed b. Ahmed el-İsferâyîni (ö. 406/1016), *et-Tebîru fî'd-Dîn ve Temyîzü'l-Firkati'n-Nâciyeti ani'l-Firaki'l-Hâlikîn*, Âlemü'l-Kütüb, Beyrût 1983, s. 50.

uyanana kadar uyuyan kişiden, ergenlik çağına erişene kadar çocuktan ve akıllı hâle gelene kadar deliden” hadisine⁶⁹¹ göre her ikisinin de cezai sorumluluk ehliyeti yoktur.⁶⁹²

İkrar konusunda Ebû Hanife ve İmam Ahmed (r.a) dört şahide kıyasla ve Ebû Hureyre’den (r.a) rivayet olunan bir hadise⁶⁹³ binaen zinakârın zina suçunu dört defa ve ayrı mecliste ikrar etmesini şart koşarlar.⁶⁹⁴ Şafîi ve Mâlikîler’e göre bir ikrar yeterlidir.⁶⁹⁵

İkrarın kabulü ve geçerliliği için fiilin aslı gayet açık ve ayrıntılı olarak, ikrardaki şüpheleri giderici, zina ile kastettiğinin had cezası gerektiren ve gerektirmeyen bir fiil olup olmadığını belirtici olması şarttır. Bu şartta asıl ilke Hz. Peygamber’in (s.a.s) sünnetidir. Mâ’iz b. Mâlik el-Eslemî gelip zina suçu itirafında bulunduğunda itirafı tekrarladı. Hz. Peygamber onun deli olup olmadığını sordu, içkili olup olmadığını anlamak üzere ağzının koklanmasını emretti ve zina fiilinin ne demek olduğunu açıklamasını istedi. Bu fiili etraflıca açıklayıcı sözlerden sonra Mâ’iz recmedildi.⁶⁹⁶

Zina suçunun ancak dört şahitle ispat edileceği hususunda icmâ’ vardır. Hukukçular âyet-i kerimelere istinaden⁶⁹⁷ sayı hususunda ittifak etmişlerdir. İspat edilmesi gereken konu ne olursa olsun şahitlik konusunda gerekli genel şartlar şunlardır: Ergenlik, akıllı olması, hıfz (olayı akılda tutabilme), konuşma yeteneği, görme yeteneği, adâlet, Müslümanlık, şahitliğe engel bir halinin bulunmaması.⁶⁹⁸

Zina suçuna şahitlikte şahit hakkında bazı özel şartların da aranması gerekir ki, bu özel şartlar şunlardır: Erkek olmak, asıl kişinin tanıklığı, suç üzerinden uzun bir zaman geçmemiş olmak, suça tanıklık tek bir mecliste olmak, tanıkların sayısı dört olmak ve tanıkların tanıklığına hakim kanaat getirmiş olmak.⁶⁹⁹

Dört mezhebin imamları⁷⁰⁰ ve Şia’nın Zeydiye kolu suçun zina suçunun ispatında şahide ihtiyaç var ise şahitlerin erkek olmasını şart koşarlar. Ama suçun inkârı ve reddinde tanıklığa ihtiyaç var ise şahitlerin erkek olması şart değildir.⁷⁰¹ Zahirîler’den İbn Hazm’a göre ise, bir zina suçunda bir erkek şahit yerine Müslüman, adil, dürüst iki kadın şahit olabilir.⁷⁰²

⁶⁹¹ Buhârî, *Hudûd*, 22, *Talâk*, 11; Ebû Dâvûd, *Hudûd*, 17; İbn Mâce, *Talâk*, 15.

⁶⁹² Üdeh, *et-Teşrîu’l-Cinâi’l-İslâmî*, c. II, s. 435.

⁶⁹³ Buhârî, *Ahkâm*, 19; Müslim, *Hudûd*, 16,23; Ebû Dâvûd, *Hudûd*, 23; İbn Mâce, *Hudûd*, 23.

⁶⁹⁴ Üdeh, *et-Teşrîu’l-Cinâi’l-İslâmî*, c. II, s. 433.

⁶⁹⁵ Zürkânî, *Şerhu Muhtasari’l-Halîl*, c. 8, s. 81; Hazrecî, *Esna’l-metâlib*, c. IV, s. 131.

⁶⁹⁶ İbnü’l-Hümâm, *Şerhu Fethi’l-Kadîr*, c. IV, s. 115; Hazrecî, *Esna’l-metâlib*, c. IV, s. 131; Ebû İbrâhîm İzzüddîn Muhammed b. el-İmâm el-Mütevekkil-Alellah İsmâîl es-San’ânî (ö. 1182/1768), *Sübûlü’s-Selâm Şerhu Bülûği’l-Merâm*, Dâru’l-Ma’rife, Beyrût 1995, c. IV, s. 7,8.

⁶⁹⁷ Nisâ, 4/15; Nûr, 24/4,13.

⁶⁹⁸ Üdeh, *et-Teşrîu’l-Cinâi’l-İslâmî*, c. II, s. 395-409.

⁶⁹⁹ Üdeh, *et-Teşrîu’l-Cinâi’l-İslâmî*, c. II, s. 409-432.

⁷⁰⁰ Hattâb, *Mevâhibü’l-Celîl*, c. VI, s. 180; İbnü’l-Hümâm, *Şerhu Fethi’l-Kadîr*, c. IV, s. 114; Şîrâzî, *el-Muhezzeb*, c. 2, s. 350; İbn Kudâme, *el-Muğnî*, c. X, s. 175.

⁷⁰¹ Zürkânî, *Şerhu Muhtasari’l-Halîl*, c. VIII, s. 81.

⁷⁰² İbn Hazm, *el-Muhallâ*, c. XI, s. 386-388.

İmam Mâlik, Şâfiî, Ahmed (r.a) zina suçu işleyen kadın hakkında kocasının, karısına zina iftirasında bulunabileceği veya karısının hain biri olduğunu iddia edebileceği ithamı taşıdığından kocanın tanıklardan biri olmasını kabul etmezler.⁷⁰³ Ebu Hanife'ye (r.a) göre koca dört şahitten birisi olabilir. Çünkü bir menfaatin temini söz konusu olduğu yerlerde töhmetten söz edilir. Halbuki burada koca şahitliği ile bir bakıma kendi hakkında da tanıklıkta bulunmuş olmakta ve özel hayatını ortaya atmaktadır.⁷⁰⁴ İbni Hazm'a göre ise koca karısına zina iftirasında bulunuyorsa o zaman kendisinden başka dört şahit gerekir. Fakat koca zina iftirasında bulunmaz da şahit olarak dinlenir ve adil dürüst birisi ise, kendisiyle birlikte adil ve dürüst üç şahit daha var ise bu tam bir şahitlik olur.⁷⁰⁵

Zina suçunun ispatında geçerli olan karîne; bekâr veya kocası belirsiz kadının hamileliğinin ortaya çıkmasıdır. Hamilelik karînesinin zina suçu hakkında delil sayılmasındaki ilke; sahâbenin sözleri ve uygulamalarıdır.⁷⁰⁶

Ebû Hanife, Şâfiî ve Ahmed'e (r.a) göre zina suçu hakkında hamilelikten başka bir delil yoksa ve kadın da kendisine tecavüz edildiğini veya şüpheli surette cinsel temasta bulunulduğunu iddia etse hakkında had cezası uygulanmaz. Çünkü had cezası esas itibariyle yalnızca delillerle veya ikrar ile kesinlik kazanır ve uygulanması gerekir⁷⁰⁷

İmam Mâlik'e (r.a) göre evlenmemiş kadının hamileliğinin ortaya çıkışı ile hakkında had cezası gerekir, ayrıca ikrarına ihtiyaç yoktur. O kadının zorlanılma iddiası veya şüpheli cinsel ilişki iddiası, iddialarının doğruluğunu ispatlayıcı karîneler ve deliller getirmediği takdirde hakkındaki had cezasını düşürmeye yetmez.⁷⁰⁸

Zina suçlusu suçunu ikrar ederse hakkında yapılan istihbarat çalışmasından sonra recm cezası uygulanır. Cezası idam olan bir suçun mutlaka kesin delillerle ispat edilmesi gerekir ki, sanık durumundaki kimseye zulmedilmiş olmasın. Zaten İslâm hukuku da yeterince sağlam olmayan deliller olmadığında cezayı düşürmektedir. Şahitlerle ispat edilmiş bir suçta recm cezası kaçınılmaz olduğu için, şahitlerin Allah korkusu taşıyan ve hesap vereceğine imanı olan birer iyi Müslüman olmaları şarttır.

Şahitlerin sayısının dört olması Allah'ın emridir ama bir zina ispatında dört şahit bulmak kolay değildir. Hepsinin aynı yerde şahitlik yapması ve cinsel ilişki anını etraflıca anlatması gerektiği için zordur. Bunlardan birisi farklı şey söylerse o zaman diğer üçü iftiracı durumuna düşecek ve onlara had gerekecek. Kocanın şahitliği hususunda, dört şahidi

⁷⁰³ Sahnûn, *el-Müdevvene*, c. IV, s. 8; Şîrâzî, *el-Mühezzebe*, c. II, s. 384; Makdisî, *el-İknâ'*, c. IV, s. 442.

⁷⁰⁴ İbnü'l-Hümâm, *Şerhu Fethi'l-Kadîr*, c. IV, s. 114.

⁷⁰⁵ İbn Hazm, *el-Muhallâ*, c. XI, s. 261-263.

⁷⁰⁶ Üdeh, *et-Teşrîu'l-Cinâi'l-İslâmî*, c. II, s. 440.

⁷⁰⁷ İbn Kudâme, *el-Muğnî*, c. X, s. 192; Zürkânî, *Şerhu Muhtasari'l-Halîl*, c. VIII, s. 81.

⁷⁰⁸ İbn Kudâme, *el-Muğnî*, c. X, s. 192;

bulmanın zorluğundan dolayı Ebû Hanife'nin (r.a) kocanın şahitlerden biri olabileceği görüşü diğerlerine göre daha makul görünmektedir.

a- Zina Eden Şahıs Belirli Şartları Taşımalıdır: Zina eden evli kimsenin recmedilebilmesi için akıllı, ergen olması, Müslüman olması (Ebû Yûsuf'a (r.a) göre bu şart değildir),⁷⁰⁹ hür olması, daha önce sahih bir evlilik yapmış ve cinsel ilişkiye girmiş olması, zinanın zor kullanılarak yapılmış olmaması, suçunu ikrar etmesi veya dört erkek şahidin zina yaptığına şahitlik etmesi gerekir. Ayrıca zina ikrarında bulunan kişi zorlama altında ikrar etmemiş olmalıdır. Recmin uygulanabilmesi için Şafiîler'e göre zinanın haram olduğunu bilmesi,⁷¹⁰ İmam Mâlik'e (r.a) göre sıhhatli bir akitle evlendiği kimse ile ve caiz bir vakitte cinsel ilişkiye girmiş olma şartı da vardır.⁷¹¹ Hanbeliler'e göre bir de cinsel münasebetin önden yapılmış olma şartı vardır.⁷¹²

Hukukçular zinaya zorlanan kadına had cezasının uygulanmayacağı konusunda ittifak etmişlerdir. Zinada şüpheyi kabul edenlere göre zorlama bir şüphedir ve hadler de şüpheler sebebiyle bertaraf edilir.⁷¹³ Haneî, Mâlikî, Şafiî, Hanbelî ve Zeydiyye mezheplerindeki kuvvetli görüşe göre, erkek zina için zorlanırsa hakkında had cezası uygulanmaz. Zira ikrah karşısında kadın erkek eşit olup, zorlanan kadına had cezası gerekmezse zorlanan erkeğe de gerekmez.⁷¹⁴ Zahirîler de aynı görüştedir.⁷¹⁵

Fıkıhçılar: “Bir İslâm ülkesinde hükümleri bilmemek mazeret ve delil olarak kabul edilmez” demişlerdir.⁷¹⁶ Bir kimse zinanın haram olduğunu bilmediğinden dolayı suç kastının bulunmadığını ileri sürmesi kabul edilmez. Ancak yeni Müslüman olmuş bir kişi, içinde bulunduğu şartlar itibarıyla hükümleri tam öğrenememişken ve o durumlarda haramlığı bilmeme ihtimalini taşıyorsa ve zina suçunu da işlemişse bu onun için bir mazeret sayılır. Yine deli bir kimse aklı başına gelince zinanın haramlığını öğrenmeden zina suçu işlerse bu da onun için bir mazeret sayılır.⁷¹⁷

Aybaşı (âdetli) halinde iken ve Ramazan'da oruçlu iken yapılan cinsel ilişkiler caiz olmayan vakitteki cinsel ilişkilerdir. İmam Mâlik'e (r.a) göre ergen, Müslüman ve hür olan

⁷⁰⁹ Serahsî, *Mebsût*, c. IX, s. 39.

⁷¹⁰ Remlî, *Nihâyetü'l-Muhtâc*, c. VII, s. 426.

⁷¹¹ İbn Rüşd, *Bidâyetü'l-müctehid*, c. II, s. 435.

⁷¹² İbn Kudâme, *el-Muğnî*, c. XII, s. 318; Hazrecî, *Esna'l-metâlib*, c. IV, s. 126.

⁷¹³ Üdeh, *et-Teşrîu'l-Cinâi'l-İslâmî*, c. II, s. 364.

⁷¹⁴ İbnü'l-Hümâm, *Şerhu Fethi'l-Kadîr*, c. IV, s. 114; Zürkânî, *Şerhu Muhtasari'l-Halîl*, c. VIII, s. 80; Şîrâzî, *el-Mühezzebe*, c. II, s. 384.

⁷¹⁵ İbn Hazm, *el-Muhallâ*, c. VIII, s. 331.

⁷¹⁶ Üdeh, *et-Teşrîu'l-Cinâi'l-İslâmî*, c. I, s. 430.

⁷¹⁷ İbnü'l-Hümâm, *Şerhu Fethi'l-Kadîr*, c. IV, s. 116; Zürkânî, *Şerhu Muhtasari'l-Halîl*, c. VIII, s. 78; Şîrâzî, *el-Mühezzebe*, c. II, s. 384; İbn Hazm, *el-Muhallâ*, c. XI, s. 178; İbn Kudâme, *el-Muğnî*, c. XII, s. 345.

kişi eğer, sıhhatli bir akit ile evlendiği kimse ile, caiz olan bir vakitte cinsel ilişkide bulunmuş iken zina işlerse ister erkek ister kadın olsun ancak işte o zaman ona recm cezası gerekir.⁷¹⁸

Zina eden şahsın recmedilmesi için sahih bir evlilikte yaptığı cinsel teması karısının önünden yapmış olması gerekir. Bunun şart olması hususunda ihtilaf yoktur. Çünkü cinsel temasın önden yapılmadığı bir nikâhta muhsanlık olmuş olmaz ve ön taraftan cima‘ etmediği sürece bu, kadını evli yapmadığı gibi onu bekâretten de çıkartmış olmaz.⁷¹⁹

Anlaşılan o dur ki; insana zorla bazı şeyler yaptırılabilir ama baskı ve ikrah ile cinsel ilişkiye girmek çok zordur. Zorla yapılan cinsel ilişkiyi ihtimal dahilinde kabul edecek olursak, âyet ve hadisler göre zorlanılarak yapılanlardan mes’ul olunmayacaktır. Ahkâmı bilmemekten dolayı ceza verilmeyeceği düşüncesine kısmen katılmak mümkündür. Neden ve niçin bilmediğine bakılması gerekir. Ahkâmı öğrenme cezası ya da durumuna göre ta‘zir cezası verilebilir.

Zina eden şahsa recm cezası infaz edilebilmesi için geçerli bir nikahla evlenmiş ve karısıyla önden cinsel ilişkiye girmiş olma şartı cezayı hafifleten sebeplerdendir. Erkek, evlenmiş ama eşiyle herhangi bir nedenden dolayı ilişkiye girememiş ya da ilişki anının hazzını tadamamış olabilir. Mahrem bir konu olduğu için bunu başkalarına da anlatamamıştır. Eşindeki muhtemel bir sorundan dolayı -haklı bir sebep değil ama- belki bu hazzı ve lezzeti başkasında aramak istemiş olabilir. Geçerli bir evlilik ve cinsel temasın önden yapılmış olma şartı da recm cezasının uygulanmasını zorlaştıran ve gayet makul şartlardandır.

4.1.3. Kur’ân’da Olmayan Recm Âyeti

Allah’ın kitabında açıkça söz edilmediğine dair hakkında ittifak edilen ve bazılarınca lafzı mensuh ama hükmü bâki kabul edilen recm âyeti ve cezası üzerinde tartışmalar devam etmektedir. Zina eden evli ve dullara verilen recm cezası sadece Hz. Peygamber’in (s.a.s) hadis ve uygulamalarına dayanmaktadır. Ayrıca Hz. Ömer’in (r.a) ve bazı sahabilerin recm konusunda âyet geldiğini ve Hz. Peygamber’in (s.a.s) recmi uyguladığını ifade eden rivayetler de vardır.

Hz. Peygamber (s.a.s) zina eden evlilere recm (taşlayarak öldürme) uygulanmasını, bekâr olanlara ise celde vurulmasını ve bir yıl sürgün edilmesini emretmiş ve bu cezaların uygulandığı sahih hadislerde haber verilmiştir. Şimdi recm âyetinin aslında var olduğunu haber veren rivayetleri ve Hz. Peygamber’in (s.a.s) recm uygulamalarını sıralayalım.

⁷¹⁸ İbn Rüşd, *Bidâyetü l-müctehid*, c. II, s. 435.

⁷¹⁹ İbn Kudâme, *el-Muğnî*, c. XII, s. 319-320.

a- İçinde Recm Âyeti Geçen Hadisler

1- Hz. Ömer (r.a) Medine’de irad ettiği bir hutbede şöyle demiştir: “Şüphesiz Allah Teâlâ Muhammed’i (s.a.s) hak ile gönderdi. Ona kitabı indirdi. Kendisine indirilenler arasında recm âyeti de vardı. Biz onu okuduk ve ezberledik. Rasûlullah recmetti. Biz de ondan sonra recmettik. Gelecekte birinin, ‘Allah’ın kitabında recm âyetini bulamamaktayız’ demesi ve böylece insanların, Allah’ın indirdiği bir farîzayı terk etmeleri sebebiyle sapıtmalarından endişe ediyorum. Allah’ın kitabında evli olup da zina eden suç ve suçluları beyyine (şahitlik) veya gebelik, ya da itirafla sabit olan erkek ve kadınlara recm cezası haktır. İnsanların, ‘Ömer, Allah’ın kitabında olmayan bir şeyi kitaba yazdı’ demeleri olmasa, muhakkak ki indirildiği gibi recm âyetini yazardım.’ Ben şu recm âyetini okudum: *الشَّيْخُ وَالشَّيْخَةُ إِذَا زَنِيَا فَرَجُمَاهُمَا الْبَيْتَةَ* eş-Şeyhu ve’ş-şeyhatü izâ zeneyâ fercümûhümâ elbettete: ‘İhtiyar erkeklerle ihtiyar kadın zina ederlerse, kesinlikle ikisini de recmedin.’ Bu ümmetten ileride bir grup gelecek, recmi yalanlayacaklar, havzı yalanlayacaklar, deccâli yalanlayacaklar, kabir azabını yalanlayacaklar ve bir grubun ateşe girdikten sonra tekrar ateşten çıkmasını yalanlayacaklardır.”⁷²⁰

Bu rivayete göre sadece yaşlı erkek ve kadın zina ettiklerinde recmedilecek. Hz. Ömer’in (r.a) bahsettiği âyet gerçekten var olsaydı, sair zamanlarda insanlardan çekinmeyen Ömer (r.a), niçin insan hayatını sona erdiren bir cezanın varlığından söz eden yani hayati önemi haiz bir âyeti Mushaf’a koydurmaktan çekinsin. Ya da bazılarının dediği gibi lafzen (tilaveti) mensûh olan bir âyeti niçin Kur’ân’a yazdırsın.

Âmidî, Hz. Ömer’e (r.a) nisbet edilen “Eğer insanların, ‘Ömer Kur’ân’dan olmayan bir şeyi Kur’ân’a ilave yapıyor’ demelerinden korkmasaydım şüphesiz recm âyetini Kur’ân’a yazardım”⁷²¹ sözünü problemlili görmektedir: İnsanların ithamı sebebiyle Hz. Ömer’in (r.a) Kur’ân’dan olan bir sözü ona yazmamasıdır ki, ona göre bu mümkün değildir. Çünkü Hz. Ömer (r.a) açık sözlülüğü ve hak karşısındaki kararlı tutumuyla tanınmaktadır. Yani o, kınayanların kınamasından asla çekinmeyen bir kişiliğe sahiptir. Bundan dolayı Hz. Ömer’e nisbet edilen bu sözün sıhhati şüphelidir.⁷²²

2- Übey b. Kâ’b, Zir b. Hubeyş’e: “Ahzâb Sûresi size göre kaç ayeettir?” diye sordu. Zir de: “Yetmiş üç âyet ya da yetmiş dört” diye cevap verdi. Bunun üzerine Übey b. Kâ’b yemin ederek dedi ki: ‘Ahzâb Sûresi (âyet sayısı bakımından) Bakara Sûresi kadar hatta

⁷²⁰ Mâlik, Muvatta’, *Hudûd*, 8, 10; Abdürrezzâk, *Musannef*, c. VII, s. 315,330.; İbn Ebî Şeybe, *Musannef*, c. X, s. 75-77; Ahmed b. Hanbel, *Müsned*, I, 232,282,305,329; Buhârî, *İ’tisâm*, 16, *Hudûd*, 30,31, *Ahkâm*, 21; Dârimî, *Hudûd*, 16; Müslim, *Hudûd*, 15; Ebû Dâvûd, *Hudûd*, 23; İbn Mâce, *Hudûd*, 9; Tirmizî, *Hudûd*, 7; Beyhakî, *Sünen*, c. VIII, s. 366.

⁷²¹ Mâlik, Muvatta’, *Hudûd*, 1; Ebû Dâvûd, *Hudûd*, 23; Ebû’l-Ferec Cemâlüddîn Abdurrahmân b. Alî b. Muhammed el-Bağdâdî (ö. 597/1201), *Nevâsihu’l-Kur’ân*, İhyâü’t-Türâsi’l-İslâmî, (y.y) 1984, s. 115,116.

⁷²² Ebû’l-Hasen (Ebû’l-Kâsım) Seyfüddîn Alî b. Muhammed b. Sâlim es-Sa’lebî (ö. 631/1233), *el-İhkâm fî Usûli’l-Ahkâm*, *Mektebü’l-İslâmî*, Beyrût h. 1406, c. III, s. 153,154.

ondan daha uzundu dedi ve: “*الشَّيْخُ وَالشَّيْخَةُ إِذَا زَنِيَا فَارْجُمُوهُمَا الْبَيْتَةَ نَكَالًا مِنَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ*” *eş-Şeyhu ve’ş-şeyhatü izâ zeneyâ fercümûhümâ elbettete nekâlen minellâhi, vallâhu azîzün hakîm*”, “Yaşlı erkek ve kadın zina ettiklerinde, Allah’tan bir ceza olarak her ikisini de mutlaka recmedin. Allah azîzdir, hakîmdir”⁷²³ şeklinde âyet okudu.

Ahzâb Sûresinin aslında çok daha uzun olduğu, içinde recm âyetinin bulunduğu, sonra bir kısmının kaybolduğu veya neshedildiği konusundaki rivayetler uydurma olarak değerlendirilmiştir. Çünkü hadis senet yönünden zayıftır.⁷²⁴ Diğer taraftan Ahzâb Sûresinin Bakara Sûresi kadar uzun olduğu ifade edilmekle, şu anda elimizde mevcut Mushaf’taki Ahzâb Sûresinin pek çok âyeti unutturulmuş demektir. Şu halde bu unutmamanın ilâhi bir unutturma şeklinde meydana gelmesi ve Ahzâb Sûresinde yer almayan bütün âyetlerin herkese unutturulması gerekirdi. İnsanların recm âyetini unutmayıp, diğer âyetleri unutmaları da izah edilecek bir durum değildir.⁷²⁵

3- İbn Ömer diyor ki: “Kesir b. Ebi’s-Salt’ın şöyle dediğini duydum: ‘Bir gün Mervan’ın yanında bulunuyorduk. Aramızda Zeyd b. Sabit de vardı. Zeyd: ‘Biz Kur’an’da recm âyetini okuyorduk’ dedi ve *الشَّيْخُ وَالشَّيْخَةُ إِذَا زَنِيَا فَارْجُمُوهُمَا الْبَيْتَةَ*” *eş-Şeyhu ve’ş-şeyhatü izâ zeneyâ fercümûhümâ elbettete* = Yaşlı erkek ve kadın zina ederlerse mutlaka onları recmedin” âyetini okudu.’ Mervan: ‘O halde bunu Mushaf’a yazsaydın ya!’ dedi. Dedi ki: ‘Hayır, görmez misin; (Âyet) Evli evliyle zina yaparsa ikisi de recmedilir (diyor).’ Bunun üzerine Zeyd b. Sabit, biz bu meseleyi Ömer b. Hattab’a ilettik. O, dedi ki: ‘Bu hususta size bilgi vereyim,’ ‘Nasıl?’ dedik. Dedi ki: ‘Bir gün Allah Resûlü’ne (s.a.s) bir adam geldi. Rasûlullah (s.a.s) ona birçok şey anlattı. Hz. Peygamber’in (s.a.s) anlattığı hususlardan biri de recm meselesi idi. O adam Hz. Peygamber’e (s.a.s) ‘recm ayetini bana yaz’ dedi. Allah Resûlü de (s.a.s.) ‘şimdi olmaz’ veya buna benzer bir şey söyledi.”⁷²⁶

İbn Ömer’den gelen rivayette ifade edildiği gibi recm ayetini yazdırmak için gelen adamın Rasûlullah’ın (s.a.s) geri çevirmesi makul görünmemektedir. Çünkü Hz. Peygamber’in (s.a.s) okur yazar olmadığı bilinip dururken, bir sahabinin Rasûlullah’tan (s.a.s) böyle bir talepte bulunması isabetli değildir.⁷²⁷ Dikkat çeken bir başka husus da, Kur’ân’ı

⁷²³ Abdürrezzâk, *Musannef*, c. VII, s. 329-330; Ahmed b. Hanbel, *Müsned*, V, 132; Beyhakî, *Sünen*, c. VIII, s. 367.

⁷²⁴ Zemahşerî, *el-Keşşâf ‘an hakâiki ğavamizi’t-tenzîl ve ‘uyûni’l-ekâvîl fî vücûhi’t-te’vîl*, Dâru’l-Ma’rife, Beyrût 2009, c. III, s. 410; İbn Âşûr, *Tefsîru’t-Tahrîr ve’t-Tenvîr*, ed-Dâru’t-Tûnisî, Tunus 1984, c. XXI, s. 245-247.

⁷²⁵ Bakkal, “Zina Cezası İle İlgili Nasların Tedricilik Açısından Değerlendirilmesi”, *İslâm Ceza Hukuku Tebliğler Kitabı*, c. I, s. 391.

⁷²⁶ Ahmed b. Hanbel, *Müsned*, V, 183; Dârimî, *Hudûd*, 14; Hâkim, *Müstedrek*, c. IV, s. 360; Beyhakî, *Sünen*, c. VIII, s. 367.

⁷²⁷ Muhsin Demirci, “Nesih Bağlamında Recim Âyeti Sorunu”, *Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 18 (2000), s. 106.

cem'etme komisyonu başkanı Zeyd b. Sâbit'in recm âyetinin lafzının mensuh olduğuna dair herhangi bir açıklama yapmamış olması ve bununla birlikte onu mushafa da yazmamasıdır.

4- Ebû Ümâme b. Sehl b. Huneyf'in teyzesi el-Acmâ şöyle demiştir: Allah'a yemin olsun ki, Rasûlullah bize şu recm âyetini okudu: “*الشيخ والشيخة اذا زنيا فارجموهما البتة بما قضيا من اللذة*” *eş-Şeyhu ve's-şeyhatü izâ zeneyâ fercümûhümâ elbettete bimâ kadayâ mine'l-lezzeti = Yaşlı erkek ve kadın zina ettiklerinde, tam lezzet aldıkları için, her ikisini de mutlaka recmedin.*”⁷²⁸

5- Hz. Aişe (r.a.) şöyle demiştir: “ Recm ve bilinen on defa emzirmenin haramlık hükmü doğurduğu konusunda ayetler indirildi. (Bu âyetler) evimin içindeki divanın altında bir sahife üzerinde yazılı idi. Rasûlullah (s.a.s) hastalanınca onunla ilgilenmiştik. O sırada bir evcil hayvan gelip (söz konusu âyetlerin yazılı olduğu) sayfayı yemişti.”⁷²⁹

Bu rivayette recm âyetinin indiği ifade edilmekte ama metni geçmemektedir. Dârekutnî bu rivayetin sadece itibar için kullanılabileceğini söyler.⁷³⁰ Buna karşın Kurtubî ise; Hz. Aişe'nin (r.a.) odasındaki sahifeyi bir keçinin yediği şeklindeki naklin inkârcıların ve Râfizîler'in⁷³¹ uydurmalarından olduğunu söyler.⁷³²

b- Tahrîmü'd-Dem Hadisi

Recm cezasının var olduğunu ve uygulanması gerektiğini kabul edenlerin delillerinden biri Tahrîmü'd-Dem Hadisi'dir. Hz. Peygamber (s.a.s) şöyle buyurmuştur: “*Allah'tan başka ilah olmadığına ve benim Allah'ın Rasûlü olduğuma şehadet eden Müslüman bir kimsenin kanı ancak üç şeyden biri ile helal olur: Evliyken zina etme, adam öldürme ve dinini terk edip cemaatten ayrılma.*”⁷³³ Hadiste evli olan kimsenin zina etmesi halinde öldürüleceğinden bahsedilmektedir.

c- Sebîl Hadisi

Recm cezasını savunanların bir delili de Sebîl Hadisi'dir. Bu hadisi Ubâde b. es-Sâmit ve Seleme b. Muhabbik rivayet etmişlerdir. Ubâde yoluyla gelen rivayet şöyledir: Ubâde b. es-Sâmit dedi ki: Rasûlullah'a vahiy geldiği zaman sıkıntıya maruz kalır ve yüz hatları değişirdi. Vahiy hali kendisinden gidince şöyle buyurdu: “*Benden alınız! Benden alınız! Muhakkak ki Allah onlara (zina eden kadınlara) bir yol tayin etti (hükümünü açıkladı). Evliyle evli, bekârla bekâr (zina ederse), evliye yüz sopa ve recm, bekâra yüz sopa ve bir yıl sürgün*

⁷²⁸ Hâkim, *Müstedrek*, c. IV, s. 359-360; Ebû'l-Kâsım Müsnidü'd-dünyâ Süleymân b. Ahmed b. Eyyûb et-Taberânî (ö. 360/971), el-Mu'cemü'l-kebîr, Mektebetü İbn Teymiye, Kahire (t.y), c. XXIV, s. 350.

⁷²⁹ Ahmed b. Hanbel, *Müsned*, XVIII, 189.

⁷³⁰ Keskin, *Recm Cezası*, s. 106-108

⁷³¹ Râfizîler: Terim olarak Zeyd b. Ali'nin Emevîler'e karşı başlattığı isyan esnasında Hz. Ebû Bekir ve Ömer'i meşrû halife kabul ettiği gerekçesiyle kendisini terkeden ilk İmâmîler'i, ardından ilk üç halifenin hilâfetini reddettikleri için bütün Şîî grupları, daha sonra da Şîî unsurları taşıyan bazı bâtinî grupları ifade eder. bk. Mustafa Öz, “Râfizîler”, *DİA* 2007, c. XXXVII, s. 396.

⁷³² Zemahşerî, *el-Keşşâf*, c. III, s. 410.

⁷³³ Müslim, *Kasâme*, 25; Ebû Dâvûd, *Hudûd*, 1; Tirmizî, *Diyyât*, 10.

(cezası vardır). ”⁷³⁴ Hadisin çoğu kanalları hadis usûlü kaidelerine göre sahih kabul edilmiştir. Seleme b. Muhabbik’den gelen metin ⁷³⁵ de Ubâde’nin metniyle aynıdır. Ancak Seleme kanalıyla gelen hadisin isnadı sahih görülmemiştir.

4.2. Hz. Peygamber’in (s.a.s) Recm Uygulamaları

Hz. Peygamber’in (s.a.s) hükmüyle kendilerine recm uygulananlar arasında Müslümanlardan başka Yahudiler de vardır. İslâmî dönemde ilk recm uygulaması Yahudilere yapılmıştır. Sahih hadislerde haber verildiğine göre Hz. Peygamber (s.a.s) dört ayrı uygulamada beş kişinin recmedilmesini emretmiştir. Birinci uygulama; iki Yahudi’nin, ikincisi Mâ’iz b. Mâlik’in, üçüncüsü Cüheyne’li bir kadının, dördüncüsü ise bir işçinin recm edilmesi (Asîf olayı) ile ilgili rivayettir.

4.2.1. İki Yahudi’nin Recmedilmesi

Çeşitli rivayetleri değerlendiren hadisçi Yusuf Ziya Keskin’e göre iki Yahudinin recmedilmesi olayı, Hz. Peygamber’in (s.a.s) Medineye geldiği hicrî birinci yılın sonları veya ikinci yılın başlarında gerçekleşmiştir.⁷³⁶

İki Yahudinin recmedilmesiyle ilgili rivayetler sahabeden Abdullah b. Ömer, Câbir b. Abdullah, Berâ’ b. Âzib, Abdullah b. Abbâs, Ebû Hüreyre, Câbir b. Semure ve Abdullah b. el-Hâris b. Cez’ olmak üzere yedi kanalla gelmiş olup, bu rivayetleri birleştirmek suretiyle şöyle bir ortak metin oluşturmak mümkündür:

Hz. Peygamber (s.a.s) Medine’ye geldiğinde Yahudi âlimler, ders yaptıkları bir evde toplanarak, kendilerinden zina eden bir erkekle bir kadının durumunu görüştüler ve sonuçta şöyle dediler: “Şu adamla şu kadını Muhammed’e götürün; eğer onlar hakkında sizin uyguladığınız tecbiyeyi⁷³⁷ uygularsa, ona uyun ve onu tasdik edin. Çünkü o bir meliktir. Eğer onlar hakkında recmle hükmederse, bu hükmü kendi uygulamalarınıza dayanarak kabul etmeyiniz.” Yahudiler, zina eden erkek ve kadını Hz. Peygamber’e (s.a.s) getirip, “Yâ Muhammed! Bu adam evlendikten sonra, evli olan bir kadınla zina etti. Aralarında hükmet. Biz aralarındaki hükmü sana havale ettik” dediler. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.s), bazı Müslümanlarla birlikte Yahudi âlimlerinin ders yaptıkları eve kadar geldi. Hz. Peygamber (s.a.s) kapıda durup onlara, “Ey Yahudi topluluğu! Tevrât’ı Mûsâ’ya indiren Allah aşkına

⁷³⁴ Abdürrezzâk, *Musannef*, c. VII, s. 310,329; İbn Ebî Şeybe, *Musannef*, c. X, s. 80; Ahmed b. Hanbel, *Müsned*, V, 313,317,318,320,321,327; Buhârî, *Tefsir* 4; Dârimî, *Hudûd*, 19; Müslim, *Hudûd*, 12,13,14; Ebû Dâvûd, *Hudûd*, 23; İbn Mâce, *Hudûd*, 7; Tirmizî, *Hudûd*, 8; Beyhakî, *Sünen*, c. VIII, s. 210-221,222.

⁷³⁵ Ahmed b. Hanbel, *Müsned*, III, 476.

⁷³⁶ Keskin, *Recm Cezası*, s. 168.

⁷³⁷ Tecbiye: Zina edenlerin ziftle boyanmış iple dövülmesi, sonra yüzlerinin siyaha boyanması, ardından eşeğe ters-yüz bindirilerek teşhir edilmesidir. bk. <http://kuranikerim.com/kutubi-sitte/1590.html> (15.09.2018).

söyleyiniz: *Tevrât'ta evli iken zina eden hakkında ne bulmaktasınız?*” diye sordu. Onlar, “Yüzleri kömürle boyanır; yüzleri birbirine ters gelecek şekilde bir eşeğe bindirilip teşhir edilirler” dediler. Rasûlullah (s.a.s), “*Ey Yahudi topluluğu! Sizin en âliminiz çıkıp gelsin*” dedi. Bunun üzerine Abdullah b. Sûriyâ çıkıp geldi. Rasûlullah (s.a.s) ona, “*Allah aşkına söyle: Tevrât'ta bu iki kişinin durumu hakkında ne bulmaktasınız?*” diye sordu. İbn Sûriyâ, “Zina edenleri teşhir ederiz; ayrıca onlara dayak atılır” dedi. Orada bulunan Abdullah b. Selâm, “Yalan söylüyorsun; Tevrât'ta recm cezası vardır” diye müdahale etti. Hemen Tevrât'ı getirip açtılar. İbn Sûriyâ elini recm âyetinin üzerine koyup, sonra recm âyetinin öncesini ve sonrasını okudu. Abdullah b. Selâm ona, “Elini kaldır” dedi. İbn Sûriyâ elini kaldırdınca orada recm âyetinin olduğu ortaya çıktı. Yahudiler de, “Doğru Yâ Muhammed! Tevrât'ta recm âyeti vardır” dediler. Bunun üzerine Hz. Peygamber (s.a.s) onlara, “*Bu iki zânîyi recmetmekten sizi alıkoyan neydi?*” diye sordu. Yahudiler, “Krallarımızdın birinin yakını zina etti, Kral onu hapsedti, recmetmedi. Sonra sıradan bir vatandaş zina etti, Kral onu recmetmek istedi. Bunun üzerine o vatandaşın taraftarları araya girip “Hayır, vallâhi! Sen akrabayı getirip recmetmedikçe bizim arkadaşımız recmedilemez” dediler ve aralarında tecbiye uygulaması üzerinde anlaştılar. Rasûlullah (s.a.s), “*Ben, Tevrât'taki hükme göre muamele ederim*” buyurdu. Şahitleri çağırdı. Onlar, milin sürmedanlıkta olması gibi, erkeğin zekerinin kadının fercinde olduğunu gördüklerine dair şahitlik ettiler. Bunun üzerine Hz. Peygamber (s.a.s), zinakârların recmedilmesini emretti; iki zânî cenazelerin konulduğu musallâya götürülerek orada recmedildiler.⁷³⁸

Ebû Hüreyre, İbn Abbâs ve Abdullah b. el-Hâris b. Cez'den gelen rivayetlerde iki Yahudinin evli oldukları belirtilmiş, diğer rivayetlerde bu hususla ilgili herhangi açıklamada bulunulmamıştır.

4.2.2. Mâ'iz b. Mâlik el-Eslemî'nin Recmedilmesi

Mâ'iz'in ne zaman recmedildiği hususunda ilk devir kaynaklarında herhangi bir bilgiye rastlanmamıştır. Ancak bu olay iki Yahudinin recm edilmesinden sonra meydana gelmiştir. Mâ'iz b. Mâlik'in recmiyle ilgili rivayetler Nu'aym b. Hezzâl, Nasr b. Dehr el-Eslemî, Ebû Berze el-Eslemî, Ebû Mâlik el-Eslemî, Büreyde b. el-Husayb, Câbir b. Abdullah, Câbir b. Semure, Ebû Sa'îd el-Hudrî, Ebû Hüreyre, Ebû Bekr, Abdullah b. Ömer, Abdullah b.

⁷³⁸ Mâlik, Muvatta', *Hudûd*, 1; Abdürrezzâk, *Musannef*, c. VII, s. 316-319; İbn Ebî Şeybe, *Musannef*, c. X, s. 148-149; Ahmed b. Hanbel, *Müsned*, II, 5,7,17,61,62,63,76,126,151,279,280; V, 91,94,96,97; Buhârî, *Hudûd*, 24,37; *Tefsîr*, 36; *İ'tisâm*, 16; *Cenâiz*, 61; *Menâkıb*, 26; *Tevhîd*, 51; Dârimî, *Hudûd*, 15; Müslim, *Hudûd*, 26,28; Ebû Dâvûd; *Hudûd*, 25; İbn Mâce, *Hudûd*, 10; Tirmizî, *Hudûd*, 10, *Akdiye*, 27; Beyhakî, *Sünen*, c. VIII, s. 214,215,231,246; Hâkim, *Müstedrek*, c. IV, s. 365. Hadis metinleri ve değerlendirmeleri için bk. Keskin, *Recm Cezası*, s. 170-172.

Abbâs, Sehl b. Sa‘d es-Sâ‘idî ve meçhul iki sahâbî olmak üzere 15 ayrı tarikten gelmiştir. Bu rivayetleri birleştirerek şöyle bir ortak metin oluşturmak mümkündür:

Mâ‘iz b. Mâlik el-Eslemî, Nu‘aym’ın babası Hezzâl’in himayesindeydi. Onun Fâtıma adındaki cariyesiyle zina etti. Mâ‘iz durumu Hezzâl’a haber verince, ona, “Haydi Rasûlullah’a git haber ver, belki senin hakkında bir âyet iner (veya senin için mağfîret diler)” dedi. Hezzâl bu sözüyle, Rasûlullah’ın (s.a.s) ona bir çıkış yolu bulacağını düşünüyordu. Mâ‘iz Medine’ye geldi. Rasûlullah’ı (s.a.s) mescitte istirahat ederken buldu. “Yâ Rasûlellah! Ben zina ettim, bana Allah’ın kitabını uygula (veya bana zina cezasını tatbik et)” dedi. Rasûlullah (s.a.s), “*Vah yazık! Dön, Allah’a tövbe ve istiğfar et*” buyurarak yüzünü ondan çevirdi. Mâ‘iz ikinci ve üçüncü defa gelerek yine zina ettiğini söyledi. Hz. Peygamber de (s.a.s) her defasında ondan yüz çevirdi. Mâ‘iz dördüncü defa gelip yine “Yâ Rasûlellah! Ben zina ettim, bana Allah’ın kitabını uygula (veya bana zina cezasını tatbik et)” deyince Hz. Peygamber (s.a.s), “*Zina ettiğini dört defa söyledin değil mi? Öyleyse kiminle zina ettin?*” diye sordu. Mâ‘iz, “Falanca kadınla.” diye cevap verdi. Rasûlullah (s.a.s), “*O kadınla aynı yatakta yattın mı?*” dedi. Mâ‘iz, “Evet” dedi. “*Tenin tenine dokundu mu?*” diye sordu. Mâ‘iz, “Evet” dedi. Rasûlullah (s.a.s), “*Belki onu öptün veya kokladın, yahut dokundun?*” dedi. Mâ‘iz, “Hayır” dedi. “*Onunla cinsî münasebette bulundun mu?*” deyince, yine “Evet” dedi. Hz. Peygamber (s.a.s), “*Evli misin?*” diye sordu. Mâ‘iz ona da “Evet” dedi. Rasûlullah (s.a.s) onun kabilesine “*Mâ‘iz’de bir delilik var mıdır?*” diye sordu. Kabilesi, “Mâiz’de bir delilik hali bilmiyoruz. Şu kadar var ki, o bir günah işlemiştir ve kendisine ceza tatbik edilmesinden başka hiçbir şeyin onu bu günahattan çıkaramayacağına inanmaktadır” dediler. Rasûlullah (s.a.s) bu sefer, “*Şarap içti mi?*” diye sordu. Orada bulunan bir adam kalktı ve Mâ‘iz’in ağzını kokladı. Fakat ağzında şarap kokusu bulamadı. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.s) Mâ‘iz’in recmedilmesini emretti.

Mâ‘iz, Bakî‘u’l-Garkad’a⁷³⁹ götürüldü. Orada kemik, kesek denen kuru balçık ve çanak çömlek kırıkları ile taşlanmaya başlanınca bağırıp çağırmaya başladı ve Harre mevkiine doğru kaçtı. İnsanlar da peşinden koştu. Mâ‘iz kaçarken, “Ey cemaat! Beni Rasûlullah’a götürünüz. Beni kavmim öldürüyor. Beni kandırdılar. Bana, “Rasûlullah seni öldürmez demişlerdi” dedi. Mâ‘iz burada Harre’nin iri taşları ile taşlandı. Abdullah b. Üneys, Mâ‘iz’i karşıladı, ardından diğer arkadaşları geldi. Abdullah yük devesinin incik kemiğini atarak onu öldürdü.

⁷³⁹ Bakî‘u’l-Garkad: Günümüzde Mescid-i Nebî’nin doğusundaki Cennetü’l-Bakî‘ olarak bilinen ve Medine’de kurulan ilk mezarlık. bk. Mustafa Fayda, “Cennetü’l-Bakî” *DİA* 1993, c. VII, s. 387.

H. Peygamber'e (s.a.s) Mâ'iz'in feryad ettiği haber verilince, *"Onu bıraksaydınız ya! Belki tövbe eder de Allah tövbesini kabul ederdi"* buyurdu. Daha sonra Hezzâl'a da *"Yâ Hezzâl! Mâ'iz'i elbisenle örtseydin, bu, yaptığın şeyden senin için daha hayırlı olurdu"* dedi. Sonra Rasûlullah (s.a.s) onu hayırla yâdetti. Üzerine cenaze namazı kılmadı, fakat kılınmasını da yasaklamadı. Ardından Rasûlullah (s.a.s) ayağa kalkıp şöyle hitap etti: *"Allah'ın yasakladığı şu çirkin fiilden (zina) sakının. Kim böyle bir şey yaparsa, Allah'ın örtüsüyle gizlesin ve Allah'a tövbe etsin. Kim suçunu açığa çıkarırsa, biz de ona Allah Teâlâ'nın kitabını uygularız. Birtakım adamlara ne oluyor ki, biz Allah yolunda savaşa gittiğimizde onlardan biri bizimle birlikte savaşa gitmekten geri kalıyor. Tekenin, dışisine atlayıp çiftleşirken çıkardığı ses gibi şehvet sesi olan kimse, kocaları uzakta olan kadınlardan birine azıcık süt veriyor ve böylece onları kandırıyor. Vallâhi, eğer böylelerinden birini yakalarsam, muhakkak surette onu âleme ibret olacak şekilde cezalandırırım."*

Mâ'iz'in recmedilmesinden sonra insanlardan bir kısmı işlemiş olduğu zina sebebiyle onun helak olduğunu, diğerleri ise onun tövbesinden daha büyük bir tövbe olmadığını söylemeye başlamışlardı. İki veya üç gün sonra Rasûlullah (s.a.s), bir yerde oturmakta olan sahâbîlerin yanına geldi ve onlara selam verdikten sonra *"Mâ'iz için istiğfar ediniz"* dedi. Onlar da, *"Allah Mâ'iz'i mağfiret etsin"* dediler. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.s), *"Mâ'iz öyle bir tövbe etti ki, eğer bir ümmet arasında taksim edilseydi, onların hepsini kaplar (yeter artardı)"* buyurdu.⁷⁴⁰

Hadis usûlü kaidelerine göre, Nasr b. Dehr el-Eslemî, Ebû Berze el-Eslemî, Hz. Ebû Bekir, Sehl b. Sa'd es-Sâ'idî ve meçhul iki sahâbîden gelen rivayetler zayıf; Câbir b. Semure ve Abdullah b. Abbâs'tan gelen rivayetler hasen; Nu'aym b. Hezzâl, Ebû Mâlik el-Eslemî, Büreyde b. el-Husayb, Câbir b. Abdullah, Ebû Sa'id el-Hudrî, Ebû Hüreyre ve Abdullah b. Ömer'den gelen rivayetler ise sahihtir. Bu hadis on beş ayrı kanaldan gelmekle birlikte Mâ'iz'le ilgili bu rivayetin ilk devir hadis kaynaklarından Mâlik'in *Muvatta*'nda yer almaması ise dikkat çekicidir. Mâ'iz'in evli olduğu sadece Büreyde b. el-Husayb, Câbir b. Abdullah ve Ebû Hüreyre'den gelen tariklerde belirtilmiş olup, diğer rivayetlerde evli ya da evli olmadığıyla ilgili herhangi bir kayıt bulunmamaktadır.⁷⁴¹

⁷⁴⁰ Abdürrezzâk, *Musannef*, c. VII, s. 319-324; İbn Ebî Şeybe, *Musannef*, c. X, s. 71-79; *Hudûd*, 12,14; Ahmed b. Hanbel, *Müsned*, I, 8; III, 2,3,61,62,323,381,431; IV, 60,61,66,423; V, 86,87,91,92,95,99,102,103,127,216, 217,447; Buhârî, *Hudûd*, 21,25; *Talak*, 11; Dârimî, *Mukaddime*, 11; Müslim, *Hudûd*, 17,18,20-23; Ebû Dâvûd, *Hudûd*, 7,23; *Cenâiz*, 47; İbn Mâce, *Hudûd*, 10; Tirmizî, *Hudûd*, 5; Nesâî, *Cenâiz*, 63; Dârekutnî, *Sünen*, c. III, s. 91,92,127,28,196,197, Hâkim, *Müstedrek*, c. IV, s. 362,363,383; Beyhakî, *Sünen*, c. VIII, s. 221,214,218-221, 225-228; Taberânî, *Mu'cemü'l-kebîr*, c. VI, s. 153. Hadis metinleri ve değerlendirmeleri için bk. Keskin, *Recm Cezası*, s. 222-224.

⁷⁴¹ Bakkal, *İslâm Ceza Hukuku Tebliğler Kitabı*, c. I, s. 386-388.

İmam Şâfiî (r.a), insanların kendi aleyhlerine olacak şeyleri bilmediklerinden bu şekilde ısrarla itirafta bulunmalarından hareketle bu olayın İslâm'ın ilk yıllarında meydana gelmiş olduğunu tahmin etmektedir.⁷⁴² Hadisçi Yusuf Ziya Keskin de Mâ'iz'in ne zaman recmedildiği konusunda ilk devir kaynaklarında herhangi bir bilgiye rastlanmamakla birlikte, bu olayın iki Yahudinin recmedilmesinden bir müddet sonra meydana geldiği kanaatinde olduğunu belirtir.⁷⁴³ Yusuf Ziya Keskin hadis metinlerinde şu problemleri tespit etmiştir: Mâ'iz'in zina ettiği kadından hiç bahsedilmemektedir. Hz. Peygamber'in (s.a.s) Mâ'iz'in zina ettiği kadını da çağırması ve ona da cezayı uygulamış olması gerekirdi. Bu konuya rivayetlerde hiç değinilmemiş olması, râvilerin ihmalinden kaynaklanmış olabilir. Diğer bir problem de; Mâ'iz'in recmedilmesi olayının, on yıl Rasûlullah'a (s.a.s) hizmet etmiş olan Enes b. Mâlik'ten nakledilmemiş olmasıdır.⁷⁴⁴ Hz. Peygamber'in (s.a.s) Hezzâl'den elbiseyle örtmesini istemesinden maksadın; olayı gizlemek olduğu şeklinde bazı yorumlar da yapıldığı kaydedilmektedir.⁷⁴⁵

4.2.3. Cüheyne'li Kadının Recmedilmesi

Cüheyne'li⁷⁴⁶ kadının recmedilmesiyle ilgili rivayetler Büreyde, İmrân b. Husayn, Ebû Bekre Nefey' b. el-Hâris, Câbir b. Abdullah, Enes b. Mâlik ve Ebû Zer'den gelmiştir. Bu rivayetlerden şöyle bir ortak metin oluşturmak mümkündür:

Cüheyne kabilesinden hamile bir kadın Rasûlullah'a (s.a.s) gelerek, “Ben zina ettim; bana haddi uygula” dedi. Rasûlullah (s.a.s) ondan yüz çevirerek, “*Vah yazık! Evine dön de Allah'a tövbe ve istiğfar et*” buyurdu. Ertesi gün olunca kadın tekrar gelip, “Yâ Nebiyyallah! Beni niçin geri çeviriyorsun? Sanırım Mâ'iz b. Mâlik'i geri çevirdiğin gibi beni de geri çevirmek istiyorsun. Allah'a yemin olsun ki ben hamileyim” dedi. Hz. Peygamber (s.a.s) kadına “*Sen dul musun?*” diye sordu. Kadın “Evet” dedi. Rasûlullah (s.a.s), “*Git, doğuruncaya kadar bekle*” dedi. Bu sırada Ensâr'dan bir adam kadının bakımını üstlendi. Kadın doğurunca çocuğu Hz. Peygamber'e (s.a.s) getirdi ve “İşte onu doğurdum” dedi. Rasûlullah, “*Git, onu emzir, sonra süttten kes*” dedi. Kadın çocuğu süttten kesince Hz.

⁷⁴² Beyhakî, *Sünen*, c. VIII, s. 225,226.

⁷⁴³ Keskin, *Recm Cezası*, s. 214.

⁷⁴⁴ Ahmet Keleş, “Hadis İliminde İsnadın Otoritesi veya Akla Rağmen Hadis Okuyuculuğunun Çağdaş Bir Örneği ‘Recm Cezası’ Çalışmasına Eleştirel Bir Bakış”, Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, Sayı 1, Ocak-Haziran 2004, c. 4, s. 73,74.

⁷⁴⁵ Keleş, “Hadis İliminde İsnadın Otoritesi veya Akla Rağmen Hadis Okuyuculuğunun Çağdaş Bir Örneği ‘Recm Cezası’ Çalışmasına Eleştirel Bir Bakış”, s. 51; Keskin, *Recm Cezası*, s. 181.

⁷⁴⁶ Cüheyne: İslâm'dan önceki devirde önceleri Necid'de yaşarken daha sonra Medine civarında Kızıldenez ile Vâdilkurâ arasına, özellikle Yenbû bölgesine yerleşen kabilenin adı. Gâmid, Bârik ve Kudâ'a kabileleri ise Ezd'in alt kollarındandır. Cüheyne'li kadının nisbesi bazı kaynaklarda Gâmidli ve Bârikli şeklinde geçmektedir. bk. Ahmet Önkâl, “Cüheyne (Benî Cüheyne)”, *DİA* 1993, c. VIII, s. 107.

Peygamber'e (s.a.s) getirdi. Çocuğun elinde bir parça ekmek vardı. Kadın, "Yâ Nebiyyallah! İşte çocuğu sütten kestim. Yemek de yemeye başladı" dedi. Hz. Peygamber (s.a.s), "*Bu durumda kadını recmederek çocuğu kimsesiz bırakamayız*" dedi. Bunun üzerine Ensâr'dan bir adam çocuğun bakımını üstlendi. Ardından Hz. Peygamber'in (s.a.s) emri üzerine kadının göğsüne kadar gelen bir çukur kazıldı ve kadının elbiseleri üzerine bağlandı. Sonra insanlara onu recmetmelerini söyledi. Onlar da kadını recmettiler. Kadın ölünce çukurdan çıkarılmasını emretti ve kadının üzerine cenaze namazı kıldı. Hz. Ömer (r.a), "Yâ Resûlellah! Onu recmettiğin (veya o zina ettiği) halde üzerine cenaze namazı mı kılıyorsun?" dedi. Bunun üzerine Hz. Peygamber (s.a.s) şöyle buyurdu: "*Andolsun ki, o öyle bir tövbe etti ki, şayet bu, Medine ahalisinden yetmiş kişiye bölüştürülseydi, onları bile içine alırdı. Onun, canını Allah celle ve a'lâ için vermesinden daha üstün bir tövbe gördün mü?*" Daha sonra kadın defnedildi.⁷⁴⁷

Sahabeden altı ravisi bulunmakla birlikte, İmam Mâlik ve Buhârî (r.a) bu hadisi rivayet etmemişlerdir. Ayrıca Hz. Ömer ve Hâlid b. Velîd'in (r.a) Cüheyne'li kadını recmedenler arasında olduğu zikredilmekle birlikte, bu hadisi onlar rivayet etmemiştir. Hadis usûlü kaidelerine göre Ebû Bekre Nefey' b. el-Hâris ve Ebû Zer'den gelen rivayetler zayıf; Büreyde, İmrân b. Husayn, Câbir b. Abdullah ve Enes b. Mâlik'ten gelen rivayetler sahihtir. Tirmizî, İmrân b. Husayn'dan gelen rivayetin hasen-sahih olduğunu belirtmiştir.

Rivayetlerden Cüheyne'li kadının önceden başından bir evlilik geçtiği, dul iken zina ettiği ve bu sebeple hamile kaldığı anlaşılmaktadır. Cüheyne'li kadının Rasûlullah'a (s.a.s) hitaben söylediği "Mâ'iz b. Mâlik'i geri çevirdiğin gibi beni de mi geri çevirmek istiyorsun?" sözü, bu olayın Mâ'iz'in recminden sonra meydana geldiğini gösterir. Ancak Mâ'iz'in ne zaman recmedildiği kesin olarak bilinmemektedir. İmam Şâfiî (r.a), Mâ'iz b. Mâlik'in recminin hicretin ilk yıllarında gerçekleştiği kanaatinde olduğu için, Cüheyne'li kadının recminin de bu sıralarda olmasının muhtemel olduğunu ifade etmiştir.⁷⁴⁸

Cüheyne'li kadının recmin infaz edilmesini nakleden sahâbîlerden biri olan İmrân b. Husayn hicretin yedinci yılında;⁷⁴⁹ kadını recmedenler arasında ismi geçen Hâlid b. Velîd ise

⁷⁴⁷ Abdürrezzâk, *Musannef*, c. VII, s. 325,326; İbn Ebî Şeybe, *Musannef*, c. X, s. 85-88; Ahmed b. Hanbel, *Müsned*, IV, 429,430,435,437,440; V, 42,43,178,348; Dârimî, *Hudûd*, 17; Müslim, *Hudûd*, 22-24, Ebû Dâvûd, *Hudûd* 24; Tirmizî, *Hudûd* 9; Nesâî, *Cenâiz*, 64; Dârekutnî, *Sünen*, c. III, s. 91,92,101,102,122,127; Hâkim, *Müstedrek*, c. IV, s. 363-64; Beyhakî, *Sünen*, c. VIII, s. 214,218,221,225,226,229.

⁷⁴⁸ Beyhakî, *Sünen*, VII, 225-26.

⁷⁴⁹ Ali Yardım, "İmrân b. Husayn", *DİA* 2000, c. XXII, s. 232.

hicretin sekizinci yılında⁷⁵⁰ müslüman olmuştur. Buna göre Cüheyne’li kadının recmi, hicretin sekizinci yılından sonra meydana gelmiş olmalıdır.

4.2.4. Asîf (İşçi) Hadisindeki Kadının Recmedilmesi

Asîf işçi anlamına gelir. Kadın kocasının tuttuğu işçi ile zina ettiği için hadis bu isimle anılır. Hadisi rivayet eden Ebû Hüreyre ve Zeyd b. Hâlid dediler ki: Bizler Hz. Peygamber’in (s.a.s) yanında bulunuyorduk. İki adam davalarını Rasûlullah’a (s.a.s) arzettiler. Onlardan biri, “Yâ Rasûlellah! Aramızda Allah’ın kitabı ile hükmet” dedi. Ondan daha anlayışlı olan diğer adam ise, “Evet, Yâ Rasûlellah! Aramızda Allah’ın kitabı ile hükmet ve konuşmam için bana izin ver” dedi. Rasûlullah (s.a.s), “*Konuş*” deyince adam şöyle anlattı: “Oğlum bunun yanında işçi (asîf) idi. Onun karısıyla zina etmiş. Hasmım, oğlumun cezasının recm olduğunu bana haber verince, ben yüz koyun ve bana ait bir cariyeyi vererek oğlumu kurtardım. Sonra bu durumu ilim ehline sordum. Onlar bana, oğlumun cezasının yüz celde ve bir yıl sürgün olduğunu, recmin ise bu adamın karısına olduğunu haber verdiler.” Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.s): “*Neğsim kudret elinde olan Allah’a yemin olsun ki, aranızda Allah’ın kitabı ile hükmedeceğim. Koyunların ve cariyen sana iade edilecek*” dedi. Adamın oğluna yüz celde vurdu ve onu bir yıl sürgüne gönderdi. Üneys el-Eslemî’ye de, diğer adamın karısına gitmesini, şayet (suçunu) itiraf ederse recmetmesini emretti. Üneys kadına gitti. Kadın suçunu itiraf edince Üneys onu recmetti.⁷⁵¹

Hadisin metninden recmedilen kadının evli, çok net olmamakla beraber erkeğin de bekâr olduğu anlaşılmaktadır. Bazı bilginler Ebû Hüreyre’nın hicrî 7’nci yılda müslüman olmasından dolayı, olayın bu yıldan sonra meydana gelmiş olabileceğini söylemişlerdir. Yusuf Ziya Keskin’in kanaatine göre Asîf olayı hem Nûr Sûresindeki celde âyetinin inişinden, hem de Cüheyne’li kadının recmedilmesinden sonra meydana gelmiştir.⁷⁵²

Rivayete göre, işçinin babası oğluna zina cezası uygulamasından fidye vermekle kurtulacağını, zina ile ortaya çıkan hukuki durumun mağdur koca ile erkek tarafını ilgilendiren bir konu olduğunu zannetmiş ve kocanın memnun kalacağı maddi bir meblağ ödeyerek anlaşma yapmıştır. Ancak zina cezasını bu çerçevede değerlendirmek mümkün değildir. Çünkü o, bir yönü ile beşeri hukuku ilgilendirse de bir başka yönüyle de Allah’ın haklarıyla irtibatlıdır. Dolayısıyla problemin suçlu tarafla mağdur tarafın mutabık kalacağı bir formülle çözüme bağlanması yeterli görünmemektedir. Bu yüzden Allah Rasûlü (s.a.s)

⁷⁵⁰ Mustafa Fayda, “Hâlid b. Velîd”, *DİA* 1997, c. XV, s. 289.

⁷⁵¹ Mâlik, Muvatta’ *Hudûd*, 6; Abdürrezzâk, *Musannef*, c. VII, s. 310,311; Ahmed b. Hanbel, *Müsned*, IV, 110; Buhârî, *Hudûd* 30,34,38,46; *Sulh*, 5; *Ahkâm*, 39; *Eymân*, 3; *Âhâd*, 1; *Şurût*, 9, *Vekâle*, 13; *İ’tisâm*, 2; Müslim, *Hudûd*, 25; Ebû Dâvûd, *Hudûd*, 24; Tirmizî, *Hudûd*, 8; Nesâî, *Kudât*, 22; Beyhakî, *Sünen*, c. VIII, s. 212,213.

⁷⁵² Keskin, *Recm Cezası*, s. 273.

babanın, mağdur kocaya fidye olarak vermiş olduğu koyunları iade etmiş, zinaya adı karışan kadının itirafta bulunması halinde recmedilmesini emretmiştir.⁷⁵³

Bu olayların dışında, Ebû Zer bir sefer esnasında Rasûlullah'ın zina eden bir adamı recmettiği, Leccâc b. Âmirî bir delikanlıyı, Vâil b. Hucr el-Kindî bir kadına tecavüz eden adamı, Câbir b. Abdullah bir kadınla zina eden adamı ve Huzeyme b. Ma'mer el-Ensârî de bir kadını recmettiğini rivayet etmiştir.⁷⁵⁴

Günümüzde recm ile ilgili rivayetler üzerinde bir hayli spekülasyon olduğunu müşahade etmekteyiz. Konuyla ilgili olarak ortaya atılan bazı şüpheler, bir kısım insanımızın kafasını karıştırmaktadır. Bu şüpheleri birkaç noktada toplamamız mümkündür. Öncelikle recm ile ilgili rivayetlerin haber-i vahid olmasından dolayı, bu rivayetlerin kesinlik ifade etmediği ve recm gibi sonucu ağır ve geri dönüşü olmayan bir ceza için yeterli delil olmadığı ileri sürülmektedir. İkinci şüphe, Hz. Peygamber'in (s.a.s) recmi sadece Yahudilere uyguladığı, Müslümanlara uygulamadığı iddiasıdır. Diğer bir şüphe ise, Hz. Peygamber'in (s.a.s) bu uygulamayı Yahudi şeriatına göre uyguladığı, Nûr Sûresi ikinci ayetin nazil olmasıyla uygulamanın neshedildiği iddiasıdır.

Konuyla ilgili rivayetleri incelediğimizde şunu net bir şekilde görüyoruz ki, recm ile ilgili gelen rivayetler her ne kadar sayıca az da olsa, onları rivayet eden sahabilerin sayısı bir hayli fazladır. Zira konuyla ilgili olarak ellinin üzerinde sahabinin rivayeti vardır. Dolayısıyla bu kadar ravi sayısı ile elimize ulaşan bu rivayetlere haber-i vahid muamelesi yapmak ilmi ölçülere pek uygun düşmemektedir. Ayrıca yukarıda zikrettiğimiz rivayetler gösteriyorki, Hz. Peygamber (s.a.s) bu uygulamayı sadece Yahudilere uygulamamış, bazı müslümanlara da uygulamıştır.

Recm uygulamasının Nûr Sûresi'nin ikinci ayetiyle nesh edildiği meselesine gelince, Hz. Ömer'in (r.a) kendi hilafeti döneminde hac dönüşü sonrası Medine'de vermiş olduğu hutbesinde recm ile ilgili ifade etmiş olduğu sözler, bu uygulamanın mensuh olmadığını, bilakis muhkem olduğunu göstermektedir.⁷⁵⁵

Kur'ân'da bulunmayan Recm âyetiyle ilgili rivâyetler birbirinden farklı olarak gelmişti. Zaten kısa olan bir âyet nasıl bu kadar farklı olabilirdi. Hz. Ömer (r.a) gibi bir şahsiyet nasıl olurdu da var olduğunu iddia ettiği âyeti Mushaf'a koyduramazdı. Hz. Ömer'in (r.a) şahit getiremediği için recm âyetini Mushaf'a koyduramadığı da başka bir çelişkiydi.

⁷⁵³ Canan, *Kütüb-i Sitte Muhtasarı Tercüme ve Şerhi*, c. VI, s. 242.

⁷⁵⁴ Keskin, *Recm Cezası*, s. 278-287.

⁷⁵⁵ Mâlik, *Muvatta'*, *Hudûd*, 8, 10; Abdürrezzâk, *Musannef*, c. VII, s. 315,330.; İbn Ebî Şeybe, *Musannef*, c. X, s. 75-77; Ahmed b. Hanbel, *Müsned*, I, 232,282,305,329; Buhârî, *İ'tisâm*, 16, *Hudûd*, 30,31, *Ahkâm*, 21; Dârimî, *Hudûd*, 16; Müslim, *Hudûd*, 15; Ebû Dâvûd, *Hudûd*, 23; İbn Mâce, *Hudûd*, 9; Tirmizî, *Hudûd*, 7; Beyhakî, *Sünen*, c. VIII, s. 366.

Zeyd b. Sâbit (r.a) Hz. Ömer'i (r.a) tanımıyor muydu ya da Zeyd'in kendisi Ömer'in şahidi olamaz mıydı? Kur'ân'ın korunduğunu, koruyucusunun bizzat kendisi olduğunu söyleyen Hz. Allah, insanın hayatını sonlandıran bir ceza olan recmle ilgili âyetini nasıl koydurmazdı, koruyamazdı ya da (hâşâ) bir keçi tarafından yendiğini bilmezdi. Bütün bu rivayetler böyle bir âyetin gerçekte olmadığını ya da var olsa da bazılarının dediği gibi lafzen mensuh, hükmen bâki olduğunu göstermektedir.

SONUÇ

En şerefli ve mükemmel bir biçimde yaratılan insan, şerefini taşıyabilmek ve mükemmelliğini muhafaza edebilmek için, Allah'ın koyduğu kanun ve kurallar ile Hz. Peygamber'in (s.a.s) sünnetine tabi olmak, ayrıca O'nun (s.a.s) ibadet olarak yaptıklarına uymak zorundadır.

İslâm dini, her alanda olduğu gibi insanın aile ve cinsel hayatını da düzenleyici kanun ve kurallar koymuştur. Hz. Adem'den (a.s) bugüne kadar tüm toplumlarda çirkin kabul edilen ve işlendiği takdirde çeşitli yaptırımlar uygulanan zina, livâta, insanlara zina iftirası atmak (kazf) ve lezbiyenlik (sevicilik) gibi fiiller İslâm'da da kabul görmeyerek yasaklanmış ve bu çirkin fiilleri işleyenler için farklı ağır cezalar öngörülmüştür. İslâm öncesindeki cinsel suçlarla ilgili hukuki uygulamalar incelendiğinde, çirkin fiillerin o zaman da tasvip edilmediği görülmektedir. Tez konumuz olan bu çirkin fiillerin işlenmesi halinde verilecek cezalardan recm cezası, Kur'ân-ı Kerîm'de geçmediğinden hareketle, böyle bir cezanın olmadığını savunanlar olmuş ama Hz. Peygamber'in (s.a.s) uygulamaları sonucunda zina eden evlilere verilecek recm cezası hakkında mezhep imamı ittifak etmişlerdir.

Hız. Peygamber'in (s.a.s) uygulamalarına bakıldığında, zina ve kazf suçunu işleyenlerin hemen cezalandırılması cihetine gidilmemiş, suçunu itiraf edenlerin aklının yerinde olup olmadığına, sarhoş olup olmadığına ve muhsanlık durumlarına bakılarak caydırıcı sebepler aranmış, hatta suçunu ikrar eden kimseyi Hz. Peygamber (s.a.s) üç defa geri çevirmiştir.

Bu tezimizde, İslâm öncesinde işlenen cinsel suçlar ve hukuki uygulamaları araştırdıktan sonra kadın ve erkeğin nikahsız olarak cinsel ilişkide bulunması olarak tanımlanan zina suçu ve diğer cinsel suçları inceledik. Bu suçlarla ilgili âyetler hakkında müfessirlerin görüşlerini araştırırken Ebû Müslim el-İsfahânî'nin Nisa Sûresi 15 ve 16'ncı ayetlerinin eşcinsellikle ilgili olduğunu ifade etmesi dikkat çekti. Bunun dışında müfessirlerin âyetlerin yorumları hakkında çok fazla farklı düşünmediklerine şahit olduk. Yine hukukçulardan Hâricîler'in, Kur'ân'da yer almadığı için recm cezasını kabul etmemeleri farklı bir görüş olarak karşımıza çıktı. En çok dikkat çeken konu ise; recm cezasının Hz. Peygamber'in (s.a.s) tatbikatında olup, ilk kaynak olan Kur'ân'da yer almayışı idi. Recm, insanın hayatına son vermektir, hem de taşıyarak... Hem de ölene kadar taşlamak olan recm cezasıyla ilgili âyet neden Kur'ân'da yoktu.

İslâm'ın kurallarının uygulandığı zamanlarda bu şen'î olaylar yok denecek seviyede nadiren vukû bulmuştur. Ancak günümüzde maalesef dinin kuralları uygulanmadığı ve ahiret inancı zayıfladığı için cinsel suçlarda artış görülmektedir. Toplumun bozulmasını önlemek için mutlaka bu suçu önleyici tedbirler araştırılmalı, İslâm'ın hükümlerine yeniden dönmenin ve onları uygulamanın yolları bulunmalıdır. Hepsinden önemlisi; özellikle genç nüfusun ıslahında büyük rolü olan eğitim sistemi yeniden gözden geçirilmeli ve köklü değişiklikler yapılmalıdır.

Günümüzde zina ve diğer cinsel suçlar çirkin görülmek ve kabul görmemekle beraber, bu suçları işleyenler hakkında herhangi bir yaptırım kararı bulunmadığı için insanlar çok rahatlıkla ve pervasızca işleyebilmektedir. Bundan cesaret alan eşcinseller ve bu çirkin işleri işleyen diğer gruplar dernek dahi kurmuş, erkek erkeğe evlilik de görülür hale gelmiştir. Ayrıca zinayı suç olmaktan çıkaran düzenlemenin ardından eşler birbirini aldatmış, boşanmalar artmış ve aileler dağılmıştır.

Tertemiz fitrat üzere yaratılan insan, ahlâki bozulmadan sonra tertemiz fitratına dönebilmek ve mutlu aile yuvasını yeniden inşa edebilmek için öncelikle kendini ve ailesini fuhuştan koruyacak tedbirler almalıdır. Hakkı tavsiye etme ve uyarı görevi olan İslâm alimleri halkı uyarmalı, bilinçlendirmeli ve uyandırmalıdır. Yöneticiler de, Allah'ın yaklaşmayı dahi yasakladığı fuhşun önüne geçecek tedbirler almalı, fuhşa giden yolları kapatmalı ve fuhşa ulaşmayı zorlaştırmalıdır.

İnsanı bir erkek ve bir kadından yaratan, kendileriyle sükûnet bulmaları için aralarına sevgi ve merhamet koyan Allah, elbette insanın cinsel ihtiyacını bilmekte ve bunun sadece meşrû ve doğal yollardan giderilmesini istemektedir. Zaten dünyada aile huzurunun devamını sağlamak, ahirette de sonsuz rahmete ve saadete kavuşmak rabbimizin koyduğu kanun ve kurallara uymakla mümkün olacaktır.

KAYNAKÇA

- Abadan, Y., vd., *Türk Hukuk Lugatı*, Başbakanlık Basımevi, Ankara 1991.
- Abdürrezzâk, E., *el-Musannef*, el-Mektebü'l-İslâmî, Beyrût 1983.
- Aktan, H., “Kazf”, *DİA* 2002, c. XXV, s. 148.
- Alpert, R., “Lesbianism in the Jewish Tradition”, *Encyclopedia of Love in World Religions*, ed. Yudit Kornberg Greenberg, Coloroda: ABC-CLIO Inc., 2008, s. 364.
- el-Âmidî, S., *el-İhkâm fî Usûli'l-Ahkâm*, Mektebü'l-İslâmî, Beyrût h. 1406.
- el-Bâbertî, A., *el-Înâye Şerhu'l-hidâye, Dâru'l-kütübi'l-İlmiyye*, Beyrût (t.y).
- el-Bağdâdî, K. A., *et-Telkîn fî'l-fıkhi'l-Mâlikî*, Dâru'l-Kütübi'l-İlmiyye, Beyrût 2004.
- Bakkal, A., “Zina Cezası İle İlgili Nasların Tedrîcîlik Açısından Değerlendirilmesi”, *İslâm Ceza Hukuku Tebliğler Kitabı*, Lale Yayıncılık, İstanbul 2007.
- el-Begavî, M., *Meâlimü't-Tenzîl*, Dâru Taybe, Riyad 1411.
- *Şerhu's-Sünne*, el-Mektebü'l-İslâmî, (y.y) 1983.
- el-Beyhakî, E., *es-Sünenü'l-Kübrâ*, Dâru'l-Kütübi'l-İlmiyye, Beyrût 2003.
- Bozkurt, N., “Fuhuş”, *DİA*, 1996, c. XIII, s. 212.
- el-Buhârî, E. A., *el-Câmi'u's-Sahîh*, el-Matbaa es-Selefiyye, Kahire (t.y).
- Canan, İ., *Kütüb-i Sitte Muhtasarı Tercüme ve Şerhi*, Akçağ Yayınları, Ankara 1992.
- el-Cessâs, R., *Ahkâmü'l-Kur'an*, (thk. Muhammed es-Sâdık Kamhâvî), Müessesetü't-Târîh ve'l-Arabî, Beyrût 1996.
- Cevherî, İ., *es-Sihâh Tacü'l-Lügâ ve Sihâhu'l-Arabiyye* (thk. Ahmed Abdullah Atar), Mısır 1375.
- Cohn , H., “Capital Punishment”, *Encyclopedia Judaica* (2. ed. USA: Keter Publishing House, 2007), c. IV, s. 445-447.
- Çağrıçı, M., “İbn Meymûn”, *DİA* 1999, c. 20, s. 194.
- Dağcı, Ş., “Kıyas”, *DİA* 2002, c. XXV, s. 488.
- ed-Dârekutnî, A., *es-Sünen*, Müessesetü'r-Risâle, Beyrût 2004.
- ed-Dârimî, E. A., *es-Sünen*, Riyad 2000.
- Demirci, K., “Yahudilik”, *DİA* 2013, c. XLIII, s. 219.
- Demirci, M., “Nesih Bağlamında Recim Âyeti Sorunu”, *Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 18 (2000).
- ed-Desûkî, Ş., *Hâşiyetü'd Desûkî alâ Şerhi'l-Kebîr*, Dâru İhyâi'l-Kütübi'l-Arabiyye, (y.y), (t.y).

- Ebû Dâvûd, S., *es-Sünen*, Mektebetü'l-Meârif, Riyad (t.y).
- Ebû Hayyân, M., *el-Bahru'l-Muhît*, Dâru'l-Kütübi'l-İlmiyye, Beyrût 1993.
- el-Elbânî, M. N., *İrvâü'l-galîl fî tahrîci ehâdisi Menâri's-sebîl*, Beyrût 1979.
- Erdem, M., *İlahi Dinlerin Kutsal Kitaplarında Helal ve Haram Anlayışı Üzerine Bir Araştırma*, Ankara Üniversitesi İlahiyat Fak. Dergisi, Ankara Üniversitesi İlahiyat, 1992.
- Esen, H., "Zina", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi (DİA)*, Türkiye Diyanet Vakfı Yayın Matbaacılık ve Ticaret İşletmesi, İstanbul 2013, c. XLIV, s. 440.
- el-Ezherî, E., M., *Tehzîbü'l-Lüğâ*, Dâru'l-Mısriyye, Mısır 1964-1967.
- Fayda, M., "Cennetü'l-Bakî'" *DİA* 1993, c. VII, s. 387.
- "Hâlid b. Velîd", *DİA* 1997, c. XV, s. 289.
- el-Firzabâdî, M., *el-Kâmûsu'l-Muhît*, Matbaa-i Emîriye, Bulak 1980.
- el-Gazzâlî, H. İ., *İhyâ'ü 'ulûmi'd-dîn*, çev. Ahmed Serdaroğlu, Bedir Yayınevi, İstanbul 2002.
- Güneş, K., *Arapça-Türkçe Sözlük*, Mektep Yayınları, İstanbul 20120.
- Güngör, M., *Süleyman Mabedi*, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2005, s.1.
- Gürkan, S. L., "Rabbâniyyûn", *DİA* 2007, c. XXXIV, s. 376.
- "Talmud", *DİA* 2010, c. XXXIX, s. 550.
- "Yahudi" *DİA* 2013, c. XLIII, s. 182.
- "Yahudilik", *DİA* 2013, c. XLIII, s. 187.
- Harman, Ö. F., "Konsil", *DİA* 2002, c. XXVI, s. 176.
- "Kudüs", *DİA* 2002, c. XXVI, s. 325.
- "Lût", *DİA* 2003, c. XXVII, s. 228
- "Yahûdilik", *DİA* 2013, c. XLIII, s. 205.
- "Yahudilik, (Kutsal Metinler ve Dini Literatür)", *DİA* 2013, c. XLIII, s. 199.
- "Yahudilik (Mezhepler ve Dini Gruplar)", *DİA* 2013, c. XLIII, s. 214.
- Hasanov, E., *İslâm Hukuku ile Karşılaştırmalı Olarak Yahudi Hukukunda Zina ve Benzeri Cinsel Suçlar*, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2007, s. 33-48.
- "Zina (Diğer Dinlerde)", *DİA*, 2013, c. XLIV, s. 445.
- el-Hattâb Ş., *Mevâhibü'l-Celîl li-şerhi Muhtasari Halîl*, Dâru 'Alemlî'l-Kütüb, Mısır (t.y).
- el-Hazrecî, A., *Esna'l-metâlib şerhu ravzi't-tâlib*, thk. M. Muhammed Tamir, Dâru'l-kütübi'l-ilmîyye, Beyrût 2001.
- Horowitz, G., *The Spirit of Jewish Law* (4. ed, New York: Bloch Publishing, 1993), s. 207-

210.

İbn Âbidîn, D., *Reddû'l-muhtâr 'ale'd-Dürri'l-muhtâr*, Daru 'alemi'l-kütüb, Riyad 2003.

İbn Âşûr, M. T., *Mekâsidü's-Şerîati'l-İslâmiyye*, Dâru'n-Nefâis, Ürdün 2000.

..... *Tefsîru't-Tahrîr ve't-Tenvîr*, ed-Dâru't-Tûnisî, Tunus 1984.

İbn Atıyye, E., *el-Muharreru'l-Vecîz fî Tefsîri'l-Kitâbi'l-Azîz*, Dâru'l-Kütübi'l-İlmiyye, Beyrût 2001.

İbn Ebî Şeybe, E., *el-Musannef*, ed-Dâru's-Selefiyye, Bombay 1979.

İbn Ferhûn, B., *Tebîrâtü'l Hukkâm fî Usûli'l-Akziye ve Menahici'l-Ahkâm*, Mektebetü'l-Külliyâtî'l-Ezheriyye, Kâhire 1986.

İbn Hacer, Ş., *Fethu'l-bârî bi-şerhi Sahîhi'l-Buhârî*, Dâru'l-Ma'rife, Beyrût (t.y).

İbn Hazm, A., *el-Muhallâ bi'l-âsâr fî şerhi'l-Mücellâ bi'l-ihîsâr* (nşr. Muhammed Munir ed-Dimaşki), İdaretü't-Taba'ati'l-Müniriyye, Kahire 1350.

İbn Hişâm, E. M., *es-Sîretü'n-Nebeviyye*, (y.y), (t.y).

İbn Kesîr, E. F., *Tefsîru'l-Şur'ânî'l-'azîm*, Mektebe-i Kurtuba, Cîze (t.y).

İbn Kudâme, M., *el-Muğnî*, Dâru 'Alemlî'l-Kütüb, Riyad 1986.

İbn Manzûr, R., *Lisânü'l-'Arab*, Dâru'l-Me'ârif, Kahire (t.y), s. 3560.

İbn Miftâh, A., *el-Müntezu'l-muhtâr mine'l-Ğaysi'l-midrâr*, Mektebetü't-Türâsi'l-İslâmî, Yemen (t.y).

İbnü'l-Arabî, E., *Ahkâmü'l-Kur'ân*, Dâru'l-Kütübi'l-İlmiyye, Beyrût 2003.

İbnü'l-Cevzî, C., *Nevâsihu'l-Kur'ân*, İhyâü't-Türâsi'l-İslâmî, (y.y) 1984.

İbnü'l-Hümâm, K., *Şerhu Fethi'l-Kadîr*, Dâru'l-Fikr, Beyrût (t.y).

İbn Mâce, E. A., *es-Sünen*, Dâru İhyâi'l-Kütübi'l-Arabî, Riyad (t.y).

İbn Rüşd, M., *Bidâyetü'l-müctehid ve nihâyetü'l-muktesid*, Dâru'l-Ma'rife, Beyrût 1982.

İbn Sahnûn, A., *el-Müdevvenetü'l-Kübrâ*, Dâru'l-Kütübi'l-İlmiyye, Beyrût 1994.

İmam Mâlik, E. A., *el-Muvatta'*, Mecmûatü'l-Furkân et-Ticariyye, (y.y) 2003.

el-İsfahânî, R., *el-Müfredât fî Garîbi'l-Kur'ân*, Dâru'l-Ma'rife, Beyrût (t.y).

..... *ez-Zerî'a ilâ Mekârimi's-Şerî'a*, (nşr. Ebü'l-Yezîd Ebû Zeyd el-Acemî), Kahire 1985.

el-İsferâyînî, E., *et-Tebîrâtü fî'd-Dîn ve Temyîzü'l-Firkati'n-Nâciyeti ani'l-Firaki'l-Hâlikîn*, Âlemü'l-Kütüb, Beyrût 1983.

Jewett, R., "Paul the Apostle", Encyclopedia of Religion, Edt. Lindsay Jones, Second Edition, USA 2005, s. 7014.

Karaman, H., Bardakoğlu, A., Apaydın, H. Y., *İslâm ve Toplum, İlmihal II*, TDV Neşriyat Pazarlama Ticaret Sağlık ve Turizm (DİVANTAŞ), İstanbul 1999.

- Çağrıcı, M., Dönmez, İ. K., Gümüş, S., *Kur'ân Yolu Meâli*, Diyanet İşleri Başkanlığı, Kalkan Matbaa, Ankara 2014.
- vd., *Kur'ân Yolu Türkçe Meâl ve Tefsir*, Türkiye Diyanet Vakfı Yayın Matbaacılık ve Ticaret İşletmesi, Ankara 2008.
- el-Kâsânî, A., *Bedâ'i' u's-sanâi' fî tertîbi's-şerâi'*, Dâru'l-kütübi'l-İlmiyye, Beyrût 1986.
- Keleş, A., "Hadis İlminde İsnadın Otoritesi veya Akla Rağmen Hadis Okuyuculuğunun Çağdaş Bir Örneği 'Recm Cezası' Çalışmasına Eleştirel Bir Bakış", Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, Sayı 1, Ocak-Haziran 2004.
- Keskin, Y. Z., *Recm Cezası –Âyet ve Hadis Tahlilleri-*, Beyan Yayınları, İstanbul 2001.
- Kitab-ı Mukaddes*, Kitab-ı Mukaddes Şirketi, Anadolu Ofset, İstanbul 2005.
- Koca, F., "İkrar", *DİA*, c. XXII, s. 38.
- Kur'ân-ı Kerîm, *Kur'ân Yolu Meâli*, DİB 2014.
- el-Kurtubî, E. A., *el-Câmi' u li-ahkâmi'l-Kur'ân ve'l-Mübeyyinü limâ tedammenehû mine's-Sünneti ve âyi'l-Furkân*, Müessesetü'r-Risâle, Beyrût 2006.
- Kutub, S., *Fîzilâli'l-Kur'ân*, Terc. Bekir Karlığa vd. Hikmet Yayınları, İstanbul 1979.
- el-Makdisî, E., *el-İknâ' li-tâlibi'l-İntifâ'*, el-Matbûâtü'l-Mısriyye, Kahire 1325.
- el-Mâverdî, E. H., *el-Hâvi'l-Kebîr*, Dâru'l-Kütübi'l-İlmiyye, Beyrût 1994.
- *el-Ahkâmu s-sultâniyye ve'l-vilâyâtü'd-dîniyye*, Mektebe-i Dâri İbn Kuteybe, Kuveyt 1989.
- el-Mâverdî, A., *en-Nüket ve'l-Uyûn (Tefsîru'l-Mâverdî)*, Dâru'l-Kütübi'l-İlmiyye, Beyrût (t.y).
- el-Melîbârî, A., *Fethu'l-mu'în bi-şerhi Kurreti'l-ayn*, (y.y), Kâhire 1297.
- el-Mervezî, E. A., *el-Müsned*, Dâru'l-Hadîs, Kahire 1995.
- el-Mevsîlî, E. Y., *Müsnedü Ebî Ya'lâ el-Mevsîlî*, (nşr. Hüseyin Selîm Esed), Dâru'l-Me'mûn li't-Türâs, Dımaşk 1984.
- el-Mevvâk, E., *et-Tâc ve'l-iklîl 'alâ (bi-şerhi) Muhtasari'l-Halîl*, Dâru'l-Kütübi'l-İlmiyye, Beyrût 1994.
- Mustafâ, İ. vd., *el-Mu'cemü'l-vasît*, Mısır, Mektebetü's-Şürûk ed-Düveliyye, 2004.
- Müslim, E., *el-Câmi' u's-Sahîh*, (y.y), (t.y).
- el-Müttakî, A., *Kenzü'l-Ummâl fî süneni'l-akvâl ve'l-ef'âl*, Müessesetü'r-Risâle, Beyrût 1986.
- en-Nîsâbü'rî, M., *el-Müstedrek 'ale's-Sahîhayn*, Dâru'l-Ma'rife, Beyrût (t.y).
- en-Nehhâs, A., *İ'râbu'l-Kur'ân*, Dâru'l-Marife, Beyrût 2008.
- *Kitâbü'n-Nâsih ve'l-Mensûh fî'l-Kur'âni'l-Kerîm*, el-Mektebetü'l-

- Allâmiye, (y.y) 1938.
- en-Nesâî, E. A., *es-Sünenü'l-Kübrâ*, Müessesetü'r-Risâle, Beyrût 2001.
- Öğüt, S., “Sihak”, *DİA*, 2009, c. XXXVII, s. 169.
- Önkâl, A., “Cüheyne (Benî Cüheyne)”, *DİA* 1993, c. VIII, s. 107.
- Öz, M., “Râfizîler”, *DİA* 2007, c. XXXVII, s. 396.
- er-Râzî, F., *Mefâtihu'l-Ğayb (et-Tefsîru'l-Kebîr)*, Dâru'l-Fikr, Beyrût 1981.
- er-Remlî, Ş., *Nihâyetü'l-Muhtâc*, Daru İhyai't-Türasi'l-Arabî, Beyrût 1992.
- Sâbûnî, M. A., *Revâiul-Beyan Tefsîru Âyâtî'l-Ahkâm*, Mektebetü'l-Gazâlî, Dımaşk 1981.
- *Safvetü't-Tefâsîr*, Dâru'l-Kur'ânî'l-Kerîm, Beyrût 1981.
- es-San'ânî, E., *Sübülü's-Selâm Şerhu Bülûğî'l-Merâm*, Dâru'l-Ma'rife, Beyrût 1995.
- es-Serahsî, Ş. E., *el-Mebsût*, Daru'l-Ma'rife, Beyrût 1989.
- Sinclair, D., “Adultery”, *The Oxford Dictionary of The Jewish Religion* (New York: Oxford Univ. Press, 1997), s. 21.
- es-Süyûtî C., *ed-Dürü'l-Mensûr fî't-Tefsîri'l-Me'sûr*, Merkezü Hicr, li'l-Buhûsi ve'd-Dîrâsâtî'l-Arabiyyeti ve'l-İslâmiyyeti, Kahire 2003.
- eş-Şâfiî, İ., *Ahkâmü'l-Kur'ân*, Mektebe-i Hâncî, Kahire 1994,
- *el-Üm*, Dâru'l-Vefâ, (y.y), 2001.
- eş-Şevkânî, M., *Neylû'l-evtâr şerhu Münteka'l-ahbâr*, Dâru'l-Hadis, Kahire (t.y).
- eş-Şîrâzî, C., *el-Mühezzeb fî fıkhi'l-İmâm eş-Şâfiî*, Dâru'l-Kalem, Şam 1996.
- et-Taberânî, S., *el-Mu'cemü'l-kebîr*, Mektebetü İbn Teymiye, Kahire (t.y).
- Taberî, M., *Câmi'u'l-beyân 'an te'vîli âyi'l-Kur'ân*, Daru'l-Hicr, Kahire 2001.
- *Târîhu't-Taberî (Târîhu'r-Rusûl ve'l-Mülûk)*, Dâru'l-Meârif, Mısır (t.y).
- Tahâvî, E., *Şerhu Müşkili'l-Âsar*, Müessesetü'r-Risâle, Beyrût 1994.
- Tigay, J., “Adultery”, *Encyclopaedia Judaica* (2. ed. USA: Keter Publishing House, 2007), c. I, s. 424.
- et-Tirmizî, M., *es-Sünen*, Mektebetü'l-Meârif, Riyad (t.y).
- Tozal, Ö., “İslâm Muhâkeme Hukukunda Beyyine (İbn Kayyim Örneği)”, *İnönü Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 2017/8, s. 347,348.
- Turan, S., “Günah, Hastalık Ya da Alternatif Bir Yaşam Biçimi mi? Modern Yahudi Mezheplerinde Homoseksüellik Konusunda Yaşanan Kırılmalar”, *İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 2014, Sayı 30, s. 144-164.
- Türcan, T., “Sürgün”, *DİA*, 2010, c. XVI, s. 164.
- Türk Ceza Kanunu (2004), *T.C Resmi Gazete*, 25611, 12 Ekim 2004.
- Tümer, G., “Fuhuş”, *DİA*, 2009, c. XIII, s. 211.

- Üdeh, A., *et-Teşrî 'u'l-Cinâi'l-İslâmî*, Dâru'l-Kâtibi'l-Arabî, Beyrût (t.y).
- Üçal, T., Malcolm, D., *Hristiyan Ahlâkı*, Ön Asya Basın Dağıtım, İstanbul 2000, s. 209-211.
- Wensinck, A. J., *el-Mu'cemü'l-Müfehres li-Elfâzi'l-Hadîsi'n-Nebevî*, Mektebe-i Brill, Leiden 1936.
- Yardım, A., "İmrân b. Husayn", *DİA* 2000, c. XXII, s. 232.
- Yaylalı, D., "İslâm Hukukunda Karîne", *İslâmî Araştırmalar*, 11/6, Ankara 1988, s. 55.
..... "Karîne", *DİA* 2001, c. XXIV, s. 492.
- Yaşaroğlu, K., "Livâta", *DİA*, 2003, c. XXVII, s. 198.
- Yazır, M. H., *Hak Dini Kur'an Dili*, Eser Neşriyat ve Dağıtım, İstanbul 1979.
- Yiğitoğlu, M., Habergetiren, Ö. F., Yahudilik ve İslâm'da Zina Suçu ve Cezası, *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 2016.
- ez-Zebîdî, A., *et-Tecridü's-Sarîh li-ehâdîsi'l-Câmi'i's-Sahîh Tercemesi ve Şerhi*, çev. Babanzâde Ahmed Naim, Emel Matbaacılık, Ankara 1975.
- ez-Zebîdî, M., *Tâcü'l-'Arûs min Cevâhiri'l Kâmûs*, Mısır 1974.
- ez-Zemahşerî, M., *Esâsü'l-Belâğa*, Dâru'l-Kütübi'l-İlmiyye, Beyrût 1998.
..... *el-Keşşâf 'an hakâiki ğavamizi't-tenzîl ve 'uyûni'l-ekâvîl fî vücûhi't-te'vîl*, Dâru'l-Ma'rife, Beyrût 2009.
- ez-Zerkâ, A., *el-Fıkhü'l-İslâmî fî sevbîhi'l-cedîd*, (y.y), Dimaşk 1999.
- ez-Zürkânî, A., *Şerhu Muhtasari'l-Halîl ve meahu'l-Fethu'r-Rabbânî*, Dâru'l-Kütübi'l-İlmiyye, Beyrût 2002.
- <http://www.sozluk.adalet.gov.tr/Suc> (21.07.2018).
- http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.5b561e2726ac31.21955173 (23.07.2018).
- <http://www.yayin.adalet.gov.tr/dosyalar/pdf/tmkm.pdf> / (07.09.2018).
- http://tdk.gov.tr/index.php?option=com_karsilik&view=karsilik&kategori1=karsilik_liste&ayn1=bas&kelime1=lezbiyen (23.07.2018).
- http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.5b561e2726ac31.21955173 (23.07.2018).
- <https://mehmetselvi.wordpress.com/2015/11/07/kuranda-adi-gecen-helak-edilmis-kavimler/> (10.08.2018).
- http://www.maria-online.com/health/article.php?lg=tr&q=Musevilik_ve_cinsel_yonelim (10.08.2018).
- http://www.turkcewiki.org/wiki/%C4%B0srail%27de_e%C5%9Fcinsel_evlilik (19.08.2018).
- <https://en.wikipedia.org/wiki/Knesset> (19.08.2018).

- https://tr.wikipedia.org/wiki/Hollanda%27da_eşcinsel_evlilik (15.08.2018).
- http://www.ontopmag.com/article/3320/Israeli_Knesset_To_Consider_Gay_Marriage (19.08.2018)
- https://tr.wikipedia.org/wiki/Yahudilikte_eşcinsel_evlilik (19.08.2018).
- https://en.wikipedia.org/wiki/Nitzan_Horowitz (19.08.2018).
- https://tr.wikipedia.org/wiki/Eşcinsel_evlilik (15.08.2018).
- <http://trend.mynet.com/escinsel-evliligin-yasal-oldugu-ulkeler-hangileri-1056116> (15.08.2018).
- <http://denizliglbt.blogspot.com/2013/07/bir-ulke-daha-escinsel-evliligini.html> (15.08.2018).
- <http://tr.euronews.com/2015/05/23/irlandalilarin-yuzde-62-si-escinsel-evlilige-evet-dedi> (15.08.2018).
- <https://www.sozcu.com.tr/2017/dunya/luksemburgun-escinsel-basbakaninin-esi-fotografagirdi-1869905/> (15.08.2018).
- <https://www.dw.com/tr/5-soruda-ab-ve-almanyada-e%C5%9Fcinsel-evlilik/a-39444805> (16.08.2018).
- https://www.bbc.com/turkce/haberler/2015/06/150626_abd_escinsel_evlilik (17.08.2018).
- <http://www.milliyet.com.tr/arjantin--escinsel-evlilige-izin-veren-ilk-latin-amerika-ulkesi-oldu-magazin-1263857/> (17.08.2018).
- http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5b74f544f3c020.47029472 (17.08.2018).
- <http://www.hurriyet.com.tr/gundem/odp-den-aday-portreleri-39062541> (17.08.2018).
- <http://www.lambdaistanbul.org/s/hakkinda/ozetle-lambdaistanbul-ne-yapti/> (17.08.2018).
- http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5b763c3833a9e1.22659998 (17.08.2018).
- <http://www.kaosglidernegi.org/belge.php?id=tuzuk> (17.08.2018).
- <http://www.kaosglidernegi.org/belge.php?id=tarihce> (18.08.2018).
- <https://www.yeniakit.com.tr/haber/memecan-sacmaladi-37728.html> (18.08.2018).
- <https://www.haberler.com/istanbul-da-yapilan-turkiye-nin-ilk-escinsel-6521110-haberi/> (18.08.2018).
- <https://www.milligazete.com.tr/haber/898203/helaka-adim-adim> (18.08.2018).
- <http://www.yayin.adalet.gov.tr/dosyalar/pdf/tmkm.pdf> / (07.09.2018).
- http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5b91407360d0b3.54781867 (06.09.2018).

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&kelime=%C3%B6l%C3%BC%20sevici&guid=TDK.GTS.59d863908a6656.94987082 (13.09.2018).

<http://www.wikizero.co/index.php?q=aHR0cHM6Ly90ci53aWtpcGVkaWEub3JnL3dpa2kvWm9vZmlsaQ> (13.09.2018).

<http://kuranikerim.com/kutubi-sitte/1590.html> (15.09.2018).

Ö Z G E Ç M İ Ş

Adı ve SOYADI	Mustafa GÜNER
Doğum Yeri ve Tarihi	Sivas – 07.08.1969
EĞİTİM DURUMU	
Mezun Olduğu Lise	Sivas İmam Hatip Lisesi, 1987
Lisans Diploması	Atatürk Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Erzurum, 2012
Yabancı Diller	Arapça, İngilizce, Fransızca
Çalıştığı Kurumlar	Diyanet İşleri Başkanlığı
E-Posta	m.guner_5807@hotmail.com